ION OCHINCIUC

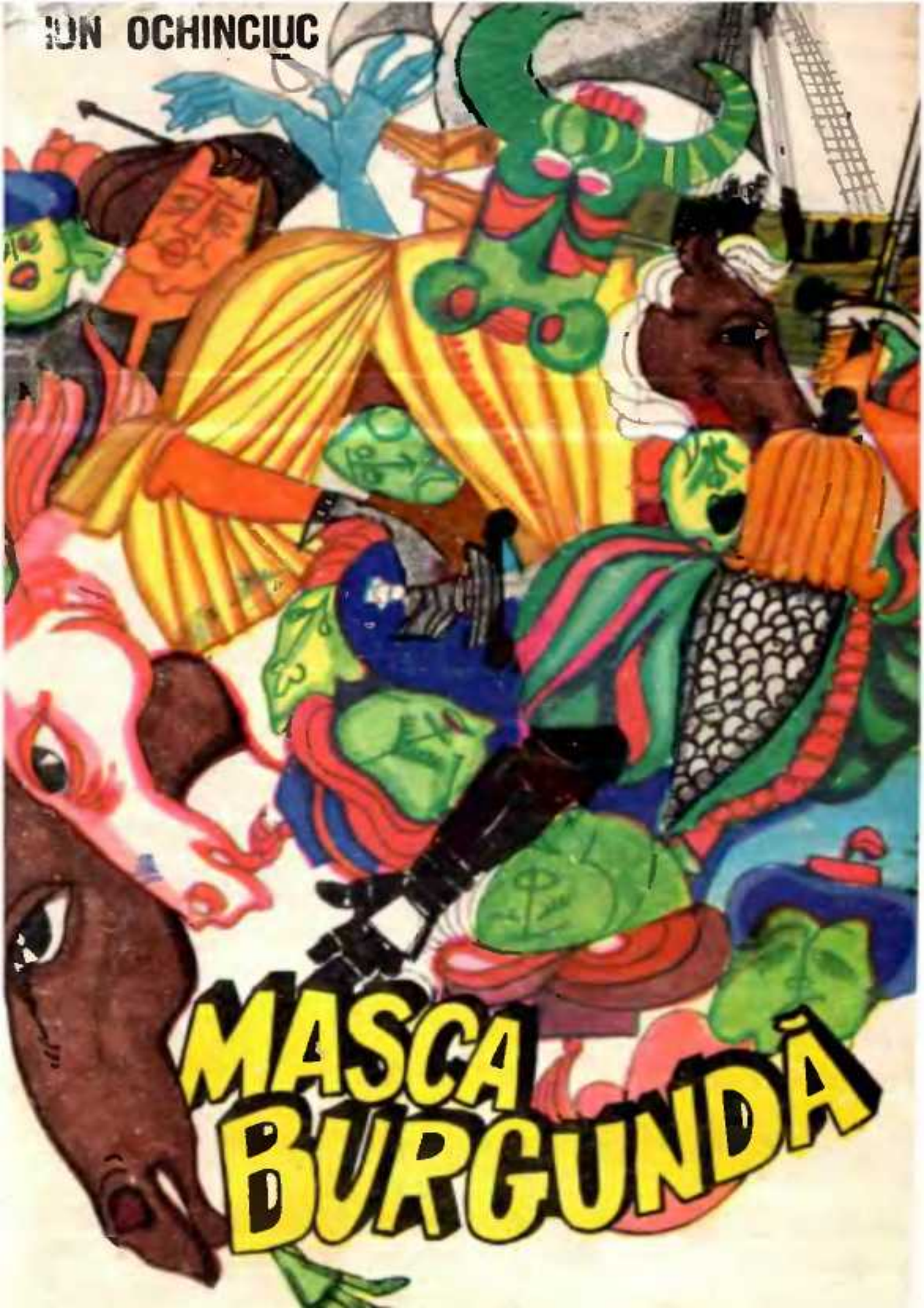

MASCA BURGUNDĂ

ION OCHINCIUC

MASCA BURGUNDĂ

Roman

EDITURA MILITARĂ • BUCUREŞTI 1971

Partea I

CAPITOLUL I

A trecut o lună de zile, dacă nu şi mai mult, de când scăpasem din măcelul de la Vama, şi noi tot mai rătăceam pe meleagurile bulgăreşti. În vremea

asta ne-am adăpostit pe unde am apucat şi la cine s-a milostivit de nişte pribegi ca noi. Nu-i vorbă că galbenii pe care-i aveam în pungă ne ajutau să deschidem porţile cu mai multă uşurinţă.

N-am apucat-o spre ţară, cum am fi dorit, fiindcă drumurile erau nesigure şi pericolul de a cădea în mâinile turcilor mai mare. Pe deasupra, iarna bătea la uşă.

— Încercaţi să ajungeţi mai degrabă la cetatea Mesembria, ne-a îndemnat un gospodar bulgar.

Sfatul nu mi s-a părut rău. Cetatea mai era încă sub stăpânirea bizantinilor. Şi, de bună seamă, aceştia ne-ar fi adăpostit şi ne-ar fi ajutat să ne îmbarcăm pe vreo corabie care călătorea spre ţărmurile româneşti. Fără a mai sta în cumpănă, am pornit spre Mesembria. Nu-i vorbă că şi acest drum era anevoios. Cetatea, care rezistase bine până atunci atacurilor turceşti, atrăgea mereu, ca un fagure încărcat, roiurile de năvălitori. Orice detaşament turcesc mai numeros, în trecere pe acolo, încerca să pătrundă în Mesembria. Pe de altă parte, subaşii din partea locului erau şi ei tot timpul la pândă. Nu intra şi nu ieşea din cetate nici măcar o pasăre fără ştirea acestora. Noi însă trebuia să ajungem la porţile Mesembriei şi să-i înduplecăm pe străjerii cetăţii să ne primească înăuntru. Grea treabă.

Pentru a ne îndeplini planul, am făcut mai întâi rost de nişte straie potrivite, adică un amestec de zdrenţe ce-au aparţinut cândva atât portului bulgăresc cât şi celui turcesc. Puteam fi luaţi, prin urmare, drept cerşetori bulgari sau turci. Am mai cumpărat pe deasupra un măgar şi-o cotigă veche, cu două roţi. În coşul cotigii, sub fân, am ascuns ce aveam mai de preţ: straie, armură, arme… Şi astfel pregătiţi am apucat drumul Mesembriei.

Stângaciu mergea în faţă, ducând măgarul de căpăstru şi gângăvind un fel de rugă din care nu se înţelegea în ce limbă grăia şi de ce credinţă ţinea. Iar eu, prefăcându-mă fără vedere, mă sprijineam

de cotigă şi călcam săltat, cu fereală, de parcă păşeam printre străchini.

O bună bucată de drum nu ne-a oprit nimeni. Cei întâlniţi în cale ne priveau cu milă şi ne lăsau să trecem nestingheriţi. Abia câţid ne-am apropiat cam la o poştă de Mesembria, ne-a ieşit în faţă o ceată turcească.

— Încotro? l-a întrebat pe Stângaciu capul cetei.

Inima mi s-a făcut mititică. Stângaciu nu ştia nicio boabă turceşte şi-mi era teamă să nu-i scape vreo vorbă românească. Dar slujitorul meu s-a dovedit un bun învăţăcel. A început să se schimonosească şi să gângăvească atât de bine, încât era de tot hazul. Cu ochii nemişcaţi, ca un orb din naştere, m-am apropiat şi eu de turci, pipăind drumul.

— Selâm aleyküm! i-am urat capului cetei.

— Sunteţi turci? s-a arătat acesta mirat.

— Fii neajutoraţi ai Profetului, i-am răspuns.

— Unde vă duceţi?

— Încotro ne poartă picioarele… Fiindcă ochii nu mă pot ajuta.

— Voi ştiţi unde duce drumul ăsta? m-a descusut turcul mai departe.

— Pretutindeni e pământul lui Alah, l-am încredinţat.

Turcul însă mă cerceta neîncrezător. Şi când mă aşteptam mai puţin, a scos iataganul şi l-a vâjâit prin faţa ochilor mei. Mare noroc am avut că nu mi-a crestat obrazul cu lama aceea ascuţită şi încovoiată. Pentru că vârful iataganului a trecut doar la două-trei degete de faţa mea. Dar nici eu nu m-am lăsat înşelat. Nici măcar n-am clipit. L-am dojenit însă pe turc:

— De ce-ţi pui mintea, voinice, cu un bătrân neputincios?

— Am glumit, pribeagule, mi-a răspuns acesta mai binevoitor. Mergeţi sănătoşi.

Turcul a făcut apoi semn ostaşilor pe care-i comanda să ne lase liberi,

Credeam că am scăpat. Dar mă înşelam. Fiindcă după ce-am mai străbătut o bucată bună din drumul care ducea la cetate, Stângaciu mi-a şoptit:

— Se ţin după noi, stăpâne.

— Sunt mulţi?

— Destui.

Aş fi vrut să întorc capul, ca să-mi pot da seama câţi erau şi ce urmăreau. Dar m-aş fi dat de gol. Mi-a venit însă în minte alt gând: să facem un popas. Era trecut de amiază, aşa că aveam şi noi dreptul să ne odihnim şi să îmbucăm câte ceva. Am cotit din drum şi ne-am oprit într-un loc mai adăpostit de vântul uscat şi rece, care se înteţea pe măsură ce se apropia seara.

Stângaciu a pus mai întâi un braţ de fân în faţa măgarului înhămat la cotigă, apoi s-a îngrijit şi de masa noastră sărăcăcioasă. Mâncam încet, fără grabă, fiind însă cu auzul treaz la tot ce se petrecea în jurul meu. Şi cum aveam urechea deprinsă cu trecerea oştilor, mi-am dat seama că am nimerit cum nu se putea mai prost. Atât dintr-o parte a drumului, cât şi din cealaltă, se auzeau sforăituri de cai, ca şi zăngănituri de arme şi armuri. O oştire puternică se strecura, la adăpostul codrilor din jur, către Mesembria. Iar pe drum, în urma noastră, cetei care ne-a oprit i s-au alăturat alte cete.

— Am picat ca musca-n lapte, i-am şoptit cu îngrijorare lui Stângaciu.

Dar acesta îşi vedea liniştit de mestecat.

Cale întoarsă nu puteam face. Am fi dat de bănuit. Iar în faţa noastră nu se afla decât cetatea şi, dincolo de ea, întinsul mării. „De ce ne-au lăsat otomanii să ne apropiem de Mesembria?“ mă întrebam. „Nu cumva voiau să ne folosească drept nadă?“

Cetele înarmate de turci, care veneau pe drumul bătătorit, se apropiau parcă fără grijă. Iar când au ajuns în dreptul locului unde poposeam, s-au oprit. Capul cetei întâlnite mai înainte s-a desprins imediat din rând şi s-a îndreptat spre noi.

— Aţi terminat de mâncat? a întrebat acesta.

Am întors o ureche spre el, prefăcându-mă a nu fi auzit bine. Turcul a întrebat din nou.

— Ce avem noi în desagă, i-am răspuns, se poate înghiţi şi din mers..

— Căpetenia mea vrea să-ţi vorbească, bătrâne, mi-a cerut turcul grăbit.

— La ce-i poate fi de folos un neputincios ca mine? mi-am rostit mirarea.

— Ai să auzi, a încheiat acesta nerăbdător.

—Ajută-mă să mă ridic, l-am rugat pe Stângaciu, ca să ne putem înfăţişa cum se cuvine înaintea înălţimii sale.

Slujitorul meu nu mi-a înţeles graiul, dar mi-a priceput semnele.

Turcul, grăbit, l-a lăsat pe Stângaciu să strângă merindele în desagă şi să adune ce-a mai rămas din braţul de fân pus înaintea măgăruşului, iar pe mine m-a dus în faţa unui subaşă negricios şi îndesat, care mă pândea cu nişte ochi iscoditori pe sub nişte sprâncene groase, unite la rădăcina nasului.

— Închină-te în faţa luminăţiei sale, mi-a poruncit.

Am făcut îndată o plecăciune, urând subaşei ca Alah să-l aibă în paza sa.

— Fiii lui Mahomed trebuie să se ajute între ei, mi-a cerut subaşa fără ocol.

—Luminăţia ta cere ajutor de la mine? am ridicat capul mirat.

— Vei merge cu feciorul tău şi cu cotiga la cetatea Mesembria, a adăugat subaşa pe un ton poruncitor, şi vei face în aşa fel încât puii de căţea care stau ascunşi acolo să te primească înăuntru.

— Prin gura ta grăieşte Alah, stăpâne, m-am grăbit să-i arăt supunere. Şi sunt fericit că ţi-ai oprit ochii asupra unui nenorocit ca mine.

— Dacă mă ajuţi să cuprind cetatea, n-ai să mai cerşeşti pe drumuri cât vei trăi, m-a încredinţat subaşa.

— Slăvit fie numele Profetului, m-am închinat din nou. Şi ce trebuie să fac?

CAPITOLUL II

Aşezarea Mesembriei era unică în felul ei. Cetatea părea o caracatiţă cu braţele adunate, gata să se apere de orice duşman. De uscat se ţinea doar cu un singur braţ. Un dig retezat la mijloc dc un şanţ lat şi adânc lăsa să treacă într-o parte şi-n alta valurile mării. Peste şanţ se lăsa ori se ridica, după nevoi, o punte. Încolo, un promontoriu cu maluri prăpăstioase, de care se izbeau fără istov talazurile. Niciun loc de acostare, nicio altă cale dc pătrundere.

Mesembria se număra la vremea aceea printre puţinele cetăţi bizantine care mai înfruntau hoardele turceşti. Iar soarta m-a adus chiar în faţa ei.

Am ajuns la capătul digului pe înserate. Se lăsa o noapte neagră ca gândurile subaşei ce m-a împins într-acolo. Vântul s-a oprit în vremea asta şi a făcut loc unei burniţe dese şi reci, care ne pătrundea până la oase. Zgribuliţi de frig, am îndemnat măgarul să păşească pe dig. Urcchiatul, îndărătnic, nu se lăsa însă urnit. Mai de voie, mai de nevoie, l-am împins înainte.

Straja de la celălalt capăt al podului ne-a auzit şi-a strigat în greceşte:

— Stai! Cine e?

— Oameni buni, i-am răspuns în limba lui.

— Şi ce doriţi?

— Să vorbesc cu mai marele străjerilor.

— Hei! Vasilios! l-am auzit îndată pe străjer chemându-şi tovarăşul. De partea cealaltă e cineva care are mâncărime la limbă.

— Ce vrea? a mormăit Vasilios supărat.

— Nu ştiu! întreabă-l!

— Aduc o solie pentru căpitanul cetăţii, am strigat cât puteam de tare lui Vasilios.

— Să nu fie o capcană! a rostit Vasilios către primul străjer.

— Înştiinţează-l pe căpitan, l-a sfătuit acesta.

Am aşteptat răbdător sosirea căpeteniei străjilor. N-a durat decât cinci-şase minute. Mi s-au părut însă veacuri. Din spate, de pe ţărm, mai mult ghiceam decât auzeam cum se apropiau rândurile turceşti. Din lături ne bateau suflul şi stropii mari ai valurilor înalte, iar din cer se scurgea fără zăbavă o ploaie măruntă. Stângaciu stătea chirchit lângă cotigă, străduindu-se să-şi stăpânească clănţănitul dinţilor, în vreme ce eu mă băteam peste coaste.

A venit în cele din urmă şi mai marele străjilor, care a început a sporovăi cu mine fără rost.

9

„Prost te-a mai făcut maică-ta”, îl blagosloveam în gând, căznindu-mă în fel şi chip să-i dovedesc că de repeziciunea cu care ajungeau spusele mele la urechile căpitanului cetăţii depindea viaţa tuturor celor din Mesembria. Dar tocmai când, pierzându-mi răbdarea, voiam să mă las păgubaş, am desluşit clipocitul unor vâsle. Câteva bărci încărcate cu soldaţi, ivite Dumnezeu ştie de unde, tăiau valurile de ambele părţi ale digului.

— Mare hoţi! i-am strecurat în româneşte lui Stângaciu. Ăsta ne ţine de vorbă aici, iar ăilalţi ne cuprind din părţi.

— Se îndreaptă spre ţărm, a adăugat şi Stângaciu.

— Îşi pierd vremea de pomană, i-am răspuns necăjit. N-au să vadă nimic.

Nemulţumit că vorbeam într-o limbă necunoscută lui, mai marele străjilor mi-a strigat supărat:

— Ce puneţi acolo la cale? Vorbiţi numai în greceşte că altfel o păţiţi.

— Am priceput, căpitane, m-am arătat supus.

Între timp, bărcile au făcut cale întoarsă.

„N-au zărit nimic, mi-am zis. Mai bine“.

Spre mulţumirea mea aveam să aflu îndată că, într-una din bărci, se găsea chiar căpitanul cetăţii, care s-a şi grăbit să ne vadă. Dar când a desluşit pe întuneric că în faţă avea doar nişte zdrenţăroşi, a izbucnit furios:

— Nemernicilor! Cum îndrăzniţi să tulburaţi liniştea cetăţii la vremea asta? Veţi plăti scump fapta voastră. Arcaşi!

— Seniore! i-am strigat speriat. Nu vă pripiţi să faceţi din noi ţinte pentru vitejii voştri ostaşi. Ascultaţi-mi întâi sfatul. Iar dacă nu va fi pe placul vostru, mă voi lăsa bucuros aruncat hrană peştilor din mare… Dar, rogu-vă, nu vă împiedicaţi privirea de aceste zdrenţe. Sub ele bate o inimă cinstită de oştean.

— Creştin sau păgân?

— Creştin, seniore.

— Cum poţi dovedi?

— În clipa asta nu vă pot arăta nicio dovadă.

Căpitanul a tunat şi mai mânios:

— Atunci?

— O rugăminte, seniore. Atât. O singură rugăminte.

— Spune, a mormăit căpitanul printre dinţi.

— Mai cunoaşteţi vreun grai în afara celui cules de pe buzele slăvitei voastre mame?

Întrebarea mea l-a mirat pe căpitan. A poruncit mai întâi arcaşilor să lase armele în voie, apoi a

rostit către mine:

— Ce grai vrei să cunosc?

— Al cavalerilor burgunzi.

Căpitanul a tăcut câteva clipe; Se întreba fără îndoială dacă nu eram cumva un sol al cruciaţilor. Pentru că, la vremea aceea, în faţa Constantinopolului se afla o flotă înarmată de ducele Burgundiei Filip cel Bun şi trimisă în ajutorul împăratului, bizantin.

— Vorbiţi, seniore! s-a grăbit căpitanul să mă îndemne.

Am zâmbit fără voie. Căpitanul Mesembriei mă lua drept un senior burgund care s-a strecurat până la el sub înfăţişarea unui umil cerceştor. Dar se amăgea. Fiindcă eu nu eram decât un lefegiu oarecare care a luptat cu turcii la Vama sub steagul înălţimii sale Iancu de Hunedoara, voievodul Transilvaniei. Nu aveam însă vreme să-l lămuresc asupra acestor lucruri. I-am spus doar că în urma mea, la câteva sute de paşi, pândeau turcii.

— Mulţi.? a întrebat căpitanul.

— Cam o mie de iatagane.

— Cât de aproape se află?

— Dacă grăim mai tare, ne aud.

Căpitanul, a aruncat o privire îngrijorată spre ţărmul întunecat.

— Cum de nu i-am simţit? s-a arătat el înciudat.

— Şi-au lăsat caii în pădure şi s-au târât spre ţărm.

Căpitanul s-a arătat iarăşi bănuitor:

— Pe dumneata cum de te-au lăsat să treci?

— M-am făcut frate cu dracul.

— Mai pe înţelesul meu?

I-am povestit pe scurt despre cele două întâlniri ale mele cu turcii, ca şi despre porunca primită de la subaşă.

— Lor nici prin gând nu le trece că ar putea cădea în capcana întinsă de ei, am mai adăugat nu fără mândrie.

— Şi ce mă sfătuiţi? m-a întrebat căpitanul, fără a scăpa ţărmul din ochi.

— Ţineţi mult la puntea asta? am arătat spre schelăria neagră şi putredă care stătea ridicată de cealaltă parte a şanţului. Bănuiesc că în cetate aţi pregătit sau pregătiţi alta mai bună.

— S-ar putea, a rostit căpitanul cam în doi peri. Şi ce vreţi de la puntea asta?

— N-o scoateţi la mezat?

— Vreţi s-o cumpăraţi?

— V-aş da în schimbul ei câteva sute de fesuri turceşti împreună cu capetele stăpânilor lor.

— Preţul e bun, a primit căpitanul.

Ne-am înţeles apoi în câteva cuvinte asupra planului. Căpitanul era un bărbat în puterea vârstei, cu o minte isteaţă.

— Sunteţi înarmaţi? a mai întrebat el.

— Avem sub fân în cotigă tot ce ne trebuie, l-am încredinţat.

— Atunci, să nu mai pierdem vremea.

— Mai am o rugăminte, l-am oprit.

— Vă ascult.

— Să mai schimbăm câteva vorbe… în greceşte, să zicem… Am credinţa că iscoadele lor s-au furişat până aproape de noi şi n-ar fi de mirare să audă ce vorbim.

— Am priceput, s-a învoit comandantul Mesembriei. Şi-a rostit în greceşte: ţi-am ascultat dorinţa, pribeagule. Te voi adăposti în cetatea mea. Dar te rog să-mi întăreşti încă o dată, prin cuvintele tale, că nu se află niciun duşman prin preajmă.

— Vă jur pe Sfânta Fecioară că n-am zărit nici urmă de duşman al senioriei voastre. Şi doar am străbătut azi cale lungă.

— Mă încred în jurământul tău, a încheiat căpitanul. De îndată ce voi ajunge în cetate, voi da poruncă să se lase puntea, ca să poţi trece împreună cu slujitorul tău.

— Domnul să vă aibă în paza sa! i-am urat făcându-i o plecăciune până la pământ.

Căpitanul a poruncit bărcilor să se înapoieze la cetate.

CAPITOLUL III

A mai trebuit să aştept o bucată de vreme până să aud scârţâitul roţilor cu ajutorul cărora era coborâtă puntea. Dar nu mi-am pierdut nici răbdarea şi nici încrederea în căpitanul Mesembriei. Îl şi vedeam aievea punând întreaga

cetate pe picior de război. Ma simţeam cu inima, cu întreaga mea fiinţa, alături de apărătorii Mesembriei.

Mă străduiam să desluşesc după umbre pregătirile de luptă din cetate. Dar nu izbuteam. Cetatea părea tot atât de liniştită ca la vremea când am sosit în faţa ei.

„Să fi renunţat oare căpitanul la planul hotărât împreună? mă întrebam îngrijorat. Sau oştenii săi dovedesc o pricepere rar întâlnită în vremea aceea?“

Spre deosebire de mine, lui Stângaciu nu-i prea păsa de cele ce se petreceau dincolo de zidurile Mesembriei. El voia să afle mai degrabă ce se întâmpla pe ţărm, în spatele nostru. Cu un simţ de sălbăticiune urmărită de vânători, slujitorul meu ghicea apropierea raidurilor turceşti. Privea în urmă, de parcă-i şi zărea pe năvălitori târându-se de-a-buşilea spre dig.

— Vin, stăpâne! mi-a şoptit el la un moment dat înfricoşat.

— Lasă-i să vină, l-am liniştit.

Şi l-am mai lămurit o dată, în amănunt, ce avea de făcut de îndată ce se va lăsa puntea pe care n-o scăpăm nicio clipa din vedere.

În cele din urmă, am început să zăresc de cealaltă parte a şanţului oarecare mişcare. Străjerilor de mai înainte li s-au alăturat mai multe umbre. Acestea se prefăceau a cerceta dacă puntea se cobora şi se ridica bine. Dar, în fapt, îndeletnicirile lor erau altele. Mi-a venit inima la loc. Căpitanul Mesembriei se ţinea de cuvânt.

Am auzit curând şi mult dorita poruncă de lăsare a punţii. Scârţâitul roţilor răsuna jalnic în noapte. Umbra mare, întunecată, a punţii se lăsa peste noi gata parcă să ne strivească. Şi-n momentul când capătul acesteia a izbit pământul, mi-am smuls spada şi scutul din fân. La rându-i, Stângaciu a tras din cotigă un topor. Şi fără a mai aştepta alt

îndemn, ne-am azvârlit amândoi pe punte, alergând de ne scăpărau picioarele.

Dar, tot atunci, văzduhul s-a cutremurat de strigătele de luptă ale fiilor lui Alah. Nu mai era nicio clipă de pierdut. De îndată ce-am ajuns de cealaltă parte a şanţului, m-am prăvălit pe latura digului, căutând iute adăpost. După mine s-a rostogolit şi Stângaciu. Slujitorul meu îşi păzea bine pielea. Dar nu numai el. Speriat de chiotele şi tropăiturile năvălitorilor care se buluceau pe dig, măgăruşul nostru a zbughit-o, cu tot cu cotigă, spre porţile cetăţii, trecând deasupra noastră ca o nălucă.

M-am ascuns bine după un colţ de stâncă, unde mi-am mai tras răsuflarea. Am privit în jur. Nici ţipenie de ostaş mesembriot. Parcă i-a înghiţit pământul. Din urmă însă zarva năvălitorilor creştea cu fiecare clipă. Tropotind şi strigând din răsputeri, se scurgeau pe dig ca o vâltoare.

— Ajută-ne, doamne! am auzit lângă mine ruga lui Stângaciu.

L-am bătut uşor pe umăr ca să-i dau curaj. Încercam totodată să socotesc numărul turcilor care năvăleau fără răgaz.

O plescăitură puternică, iscată de un pietroi căzut în apă, mi-a atras luarea aminte. Când am întors capul, am zărit două umbre strecurându-se spre noi, pe sub dig. Nu puteau fi decât oamenii căpitanului care au trebăluit sub punte şi căutau să se pună la adăpost. A izbucnit apoi o detunătură puternică. Apoi alta. Artificierii cetăţii şi-au făcut datoria. Puntea s-a prăbuşit îndată cu întreaga gloată de turci bulucită pe ea… Urlete, chemări de ajutor, rugi către Alah.

— Aşa vă trebuie, ticăloşilor! am strigat bucuros.

Azvârlirea punţii în aer i-a uluit pe năvălitori. Dar aceasta nu era tot ce-i aştepta. Asupra celor rămaşi pe partea dinspre ţărm a început să se abată o ploaie de ghiulele; tunurile cetăţii loveau în plin.

Înspăimântaţi, turcii au dat înapoi, lăsându-i pe cei prinşi în capcană pradă unui măcel cum rar mi-a fost dat să văd. În faţă, la porţile cetăţii, nimereau în suliţele, spadele şi săgeţile mesembrioţilor comandaţi de însuşi căpitanul cetăţii. Din părţi îi secerau arcaşii din flotila de bărci ivită pe neaşteptate pe cele două laturi ale digului.

Mi-am pregătit scutul şi spada, pândind momentul să ies la luptă. Stângaciu a apucat şi el zdravăn coada toporului. Dar tot în clipa aceea mi-a vâjâit pe deasupra capului o săgeată. I-a urmat un geamăt scurt şi o plescăitură în apă. Săgeata a pornit de sub dig, iar cel lovit era un turc căzut de pe punte şi azvârlit de un val la mal.

Abia atunci mi-am dat seama că laturile digului erau presărate cu ostaşi bizantini. „Bun! mi-am zis bucuros în gând. Dacă aşa stă treaba, nu ne mai scapă niciun duşman”.

În ciuda anilor îndelungaţi petrecuţi pe câmpurile de luptă, m-am simţit cuprins de-o poftă de bătaie ca în tinereţe. Şi, trebuie să recunosc, în noaptea aceea aveam cu ce să-mi astâmpăr setea. Loviţi de săgeţi, împinşi de semenii lor ori încercând deznădăjduiţi să scape, turcii de pe dig au început să se rostogolească unul după altul pe laturile acestuia. Nu bănuiau însă că şi acolo îi aşteptau spade şi suliţi ascuţite ca şi braţe vânjoase. Pe unii îi prindeam în vârfurile suliţelor, ca pe nişte pui în frigare, pe alţii îi apucam din zbor şi-i azvârleam cu putere peste stâncile ascuţite de la rădăcina digului, de unde nu se mai ridicau.

Turcii rămaşi pe ţărm au încercat la un moment dat să vină în ajutorul semenilor lor supuşi măcelului. Dar cum au început să se bulucească pe dig, au şi fost primiţi cu alte ghiulele trimise de tunurile cetăţii. Cuminţiţi, turcii s-au înapoiat la locul lor, ascultând neputincioşi vaietele de moarte ale celor măcelăriţi.

Pentru a grăbi sfârşitul luptei, am adunat ostaşii de pe laturile digului şi am alcătuit o ceată cu care am început să atac din spate, scoţând ţipete înfricoşătoare de luptă.

Înspăimântaţi, turcii au început să dea înapoi. Dar se loveau de cei ce se retrăgeau dinspre cetate.

Lupta faţă-n faţă cu inamicul mi s-a părut mai dreaptă, iar fiecare lovitură mai pe măsura unui oştean.

Alături de mine, ca un înger păzitor, se bătea Stângaciu. Pe lângă toporul din mâna stângă, acesta mânuia cu dreapta şi un iatagan smuls de la unul din învinşi. Cu toate că n-a ţinut până atunci în mână un iatagan, slujitorul meu dădea cu arma sa de căpătat nişte lovituri atât de puternice şi de neprevăzute, încât rareori greşea ţinta.

CAPITOLUL IV

Lupta a încetat curâncl. Cu rândurile rărite peste măsura, turcii au aruncat armele şi au cerut îndurare. Căpitanul cetăţii a poruncit să se aprindă torţele. Şi la lumina lor au fost număraţi şi legaţi

prizonierii. N-au mai rămas în picioare decât o sută treisprezece fii ai lui Alah. Spre marea mea bucurie am descoperit printre ei şi pe trufaşul subaşă. Când m-a văzut, acesta m-a străpuns cu privirea, rostind cu glas răguşit:

— Câine! Câine de ghiaur! Dacă scap nevătămat, am să-ţi plătesc cu vârf şi îndesat.

— Abia aştept această întâlnire, i-am răspuns cu semeţie. Şi am să-ţi dovedesc că nu sunt laş.

Subaşa a scuipat a scârbă şi a întors capul de la mine.

Căpitanul Mesembriei, martor la această înfruntare, i-a zis atunci subaşei:

— Mă gânmam să cer drept răscumpărare pentru tine o jumătate de coif de galbeni. Dar am îndoit preţul, fiindcă te-ai arătat trufaş şi l-ai batjocorit pe acest viteaz senior.

Subaşa nici n-a clipit la aceste vorbe. Dar nici noi n-am mai rămas lângă el. Am pornit de-a lungul digului, pentru a vedea cum îşi înipărţeau mesembrioţii prada. După obiceiul vremii, învinşilor li se luau tot ce aveau asupra lor: inele, paftale, galbeni, arme, îmbrăcăminte. Nu li se lăsa decât ceea ce nu era trebuitor învingătorilor. Adică mai nimic.

— Mulţumit, seniore? l-am întrebat pe căpitan.

— Peste aşteptări.

— Nădăjduiesc că prada pe care aţi pus mâna, la care se adaugă răscumpărarea prizonierilor, răsplăteşte înzecit bătrâna punte.

— Fără îndoială, a întărit căpitanul. Dar domnia ta, m-a cercetat el, cu ce te-ai ales din această luptă? Nu văd să ai în mâini altceva decât spada pe care mai şiroieşte sângele duşmanilor.

— Mă mulţumesc, seniore, cu două daruri care nu pot fi preţuite în aur: încrederea ce mi-aţi arătat-o până acum şi prietenia voastră.

— De asta să nu vă îndoiţi, m-a încredinţat comandantul Mesembriei. Din clipa aceasta socotiţi-vă oaspetele şi prietenul meu.

M-am înclinat bucuros.

— Şi acum, seniore, mi-a vorbit căpitanul mai departe, ridicând fruntea cu semeţie, e poate vremea să-mi spuneţi cine sunteţi şi de unde veniţi?

Am zâmbit din nou la auzul acelui „senior” cu care mă învrednicea comandantul cetăţii.

— De ce zâmbiţi? s-a arătat el nedumerit. Nu merit atâta încredere din partea voastră?

— Mi-i teamă, seniore, i-am răspuns de îndată, că voi îmi arătaţi mai multă cinste decât mi se cuvine.

— Nu sunteţi cavaler burgund?

— Nici pe departe.

— Dar graiul pe care l-aţi folosit…

— Să nu judecaţi oamenii doar după graiul lor.

— Cine sunteţi? s-a arătat căpitanul nerăbdător.

— Un biet oştean român purtat de soartă pe aceste meleaguri.

— Aţi făcut parte din oastea domnului Ţării Româneşti care a luptat la Varna?

— Nu, seniore!… Am luptat sub steagul voievodului Transilvaniei. Iar Dumnezeu, ca şi multele răni căpătate, stau mărturie că n-am fost un fricos… Că la Varna am luptat peste puteri… Dar am căzut în luptă… Cum am rămas în viaţă, iarăşi numai Cel de Sus poate spune… Ba mint! Mai ştie cineva: slujitorul meu, care m-a găsit a doua zi târât de cal în pădure, într-un mărăciniş.

— Vă cred, a rostit căpitanul cu bunăvoinţă. Dar spuneţi-mi: unde v-aţi născut?

— În Ţara Românească.

— Şi-atunci cum de cunoaşteţi graiul burgunzilor?

— E o poveste mai lungă, seniore.

— Poate mi-o veţi spune într-o zi?

— Nădăjduiesc.

Eram nerăbdător să dau de urmele lui Stângaciu. L-am găsit abia în cetate, pe o ulicioară îngustă, căznindu-se să desprindă din hamuri vrednicul

nostru măgăruş. Treaba nu era uşoară, fiindcă urecheatul stătea prăvălit cu tot cu cotigă pe treptele uneia dintre cele şapte bisericuţe bizantine ale Mesembriei.

— Mare minune! am strigat bucuros. A scăpat şi el teafăr.

— Dar tot încăpăţânat a rămas, s-a plâns Stângaciu împotriva măgăruşului.

— Nu-i nimic, am căutat eu să-l îmbunez. Fii mulţumit că ne-a salvat lucrurile ascunse în cotigă… Drept să fiu, nu mai nădăjduiam să intru din nou în stăpânirea lor.

M-am opintit apoi alături de Stângaciu să pun măgăruşul pe picioare şi cotiga pe roţi.

Stăteam lungit pe patul tare, de lemn, al locuinţei care ne-a fost hărăzită, şi-mi gustam bucuria de a fi dus până la capăt o treabă grea.

— Ei? l-am chemat la un moment dat pe Stângaciu. Ţi-a plăcut renghiul pe care l-am jucat turcilor?

Spre mirarea mea însă, acesta tăcea mai departe şi-şi pregătea culcuşul într-un ungher al odăii.

— Ce te nemulţumeşte? am stăruit.

Cu ochii lui mici, care la lumina opaiţului aproape nici nu se mai deosebeau, Stângaciu a rostit necăjit:

— Cum o să ajungem acasă?

— Vedem noi, am încercat să-l liniştesc.

— De aici nu putem pleca decât cu o corabie.

— Adevărat!

— Iar cei de pe corabie nu te iau decât dacă le pui în mână o pungă cu galbeni.

— Şi asta-i adevărat.

— De unde galbeni, s-a răstit Stângaciu. În punga domniei tale suflă vântul.

M-am ridicat într-un cot ca să-l pot cerceta mai pe îndelete. Era întâia oară când Stângaciu se arăta atât de îngrijorat de soarta mea şi mai ales de cuprinsul pungii mele. Faptul mi s-a părut mai nelalocul lui.

— Ce vrei să spui cu asta? l-am iscodit. Nu cumva îţi pare rău că n-am cotrobăit prin buzunarele ucişilor şi prinşilor din seara asta?

— Erai în drept s-o faci, mi-a răspuns Stângaciu.

M-am dumirit în sfârşit ce urmarea şiretul meu slujitor.

— N-am grijă, i-am răspuns prefăcându-mă nepăsător. Ai scotocit tu şi pentru mine. Arată-mi ce-ai adunat? Stângaciu se codea. Hai! i-am poruncit. Scoate tot ce ai în sân. Şi am adăugat mai mult pentru mine: Mă miram eu de ce ai pieptul mai umflat ca de obicei.

Stângaciu a mai rămas câteva clipe locului, clătinându-se pe picioarele sale de cocostârc, de parcă avea jar sub tălpi. Apoi a pornit împleticit spre mine. Când l-am văzut scoţând din sân inele, brăţări, cercei şi alte podoabe scumpe, precum şi vreo trei pungi îndesate cu monezi de aur şi de argint, i-am spus:

— Măi frate! Cu ce-ai adunat tu de la turci îţi cumperi nu numai alt car, în locul celui prăpădit, dar şi o mireasă frumoasă.

Auzindu-mă, slujitorul meu şi-a strâmbat gura-i mare, cu dinţii rari şi ascuţiţi, într-un zâmbet al cărui înţeles nu-l puteam desluşi, după care mi-a răspuns:

— Mie nu-mi trebuie decât carul cu boi pe care mi l-au luat turcii la Varna. Ce-i pe deasupra încredinţez domniei tale.

— Mulţumesc, prietene, dar n-am obiceiul să iau din bunul altuia, chiar dacă mi se dăruieşte cu inimă bună. Păstrează sănătos ce-ai agonisit în luptă şi nu te îngriji de mine. Câtă vreme voi fi în stare să ţin spada în mâini, îmi voi câştiga singur cele de trebuinţă.

Pe chipul slujitorului meu a apărut o umbră de părere de rău, poate chiar de vinovăţie.

— Dacă ştiam una ca asta…

— Nu te necăji, m-am grăbit să-l împac. Şi nu te simţi vinovat. Ai luat toate astea de la turci… Şi ei te-au jefuit pe tine… Ţi-au luat carul cu boi… Singurul tău car… Şi doar n-ai venit la Varna de bună voie… Ai fost luat de oamenii domniei pentru a le duce poverile…

Stângaciu nu mă mai asculta.

Îşi aduna preţioasele bunuri cu încetineală şi nehotărâre. Le-a băgat apoi în sân şi s-a tras în ungherul său, unde s-a şi culcat. Curând i-am auzit răsuflarea înceată. Era timpul să închid şi eu ochii. Am stins opaiţul şi mi-am potrivit cât mai bine capul pe perna moale.

CAPITOLUL V

Încins într-o armura uşoară, cu nelipsita mea spadă la şold, mă plimbam pe ţărmul Mării Negre, în jurul cetăţii Mesembria. Era luna lui april şi razele calde, strălucitoare, ale soarelui izbeau direct în coiful meu. Mă bucuram fără îngrădire de o primăvară care se aşeza cu temei.

Nu mai eram la prima tinereţe – în martie mi-am sărbătorit patruzeci şi trei de ani de la naştere – dar găseam că în vinele mele sângele alerga destul de iute. Până şi mădularele înţepenite în lunile lungi de iarnă începeau să se dezmorţească, îndemnându-mă să mă iau la întrecere cu mieii de pe pajiştea care pornea de la ţărm şi se pierdea în zare, spre inima pământului bulgăresc.

De aproape o jumătate de an duceam o viaţă tihnită în Mesembria. Şi dacă n-ar fi fost necontenita ameninţare a hoardelor turceşti, care cutreierau ţările din sudul Dunării, aş fi zis că zilele petrecute în această cetate bizantină au fost printre cele mai plăcute din viaţa mea.

M-am bucurat de răgaz pentru a-mi vindeca rănile căpătate în bătălia de la Varna şi de-o odihnă binemeritată. Cu părere de rău simţeam că aveam nevoie de tot mai multă odihnă. Semne ale bătrâneţii care batea la uşă? Poate! Într-un fel, trebuia să mă aştept. Dar nu în luna lui april, când izul de pământ reavăn, deopotrivă cu cel al florilor dc primăvară, înmiresmau aerul sărat al mării. Şi-n acele clipe mă cuprindea dorul de ducă. Dar n-aş fi pornit în neştire, ca în anii tinereţii. M-aş fi îndreptat către un ţărm anume – acela al locurilor în care am văzut întâi lumina zilei.

„E vremea să te astâmperi şi tu, hoinarule, îmi ziceam. Să-ţi săpi undeva măcar un bordei în care să-ţi odihneşti ciolanele obosite”.

Şi-mi era dor de graiul strămoşesc, de acel grai deprins de pe buzele mamei.

La Mesembria, în cetate, nu foloseam decât cu Stângaciu acest grai. Cu ceilalţi mă înţelegeam mai mult în greceşte, iar cu un tânăr nobil ungur, scăpat din măcelul de la Varna, vorbeam uneori şi-n limba acestuia. De douăzeci de ani şi mai bine în auz mi-au sunat felurite graiuri străine. Pe lângă cel slavonesc, grecesc, turcesc şi unguresc m-am mai deprins şi cu graiul săsesc, bulgăresc, polonez, genovez, francez… Cât ştiam din fiecare, n-aş putea spune. Un fapt însă era sigur. Pricepeam din toate cât îmi era de trebuinţă. Şi dacă în tinereţe mă atrăgea să schimb locurile şi oamenii, în pragul bătrâneţii a început să nu-mi mai placă asemenea schimbări, îmi aminteam tot mai stăruitor de priveliştea locurilor în care m-am născut, cu dealuri îmbrăcate în vii şi livezi, cu codri fără

sfârşit prin care hălăduiam ca băietan… Locurile copilăriei!

Casa părinţilor mei din satul Bărbăteşti nu mai era demult… Eram băietan când, într-o seară de vară, întorcându-mă acasă după o zi de hoinăreală, am găsit doar cenuşă şi fum. Gospodăria era arsă, tata tăiat de iatagane şi străpuns de suliţe, iar mama, fraţii şi surorile – în robie de turci. Cu groaza în suflet am fugit înapoi în codru.

A doua zi, când s-a făcut lumină, am pornit mai departe. Umblam în neştire, lăsându-mă purtat de paşi fără nicio ţintă. Şi-am rătăcit aşa, hrănindu-mă cu poamele pădurii şi potolindu-mi setea cu apa pârâurilor şi izvoarelor, până ce m-am pomenit în faţa unor ziduri. Istovit, lihnit de foame, abia m-am mai putut târî până la poartă, unde m-a ridicat un călugăr şi m-a dus în faţa stareţului mănăstirii. După ce mi-a ascultat trista poveste, stareţul m-a încredinţat unui călugăr, părintele Dorotei, poruncindu-i să facă din mine un vrednic ostaş al lui Hristos.

În chiliile acelei mănăstiri, am deprins scrisul şi cititul în slavonă şi greacă, daruri nepreţuite şi rar întâlnite pe atunci. Am crescut între zidurile groase ale mănăstirii până ce m-am văzut un flăcău chipeş, vânjos, care plesnea de sănătate. Iar într-o zi – era tot o primăvară, în toiul ei – am pornit cu părintele Dorotei la iarmarocul din Râmnicul Vâlcii. Purtam în desagi iconiţe, cruciuliţe şi alte lucruri sfinte ori sfinţite, pe care urma să le împărţim drept-credincioşilor în schimbul banilor sau al produselor folositoare vieţii noastre călugăreşti. Dar negustoria asta nu-mi era deloc pe plac. Păşeam în silă pe urmele părintelui Dorotei şi priveam ruşinat în jur. De cum am intrat însă în clocotul vieţii din iarmaroc, m-am simţit alt om. M-am pomenit cuprins ca de o ameţeală. Umblam ca beat. Mă uitam lacom în jurul meu, gata să încep a ţopăi şi a chiui, mânat de-o nestăpânită bucurie. Oamenii mi se păreau mai buni şi mai

frumoşi, iar femeile – mai cu seamă fetele – cu zâmbetul veşnic înflorit pe buzele lor zmeurii, mă atrăgeau cu o putere de vrajă. Văzându-mi faţa roşie şi simţindu-mi răsuflarea fierbinte, părintele Dorotei m-a înghiontit între coaste, dojenindu-mă:

— Ce-i cu tine, fiule? Nu te lăsa împins de Satana. Fă-ţi cruce, închide ochii şi ţine-te de mine.

Eu însă nu-l mai auzeam. Şi nici nu doream să-l aud. Sângele îmi clocotea cu atâta furie în vine, încât de-ar fi încercat cineva să mi se aşeze împotrivă, l-aş fi sugrumat.

Prin faţa noastră a început să treacă o ceată de circari. Săreau şi ţopăiau pe lângă căruţele lor, făcând felurite giumbuşlucuri. Râdeam în hohote de ei, ca un copil, iar îndemânarea cu care artiştii de circ înfăptuiau salturi ori jonglerii mă lăsau cu gura căscată. Degeaba mă îmboldea părintele Dorotei. Nu mă dădeam, urnit din loc nicicum. Ba, la un moment dat, ca să nu-i scap pe circari din vedere, m-am lăsat purtat de mulţime, pierzându-mă de călugăr. Prins în vâltoare am început să-mi fac voiniceşte loc cu coatele, ţinându-mă scai după căruţele paiaţelor. Şi cum mergeam, aşa, după ei, am simţit la un moment dat nişte priviri stăruind pe chipul meu de novice. Erau ochii unei femei încă tinere, care mă priveau focos, aţâţător, ademenitor. Nu-i vedeam decât capul ivit de după acoperişul căruţei. Dar când privirea ei s-a întâlnit cu a mea, am rămas o clipă locului, ca trăsnit.

„Dumnezeule! am oftat în sinea mea. Frumoasă mai e!“

Întreaga fiinţă îmi era străbătută de un fior necunoscut până atunci, iar sângele îmi alerga în vine cu o iuţeală ameţitoare.

Diavoliţa de femeie, ghicindu-mi fără îndoială starea, a început să-mi râdă în faţă şi să-mi facă nişte semne al căror înţeles era cât se poate de grăitor.

Fără a mai sta pe gânduri, mi-am ridicat poalele rasei călugăreşti şi am zbughit-o spre căruţa care tocmai ieşea din iarmaroc. Mulţimea de gură-cască a început mai întâi să râdă de mine, apoi să mă huiduiască şi să mă batjocorească. Dar nu mai luam seama la răutatea lor. În clipele acelea nu ascultam decât de chemarea inimii mele tinere, şi nu vedeam decât mâna albă, neasemuit de albă, care mă trăgea în păcat. Era aceeaşi mână care m-a ajutat curând să urc în căruţă şi să mă ascund după coviltir.

… În căruţa cu paiaţe am trecut graniţa în Transilvania, pierzându-mă de oamenii mănăstirii şi ai domniei, care m-au căutat cu râvnă, dar zadarnic.

CAPITOLUL VI

Scrutam întinderile fără de sfârşit ale mării din jurul Mesembriei şi-mi lăsam privirea purtată pe coamele înspumate ale valurilor. Nădăjduiam că voi zări măcar un vârf de catarg. Dar oglinda albastră a apelor era împestriţată doar de aripile albe ale pescăruşilor. Şi-n timp ce-mi rumegam neostoitul dor de ducă, m-am auzit strigat:

— Hei! Stăpâne!

Am răsucit capul fără grabă. Glasul îmi era bine cunoscut.

— Ce e? l-am întâmpinat nepăsător pe Stângaciu.

— Te cheamă căpitanul.

— Ce vrea?

— Nu ştiu.

Căpitanul Mesembriei mă aştepta cu nerăbdare. Mă întrebam cu ce voia să-l mai slujesc? În lunile petrecute în cetate i-am folosit ca tălmaci şi grămătic. De braţul meu înarmat însă n-a mai avut nevoie din acea noapte de pomină când i-am prins pe turci în capcană. Cât a ţinut iarna n-a mai încercat niciun duşman să se apropie de cetate. Dar după desprimăvărare? Să fi fost oare înştiinţat căpitanul de vreo primejdie?

— La porunca voastră, seniore, m-am înfăţişat ostăşeşte înaintea comandantului cetăţii.

Acesta s-a ridicat de la masa-i de lucru şi m-a întâmpinat zâmbitor:

— Iartă-mă că ţi-am tulburat plăcuta plimbare pe ţărm.

— Oricând la dispoziţia voastră, seniore, m-am înclinat cu tot respectul ce i-l datoram.

— O patrulă a noastră a adus az' noapte în cetate doi oameni care spun că ar fi din acelaşi neam cu al vostru, mi-a adus căpitanul la cunoştinţă.

I-am cercetat în grabă chipul ascuţit spre bărbie. Încercam să ghicesc cu o clipă mai devreme tâlcul spuselor sale. Dar n-am izbutit.

— Au fost închişi la corpul de gardă, a adăugat căpitanul. Şi aş vrea să stăm împreună de vorbă cu ei.

— Sunt nerăbdător să-i văd, m-am învoit pe loc.

În drum spre corpul de gardă, ne-am încrucişat cu nobilul scăpat din bătălia de la Varna. Era un tânăr trufaş care ţinea să dovedească de fiecare dată că nu mă putea suferi, cu toate că, în toamna trecută, la Varna, am luptat de aceeaşi parte. El mă socotea laş şi trădător. De ce? Fiindcă numai un laş mai putea ramâne în picioare, după ce un rege ca Vladislav al Ungariei şi Poloniei şi-a dăruit viaţa pe câmpul de luptă. Dar tânărul nobil uita un lucru: şi el a rămas în viaţă, cu toate că a făcut parte chiar

din suita lui Vladislav. Deci, după judecata sa proastă, însuşi el trebuia socotit trădător. Ba chiar în mai mare măsură decât eram eu. Numai că el era nobil, pe când eu – un om de rând, un lefegiu.

— Frumos vă mai uitaţi unul la altul, mi-a strecurat căpitanul după ce ne-am îndepărtat de tânărul nobil.

— Un prostănac, am răspuns grăbind paşii spre corpul de gardă.

Cei doi prinşi zăceau pe jos, într-o încăpere goală, îngustă, cu ziduri groase, pe un aşternut de paie. Pe deasupra mai erau legaţi şi de mâini. Mi s-a făcut milă de ei. Unul dintre prinşi era foarte tânăr şi avea un chip frumos, cu trăsături alese. Celălalt, însă, avea o faţă înecată în grăsime, semănând cu un mormoloc. Doar zdrenţele de pe ei, ce aminteau oarecum de portul ţăranilor bulgari, îi mai asemăna.

Când am intrat, tânărul cu înfăţişare aleasă a încercat să se ridice, în timp ce mormolocul s-a ghemuit şi mai mult în ungherul său.

— Cu ce-au greşit? mi-am arătat mirarea faţă de căpitan.

— Sunt bănuiţi a fi nişte iscoade turceşti.

— Dacă sunt cu adevărat din neamul meu, nu pot fi iscoade duşmane, i-am zis căpitanului.

I-am cerut apoi comandantului Mesembriei îngăduinţa de a sta de vorbă cu cei doi prinşi.

— Pentru asta te-am şi poftit aici, mi-a răspuns acesta.

M-am grăbit să-i vorbesc în româneşte tânărului cu înfăţişarea aleasă.

— De unde eşti?

— Din Ţara Românească.

— Şi ăsta? am arătat spre mormoloc.

—E slujitorul meu… Bursuc.

— Potrivit nume… Dar pe tine cum te cheamă?

— Radu Stan sin Drăguşin Orbul.

— Eşti fiul lui Drăguşin Orbul? am făcut ochii mari.

L-am cercetat pe tânăr cu mai multă grijă. Şi am început să recunosc, parcă, în frumoasele lui trăsături, pe cele ale fostului oştean din Malul cu Flori.

— Ce face bătrânul? l-am întrebat mai departe.

— Îşi duce şi el greul zilelor pe ocina strămoşească.

— Şi tu cum ai ajuns aici?

— Pescuiam cu slujitorul meu pe Dunăre, a arătat tânărul, spre burduful de osânză ghemuit în ungherul încăperii. Eram într-o barcă şi ne-am trezit împresuraţi fără veste de nişte turci.

— Tatăl tău n-a căutat să te răscumpere?

— Ba da… Dar n-a avut sărmanul atâţia galbeni câţi i-au cerut turcii.

— Cum ai scăpat din robia lor?

— M-a ajutat norocul… Într-o noapte am fugit cu slujitorul meu de sub pază.

Povestea celor doi prinşi era obişnuită pentru timpurile acelea. Radu Stan şi Bursuc erau purtaţi într-un convoi de robi menit să fie vândut în târgurile din miază-zi. Dar, într-o noapte, convoiul lor s-a oprit în munţii Bulgariei.

— Era o vreme aprigă, cu viscol, mi-a povestit mai departe Radu Stan. Iar în trecătoarea aceea din munţi nu se zărea nici cerul, nici pământul. De teamă să nu fugim, paznicii ne îngrămădeau ca pe nişte oi la strungă. Rebegiţi de frig, ne înghesuiam unii în alţii ca dobitoacele, încălzindu-ne cu răsuflările. Şi cum stăteam aşa chircit, lângă Bursuc, mi-a trecut prin minte să fug de sub pază. „Măi! i-am şoptit slujitorului meu. Roade-mi cu dinţii legăturile de la mâini!“ Când a auzit ce-i spun, Bursuc s-a înspăimântat şi s-a împotrivit. I-am dat atunci un ghiont în coaste, care l-a dezmorţit… Şi cum are nişte dinţi tari şi ascuţiţi ca briciul, Bursuc a sfârşit repede treaba. Mi-am desfăcut şi picioarele din legături, după care m-am îngrijit de slujitor. Şi, liberaţi, am aşteptat apoi să se apropie un paznic de noi. Am tăbărât asupra lui,

l-am luat de gât şi l-am strâns până ce turcul a tăcut pe veci. I-am luat apoi armele. Spre nenorocul nostru însă am fost zăriţi de alt paznic. I-am ieşit atunci înainte cu iataganul luat de la turcul gâtuit. Dar n-am apucat să încrucişăm decât de două sau de trei ori armele şi l-am auzit pe turc gemând de moarte. A căzut străpuns cu o suliţă de către Bursuc.

Apoi am rupt-o amândoi la fugă prin pădure… Ca să ni se piardă urma, am apucat-o în sus, spre vârful muntelui… N-am păstrat la noi decât iataganele… Celelalte arme le-am azvârlit pe drum. Asta ne-a fost şi scăparea. Pentru că urmăritorii noştri, încărcaţi cu zale, coifuri şi scuturi, nu s-au mai putut ţine după noi. Ne-am oprit abia pe coama muntelui într-un plai măturat de viscol. Şi cum eram aproape goi, îngheţam acolo dacă nu ne adăposteam în două clăi de fân, unde am rămas toată noaptea.

— Straile astea de unde le-aveţi? am arătat la zdrenţele de pe ei.

— Şi-au făcut pomană cu noi nişte ciobani întâlniţi a doua zi de cealaltă parte a muntelui, mi-a răspuns Radu Stan. Şi tot ei ne-au sfătuit să ne îndreptăm către cetatea Mesembria, unde – ziceau ei —ar fi un căpitan cu faţa curată, luminată, cu inima bună şi dreaptă.

Când i-am tălmăcit spusele tânărului din neamul meu, comandantul Mesembriei s-a foit pe loc de plăcere şi m-a poftit să le zic celor doi prinşi următoarele:

— Dacă şi ei au feţele la fel de curate şi de luminate, iar inimile tot atât de bune şi de drepte, sunt bineveniţi în cetate.

— Răspund pentru cinstea lor, m-am grăbit să-l încredinţez pe căpitan.

Radu Stan, care nu înţelegea graiul folosit de noi, se uita întrebător şi rugător.

— Fii pe pace, l-am liniştit. Ai nimerit bine aici. Am grăit apoi din nou căpitanului: amintiţi-vă,

seniore, că astă toamnă au mai bătut doi zdrenţăroşi din acest neam la poarta cetăţii Mesembria. Se aflau şi ei în aceeaşi stare jalnică… V-au înşelat oare încrederea?

Căpitanul a zâmbit pe sub firu-i de mustaţă neagră şi-a poruncit ca cei doi prinşi să fie eliberaţi fără întârziere.

— Să-i hrăniţi şi să le daţi tot ce au nevoie, a mai rostit comandantul Mesembriei către ofiţerul de gardă, pornind apoi spre ieşire.

Am dat să-l urmez, dar Radu Stan m-a oprit cu glas rugător:

— Jupâne!

— Ce mai doreşti? m-am întors din drum cam nemulţumit.

— Aş vrea să-ţi mai spun ceva care poate fi de folos atât domniei tale, cât şi căpitanului cetăţii.

— Vorbeşte!

— Venind pe drum încoace, am deschis ochii bine şi-am ciulit mai cu seamă urechile, ca să aflu ce se mai petrece în lume.

— Şi ce-ai auzit?

— Turcii se pregătesc să atace iarăşi cetatea.

— Nemernicii! am izbucnit supărat.

— Vor, ziceau ei, să răzbune răscumpărarea grea pe care aţi cerut-o astă toamnă.

— Să le fie de bine, m-am făcut nepăsător.

— Mai vorbeau că s-ar afla aici şi un nobil ungur de la curtea fostului rege Vladislav.

— Bune iscoade au.

— De aceea, a stăruit Radu Stan, ar fi bine să nu întârziem prea mult pe aici.

— Cunoşti vreun mijloc de-a ajunge nevătămaţi în ţară? l-am întrebat cam în batjocură. Doar să zburăm ca pescăruşii ăştia care ţipă de foame.

Radu Stan s-a prefăcut însă a nu lua în seamă vorbele mele şi a adăugat:

— Am mai auzit de nişte corăbii burgunde care au iernat la Constantinopol şi-ar fi pornit, după câte se pare, chiar spre locurile astea.

Era o veste care-mi dădea de gândit.

— Dacă se adevereşte ce-ai auzit, m-am arătat bucuros, s-ar putea să avem noroc.

— Aşa gândesc şi eu, a încheiat tânărul.

Nerăbdător să-i tălmăcesc tot ce-am vorbit cu Radu Stan, comandantul cetăţii m-a îndemnat din priviri. Nu i-am ascuns nimic. Veştile aduse de Radu Stan l-au bucurat şi pe căpitan. Presupunea că pe acele corăbii plecate din Constantinopol nu se aflau alţii decât cruciaţii burgunzi care au încercat şi în toamnă să vină în ajutorul oştilor noastre.

— Câtă vreme această flotă va pluti în apele din preajma Mesembriei, a rostit căpitanul ca pentru sine, turcii nu vor cuteza să ne atace. După aceea însă… Mila Domnului cu noi!

CAPITOLUL VII

Stăteam şi-l priveam pe fiul lui Dionisie Orbul cum călca ţanţoş pe uliţele înguste ale Mesembriei. Şi mă gândeam, nu fără părere de rău, la fostul meu soţ de arme. Deşi era orb din pricina unei lovituri de spadă primite la cap, Dionisie avea măcar această mângâiere: putea să-şi simtă şi să-şi audă feciorul. Pe când eu… Eu eram teafăr, dar n-aveam nicio bucurie în viaţă. Trăiam singur cuc. Şi poate în dorul feciorului pe care nu-l aveam, Radu Stan îmi era tot mai drag.

M-am îngrijit ca tânărul să aibă o înfăţişare cât mai ostăşească şi mai arătoasă. I-am prins cu mâna mea la şold o spadă bizantină, iar pe cap i-am aşezat o pălărie genoveză. Un pieptar de piele îi cuprindea spatele lat, iar pantalonii scurţi lăsau să se vadă pulpele vânjoase. Ascunse după firidele castelului cetăţii, femeile îl savurau din priviri. Fiindcă tânărul mai avea pe deasupra şi nişte ochi mari, rotunzi, de culoarea chihlimbarului, străjuiţi de nişte sprâncene groase, arcuite. Iar pe obrajii rumeni umbla încă rar cu briciul.

Ocolind cetatea jur-împrejur, Radu Stan s-a oprit fără chef lângă mine.

— Ce dracu să fac? mi-a cerut el sfatul. Mă simt ca o pasăre închisă în colivie… Până şi braţele mi-au amorţit de atâta şedere.

— De ce nu te duci să înveţi mânuirea armelor de la ostaşi? l-am îndemnat.

— Am fost de câteva ori, dar tot ce ştiu ei cunosc de la tata.

Dionisie Orbul a fost într-adevăr un oştean dintre cei mai buni. Dar nu mă aşteptam să mai poată mânui vreo armă fără ajutorul luminii ochilor.

— Oo! a făcut, mândru de tatăl său, Radu Stan. Bătrânul îţi ghiceşte după auz toate mişcările… După felul cum păşeşti, după vâjâitul spadei, ba chiar şi după felul cum răsufli, ştie ce ai de gând să faci şi cum vrei să-l loveşti.

Nu mă îndoiam că aşa era. Şi, fără vreun motiv anume, mi-a venit în clipa aceea cheful de a-l pune pe acest tânăr la încercare.

— Apără-te! i-am cerut pe neaşteptate, scoţând cu o mişcare iute sabia din teacă.

Mirat, Radu Stan a dus mâna la şold, dar n-a cutezat să tragă spada. Mă privea cu ochii lui rotunzi, bulbucaţi de-o spaimă neînţeleasă.

— Ce doreşti? a bâiguit el, jucându-şi degetele pe garda spadei. Cu ce ţi-am greşit?

— M-ai trădat! i-am strigat în faţă. Eşti un nemernic!

— Bădiţă! a făcut tânărul cu glasul gâtuit de furie. Măsoară-ţi cuvintele!

— Ţi-am spus să scoţi spada! i-am cerut din nou. Ori vrei să mori ca un laş?

Cu mâna tremurândă, Radu Stan a tras spada pe jumătate din teacă.

— Bădiţă! a făcut el împăciuitor. Înainte de a, încrucişa armele, te-aş ruga să-mi spui cu ce ţi-am greşit? Cum te-am trădat?

— Mi-ai înşelat încrederea, l-am învinuit mai departe.

— Eu?!

— Te-am ocrotit ca pe copilul meu, iar tu…

— Nu mă chinui, bădiţă, şi spune-mi odată despre ce-i vorba?…

— Să hotărască armele, şi i-am trecut vârful spadei pe la nas.

Spre nedumerirea mea, Radu Stan a îndesat spada înapoi în teacă, şi-a desfăcut pieptarul şi mi-a zis hotărât:

— Dacă m-am făcut vinovat de ceva, te rog să loveşti fără cruţare… Eu nu pot ridica arma împotriva unui om ca dumneata… Nu pot!

Am lăsat spada în jos.

— Zici că eşti nevinovat? i-am strigat răstit.

— Întrutotul! m-a încredinţat el.

— Dar cine dă târcoale turnului dinspre răsărit al castelului şi cine priveşte cu jind, oftând din adâncul inimii, la o anumită fereastră?

Tânărul s-a făcut galben, lăsând să-i cadă mâinile de-a lungul trupului.

— E adevărat sau nu? am stăruit cu o îndârjire sporită.

— E adevărat, a recunoscut el cu glasul pierdut.

— Ştii cine-i stăpâna acelor ochi fără seamăn de frumoşi?

— Nu, bădiţă!

— E fata căpitanului cetăţii.

Radu Stan s-a clătinat pe picioare.

— N-am ştiut, mi-a mărturisit el aproape în şoaptă.

— Şi căpitanul a luat cunoştinţă de acest lucru, am adăugat fără cruţare.

— Sunt vinovat, bădiţă! a rostit el cu glasul înăbuşit. Faceţi cu mine ce vreţi. Dar vă jur pe ce am mai scump că n-am ştiut. Credeam că-i cineva din preajma acestei domniţe… Sunt vinovat!

— Căpitanul m-a însărcinat să-i spăl această ruşine în sânge. Apără-te!

Radu Stan a ridicat ochii spre mine. Nu citeam în ei nici ură, nici spaimă. Tânărul îmi părea, dimpotrivă, împăcat cu soarta sa. Era încredinţat că-l voi străpunge dintr-o clipă în alta.

— Ce mai aştepţi? m-a aţâţat el văzând că întârziam să-l lovesc.

Am lăsat spada din nou în jos şi i-am zâmbit părinteşte:

— Pentru felul cum te-ai purtat, meriţi iertarea mea şi a căpitanului.

Radu Stan nu ştia ce să mai creadă. A stăruit câteva clipe cu privirea în ochii mei, apoi a rostit cu glasul înăbuşit:

— Păcat!

— Ce păcat?

— Că nu mi-ai curmat zilele.

Nu se prefăcea. Suferea. O suferinţă amară pe care o trăieşti numai la vârsta lui. Sărmanul tânăr era deznădăjduit. Fata pe care o iubea – prima iubire a vieţii sale – era fiica omului care-l adăpostea, îl ocrotea şi căruia îi datora poate viaţa.

— Vreau să-ţi pun în vedere, am început totuşi să-l dojenesc cu multă asprime, că nişte ochi, fie ei cei mai frumoşi, nu merită asemenea preţ… Nu voi îngădui să foloseşti drept hrană peştilor din apele mării. Trebuie să ştii băiete că acest senior grec, pe cât e de bun şi de primitor cu noi, pe atât poate fi de crud şi de răzbunător.

— Bădiţă, a făcut Radu Stan către mine cu chipul aprins ca focul. Ai avut cinstea să priveşti de aproape această domniţă?

— Am avut asemenea cinste. Şi nu o dată.

— Cum arată?… Nu i-am văzut decât ochii. Nişte ochi mari, codaţi, întunecaţi ca noaptea. Nişte ochi din care ieşeau văpăi.

„Ce mă fac cu el?“ mă întrebam. Dacă i-aş fi zis că era şchioapă, gheboasă, slabă ca o scândură, cu pieptul uscat şi sterp, cheală şi cu trupul plin de păr ca o maimuţă, nu numai că nu m-ar fi crezut, dar l-aş fi înfierbântât poate şi mai rău. Singura cale era… adevărul. Un adevăr care i-ar fi potolit cât de cât aprinsa-i dorinţă.

— Degeaba aş încerca să ţi-o înfăţişez în vorbe, i-am mărturisit. O asemenea făptură trebuie văzută, ca să crezi că se află aevea.

— Deci e frumoasă?

— Făr’ de pereche.

— Şi cum o cheamă?

— Iro.

— Câţi ani are?

— Optsprezece.

— E cu adevărat fata lui?

— Nu te amăgi, băiete. E fiica lui bună şi a fost făgăduită unui nobil din Bizanţ, care va veni curând s-o ia de aici şi s-o ducă la casa lui.

Radu Stan a slobozit un geamăt care mi-a înmuiat inima.

Luând parte la chinurile lui, îmi retrăiam în fapt propriile-mi zbuciumări din urmă cu mulţi ani. „Aşa i-o fi dat tinereţii, îmi ziceam, să sufere pentru câte o pereche de ochi, de sâni, de şolduri, de mâini… Ori pentru toate la un loc… Şi-apoi nu-i oare frumuseţea femeii cel mai preţios dar din viaţa unui bărbat?“

Radu Stan mă privea încredinţat că numai eu îl puteam ajuta.

„Dar cum? Cum să te ajut, copile? mă întrebam. Nesăbuita ta iubire n-are sorţi de împlinire.

Suntem amândoi ca nişte frunze smulse de vijelie şi purtate pe învolburate ape“.

Ghicindu-mi probabil neputinţa, tânărul s-a răsucit în loc şi a pornit cu paşi iuţi pe ulicioara care dădea, ca toate celelalte străduţe ale cetăţii, spre mare. De necaz, lovea cu vârful cizmei pietricelele întâlnite în cale. Dar când a ajuns la capătul ulicioarei, o chemare prelungă de corn l-a făcut să tresară. Era o chemare neobişnuită, care venea de la străjerul celui mai înalt turn al Mesembriei.

„A zărit oare pânza unei corăbii?“ mă întrebam. Ar fi fost un semn bun, dătător de speranţe. Venea poate şi pentru noi ceasul izbăvirii.

Uitând de suferinţele sale, Radu Stan s-a întors la mine cu sufletul la gură.

— Ce poate să însemne chemarea asta? m-a întrebat.

— Să vedem, am ridicat din umeri.

Am pornit amândoi în grabă spre castel. Cornul a trezit pe neaşteptate la viaţă cetatea toropită de soarele fierbinte al amiezii. Fiecare locuitor al Mcsembriei şi-a părăsit treburile obişnuite, bulucindu-se către marele turn de pază.

— … Ce e?… Ce se vede?

Răspunsul, purtat din gură în gură, a venit curând. Ostaşul de veghe a descoperit într-adevăr în larg pânzele unor corăbii. Era o flotă mică? Mare? Nu se ştia. Doar căpitanul cetăţii, care n-a întârziat să se urce pe vârful turnului şi să scruteze orizontul cu o lunetă, putea da un răspuns mai limpede. Dar acesta privea şi tăcea.

„Nu-i cumva o flotă duşmană?“ mă întrebam îngrijorat.

În jurul căpitanului au începui să se adune şi ceilalţi ofiţeri ai Mesembriei. Aşteptau porunci. În întreaga cetate s-a aşternut apoi o linişte deplină. Nu se auzeau decât valurile care izbeau fără răgaz în ziduri şi maluri. Era o tăcere grea. Dacă ar mai fi durat, ne-ar fi scos pe toţi din minţi.

După vestirea făcută de strajă, arcaşii au mers în grabă la creneluri, iar tunarii, cu ţevile tunurilor îndreptate spre larg, aşteptau doar o singură poruncă: „Foc!“

Dar două cuvinte strigate de sus, de la locul de veghe, au adus dorita uşurare:

— Corăbii prietene!

— Slavă Domnului! a murmurat mulţimea.

CAPITOLUL VIII

Mesembrioţii forfoteau de colo-colo, nemaigăsindu-şi astâmpăr. Nu-i vorbă că şi eu stăteam ca pe jar. Făceam ce făceam şi mă alăturam căpitanului cetăţii, străduindu-mă să-i fiu cât mai folositor. Fiindcă în acest senior îmi era nădejdea. Dacă el izbutea să înduplece pe comandantul acelei flote să ne ia pe bordul vreuneia dintre corăbii, eram scăpaţi.

De Mesembria se apropiau prin urmare galerele cruciaţilor burgunzi. Nu mă îndoiam că erau bine înarmate şi ori încotro s-ar fi îndreptat am fi fost

mai la adăpost pe punţile lor decât în această cetate bizantină. Cam aceleaşi gânduri dospeau fără doar şi poate şi în mintea tânărului nobil scăpat din prăpădul de la Varna. Pentru că fostul curtean al regelui Vladislav se înghesuia şi el, dând zdravăn din coate, pentru a fi mereu sub ochii căpitanului cetăţii. El uita însă că aveam şi eu nişte coate chiar mai ciolănoase şi mai deprinse ca ale lui cu asemenea treabă. Pe deasupra nu-mi stătea în fire să mă las dat la o parte de fitecine. La un moment dat i-am înfipt tânărului nobil un cot atât de zdravăn, încât acesta a icnit şi mi-a strecurat mânios printre dinţi:

— Necioplitule!

— Iertaţi-mă, seniore! mi-am recunoscut vina. Am ţinut greşit garda spadei.

— Învaţă să porţi o armă! s-a răstit acesta la mine.

— Vă făgăduiesc, seniore, să vă arăt cât mai curând cum se ţine o spadă.

— Aştept cu nerăbdare, mi-a răspuns tânărul cu trufie.

Căpitanul cetăţii ne-a dojenit pe loc:

— Altceva n-aţi găsit să faceţi acum?

Am tuşit sec, ruşinat. Eram mânios foc pe tânărul nobil, care mi-a întors la rându-i spatele, muşcându-şi de ciudă vârful mănuşii.

Aşteptam nerăbdători apropierea galerelor burgunde. Căpitanul cetăţii a avut bunăvoinţa să mă cheme în preajmă-i, alături de ceilalţi sfetnici ai săi. De această cinste se bucura şi fostul curtean al lui Vladislav. N-aveam încotro. Trebuia să ne îngăduim unul pe altul.

Corăbiile burgunde s-au oprit cam la două bătăi de tun de cetate, unde au lăsat ancorele. Apoi, de pe punţi, au fost coborâte câteva bărci, care au pornit fără întârziere spre Mesembria.

Nu-i greu de închipuit cu câtă bucurie au fost întâmpinaţi burgunzii. De pe ţărm, de pe ziduri, de pe crenelurile turnurilor de apărare, fluturau batiste

albe, eşarfe, pălării, ori simple braţe goale. Erau primii oaspeţi ai Mesembriei după lunile grele de iarnă.

Când a acostat prima barcă, o căpetenie burgundă a sărit iute pe ţărm şi s-a înfăţişat cu toată fala comandantului cetăţii. Venea din partea seniorului Walerand de Wavrin[1] cavaler, consilier, şambelan al ducelui Burgundiei, Filip cel Bun.

— Fiţi bine venit în cetatea noastră, i-a urat comandantul Mesembriei în greceşte.

Trimisul s-a înclinat bucuros, pricepând după gesturi urarea căpitanului. Nu ştia limba greacă şi de aceea a chemat în ajutor un marinar al său pentru a-i servi ca tălmaci. La rându-i, căpitanul a rotit privirea în jur. Voia şi el un tălmaci. I-am ghicit numaidecât dorinţa şi mi-am făcut loc în faţă. Cu toate că înţelegea într-o oarecare măsură limba vorbită de burgunzi, mândrul bizantin ţinea să se folosească şi el de un tălmaci.

— Cu ce vă putem fi de folos? l-a întrebat apoi căpitanul pe trimisul burgund.

— Avem nevoie de provizii, i-a cerut acesta.

Cu toate că se aştepta la o asemenea cerere, căpitanul şi-a lăsat în jos un colţ al mustăţii. Nici pe mesembrioţi nu-i dădeau afară proviziile. Magaziile lor se goliseră în timpul iernii, iar căile de împrospătare a acestora erau din ce în ce mai anevoioase. Drumurile pe uscat ca şi pe apă erau păzite de turci. Comandantul cetăţii a hotărât totuşi să îndeplinească cererea cruciaţilor burgunzi. Apoi, a dat glas dorinţei sale de a vedea la faţă pe falnicul cavaler Walerand de Wavrin.

— Voi aduce la cunoştinţa seniorului meu dorinţa voastră, i-a răspuns trimisul burgund.

În aceeaşi zi, la vreo două ceasuri după amiază, un şirag de bărci a pornit de la cheiul cetăţii spre galerele burgunde. De prisos să adaug că mă aflam şi eu, şi încă în barca din frunte, lângă căpitanul Mesembriei.

Seniorul Walerand de Wavrin ne-a primit cu toată cinstea, dezvăluindu-şi apoi adevăratul scop al opririi sale la Mesembria: îl căuta pe nefericitul rege al Poloniei şi Ungariei, Vladislav al Vl-lea, căzut în toamna anului 1444 în bătălia de la Varna.

—Credeţi că mai trăieşte? a rostit mirat comandantul Mesembriei.

— Se vorbeşte că s-ar afla în captivitate prin aceste locuri, a stăruit cavalerul burgund.

— Nu am cunoştinţă despre aşa ceva, i-a răspuns căpitanul cetăţii. Pot să vă spun însă că la vreo două luni după aceea şi-a găsit adăpost în Mesembria un tânăr nobil, fost curtean al regelui Vladislav, care a scăpat ca prin minune din sângeroasa luptă.

Vestea a înviorat întreaga suită a cavalerului burgund. Însuşi Walerand de Wavrin şi-a arătat graba de a-l vedea pe acest nobil.

— N-o fi chiar regele? a rostit careva dintre sfetnici.

— Nu vă legănaţi în visuri deşarte, m-am încumetat să intru în vorbă. Cunosc bine cum arăta la înfăţişare Majestatea Sa. Nobilul despre care vi s-a pomenit nu-i seamăna nici pe departe.

Vădit nemulţumit de amestecul meu, Walerand de Wavrin l-a întrebat pe căpitan:

— Putem pune temei pe spusele acestui domn?

— Fără îndoială, l-a sfătuit comandantul Mesembriei. Este un viteaz demn de a face parte din suita oricărui senior, îngăduiţi-i chiar să se închine în faţa voastră.

Mi-a fost deajuns un îndemn scurt din partea cavalerului burgund, pentru a face un pas înainte, însoţit de o plecăciune. Mi-am ridicat apoi fruntea cu semeţie şi am rostit tare:

— Numele meu, seniore, este Dionisie sin Ursu ot Bărbăteşti. Locul meu de naştere este Ţara Românească, iar la Varna am luptat sub steagul înălţimii sale Iancu de Hunedoara, voievodul Transilvaniei.

— Ce ştiţi de soarta nefericitului rege? m-a întrebat cavalerul burgund.

— L-am văzut împresurat de turci, care s-au năpustit asupra oştirii sale ca lăcustele. Pun rămăşag că a murit ca un viteaz, cu arma în mână, acoperit de leşurile duşmanilor. După aceea bănuiesc că a fost şi el despuiat de arme, armură, îmbrăcăminte şi încălţăminte, după cum bine ştiţi că se petrec lucrurile la sfârşitul oricărei lupte. Cine ar mai fi putut găsi apoi trupul dezgolit al regelui printre miile de leşuri? În faţa morţii, rege ori oştean de rând, arată la fel.

Walerand de Wavrin mă privea în tăcere. Nu aveam nicio îndoială că-mi dădea dreptate. Dar în clipa următoare s-a iscat oarecare mişcare în suita cavalerului burgund şi s-a auzit un murmur surd.

— Ce s-a întâmplat? şi-a arătat Wavrin nemulţumirea.

Cel mai apropiat sfetnic al acestuia, domnul Pedro Vasquez de Saavedra, nobil castilan şi de asemenea şambelan al ducelui Burgundiei, a făcut un pas înainte, rostind tare:

— Domnii din Ungaria, pe care aţi avut bunăvoinţa să-i luaţi din Constantinopol, auzind că în Mesembria se află un semen de-al lor, vă roagă cu lacrimi fierbinţi să le îngăduiţi a-l vedea.

— Şi eu v-aş adresa rugămintea, s-a alăturat căpitanul cetăţii, să adăpostiţi pe acest tânăr nobil pe una din galerele domniei voastre. Nu de alta dar ştiind că el se află ascuns în cetatea mea, turcii vor veni fără îndoială să mi-l ceară. Or n-aş vrea ca otomanii să atace Mesembria şi din această pricină.

Cumpănind bine cele două cereri, Valerand de Wavrin a hotărât:

— Să fie poftit la noi!

Auzind această veste, nobilii unguri s-au bulucit îndată spre marginea punţii, încredinţaţi că cel ce se găsea în barcă nu putea fi altul decât regele lor. Dar când l-au zărit pe fostul curtean al lui

Vladislav, s-au dezumflat şi s-au tras spre locurile lor. Tânărul nobil, în schimb, s-a înfăţişat ţanţoş şi fălos înaintea lui Walerand de Wavrin, nemulţumit că a fost lăsat mai la urmă. După ce-a aflat însă că va fi luat pe galeră, s-a mai luminat şi el la chip. Dar n-a găsit de cuviinţă să mulţumească burgunzilor pentru bunăvoinţa ce i-o arătau. Iar când a trecut pe lângă mine, mi-a aruncat o privire care voia să însemneze: „Înghite-o! Eu mă întorc în ţară, iar tu rămâi aici!”

„Minte de copil!“ mi-am spus, prefăcându-mă a nu-l vedea.

Mi-am aplecat apoi urechea la cele ce vorbeau Walerand de Wavrin şi căpitanul cetăţii. Cavalerul burgund mulţumea pentru proviziile primite.

— V-aş fi şi eu îndatorat, i-a zis atunci comandantul Mesembriei, dacă mi-aţi mai îndeplini o dorinţă.

Wavrin a ridicat nemulţumit din sprâncene.

— Despre ce e vorba?

— Bănuiesc că de aici veţi porni spre nord, către ţărmurile Valahiei?

— Bănuiala voastră este întemeiată, a zâmbit cu oarecare bunăvoinţă cavalerul burgund.

— V-aş încredinţa pentru acest drum două spade încercate.

Wavrin l-a cercetat pe căpitan cu o privire scurtă, iscoditoare.

— Vreţi să scăpaţi de aceşti oameni?

— Nu… Vreau să-i ajut. Daca soarta acestei cetăţi n-ar fi atât de nesigură, i-aş ţine cu draga inimă lângă mine.

— Cine sunt? a rostit Wavrin nerăbdător.

— Doi supuşi ai domnului Ţării Româneşti care au vărsat nu puţin sânge pentru apărarea creştinătăţii.

Pe chipul cavalerului burgund stăruia nehotărârea.

— Mai adăugaţi la aceasta şi faptul că v-ar putea fi nişte călăuze preţioase, a adăugat căpitanul

cetăţii. Ei cunosc mai bine ca oricare dintre oamenii voştri locurile spre care vă îndreptaţi.

Burgundul era un om care-şi cunoştea bine nevoile.

— Mă încred în cuvintele voastre, a rostit el. Îi voi lua.

Inima mi-a tresărit de bucurie. Dar m-am gândit imediat şi la cei doi slujitori, Stângaciu şi Bursuc, pe care căpitanul cetăţii nu i-a pomenit. I-am şoptit în greceşte:

— Seniore! Nu suntem doi, ci patru.

— A, da! şi-a adus aminte căpitanul, grăbindu-se să facă şi lui Wavrin cuvenita adăugire. Am uitat să vă spun, seniore, că aceşti doi viteji valahi au şi câte un scutier.

Aşteptam cu inima cât un purice răspunsul lui Wavrin.

— Voi, seniore, a grăit acesta căpitanului cetăţii nu fără a se încrunta din nou, râvniţi la proviziile pe care aţi avut bunăvoinţa să mi le dăruiţi.

Nu m-am mai putut stăpâni şi am făcut un pas înainte, aplecându-mă în faţa cavalerului burgund cu palma lipită de inimă:

— Dacă va fi nevoie, seniore, vom trăi doar cu aer şi cu apă adunată din rouă dimineţii. Dar nu ne lăsaţi aici! Ajutaţi-ne să ajungem pe pământul ţării noastre.

Cavalerul burgund s-a lăsat până la urmă înduplecat.

M-am înapoiat în cetate şi m-am grăbit să-l întâlnesc pe Radu Stan pentru a-i împărtăşi fericita veste. L-am găsit păşind îngândurat pe sub zidurile castelului, aruncând priviri zadarnice spre firidele ascunse ale turnului răsăritean. Ştiam ce căutau ochii săi pătimaşi, dar în clipele acelea n-aveam vreme să alin suferinţele unui tânăr îndrăgostit.

— Bucură-te, copile! i-am strigat de departe. Pornim spre ţară.

— Când? a făcut Radu Stan parcă nemulţumit de această veste.

—Mâine dimineaţă.

Radu Stan a încremenit.

— Hai! Grăbeşte-te! l-am zorit. Să ne îmbarcăm cât mai avem lumină.

Dar tânărul stătea la fel de nemişcat, aţintind asupra mea nişte ochi mari, aprinşi de un foc lăuntric.

— Ce-i cu tine? m-am îngrijorat. Nu te simţi bine?

— Rămân aici, l-am auzit rostind cu glas pierdut, tremurat.

Mi-a venit să izbucnesc în râs. Dar m-am stăpânit, fiindcă l-aş fi jignit, rănindu-i adânc mândria de tânăr îndrăgostit.

— Înţeleg! i-am grăit părinteşte. Ştiu că ţi-i tare greu. Dar mai ştiu că până ajungem acasă ai să uiţi.

— Niciodată! mi-a strigat el. Şi-ţi mai spun o dată: rămân aici!… Cu orice chip!… Am şi vorbit cu comandantul gărzii. Mă ia în solda lui.

„E înfierbântat rău!“ mi-am zis.

Nu voiam însă nici în ruptul capului să-l las în Mesembria. Tatăl său, Dionisie Orbul, nu mi-ar fi iertat acest lucru.

— Copile! i-am zis cu blândeţe. Ascultă-mi sfatul părintesc. Nu fă acest pas necugetat, fiindcă vei suferi apoi întreaga viaţă. Dacă vei mai rămâne în viaţă… Fiindcă cetatea va cădea curând în mâinile turcilor… Şi nu uita că ţi-ai făcut printre ei duşmani de moarte… Ai fugit de sub paza lor, omorându-le străjile.

— M-am gândit bine la toate astea înainte de-a hotărî să rămân aci, m-a încredinţat Radu Stan.

Zorit de soarele care se îndrepta spre asfinţit, nu mi-am mai putut ţine cumpătul şi am rostit cu asprime:

— La un singur lucru nu te-ai gândit: căpitanul cetăţii, care-i mai mare şi peste şeful gărzii, a hotărât să te îmbarci pe galerele burgunde… Şi află că acest om nu-şi schimbă hotărârea. Mai ales

după ce-a aflat că dai târcoale zidurilor acestui castel.

Radu Stan s-a făcut negru la faţă. Nu-i rămânea altă cale decât să mă urmeze supus. Şi, după ce-a mai ridicat o dată ochii spre firidele castelului, a dat drumul unui suspin care mi-a înmuiat inima.

Spre amurgul zilei, barca rânduită să ne poarte spre galere s-a desprins de cheiul Mesembriei. Slujitorii noştri, ridicaţi de căpitanul cetăţii la rangul de scutieri, îşi dădeau coate şi râdeau fericiţi. Pe mine însă mă încercau păreri de rău. Nu mă puteam despărţi cu inima uşoară de nişte locuri în care vieţuisem luni de zile. Păstram amintiri care nu se vor şterge poate niciodată. De mulţi dintre oamenii pe care-i părăseam mă simţeam legat sufleteşte. Mai cu seamă de căpitanul cetăţii, de a cărui încredere şi bunăvoinţă m-am bucurat aproape o jumătate de an. Falnicul bizantin îmi şi făcea de altfel de pe chei semne de rămas bun. „Îl voi mai revedea oare vreodată?“ mă întrebam gândindu-mă la primejdia otomană care plutea parcă în văzduh. Nu va trece mult şi acest brav comandant va cădea fără îndoială o dată cu ceilalţi apărători ai Mesembriei, răpus de iatagane. Fără voia mea am scos un oftat. Alături am auzit alt suspin. Inima lui Radu Stan plângea din cu totul alte pricini. Am întors capul spre el. În ochii lui mari, negri, am zărit lucirea unor lacrimi. Cu capul dat pe spate, Radu Stan nu-şi mai dezlipea privirea de la o anumită firidă a turnului răsăritean al castelului. M-am uitat şi eu într-acolo. Am crezut mai întâi că visez. M-am frecat repede la ochi şi am privit din nou la firidă. Nu visam. O mână mică, de femeie, flutura o eşarfă alba.

CAPITOLUL IX

Galerele burgunde au ridicat ancorele a doua zi, în zori. Cu pânzele umflate de un vânt potrivit, despicau unda mării, îndreptându-se fără ocol spre ţărmurile valahe. Iar când razele soarelui de aprilie au început să încălzească puntea corăbiei comandate de seniorul Walerand de Wavrin şi pe care aveam cinstea să mă aflu împreună cu soţii mei, am ieşit să mă bucur de priveliştea întinderilor fără început şi fără sfârşit ale apelor. Marea – lucru rar la vremea aceea a anului – era liniştită. Alunecam pe un covor de catifea albastră. Mi-am căutat un loc mai ferit de briza încă rece a dimineţii şi mi-am întins mădularele la soare. Şi cum stăteam aşa, cu ochii închişi, am simţit la un moment dat că s-a aşezat cineva între mine şi binefăcătorul soare. Am clipit nemulţumit, până am izbutit să descopăr pe nepoftitul care-mi tulbura tihna. Galben ca ceara, cu cearcăne mari sub ochi, stătea în faţa mea Radu Stan.

„N-a dormit deloc azi noapte”, mi-am spus.

Cunoşteam adevărata pricină a nesomnului său.

—Nu ţi-i bine? l-am întrebat. Se vede că nu eşti obişnuit cu mersul pe apă. Mulţi suferă la început… Dar trece… Ca toate suferinţele…

În loc de răspuns, tânărul a ridicat din umeri, a răsucit capul într-o parte, prefăcându-se a privi marea de catifea. Dar n-a răbdat să stea mult cu ochii pierduţi în zare. S-a răsucit pe neaşteptate spre mine, rostind grav:

— Spune-mi, bădiţă, nu-i aşa că m-ai minţit?

Întrebarea lui m-a mirat,

— Cu ce te-am minţit?

— În privinţa înfăţişării ei.

— A lui Iro?

— Da… În cetate se vorbea că fata căpitanului n-ar fi chiar atât de frumoasă… Cică ar fi mică, slabă şi cam neisprăvită.

Mă bătea gândul să întăresc această părere.

„Dar dacă tânărul, bănuitor ca orice îndrăgostit, mă pune la încercare? mi-am zis. E mai bine să stărui în a-i spune adevărul? Acum tot suntem departe de cetate… Iar el poate n-are s-o mai întâlnească niciodată pe Iro… Şi de ce să nu rămână cu o amintire frumoasă din Mesembria? Şi apoi e mai bine să ardă la foc încins, decât să se perpelească pe jarul îndoielilor”.

Încordat ca un arc, Radu Stan aştepta să-i grăiesc.

— Dacă ai şti-o frumoasă ca o zână, ţi-ar fi mai uşor? l-am întrebat.

— Mi-aş mai uşura poate sufletul, a mărturisit el cu glasul tremurat.

— I-ai văzut bine chipul?

— De nenumărate ori… Era parcă desprins dintr-o icoană. Şi nu pot crede că un asemenea chip stă pe un trup hâd.

— Nici să nu crezi, i-am întărit. Cine orânduieşte toate pe lume nu face decât rareori astfel de greşeli. De aceea îţi spun încă o dată: inima ta nu s-a înşelat. Iro e întruchiparea a tot ce-i dumnezeesc la o femeie.

Aprinzându-se pe neaşteptate la faţă, Radu Stan a căzut într-un genunchi şi mi-a cerut fierbinte:

— Fie-ţi milă şi spune-mi adevărul curat!… Cum e?

— Ce ştiu eu? m-am răsucit pe-o coastă. Ca înfăţişare pare o fiinţă fără cusur. Dacă mă gândesc bine, nici n-am apucat să mă uit cum trebuie la ea. N-am avut cum. Strălucea aşa cum strălucesc

aceste raze de soare, care te orbesc dacă te uiţi drept la ele.

— Dar nu se poate să nu-i fi văzut părul, ochii, braţele, mijlocul? a stăruit tânărul cu o patimă sporită.

— Părul? m-am prefăcut nepăsător. E de culoarea codrului când se pregăteşte să-şi lepede frunzele. Dar mult mai luminos. E ca zarea în asfinţit.

— Dar ochii? Mi s-au părut mari şi albaştri.

— Ochii? mă întrebăm căutându-mi cuvintele. Dar negăsindu-le pe cele mai potrivite, m-am ridicat într-un cot şi m-am uitat peste puntea corăbiei. Vezi? i-am arătat întinderea apei. E ca unda acestei mări. Dar nu acolo, unde bate soarele, ci mai încoace, în partea umbrită. Când priveşti în lumina acelor ochi, îţi vine să te afunzi în albastrul lor întunecat.

— Mare mincinos eşti, bădiţă! a făcut tânărul pe nepusă masă. Dar spune mai departe pentru că aşa mi-o închipui şi eu.

— Ce vrei să mai ştii? i-am zâmbit bucuros că izbuteam să-i alin suferinţa.

— Cum are mersul?

M-am lungit din nou pe punte, pentru a mă lăsa cu totul în bătaia acelui plăcut soare de aprilie. Şi după ce mi-am aşezat palmele căpătâi, închizând ochii, am început să i-o înfăţişez iarăşi pe Iro:

— N-am văzut-o decât o dată mergând… Era îmbrăcată într-o rochie albă, cum îi spuma mării, ale cărei poale măturau dalele terasei… Umerii rotunzi ca ai unei statui de marmură, ca şi părul lung, coborât mai jos de şolduri, se vedeau bine prin vălul străveziu de mătase… Iar trecerea ei era atât de uşoară, cum îi zborul păscăruşului ce se roteşte acum deasupra noastră.

— Dumnezeule! a izbucnit nefericitul îndrăgostit.

Şi-a sprijinit apoi fruntea în pumni, scoţând un geamăt neputincios.

— Dacă-ţi va fi dat să fie cândva a ta, am mai încercat să-i alin suferinţa, atunci va fi. Dar n-o căuta. Aşteapt-o numai.

Seniorul Walerand de Wavrin stătea la proră, înconjurat de suita sa. Se bucura şi el de acea zi frumoasă, de marea liniştită ca şi de vântul bun din pupă.

Când m-a zărit, m-a chemat la el, întrebându-mă:

— Monsieur! De unde cunoaşteţi limba vorbită în ţara mea?

— În lunga mea viaţă ostăşească, seniore, m-am grăbit să-i răspund, am avut cinstea – şi nu o dată – să lupt alături de cavaleri şi soldaţi burgunzi.

— Având în vedere acest lucru, vă rog să vă socotiţi de acum înainte printre apropiaţii mei, a hotărât cavalerul burgund.

Am înclinat capul bucuros şi am mulţumit şambelanului lui Filip cel Bun pentru nesperata cinste ce-mi făcea.

— Nu-i o cinste, ci un merit pe care mă văd nevoit să vi-l recunosc, a mai adăugat Wavrin.

Cavalerul burgund a început apoi să se îngrijească pe îndelete de treburile sale. Era şi vremea, pentru că în depărtare se zărea un port.

— Pe hărţile noastre, m-a chemat iarăşi Wavrin, acest port apare trecut cu numele de Panguala. Fără voie, pe faţă mi-a apărut un zâmbet. Ne înşelăm oare? şi-a arătat cavalerul burgund nemulţumirea.

— Nu, seniore, m-am grăbit să-l încredinţez.

— Atunci?… Cum trebuie să judec zâmbetul vostru?

— Mă gândeam că şi alte porturi sau cetăţi vor fi fiind botezate cu nume atât de pocite.

— Cunoaşteţi corăbieri care au hărţi mai bune ca ale noastre? a stăruit Wavrin iritat.

— Nu, seniore, m-am grăbit să-l împac. Să n-aveţi nicio îndoială în această privinţă. În ce mă priveşte nu am cunoscut corăbieri mai renumiţi ca

voi şi nu mă îndoiesc că aveţi la îndemână cele mai bune hărţi. Şi apoi nu e acelaşi lucru dacă portul din faţa noastră se numeşte Panguala sau Mangalia?

Împăcat într-o oarecare măsură, Wavrin s-a arătat dornic să afle ceva mai mult despre portul din faţa noastră.

— Ca orice loc, are şi Mangalia legenda sa, am început să-i povestesc. Fireşte, părerile privitoare la întemeierea acestei aşezări diferă. Dar eu înclin să dau crezare localnicilor. Ei spun, de pildă, că cele care au pus temelia Mangaliei sau Pangualiei – cum este trecută în hărţile voastre – ar fi fost nici mai mult nici mai puţin decât vestitele Amazoane, în frunte cu regina lor Pentasilee.

Fostul curtean al lui Vladislav, care s-a apropiat în vremea asta de noi şi trăgea cu urechea, a zâmbit neîncrezător şi a rostit cu trufie:

— Nu luaţi în seamă, seniore, spusele oricărui nepriceput. Regatul Amazoanelor era mult mai la nord, în preajma Mării de Azov.

Era rândul meu să zâmbesc, dar cu îngăduinţă. Tânărul mă considera fără îndoială un neisprăvit care nu ştia să-şi scrie nici numele.

— Aş vrea să vă încredinţez, seniore, i-am spus grăbit iarăşi lui Wavrin, că mă pot lua la întrecere cu acest tânăr nobil nu numai în mânuirea spadei, ci şi a penei. Până la vârsta bărbăţiei am crescut într-o mânăstire.

—Se cunoaşte, a zâmbit fostul curtean în batjocură.

Wavrin nu l-a luat în seamă şi mi-a cerut:

— Spuneţi mai departe.

— Vă amintiţi fără îndoială, seniore, am reînnodat firul povestirii, că printre isprăvile lui Hercule se numără şi lupta sa cu Amazoanele. Împreună cu Teseu, Hercule a pătruns pe furiş în regatul vitezelor femei, înfrângând pe cele două regine, Hipolita şi Menalita. Regina care le-a urmat, pe nume Pentasilee, pentru a-şi apăra ţara

de alte asemenea atacuri dinspre mare, a pus să se ridice acest port. Vă rog să aveţi bunătatea şi să priviţi rămăşiţele digului din faţa Mangaliei. După cum vedeţi, n-au mai rămas din ele decât treizeci-patruzeci de picioare. Dar când a fost zidit, se spune că se întindea pe o lungime de vreo douăzeci de leghe.

— Bun mijloc de apărare, a rostit cavalerul burgund. Orice vas care ar fi vrut să intre în port, trebuia să treacă neapărat prin strâmtoarea dintre dig şi ţărm. Ce-ar fi să încercăm şi noi?

— Ar fi primejdios, l-am sfătuit. Digul e stricat în multe locuri şi nu puţine vase, împinse într-acolo de furtună, au fost zdrobite.

Cu părere de rău, Wavrin s-a văzut nevoit să renunţe la îndrăzneţul gând, poruncind galerelor să se îndrepte spre gurile Dunării.

CAPITOLUL X

Cea de a doua zi a călătoriei noastre nu mai avea loc pe o mare la fel de primitoarei încă din zori, am fost treziţi de zgâlţâiturile uneia din obişnuitele furtuni care apar pe neaşteptate în Marea Neagră. Valuri mari, dintre care unele depăşeau în înălţime galerele, se aruncau furioase peste punţi, măturând totul în cale. Mă ţineam zdravăn de chingile patului tare, de lemn, şi-i încurajam pe tovarăşii mei de drum. Radu Stan şi Stângaciu, în ciuda ochilor lor holbaţi de spaimă, îndurau bărbăteşte necontenita clătinare a vasului. Slujitorul lui Radu Stan, însă, avea nevoie nu numai de încurajare, ci şi de îngrijiri deosebite. Lungit pe podea, galben la

faţă ca un mort, scăldat în sudoare, cu ochii ieşiţi din cap, se „răstea” mereu la piciorul patului de care-şi ţinea braţele încolăcite.

— Fie-ţi milă, Doamne! scâncea Bursuc printre icnete. Nu mai pot! Nu mai pot!

— Răsuflă rar şi adânc, îl sfătuiam.

— Nu mai pot! se văita el mai departe. Nu mai pot!

Si când ne aşteptam mai puţin, s-a săltat de jos şi a dat să ţâşnească spre scară, cu gând să urce pe punte, pentru a apuca măcar o gură de aer proaspăt. I-am strigat să rămână pe loc, dar nu m-a ascultat. Dacă-l lăsam pe punte, sleit de puteri cum era, cădea uşor pradă primului val. M-am repezit după el şi l-am înşfăcat de ceafă. Dar Bursuc, cu puterea deznădejdii, s-a smuls din mâinile mele şi a început să se caţere din nou pe scară. L-am apucat atunci de un picior şi l-am tras înapoi. În pragul nebuniei, Bursuc nu mai ştia ce face. A început să mă lovească în neştire. Dacă-l lăsam, mă dobora.

Fără a mai cumpăni, l-am izbit cu muchia palmei sub ureche. Căzut la podea ca secerat, Bursuc n-a mai mişcat.

— Ce-ai făcut? a sărit ca ars Radu Stan. Mi-ai omorât slujitorul!

— Fii pe pace, l-am liniştit. De acum va sta cuminte.

L-am târât pe Bursuc înapoi la culcuşul său, l-am aşezat capul pe un căpătâi şi i-am urat somn uşor.

Eram deprins să îndur canonul unei furtuni pe mare; cu toate astea simţeam şi eu nevoia să ies la aer. Am păşit pe oprima treaptă a scării. Dar tot atunci m-a lovit în faţă o pală de vânt rece ca gheaţa, iar stropii săraţi ai mării m-au împroşcat din cap până în picioare.

— Încotro, domnule? m-a întrebat în graiul său marinarul care tocmai intra.

— La comandant.

— Luaţi mantaua mea, m-a sfătuit marinarul. Pe punte e potopul lui Noe.

I-am mulţumit şi m-am înfăşurat în manta.

Puntea părea pustie. La cârmă, timonierul se lupta din greu să menţină vasul pe linia de plutire. Era o vreme amarnică. Tocmai căutam un loc ferit de valurile ce nu încetau să se abată asupra galerei, când am zărit la tribord un om stând ţeapăn, nepăsător la primejdia care-l pândea în orice clipă. I-am strigat prevăzător:

— Nu staţi acolo. E primejdie.

Necugetatul călător s-a întors spre mine, atât doar cât să-mi arunce o privire batjocoritoare.

„Cine altul putea să fie, mi-am zis după ce l-am recunoscut pe tânărul nobil, decât nătângul ăsta”.

Cum făceam, cum dregeam, tot de el mă împiedecam. Văzându-i îndărătnicia, am ridicat din umeri şi am vrut să mă depărtez. Dar o izbitură năprasnică în babord, care a făcut vasul să se aplece aproape cu totul pe o coastă, ca şi un val înalt cât casa, m-au făcut să mă arunc iute pe burtă şi să mă prind zdravăn de un capăt de parâmă. Altfel aş fi fost măturat ca un fulg de pe vas şi m-aş fi pomenit în mijlocul apelor învolburate ale mării.

Ud până la piele, cu gura, cu nasul, cu urechile pline de apă sărată, am încercat să deschid ochii. Spuma mării mai forfotea încă în jurul meu. Dar atât. În locul unde se afla mai înainte tânărul nobil nu se zărea nimic. Nici măcar o urmă.

„Nenorocitul!” mi-am zis cu mâhnire.

Mi-am dat la o parte pletele ude de pe ochi şi m-am târât până la marginea vasului.

„Poate-i mai pot veni în ajutor”, mă gândeam. Am zărit într-adevăr, înţepenite pe marginea tribordului, vârfurile unor degete. Spre nedumerirea mea, cel aflat în primejdie de moarte nu chema pe nimeni în ajutor.

„Cum să-l scap?“ mă întrebam cu înfrigurare.

Dacă-l apucam de mână, m-ar fi tras şi pe mine în mare. Şi-n loc de-o victimă, furtuna ar fi făcut două. Am rotit ochii în jur. La câţiva paşi se găsea capătul de parâmă de care m-am prins mai înainte.

— Ţine-te bine! i-am strigat celui agăţat cu deznădejde de marginea tribordului. O clipă şi te trag sus.

Nici de data aceasta n-am primit vreun răspuns. Probabil că nici nu mai putea vorbi. Am desfăşurat câţiva coţi de parâmă şi m-am înapoiat iute la marginea tribordului. Soseam la vreme. Degetele nenorocitului începeau să se desprindă şi să alunece. Cu mâna stângă înfăşurată bine de parâmă, m-am aplecat peste tribord şi l-am înşfăcat pe tânăr de ceafă. N-a fost o treabă uşoară să-l trag sus, dar am izbutit. Şi când l-am văzut culcat lângă mine, pe punte, m-am prăbuşit istovit lângă el.

Mi-am revenit destul de repede în simţiri, m-am ridicat în genunchi şi l-am târât pe tânăr de subsuori până într-un loc ferit. Abia acolo a deschis şi acesta ochii, rostind cu glasul pierdut:

— Mulţumesc!

— Să-ţi fie de bine, am răsuflat uşurat.

Am dat să mă ridic, dar am auzit iarăşi glasul celui scăpat de la înec:

— Mai rămâneţi o clipă.

— Spuneţi.

— Vă datorez, viaţa.

— Ştiu.

— Îmi pare rău că eşti domnia ta acela care…

— Şi mie!

Tânărul nobil avea chipul tras, istovit. Îl priveam stăruitor. Pe lângă milă, simţeam parcă şi dorinţa de a-l ajuta şi a-l ocroti. Mă uitam la el ca un părinte la fiul său suferind. Pentru că, era limpede, tânărul purta cu el o mare suferinţă. Dar care era pricina acesteia? Nici măcar nu bănuiam.

Walerand de Wavrin a aflat de această întâmplare mai târziu, după potolirea furtunii. I-a

adus-o la cunoştinţă timonierul de cart. Iar când ne-a văzut adunaţi în preajmă-i, cavalerul burgund a cutezat să ne sfătuiască:

— Dacă lupta comună împotriva turcilor n-a izbutit să vă unească, nădăjduiesc că această întâmplare vă va hotărî să vă strângeţi în sfârşit mâinile ca nişte fraţi.

Am înclinat capul în semn că sfatul cavalerului era binevenit, Dar, spre mirarea mea, cel scăpat de mine de la înec stătea la fel de ţeapăn, rostind parca si mai trufaş:

— Îl voi răsplăti cu o faptă asemănătoare.

Wavrin a ridicat nedumerit din sprâncene.

— Nu înţeleg totuşi ce vă hrăneşte aceasta duşmănie?

— Pentru mine rămâne şi de acum înainte un laş şi un trădător, m-a învinuit făţiş fostul curtean.

M-am stăpânit si de această dată, mulţumindu-mă să zâmbesc cu îngăduinţă.

— Nu vreţi să-mi spuneţi de ce fapte s-a făcut vinovat acest domn pentru a merita învinuirile voastre? a stăruit Wavrin pe lângă tânărul nobil. După câte ştiu, în lupta de la Varna v-aţi aflat amândoi de aceeaşi parte. Iar rănile căpătate în această bătălie stau mărturie vitejiei dovedite atât de unul cât şi de celălalt.

— N-am nimic de adăugat, a răspuns ţeapăn fostul curtean.

— Poate mă lămuriţi voi? mi-a cerut Wavrin.

— E limpede, seniore, m-am hotărâr să iau cuvântul. În persoana mea, acest tânăr învinuieşte doi luminaţi comandanţi de oşti, pe Iancu de Hunedoara şi pe Vlad Dracul. Fiindcă la Varna am luptat sub steagul celui dintâi, iar celui de-al doilea îi sunt supus prin sângele care-mi curge în vine şi prin locul naşterii.

— Asta e, deci, s-a dumirit cavalerul burgund. Şi ce aveţi împotriva celor doi comandanţi? l-a cercetat el din nou pe fostul curtean al lui Vladislav. Acesta însă a rămas iarăşi mut. Wavrin

m-a poftit atunci, cu o privire scurtă, să reîncep vorba. M-am învoit:

— Aţi aflat cum a mers bătălia de la Varna?

— Am auzit cel puțin zece povestiri deosebite, mi-a răspuns cavalerul burgund. Dar vă mărturisesc că aş fi dornic s-o ascult şi pe a unsprezecea.

— Voievodul Transilvaniei şi Domnul Ţării Româneşti, căpetenii încercate în lupte grele, s-au împotrivit planului de luptă al tânărului rege Vladislav, am rostit cu semeţie. Şi, după cum aveţi la cunoştinţă, felul în care s-a sfârşit bătălia au dovedit dreptatea celor doi voievozi… Cu toate că despre morţi nu se vorbeşte decât de bine, socotesc şi eu că atacul tânărului rege a fost pripit.

— Domnule! a izbucnit atunci fostul curtean al lui Vladislav, trăgând spada. Nu mai adăugaţi niciun cuvânt!

— Fiţi oameni cuminţi! a rostit Wavrin împăciuitor. O luptă între dumneavoastră nu învie nici pe nefericitul rege şi nici nu schimbă soarta bătăliei de astă toamnă. Să lăsăm deci la o parte izbucnirile deşarte ale mândriei şi să dăm cuvânt faptelor. Spuneţi-mi, domnule, i-a cerut el apoi tânărului nobil. Puneţi cumva la îndoială cinstea Voievodului Transilvaniei şi a Domnului Ţarii Româneşti?

Fostul curtean s-a încordat ca o strună, dar n-a mai deschis gura.

— Credeţi oare, a stăruit cavalerul burgund, că cei doi comandanţi de oşti n-au făcut totul pentru a-l împiedica pe regele Vladislav de la o moarte sigură?

— Nu vă înţeleg! a rostit în cele din urmă tânărul cu glasul înăbuşit de mânie.

— Şi după socotinţa mea, a adăugat Wavrin netulburat, a te arunca doar cu câteva mii de oameni în puhoiul turcesc înseamnă moarte sigură.

Fostul curtean al lui Vladislav s-a închis iarăşi în sine.

— Poate nu pricepea încă pe deplin ce primejdie sunt aceste hoarde asiatice, a ţinut să mai adauge burgundul mai mult pentru oamenii din suita sa. În afară de faptul că sunt mult mai mare ca număr, turcii mai au ceva care scapă încă multor comandanţi de oşti. Voi, care aţi stat de atâtea ori cu arma în mână în faţa lor, s-a întors Wavrin către mine, ce părere aveţi? Ce aduc turcii nou în luptă? Pentru că aduc ceva nou.

— Fără îndoială, m-am învoit să-i răspund. Oştile lor se mişcă pe câmpul de luptă mult mai uşor şi mai iute.

— Deci uşurinţă şi iuţeală sporită în înfăptuirea comenzilor, şi-a întipărit Wavrin bine în minte.

— În afară de aceasta, am stăruit, luptătorii lor poartă o armură mult mai uşoară ca a noastră, lucru ce le îngăduie să fie sprinteni şi liberi în mişcări.

Răspunsurile mele păreau a-l mulţumi pe cavalerul burgund. Fiindcă a văzut, fără îndoială, şi el cât de greoi se mişcau cavalerii creştini. Iar dacă în lupta corp la corp aceştia se dovedeau mai buni decât turcii, în mişcarea oştilor pe câmpul de bătaie asiaticii se arătau mai dibaci.

Şambelanul lui Filip cel Bun mi-a mai aruncat o privire iute, scrutătoare, după care s-a răsucit pe loc şi a plecat gânditor spre cămăruţa sa de pe corabie.

Din pricina furtunii, am rătăcit pe mare mai mult decât am crezut la plecarea din Mesembria. Înconjurat de suita sa obişnuită, Walerand de Wavrin stătea pe punte, aşteptând nerăbdător întâlnirea dintre Dunăre şi Marea Neagră. Dar mai nerăbdător decât el eram noi, cei patru supuşi ai luminatului domn Vlad. Dorinţa de a pune cât mai repede piciorul pe pământul ţării ne însufleţea cu fiecare clipă. Radu Stan nu-şi mai găsea locul, umblând de la un capăt la celălalt al punţii. Bursuc, care stătea cu sfială alături de Stângaciu,

pe un colac de parâmă, îşi urmărea stăpânul cu priviri pline de nădejde. În ciuda somnolenţei sale din totdeauna, la care s-au adăugat şi suferinţele din timpul furtunii, slujitorul lui Radu Stan se arăta vesel şi jucăuş ca un copil.

Bucuria noastră avea să sporească înzecit în clipa în care de pe puntea de sus a galerei s-a auzit strigătul unui marinar:

— Pământ!

— Pământ! am rostit fericit în româneşte. Se zăreşte pământul!

Walerand de Wavrin cerceta cu vădită însufleţire ţărmul românesc. Străbătea pentru întâia oară aceste locuri şi, ca orice călător, se străduia să nu-i scape nimic. Iar în momentul în care a început să desluşească năvalnica împreunare dintre apele dulci, gălbui, ale Dunării şi unda albastră a Mării Negre, a rostit cu însufleţire către mine:

— Nu mă aşteptam să întâlnim un fluviu atât de mare.

— Dacă veţi urca mai sus, pe Dunăre, veţi avea parte de privelişti şi mai îmbietoare, l-am îndemnat.

În loc de răspuns, cavalerul burgund mi-a aruncat doar o privire scurtă, cercetătoare.

— Ştiţi, a rostit el după o tăcere voit prelungită, v-am mai mărturisit pare-mi-se că vă bucuraţi de preţuirea mea.

— Preţuirea mea pentru voi, seniore, este însutită, m-am grăbit să-i răspund.

— Iar până în ceasul de faţă, a adăugat Wavrin fără a lua în seamă lauda mea, n-am avut pricini să vă pun la îndoială buna credinţă. I-am mulţumit iarăşi printr-o plecăciune. De aceea, a stăruit cavalerul burgund, mi-aş îngădui să vă întreb ce planuri v-aţi făcut?

Întrebarea lui m-a găsit nepregătit. De aceea m-am mulţumit să ridic din sprâncene.

— Călătoria voastră pe această galeră mi-a fost nu numai folositoare, dar şi plăcută, a grăit iarăşi

Wavrin. Am înclinat din nou capul. Cavalerul burgund a adăugat: mi-ar fi însă mai folositoare de acum încolo… Sunteţi chemat acasă de treburi care nu suferă întârziere?

— N-aş putea spune acest lucru, m-am bâlbâit.

Şi-n sinea mea îmi ziceam: „Unde vrea să ajungă?“ Pentru a întâmpina vreo cerere care nu mi-ar fi căzut bine, m-am grăbit să-i spun:

— Vreau să cunoaşteţi, seniore, că mi-am petrecut viaţa ca o frunză luată ide apă şi purtată la vale pe firul ei… Încât în clipa de faţă, când mă întorc în ţară, îmi spun că a sosit ceasul să mă trag şi eu spre nişte locuri unde să-mi duc în tihnă zilele care mi-au mai rămas.

Auzindu-mă, cavalerul burgund şi-a ţuguiat buzele a nemulţumire, după care a rostit dojenitor:

— Dacă nu mă înşel, suntem cam de aceeaşi vârstă… N-aveţi mult peste patruzeci de ani?

— Nu prea mult.

— Şi aş vrea să ştiţi că mie nu mi-a trecut încă prin gând să înlocuiesc spada cu o cârjă.

Mândria mea de oştean nu putea îndura asemenea jignire. Fără să-mi dau seama, am dus mâna la şold. Dar zâmbetul care a fluturat o clipă pe sub mustăţile burgundului m-a domolit.

— Am înţeles că nu v-aţi văzut de mult ţara, a stăruit Wavrin. De aceea nici nu mă gândesc să stau în calea dorinţei voastre fireşti.

Abia în clipa aceea mi-am recăpătat întrutotul stăpânirea şi i-am grăit:

— Câtă vreme vă veţi afla pe pământul ţării mele, seniore, veţi avea în mine cel mai credincios slujitor.

— Vă mulţumesc, a rostit Wavrin bucuros. Asta voiam să aud din gura voastră.

Ivirea galerelor burgunde în faţa Chiliei a stârnit zarva în întreaga cetate. Pârcălabul pus acolo de Vlad Dracul s-a grăbit să iasă în întâmpinarea noilor sosiţi, urându-le „bun venit” în Ţara

Românească. Era bucuros că, după nesfârşitele luni de iarnă, vedea şi el nişte feţe străine.

După cuvenitul schimb de saluturi, cavalerul burgund mi-a cerut să-l întreb pe pârcălab dacă ştia ceva despre soarta nefericitului rege Vladislav. A aflat însă cu nedumerire că în cetate n-a ajuns nici măcar vestea despre crâncena bătălie de la Varna.

— După atâtea luni?

— Nu uitaţi, seniore, l-am lămurit pe burgund, că au fost luni de iarnă grea, răstimp în care aceste locuri sunt uitate şi de Dumnezeu, darmite de oameni.

— Păcat, a rostit Wavrin mai mult pentru nobilii unguri aflaţi de faţă. Pe zi ce trece, soarta nefericitului rege pare pecetluită.

Foştii curteni ai lui Vladislav au înclinat capetele ca în faţa unui mormânt.

Nu mi-a fost dat să rămân pe pământul Ţării Româneşti decât o zi şi-o noapte. Aşa mi-era pesemne scris, să pribegesc tot prin locuri străine. Acolo, la Chilia, a trebuit să-l părăsesc şi pe Radu Stan, feciorul lui Dionisie Orbul.

— Să-l îmbrăţişezi pe tatăl tău şi din partea mea, l-am rugat pe tânăr.

— O voi face din toată inima, mi-a făgăduit Radu Stan, dar nu-i păcat, bădiţă, să rămâi cu aceşti străini?

— Şambelanul lui Filip cel Bun are nişte planuri care se arată de mare folos şi pentru ţara noastră, i-am zis.

I-am destăinuit apoi că seniorul Walerand de Wavrin a ţinut un sfat în care a hotărât să debarce la Chilia şi pe nobilul castilian don Pedro Vasquez de Saavedra.

— În ce scop? a întrebat Radu Stan.

— Castilianul va pleca în solie la Iancu de Hunedoara, pentru a-l îndemna să strângă o nouă oaste, cu care să atace pe turci.

— Dar acest plan ar prinde bine şi domnului Ţării Româneşti!

— Ar prinde, i-am întărit spusele. Şi-un cuvânt, un sfat, strecurate în clipele potrivite, pot ajuta mult.

— Rămâi, atunci, m-a îndemnat Radu Stan.

— Dar tu, l-am mai iscodit pe tânăr, tu ce gânduri ţi-ai făcut?

— După ce-mi întâlnesc părintele, voi căuta să fiu şi eu de folos ţării.

L-am privit mai cu luare aminte. Aveam deci în faţă un bărbat şi un oştean în care puteai avea nădejde. L-am îmbrăţişat şi i-am dat binecuvântarea mea.

— Ai vreo poruncă pentru cei de acasă? m-a întrebat Radu Stan la despărţire.

I-am zâmbit stingher. Ce poruncă puteam să am? Şi mai ales pentru cine? Patul meu era petecul de pământ pe care-mi întindeam mădularele, iar drept acoperiş – petecul de cer de deasupra.

— Du-te sănătos, băiete! i-am urat cu glasul uşor tremurat.

Nu s-a îndepărtat bine Radu Stan şi m-am trezit cu Stângaciu lângă mine. Slujitorul meu îmi zâmbea încurcat, cu gura lui mare, întinsă până la urechi.

— Ce-i, flăcăule?

— Am auzit, stăpâne, că nu vrei să te desparţi de străinii ăştia?

— E adevărat. Trebuie să mai rămân o vreme cu ei.

Stângaciu călca pe loc, de parcă-l ardeau tălpile, răsucindu-şi în mâini căciula mare, miţoasă.

— Eu ce mă fac? s-a hotărât în cele din urmă să mă întrebe.

M-am prefăcut nepăsător:

— Când m-ai găsit astă toamnă la Varna, în pădure, târât de cal, pe jumătate mort şi ţi-am cerut să-mi slujeşti, ce mi-ai zis?

Stângaciu a lăsat ochii în pământ.

— Spune! l-am îndemnat. Nu vrei?… Să-ţi aduc eu aminte. „Eu, jupâne – ziceai – am acasă, în sat, o ocină pe care o stăpânesc împreună cu tata şi cu fraţii mei…“ Şi-ai primit să mă slujeşti doar până ajungem în ţară… Adevărat?

—Adevărat, stăpâne, a rostit Stângaciu cu glasul scăzut.

— Iar acum e vremea aratului şi a semănatului. Ai tăi s-or fi apucat de lucru. Nu?

— Aşa ar trebui să fie.

— Păi, ce mai aştepţi?

— Mă gândesc, stăpâne, că şi aşa sunt acasă prea multe braţe pentru amărâta aceea de ocină… De aceea te rog să mă ţii mai departe în slujba domniei tale.

— Îţi mulţumesc, prietene, i-am răspuns mai bucuros ca oricând de credinţa lui.

Partea a II-a

CAPITOLUL I

Nu eram făcui pentru viaţa de marinar. Deşi nu mi-a mers rău în cele patru săptămâni petrecute pe mare, mă bucuram nespus că pluteam iarăşi în apele româneşti. Ne apropiam de Brăila, unde senior Walerand de Wavrin şi-a dat întâlnire cu solul trimis de el la Iancu de Hunedoara.

Stângaciu, care sărea ca un ied de colo-colo, îmi aduna lucrurile.

— Eşti vesel! i-am grăit.

— Bine că s-a sfârşit şi călătoria asta, a rostit el.

Era pârlit zdravăn de soare şi din această pricină dinţii lui lungi şi ascuţiţi păreau mai albi şi mai mari. Am întors faţa de la Stângaciu ca să privesc după o barcă pescărească ce se ascundea într-o gârliţă, la adăpostul stufului. Bieţii pescari, speriaţi de galerele străine, se fereau cât puteau din calea acestora.

„Omenii de pe aici nu mai au încredere în nimeni”, mă gândeam. M-am întors iarăşi spre Stângaciu. M-a pufnit râsul. Slujitorul meu avea pe faţă o mască pe care am cumpărat-o de la un marinar burgund. Întocmită dintr-o piele subţire, această mască îl făcea pe cel care şi-o punea să arate ca un drac. Un drac în toată legea, cu coarne şi cu dinţii ieşiţi în afară. Marinarul care mi-a vândut-o zicea că în ţara lui aceste măşti erau folosite la anumite serbări. Se poate, dar eu nu din această pricină am cumpărat-o, ci pentru că mi-a plăcut. Era făcută cu meşteşug. Îţi încăpea în ea tot capul, până la gât. Şi răsuflai în voie atât pe nas cât şi pe gură. Când am luat-o, nu mă gândeam s-o folosesc decât în joacă. Dar într-o zi, când am atacat trei corăbii turceşti întâlnite în largul mării, mi-a trecut prin gând să-mi pun masca burgundului pe faţă şi să lupt cu ea. Nu ştiu, înfăţişarea mea înfricoşătoare ori iuţeala cu care mânuiam spada înspăimânta pe duşmani? Un fapt era însă sigur: pe unde treceam – seceram. Era de ajuns să sar pe puntea unui vas, să mă avânt într-

un pâlc de turci, pentru ca aceştia să strige speriaţi: „Masca burgundă”!

Când am ajuns la Caffa, la celălalt capăt al mării, vestea despre burgundul cu mască a ajuns cu mult înaintea sosirii galerelor noastre acolo.

— Eşti nemaipomenit, domnule, mi-a zis Wavrin în glumă. Ai şi ajuns vestit.

— Pe oameni îi sperie tot ce li se pare neobişnuit, seniore, i-am răspuns cu prefăcută lipsă de mândrie.

Potrivindu-şi mai bine masca pe faţă, Stângaciu mi-a luat apoi spada, pe care a început s-o învârtească prin aer.

— Ce zici, stăpâne? m-a cercetat el. Voi ajunge vreodată să-ţi semăn?

— Fără îndoială, l-am încurajat. Dar acum grăbeşte-te, fiindcă se zăreşte Brăila.

Am acostat. Nerăbdător să pun mai repede piciorul pe chei, mi-am făcut loc spre margipea punţii, de unde cercetam mulţimea venită să ne întâmpine. Erau oameni de tot felul: ostaşi, marinari, pescari, negustori, meseriaşi şi mulţi gură cască. Iar în mijlocul acestei mulţimi, împins de colo-colo, înghiontit în coaste şi călcat pe picioare, l-am descoperit şi pe slujitorul lui Radu Stan.

— Hei! am strigat bucuros către Stângaciu. Ia priveşte acolo… Pe cine vezi?

Stângaciu nu zărea însă pe nimeni.

— E prietenul tău, Bursuc, i-am arătat din nou.

— Singur?

— Aşa se pare.

Am sărit repede pe chei şi ni-am îndreptat spre slujitorul lui Radu Stan. Acesta mi-a ieşit în cale.

— Bine c-ai venit, stăpâne.

Pe chipul lui, parcă mai tras ca altădată, se vedea bine îngrijorarea.

— S-a întâmplat ceva? l-am întrebat fără întârziere.

— Nenorocire! a izbucnit Bursuc cu glasul înecat în lacrimi.

Am simţit o împunsătură în inimă.

— Spune, omule, odată ce s-a întâmplat? Ce-i cu stăpânul tău? E mort?

— E ca şi mort, stăpâne! Zace în beciurile domniei. Dacă nu te grăbeşti să-l scapi, gâdele îi retează capul.

Vestea m-a uluit.

„Cum de-a ajuns bietul băiat în temniţa domnească?“ mă întrebăm fără să găsesc răspuns. Bursuc îmi tot bolborosea ceva despre nişte iscoade turceşti, dar nu pricepeam nimic. Ce legătură aveau aceste iscoade cu Radu Stan?

„Te pomeneşti că e bănuit de trădare” mi-a trecut fulgerător prin minte. Norocoasa lui fugă din robie o fi dat de bănuit unor dregători. Trebuia să fac neapărat ceva ca să-l scap. M-am înfăţişat degrabă înaintea seniorului Walerand de Wavrin cu rugămintea de a-mi îngădui să pornesc neîntârziat spre scaunul domnesc. Cavalerul burgund m-a cercetat cu oarecare bănuială.

— Vi s-a urât cumva lângă mine?

M-am jurat pe ce aveam mai scump că-i eram în veci recunoscător pentru încrederea şi cinstirea cu care m-a învrednicit de la plecarea noastră din Mesembria, dar primejdia de moarte în care se afla Radu Stan, cel pe care-l iubeam ca pe propriul meu fiu, mă făcea să plec fără întârziere.

— Ca să nu mai aveţi nicio îndoială, seniore, îngăduiţi-mi să vi-l aduc pe slujitorul nefericitului tânăr, pentru a afla din gura acestuia adevărul celor spuse.

— Nu-i nevoie, a rostit Wavrin. Vă cred. Dar vă rog să nu întârziaţi mult acolo, pentru că în scurtă vreme voi avea mare nevoie de slujba voastră. Şi pentru a vă arăta mai departe încrederea mea, vă voi înmâna şi o scrisoare către domnul Ţării Româneşti, prin care-l voi ruga să vă asculte necazul şi să vă ajute.

Era mai mult decât nădăjduiam să obţin de la acest nobil burgund.

În aceeaşi zi am cumpărat din Brăila caii şi harnaşamentele necesare, grăbindu-mă să pornesc spre scaunul domnesc însoţit de Stângaciu şi Bursuc.

Vestea sosirii corăbiilor burgunde în port, la Brăila, străbătea ţara mai iute decât caii noştri.

A doua zi, pe seară, am întâlnit la un han şi solia trimisă de Walerand de Wavrin la Iancu de Hunedoara. Capul soliei, nobilul castilian senior Pedro Vàzquez de Saavedra, câtă vreme am călătorit împreună pe mare, nu m-a învrednicit de loc cu vreo vorbă. De data aceasta, însă, a cerut prin scutierul său să-mi grăiască. Bineînţeles m-am învoit. Am stat de vorbă în taină, în încăperea lui senior Pedro.

— L-aţi părăsit pe seniorul de Wavrin? m-a întrebat din prima clipă castilianul, măsurându-mă din cap până în picioare cu ochii lui mici, negri, iscoditori.

— Pentru scurtă vreme, l-am încredinţat.

I-am povestit în câteva cuvinte pricinile care m-au făcut să pornesc în grabă spre scaunul domnesc. Ca să-i alung orice urmă de bănuială, i-am arătat şi scrisoarea cavalerului burgund către domnul Ţării Româneşti.

Senior Pedro a cercetat cu grijă peceţile, după care mi-a înapoiat înscrisul. M-a poftit să-i povestesc apoi tot ce s-a întâmplat în lipsa sa de o lună şi mai bine.

— După ce ne-am despărţit de domnia voastră în portul Chilia, ne-am îndreptat spre Cetatea Albă, care-i sub stăpânirea moldovenilor.

— Tot în căutarea nefericitului rege?

— Senior Walerand de Wavrin a ţinut să fie cu inima deplin împăcată.

— Mă rog!

— De acolo am pornit să tăiem marea spre Caffa.

— Ca să întâlniţi cele trei corăbii ale noastre aflate acolo?

— Da! Dar n-am găsit decât două. Cea de a treia a încăput pe mâinilor gruzinilor.

— La naiba! a făcut castilianul supărat. Au îndrăznit să se atingă de galera noastră?

— Dacă senior Walerand de Wavrin nu-şi dovedea şi de această dată iscusinţa-i diplomatică, galera stătea poate şi astăzi prinsă în Caucaz.

— Seniorul de Wavrin dovedeşte uneori şi asemenea iscusinţă, a rostit nobilul castilian plin de sine. Şi a adăugat gânditor: Deci avem şi această galeră la Brăila.

— Întocmai, seniore.

Cu o înfăţişare care nu arată nici prea multă viaţă dar nici nepăsare, senior Pedro Vàzquez de Saavedra m-a privit stăruitor, grăind apoi astfel:

— Voi, valahii, nu prea sunteţi obişnuiţi să luaţi armele în mâini.

Spusele lui m-au mirat. M-am grăbit să-i răspund:

— N-o facem decât la nevoie, seniore. Am fi mai bucuroşi să trăim în pace în vatra noastră strămoşească.

— Se spune, totuşi, că sunteţi un popor viteaz.

— Am dovedit-o nu o dată pe câmpurile de luptă.

— Ce credeţi? s-a întors el pe neaşteptate către mine. Putem pune bază pe cuvântul prinţului care vă cârmuieşte astăzi ţara?

Pentru o clipă, am amuţit. De ce îmi punea acest mare senior o asemenea întrebare? Şi cui? Mie, unui oştean care abia a ajuns la gradul de căpitan de lefegii. Mi-am dres glasul, am ridicat fruntea cu semeţie şi-am rostit cu glasul stăpânit:

— Dacă Vlad, poreclit Dracul, a spus un cuvânt, puteţi să-l socotiţi literă de Evanghelie.

Senior Pedro Vàzquez de Saavedra şi-a privit vârfurile degetelor sale subţiri, bine îngrijite, de

parcă aceasta era atunci grija sa de căpătâi. A ridicat apoi ochii la mine şi a rostit plin de sine:

— Mulţumesc.

Am priceput că nu mai avea nimic a-mi spune. Am înclinat capul, m-am răsucit pe călcâie şi am ieşit din încăpere. Nu eram de loc lămurit ce a vrut să afle de la mine.

Când m-am înapoiat în odaia mare a hanului, am simţit aţintite asupra mea privirile tuturor celor aflaţi acolo. Ostaşii burgunzi din garda nobilului castilian mă măsurau lung din priviri. M-am prefăcut însă a nu-i lua în seamă şi m-am aşezat la masă, lângă Stângaciu şi Bursuc. Slujitorii mei se luptau cu două căni mari, pântecoase, umplute cu vin roşu.

— Ce facem, stăpâne? m-a iscodit Bursuc. Plecăm?

— Mai stăm niţel, i-am potolit nerăbdarea.

Am cerut şi eu o cană de vin, precum şi ceva de-ale gurii. Hangiul învârtea tocmai atunci un miel în frigare.

— Să ne dai şi nouă câte o ciosvârtă, i-am poruncit.

— Numaidecât, boierule, mi-a răspuns acesta, slugarnic.

În aşteptarea fripturii am început să-mi rotesc ochii în jur. Burgunzii îşi vedeau de-ale lor. Dar un lungan cu ochiul stâng legat, care stătea pitit într-un colţ, mă căuta mereu, pe furiş, cu ochiul teafăr.

— Cine-i ăsta? i-am şoptit lui Stângaciu.

— Nu ştiu, stăpâne. A venit îndată după ce-am intrat noi în han.

M-am întors din nou către chior şi am început să-l cercetez pe îndelete. După îmbrăcăminte părea slujitor boieresc. La şold purta o spadă lungă, dreaptă, cu mânerul fără nicio podoabă. Iar în sân ascundea fără îndoială un jungher.

Când a venit hangiul cu friptura de miel, aşezată pe fund de lemn, l-am întrebat:

— A cui e iscoada aceea din colţ?

— Nu ştiu, boierule, mi-a răspuns acesta privind cu oarecare teamă spre chior. Îl văd întâia oară.

De felul meu eram un om paşnic. Nu-mi plăcea să mă agăţ de oameni ca orbul de gard. Dar înfăţişarea chiorului îmi tăia pofta de mâncare.

— Du-te te rog şi spune-i să-şi ţină nasul în cană, i-am cerut hangiului. Altfel i-l scurtez.

Stăpânul hanului, un bărbat scund şi gras, m-a privit cu ochii lui mici, speriaţi:

— Ai milă de mine, boierule!

— Bine, m-am învoit. Cu toate că ar trebui să ştii pe cine primeşti în han.

— Pot face eu una ca asta? s-a tânguit hangiul.

L-am lăsat să plece şi am muşcat din miel. Dar bucata de friptură îmi stătea parcă în gât. Şi nu atât din pricina cărnii cât datorită chiorului. Simţeam că era o iscoadă. Dar a cui? Pe cine iscodea? Pe burgunzi sau pe mine? Ochiul teafăr al acestuia căuta totuşi mereu spre masa mea. Trebuia să aflu neapărat ce hram purta.

— Bursuc! i-am şoptit slujitorului lui Radu Stan.

— Poruncă, stăpâne! mi-a răspuns acesta cu gura plină.

— Treci pe lângă masa chiorului din colţ şi fă-te că te împiedici de piciorul lui.

— Mă pricep la astea, s-a învoit Bursuc pe loc.

Amintindu-şi însă de bucata de friptură începută, acesta se uita cu părere de rău la ea.

— Îţi dă hangiul altă bucată, mai bună, l-am împăcat.

Slujitorul şi-a şters atunci cu palmele colţurile gurii, s-a ridicat şi a pornit cam împleticit spre masa chiorului. Urmărindu-l cum se răsucea printre mese şi scaune, cu înfăţişarea lui de copil nevinovat, îmi ziceam că ar fi bun de comediant de circ. A păşit mai întâi peste picioarele întinse ale burgunzilor – unuia dintre ei făcându-i chiar hoţeşte cu ochiul – apoi s-a apropiat cu spatele de masa chiorului. Giumbuşlucurile lui înveseleau pe

ostaşii burgunzi care-l chemau la ei, îmbiindu-l cu căni pline. Dar Bursuc nu s-a oprit pân-ce nu s-a poticnit de masa chiorului, răsturnând şi vărsând oala cu vin a acestuia. Furios, chiorul a sărit imediat în picioare, înşfăcându-l pe Bursuc de ceafă.

— Bagă de seamă, mă, pe unde calci.

Bursuc, însă, cu o mişcare iute, neaşteptată la un grăsun, s-a răsucit şi şi-a smuls gulerul tare al cămăşii de cânepă din mâna chiorului.

— De ce te legi, bă, de mine? s-a umflat în pene slujitorul lui Radu Stan.

Chiorul a aruncat o privire scurtă spre mine. Eu mă prefăceam nepăsător. Încurajat, a repezit atunci pumnul spre faţa lui Bursuc. Dar grăsunul s-a aplecat tot atât de iute şi l-a izbit pe chior cu capul în burtă. Mânios foc, iscoada a început să înjure scoţând spada. Burgunzii se tăvăleau de râs. Ca şi Stângaciu, de altfel. Eu însă am sărit degrabă în ajutorul lui Bursuc.

— Ce ai cu slujitorul meu? l-am întrebat pe chior.

— Mai întrebi? a făcut acesta cu glasul înecat. Dacă nu-l pedepseşte domnia ta pe loc, am s-o fac eu… Îi spintec burdihanul!

— Uşurel! am zis în batjocură.

La masa burgunzilor s-a făcut tăcere. Cearta lua o întorsătură neaşteptată. Şi erau cu toţii nerăbdători să-i vadă urmarea.

— Nădăjduiesc, jupâne, că nu vrei să te baţi pentru un netrebnic? m-a sfătuit chiorul ceva mai potolit.

— E un slujitor credincios, i-am răspuns. Şi nu îngădui să se atingă nimeni de el.

Spre necazul chiorului, Bursuc rânjea în nasul acestuia, făcând felurite strâmbături.

— Spune-i, jupâne, să se astâmpere! a izbucnit din nou chiorul, clocotind de mânie.

Bursuc, însă, ghicindu-mi parcă dorinţa, îl scotea şi mai rău din fire. Nemaiputându-se

stăpâni, chiorul a repezit spada, spre el. Dar arma lui a întâlnit în cale lama armei melc. Încăierarea nu mai putea fi oprita.

— Dumneata ai vrut-o, mi-a zis chiorul îndreptând arma spre mine.

— Ba tu ai vrut-o, i-am răspuns. Cei de faţă sunt martori.

Chiorul mânuia arma neaşteptat de bine. Părea mai curând un spadasin de meserie decât o slugă boierească.

Burgunzii, încântaţi să ia parte la o încăierare, ne-au făcut loc, împingând mesele spre perete. Iar încurajările lor erau, firește, pentru mine. Din când în când desprindeam strigătele lui Bursuc: „Nu te lăsa, stăpâne! Scurtează-i scăfârlia!“ Sprinten, iute în mişcări, chiorul lovea bine şi puternic. Spre nenorocul lui însă avea în faţă un mânuitor de spadă care n-a prea cunoscut înfrângerea. Văzând că încercările lui dădeau greş, chiorul a început atunci să caute cu privirea în jur. Cunoşteam acest început de spaimă. L-am văzut pe chipul multor oameni cu care m-am luptat. Era o spaimă de animal hăituit, care nu mai avea scăpare.

De obicei, dacă nu mă aflam pe câmpul de luptă, mă mulţumeam să-l scot din luptă pe cel cu care încrucişam spada printr-o împunsătură în braţul în care acesta ţinea arma. Aşa gândeam să fac şi cu chiorul. Dacă ar fi fost om de omenie. Dar acesta s-a dovedit un netrebnic. La un atac chiorul a încercat să mă străpungă cu jungherul. L-am prins atunci iute de mână şi i-am răsucit-o până a scăpat jungherul pe podea. I-am făcut apoi vânt, izbindu-l de perete. Eram atât de pornit împotriva lui, încât m-am hotărât să nu-l cruţ. Citindu-mi neîndurarea pe faţă, chiorul a început să se târască pe lângă perete. I-am tăiat însă calea spre uşă.

— Nu, nenişorule, i-am zis. Nu mai scapi viu de aici.

Dar în clipa aceea a intrat în sală senior Pedro Vàzquez de Saavedra. Atât i-a trebuit chiorului. O

clipă. Atât cât am întors privirea spre noul venit. A sărit peste masa burgunzilor, a trecut ca o nălucă pe lângă nobilul castilian şi s-a făcut nevăzut în celelalte încăperi ale hanului.

„Ducă-se!“ mi-am zis. Şi dus a fost.

Nobilul castilian şi-a arătat nemulţumirea pentru neorânduiala găsită.

— Au năvălit cumva turcii, domnilor? a întrebat el privindu-ne pe toţi de sus.

Fără să şovăi, am luat asupră-mi întreaga vină.

— Era cât pe ce să pun mâna pe o iscoadă, seniore.

— A cui?

— Aflu eu.

— Oamenii mei au avut vreun amestec în această ispravă?

— Nu, seniore.

— Atunci nu mai am nimic de spus. S-a întors apoi către slujitorii săi şi a rostit cu glas tare: Putem porni?

— Cu voia dumneavoastră, în orice clipă, i s-a răspuns.

— Să nu mai pierdem vremea.

Dar înainte de a ieşi din han, senior Pedro m-a învrednicit din nou cu o privire prietenească.

— Nădăjduiesc să ne mai întâlnim!

— Fără doar şi poate, l-am încredinţat. De îndată ce-l eliberez pe Radu Stan din lanţuri, mă întorc într-un suflet la senior Walerand de Wavrin, aşa cum i-am făgăduit.

— V-aţi luat o sarcină grea, mi-a atras luarea aminte senior Pedro. Fiţi cu băgare de seamă.

— Aţi aflat ceva în legătură cu soarta lui Radu Stan?

— Nimic sigur… N-am fost întrebat şi nici nu puteam să întreb… Solia care mi-a fost încredinţată m-a împiedicat să mă amestec în treburi care nu mă privesc… Dar asta nu înseamnă că n-am putut să trag cu urechea… Se pare că atât la Mesembria, cât şi în timpul călătoriei pe mare,

până la Cetatea Chilia, v-aţi făcut un duşman de moarte.

— Vă referiţi la acel tânăr nobil?

— Aţi ghicit.

— Nu înţeleg totuşi ce amestec poate avea acesta?

— Veţi afla, domnule, a încheiat senior Pedro. Şi aşa am vorbit prea mult. Rămâneţi cu bine.

Nobilul castilian a dat să pornească spre ieşire, dar a fost oprit de intrarea gălăgioasă a unui rândaş de la han.

— Jupâne! Jupâne! îmi striga acesta speriat. Nenorocire! Vi s-au furat caii… Le duceam tocmai un braţ de fân când au năvălit cinci oameni înarmaţi. Unul mi-a astupat gura, altul mi-a înfipt vârful spadei în piept, zicându-mi să nu scot vreo vorbă, că mă străpunge, iar ceilalţi au pus şeile pe cai, i-au dezlegat de la iesle şi i-au scos afară.

Eram deznădăjduit. Am cerut hangiului să-mi dea alţi cai în loc.

— De unde, jupâne? s-a văitat acesta.

— De unde ştii! Trebuie să ajung încă în noaptea asta la Domnie.

— Bate-mă, omoară-mă, dar nu te pot ajuta, s-a tânguit hangiul mai departe. Şi nici prin apropiere nu găseşti cai.

CAPITOLUL II

Străbăteam în trap mărunt un drum care şerpuia printre dealuri golaşe şi mă întrebam cine era chiorul, cu cine se însoţea şi mai ales ce urmărea? Era un hoţ oarecare ori se afla în slujba cuiva? Oricum, trebuia să fiu cu ochii în patru. Puteam fi loviţi şi pe drum. Dar câţi erau? Rândaşul a pomenit de cinci. Cu chiorul ar fi şase. Dacă se aflau numai atâţi, îmi ziceam că nu vor îndrăzni să ne iasă în cale la loc deschis. Chiorul ştia doar cât de bine mânuiam spada. Dar dacă erau mai mulţi?

Am rânduit ca Stângaciu să meargă înainte şi să fie cu mare băgare de seamă. Eu mergeam la mijloc, pentru a avea sub supraveghere laturile, iar lui Bursuc i-am încredinţat paza urmei.

Vreme de un ceas ne-am văzut liniştiţi de drum. Doar Bursuc se plângea că i-a înţepenit gâtul tot răsucindu-şi-l înapoi.

— N-ar fi bine să schimb locul cu Stângaciu? mi-a cerut el la un moment dat. Nu de alta, dar să nu rămân cu capul întors şi să merg după aceea ca racul.

Am izbucnit în hohote.

— Dumneata râzi, stăpâne, dar eu nici nu-mi mai simt vinele de la gât, s-a văicărit iarăşi Bursuc.

— Cu atât mai bine, i-am răspuns. Când ţi-or reteza hoţii capul, abia n-o să te doară.

Bursuc şi-a înghiţit nodul ce i s-a pus în gât, reluându-şi cuminte veghea.

Puţină vreme după aceea l-am văzut şi pe Stângaciu oprindu-se pe coama unui deal. Slujitorul meu şi-a strunit calul, privind îngrijorat înainte. M-am apropiat în trap de el.

— Ai văzut ceva?

— Nu. Dar pădurea asta din faţă…

Era într-adevăr o pricină de îngrijorare. În vale curgea un pârâu care şerpuia printr-o dumbravă deasă, iar pe dealul dimpotrivă începeau nişte codri fără sfârşit.

— E un loc potrivit ca să ţii calea cuiva, mi-am rostit gândurile cu glas tare.

Ne-a ajuns din urmă şi Bursuc. Şi când a dat cu ochii de întunecimea codrilor, s-a înfiorat din creştet până în tălpi.

— Eu, stăpâne, nu intru în pădurea asta nici mort.

— Altă cale n-avem, i-am zis. Şi nici timp de pierdut.

Bursuc a început atunci să privească speriat când la cerul pe care soarele cobora către asfinţit, când la întunecimea pădurii.

— Eu mă întorc la han, a smucit el calul în loc.

Am apucat de dârlogi.

— Atâta vreme cât eşti cu mine, n-are de ce să-ţi fie teamă, am încercat să-l liniştesc.

— Nu merg mai departe, s-a tânguit el din nou. Nici dacă mă omori.

— De omorât nu te omor, dar am să te leg de şea, ca să fii o ţintă mai bună pentru săgeţi. Îţi convine?

—Măiculiţă! Unde eşti?

— Potoleşte-te! i-a grăit şi Stângaciu cu glasul lui gros. Ce dracu' te-a apucat? Nici nu ştii dacă ne pândeşte sau nu cineva în pădure, iar tu ai şi început să boceşti ca o muiere dusă la spânzurătoare.

— Ce ne aşteaptă acolo e mai rău ca spânzurătoarea, s-a căinat mai departe Bursuc. Dacă pune chiorul mâna pe mine, mă jupoaie de viu.

— Ei, gata! am început să-mi pierd răbdarea. Stângaciu are dreptate. N-avem încă nicio dovadă că ne pândeşte cineva în pădure. Dar nici nu trebuie să umblăm cu capu-n desagă.

Am coborât până în lunca pârâului, unde am descălecat, am adăpat caii şi i-am lăsat să pască slobozi. Am aprins apoi un foc mare şi am rămas acolo, netulburaţi, până în amurg, în vremea aceasta am părpălit la foc şi nişte feliuţe de slănină

afumată. Iar după ce ne-am ospătat, i-am poruncit lui Stângaciu să se furişeze prin luncă spre marginea pădurii.

— Dacă ne aţin cumva calea – i-am zis – înseamnă că ne aşteaptă cu arcurile întinse, pitiţi prin tufişurile de la marginea drumului. Caii, însă, i-au ascuns în pădure. Vezi poate afli unde sunt.

Stângaciu şi-a luat toporişca lui cu coadă scurtă şi a pornit în cercetare, călcând uşor ca o sălbăticiune.

Până la întoarcerea lui, eu şi cu Bursuc am umplut trei saci cu iarbă, alcătuind tot atâtea arătări de om cu pălării pe cap, îmbrăcate în nişte straie vechi de-ale noastre. La şold am pus arătărilor şi câte-o spadă de lemn, pentru a se înfăţişa ca nişte oşteni în toată legea. Am urcat apoi momâile pe şeile celor trei cai şi le-am legat în aşa fel încât să stea drepte, ca nişte mândri călăreţi.

Când s-a întors Stângaciu şi ne-a văzut isprava, şi-a dus palma la gură, pentru a-şi înăbuşi râsul.

— Ei? l-am întrebat nerăbdător. Ai aflat ceva?

— Aţi avut dreptate, mi-a destăinuit Stângaciu. Ţin caii într-o poiană, cam la o jumătate de verstă de la drum.

— Câţi sunt?

— Nouă. Trei ai noştri şi şase ai lor.

— Îi păzeşte cineva?

— Un om.

— Nu-i rău, m-am arătat mulţumit. E timpul să pornim.

Înainte de-a da drumul celor trei momâi călare, am înfipt în copitele cailor câte un spin mare, pentru ca aceştia să meargă încet, şchiopătând. Nu-i vorbă că nici aşa nu era mare scofală de cele trei gloabe amărâte. După ce le-am mânat la drum, îndemnându-le cu câte-o lovitură de jordie, acestea au trecut pârâul şi au apucat-o cuminţi spre pădure.

Îndată ce ne-am încredinţat că gloabele ţineau calea dorită, ne-am furişat şi noi în luncă,

îndreptându-ne către locul unde se aflau cei nouă cai. Dacă reuşeam să punem mâna pe ei, până a doua zi dimineaţă puteam ajunge liniştiţi la Târgovişte.

Stângaciu se dovedea o bună călăuză, ceea ce ne îngăduia sa ne îndreptăm în voie spre poiana unde se aflau cei nouă cai. Doar Bursuc se mai izbea în câte un ciot, de ne sărea inima din loc.

— Ce dracu-i cu tine? mă răsteam în şoaptă la el. Parcă ai călca în strâchini. Dacă nu mergi cu băgare de seamă, te las aici!

Bursuc ofta din adâncul inimii sale amărâte şi se străduia să facă faţă încercărilor la care era supus. Dar când am ajuns cam la două bătăi de săgeată de marginea poienii, m-am hotărât să-l părăsesc pentru scurt timp.

— După ce-l răpunem pe paznicul cailor, te chem, i-am spus. Am să fac de trei ori ca bufniţa. Cum auzi, vii tot într-un suflet la noi.

Bietul Bursuc a scâncit ceva în legea lui şi a rămas locului, în vreme ce noi ne-am furişat mai departe, până la marginea poienii. Se întuneca de-a binelea, iar pe cer răsăreau stelele. Stângaciu, culcat pe burtă sub un tufiş, pândea poiana. Auzeam caii cum păşteau şi sforăiau mulţumiţi. Răsucindu-se către mine, Stângaciu mi-a făcut semn să mă apropii. M-am târât până la el. Era un loc straşnic pentru pândă. Am înconjurat poiana cu privirea, dar n-am zărit nici urmă de paznic.

„Unde naiba o fi?“ mă întrebam înciudat.

Stângaciu m-a înghiontit, arătându-mi marginea din stânga a poienii, unde se ridica un stejar înalt, gros, cioturos. Am privit cu grijă într-acolo. Mi s-a părut că se mişca o umbră. Era fără îndoială paznicul cailor. Acesta a auzit ceva deosebit, poate chiar apropierea noastră şi stătea ascuns după stejar. Mi-am pregătit arcul.

„De îndată ce iese de după copac îl şi săgetez”, îmi ziceam. Dar omul nu voia să-şi părăsească nicicum adăpostul sigur. N-aveam vreme de

pierdut. Trebuia să-l scoatem pe paznic cât mai repede în bătaia săgeţii.

— Apropie-te de cai, i-am poruncit în şoaptă lui Stângaciu.

Acesta a priceput şi s-a supus fără codire. Urmărindu-l pe Stângaciu cum se târa prin iarbă, îmi ziceam că nicio vulpe nu s-ar fi strecurat spre coteţ mai bine ca el. Paznicul l-a zărit totuşi. Şi, ca să vadă mai bine, a scos capul de după copac. Stângaciu se târa mai departe nestingherit. Paznicul s-a hotărât atunci să iasă de după copac şi să pornească pitiş spre hoţul de cai. Mi-am pregătit arcul. Şi în clipa când mi-a venit bine, am şi slobozit săgeata. Un geamăt scurt şi paznicul s-a prăvălit în iarbă, unde n-a mai mişcat. Mi-am dus îndată palmele la gură şi am scos trei vaiete de cucuvaie pentru Bursuc. Acesta n-a întârziat să pornească tropăind spre poiană.

Am adunat caii şi i-am legat trei câte trei. Iar când am încălecat, dinspre drum a răzbătut până la noi o bufnitura surdă de copac prăvălit.

— E capcana pe care ne-a pregătit-o chiorul, le-am zis în şoaptă celor doi slujitori.

A mai urmat o bufnitură, apoi încă una, însoţită de un răcnet ca de om înjunghiat

— Ticăloşii! am rostit mâhnit. Au strivit un cal.

Dinspre drum au izbucnit tot atunci sudălmi şi blesteme. Duşmanii noştri au descoperit înşelătoria. Dar era prea târziu. Noi am şi apucat-o în trap mărunt pe o cărare care ducea spre culmea dealului din faţa noastră. „Oricât de iuţi ar fi de picior, mă gândeam, nu ne mai pot ajunge. Iar de cele două gloabe şchioape, care le-au rămas, nu se pot folosi.”

Ne-am văzut liniştiţi de drum, alegându-ne o stea drept viu calauza.

CAPITOLUL III

Se crăpa de ziuă când am ajuns la Târgovişte. Ştiam acolo un fost oştean, unul Dănişor Lungul, care ţinea han. Cu ani în urmă am fost tovarăşi de arme şi prieteni. Ne-am ajutat deseori la nevoie. De aceea nădăjduiam să aflu la el adăpost.

Un căruţaş întâlnit în cale mi-a arătat locul unde se afla hanul lui Dănişor Lungul. Am găsit poarta larg deschisă, iar pe hangiu treaz, îmbrăcat doar în cămăşoiul de noapte. Dănişor umbla prin curte şi-şi mâna din urmă rândaşii încă adormiţi. Când m-a văzut intrând călare, împreună cu cei doi slujitori şi cu alţi şase cai de dârlogi, s-a uitat chiorâş. Nu m-a recunoscut din capul locului.

— Bună dimineaţa, Lunganule! i-am strigat bucuros.

— Ei, fir-ai să fii! şi-a pocnit Dănişor palmele a mirare. Tu eşti, Călugăraşule?

Dănişor folosea porecla mea din tinereţe, pe care şi eu mai c-am uitat-o.

Am descălecat, mi-am îmbrăţişat prietenul frăţeşte, apoi m-am dat un pas înapoi ca să-l cercetez în voie. Lui Dănişor parea să-i meargă

bine ca hangiu. Avea o ceafă groasă şi o burtă mare, ţuguiată.

— Când mă chemi la botez? l-am înghiontit cu degetul în burtă.

— Nu te atinge de ea că m-am trudit mult până am făcut-o, mi-a răspuns Dănişor şugubăţ, mângâindu-şi cu vădită plăcere rotunjimile ce-i ridicau poala din faţă a cămăşoiului de noapte.

— Cum o mai duci? a schimbat el apoi vorba. Te-ai făcut geambaş? a arătat după aceea spre caii slobozi.

— De nevoie, m-am grăbit să-i răspund.

Dănişor cerceta cu luare aminte cei şase cai fără călăreţi.

— Parcă i-am mai văzut, a grăit el mai mult pentru sine. Pintenogul mi-i chiar cunoscut.

Ca să-i alung orice bănuială, i-am povestit pe scurt cum am ajuns stăpânul acelor cai.

— Da, da, da!… s-a dumirit Dănişor. Dar mi-i teamă, prietene, să nu dai de-un bocluc şi mai mare. Pentru că Chiorul acela e omul unui boier de-aici, de la curte, jupân Bordea, care-i neam cu vornicul Manea. Dar ce au cu tine? Ce le-a căşunat?

I-am mărturisit atunci şi scopul venirii mele la Târgovişte.

— Da, da, da! s-a dumirit iarăşi Dănişor. Am auzit de povestea asta cu băiatul lui Dionisie Orbul. Dar nu bănuiam că eşti şi tu amestecat.

— Care poveste? mi-am arătat pe drept cuvânt mirarea.

— Păi, nu ştii de ce-l ţin închis?

— Nu… Bănuiesc doar.

— Băiatul e învinuit de hiclenie.

— De unde şi până unde?

— Se zice că după ce-a fost prins de turci, Radu Stan s-ar fi dat de partea păgânilor.

— Au dovezi împotriva lui?

— Cică l-ar fi dat pe faţă nişte iscoade domneşti.

— Hristoase! am izbucnit cu mânie. Pun mâna în foc pentru cinstea lui Radu Stan.

— Păcat şi de taică-su, a mai adăugat Dănişor.

— S-au agăţat şi de Dionisie Orbul? l-am întrebat fierbând de mânie.

— După ce i-au prins băiatul, i-au luat bietului om şi ocina şi viaţa. Sărmanul orb s-a săvârşit mai zilele trecute… A fost găsit înecat într-un iaz.

Eram atât de uluit de cele aflate, încât mi-a pierit graiul. Mă uitam năuc la Dănişor şi rosteam în şir:

— Nu-i cu putinţă!… Nu se poate aşa ceva!… Nu se poate!

— Uite că se poate, şi-a întărit prietenul meu spusele.

— Şi cum s-a înecat Dionisie Orbul? n-a fost cumva „ajutat”?

— Cine ştie? mi-a răspuns Dănişor îngândurat.

— Nu-i lucru curat, mi-am depănat mai departe bănuielile. Şi-acum cine stăpâneşte ocina lui Dionisie Orbul?

— Jupân Bordea.

— Tot el!

— Încâlcite treburi, a rostit iarăşi Dănişor cu îngândurare. Iar după ce m-a privit câteva clipe în tăcere, a adăugat: Ce socoteli ţi-ai făcut?

— Am o scrisoare către Vodă.

— De la cine?

I-am povestit cine era Walerand de Wavrin şi ce hram purta prin părţile noastre.

— Nu-i rău, s-a arătat Dănişor oarecum mulţumit. Numai să poţi ajunge până la Vodă şi să-i dai scrisoarea. Dar nu văd cum.

Dănişor avea dreptate. Dacă jupân Bordea ţinea cu tot dinadinsul să-l decapiteze pe Radu Stan, va face orice ca să împiedice ajungerea mea la Vodă.

— Cel mai potrivit lucru ar fi să las scrisoarea burgundului la tine, i-am cerut lui Dănişor. Altminteri, dacă încape pe mâna lui Bordea, Vodă n-o mai vede. Îndată însă ce izbutesc să ajung la

curte, îl rog pe Domn să trimită un om de încredere ca s-o ridice de aici.

— Asta ar fi o socoteală, s-a învoit Dănişor. Dar nu văd cum ai să răzbaţi până la Vodă. Îţi spun încă o dată că jupân Bordea e stăpân la vornicie. Şi de el nu treci cu una cu două.

Am tăcut, căznindu-mă să caut în fundul căniicu vin din faţa mea dezlegarea iţelor care se ţeseau în jurul lui Radu Stan. Ce avea jupân Bordea cu acest tânăr? N-a aflat cumva Radu Stan, cu voia sau fără voia lui, vreo taină care îl privea pe jupân Bordea? Fiindcă nu mă împăcăm cu gândul că un boier puternic, cum zicea Dănişor că era acest Bordea, ar putea face atâta zarvă doar pentru a intra în stăpânirea amărâtei de ocine a lui Dionisie Orbul. La mijloc trebuiau să fie nişte socoteli mult mai mari. Şi-apoi, dacă jupân Bordea şi-a pus în cap să scape de Radu Stan, de ce n-a făcut-o în alt chip? Doar nu era mare lucru să pună pe Chior sau altă slugă să-i facă tânărului de petrecanie. De ce n-a îndrăznit?

Avea oare şi Radu Stan un susţinător puternic? Şi cine era acesta? I-am dezvăluit lui Dănişor bănuielile mele.

— Nu m-ar mira să fie cum zici, m-a încurajat acesta.

— Spune-mi, prietene, l-am mai întrebat. Îl cunoşti pe feciorul lui Dionisie Orbul?

— Cum să nu! A poposit chiar la mine, înainte de a se duce la domnie.

— În ziua aceea n-a venit sau n-a plecat vreun străin din cetate?

— Pe-aici trec mulţi străini… Din ce parte ai vrea să fie?

— Din jos, de la Dunăre.

—De la Dunăre? a început Dănişor să-şi frământe mintea. Vin şi dintr-acolo… E şi-acum unul în cetate. Un negustor armean din Bizanţ.

— Cum arată?

— Ca toţi oamenii: smolit, buzat, cu nasul subţire şi coroiat.

— Tânăr, bătrân?

— De vreo treizeci şi cinci de ani.

Nu ştiu de ce, dar în clipa aceea mi-a venit în minte chipul unui armean despre care mi-a povestit Radu Stan o întâmplare aproape de necrezut.

„N-o fi chiar el acela?“ mă întrebam.

Iar dacă era el, apoi nu putea fi decât o iscoadă turcească.

— Negustorul acesta are cunoscuţi buni în cetate? am stăruit pe lângă Dănişor.

— E putred de bogat, deci are şi cunoştinţe bune.

— Înseamnă că poate cumpăra un dregător?

— Ce-ţi trece prin minte? m-a măsurat Dănişor lung cu privirea.

— Mă gândesc şi eu, i-am răspuns în doi peri.

Dănişor a început să mă cerceteze cu multă luare aminte.

— Până una-alta, ţi-aş da un sfat, călugăraşule!

— Anume?

— Scapă naibii de cei şase cai.

— Aşa am să şi fac, m-am hotărât pe loc. Am să-i mân pân-la poarta cetăţii.

— Tu?

— Nu. Pun una din slugi. Pe Stângaciu.

Nevasta lui Dănişor, scundă şi rotundă ca un butoiaş, ne-a aşezat în faţă o strachină cu brânză de oi, slănină, ouă fierte, ceapă şi usturoi, după care s-a îndepărtat fără să scoată vreo vorbă.

Dănişor s-a apucat de mestecat zdravăn, gospodăreşte. Eu însă mă mulţumeam să sorb câte o gură de vin şi să gândesc fără zăbavă la treburile mele.

— Am să-ţi las scrisoarea burgundului, i-am zis din nou. Dar aş vrea să te mai întreb ceva: cum aş face să intru în cetate fără să se ştie cine sunt?

— Se poate, mi-a răspuns Dănişor neoprindu-se din mestecat.

— Te gândeşti la ceva?

— Pe vremuri aveai o minte mai născocitoare, m-a dojenit el prieteneşte.

— Mai îmbătrâneşte omul, am recunoscut cinstit. Zi-i!

— Am într-o ladă nişte straie călugăreşti. Mi le-a lăsat zălog un răspopit după ce mi-a băut de trei ori preţul lor.

— Nu-i rău.

Am înghiţit în grabă câţiva dumicaţi, am dat peste cap vinul rămas pe fundul cănii şi i-am cerut lui Dănişor să-mi arate veşmintele răspopitului.

CAPITOLUL IV

În chip de călugăr pribeag, cu o desagă într-o mână şi cu un toiag în cealaltă, m-am apropiat şchiopătând de poarta cetăţii. Am potrivit lucrurile în aşa fel, încât să ajung acolo o dată cu cei şase cai mânaţi până în apropiere de Stângaciu.

Ivirea cailor fără călăreţi a stârnit zarvă. Străjerul care i-a văzut întâi a strigat altuia să cheme pe capul gărzii. Iar acesta n-a întârziat să apară. Când l-am zărit, am tresărit uşor. Îl cunoşteam bine. Era unul Stanco, sârb de neamul

lui, pe care l-am întâlnit în ajunul bătăliei de la Varna. Şi pe atunci sârbul se afla în slujba lui Vlad Dracul.

— Cine a adus caii? l-a întrebat Stanco pe primul străjer.

— N-am văzut, i-a răspuns acesta. Au venit de capul lor.

— Prindeţi-i şi duceţi-i la vornicie. S-a întors apoi către ostaşul de lângă el şi i-a spus râzând: Mi se pare că Chiorul a băgat-o pe mânecă.

Am dat să mă strecor şi eu o dată cu cei şase cai în cetate, dar ostaşul care-l însoţea pe Stanco m-a oprit:

— Încotro, părinţele?

— Domnu' să te aibă-n paza, fiule! l-am blagoslovit.

— De unde vii, părinte? m-a cercetat şi Stanco.

Mă temeam să nu mă recunoască, deşi purtam barbă şi nişte plete lungi, lăţoase, pline de colb. Mă pricepeam să-mi schimb înfăţişarea. Doar în tinereţe am fost comediant. Şi, fără a mă pierde cu firea, l-am blagoslovit pe sârb, spunându-i că veneam de la Sfântul Munte şi că voiam să trec neapărat pe la Mitropolie.

— Ai vreun înscris? m-a întrebat Stanco bănuitor.

— Nimic. Doar Sfânta cruce de la piept, vârful degetului de la piciorul stâng al preacuvioasei Filofteia şi tălpile mele pline de răni, i-am răspuns.

— Nu-i de-ajuns, părinte, s-a împotrivit Stanco.

— Fiule! am glăsuit. De ce te împotriveşti Sfintei Cruci? Nu ajung blestemele care cad unul după altul pe capul bietei creştinătăţi? Vrei să se adauge şi blestemul meu?

Stanco a stat câteva clipe în cumpănire, apoi a poruncit ostaşului:

— Vezi dacă n-are vreo armă cu el şi dă-î drumul. Avem şi aşa destule belele. Să nu ne mai ridicăm şi popimea în cap.

Ştiind că voi fi căutat de arme, n-am luat niciuna cu mine.

„La nevoie, mi-am zis, găsesc o spada sau un jungher în cetate”.

Ostaşul m-a lăsat să trec prin poarta straşnic păzită.

Păşeam cu fereală prin cetate, straduindu-mă să nu atrag privirea nimănui asupra mea. Dar era de prisos. Oamenii aveau treburi grabnice, care-i mânau de colo-colo fără zăbavă. În faţa încăperilor vorniciei, forfota era şi mai mare. Când am ajuns acolo, tocmai se deschidea poarta ogrăzii pentru a lăsa trecere celor şase cai trimişi plocon din parte-mi. Două slugi ale vorniciei îi purtau de dârlogi, în timp ce un dregător înconjurat de alte câteva ajutoare arunca priviri mânioase, slobozind sudalme menite cuiva care nu era de faţă.

„Te pomeneşti că ăsta-i jupân Bordea?” " mi-am spus. Mi-am îndepărtat pletele de pe ochi ca să-l văd mai bine. Era un bărbat de vreo treizeci de ani, cu faţa smeadă, ascuţită, în care stăteau înfipţi nişte ochi mici şi negri ca tăciunele. Era mic de stat şi îngust în umeri. Dar nu părea un bicisnic. Nu ştiu ce mă făcea să cred că în luptă dovedea iuţeală şi pricepere. Oricum, n-aş fi sfătuit pe nimeni să încrucişeze spada cu el.

Mă bătea gândul să întreb pe cineva dacă acesta era într-adevăr temutul boier. Dar m-am răzgândit. Ca să nu dau de bănuit, nici nu m-am apropiat mai mult de vornicie. M-am mulţumit să caut în apropiere un loc în care să pot sta de veghe pe îndelete. Potrivită mi s-a părut intrarea bisericuţei aflată de cealaltă parte, la uşa căreia cerea de pomană un bătrân orb. Cum m-a auzit, milogul a şi rostit:

— Faceţi-vă milă şi pomană de un om lipsit de vedere!

— Maica Precista să te aibă în grija sa, fiule! l-am blagoslovit fără a scăpa din vedere pe bănuitul jupân Bordea.

— Cine eşti, părinte? m-a întrebat orbul. Nu ţi-am mai auzit glasul.

— Un pribeag, fiule!

— Vii de departe?

— De peste mări şi ţări.

— Stai atunci aici, lângă mine, şi-om împărţi mult-puţinul dăruit de drept credincioşi.

Orbul îşi făcea o socoteală bună poftindu-mă lângă el. Un călugăr pribeag putea să atragă mai curând mila trecătorilor decât un milog.

— Facă-se voia ta, fiule! am primit.

Şi în timp ce înşiram vrute şi nevrute cu bătrânul milog, care mi-a făcut între timp loc lângă el, nu încetam să veghez Vornicia. Bănuitul jupân Bordea, cu înfăţişarea lui de stăpân atotputernic, după ce-a mai dat câteva porunci, s-a îndreptat spre încăperile Vorniciei, unde toată lumea aflată la intrare s-a ferit în lături, făcând plecăciuni.

„E ca la el acasă, mi-am zis. Deci nu poate fi altul decât Bordea”.

Mi-am adus aminte şi felul în care l-a înfăţişat Dănişor Lungul: „Unul mic şi-al dracului, iute ca o sfârleză, şiret ca o vulpe, lacom ca un lup şi veninos ca o viperă”.

Bietul Radu Stan! În rele mâini a mai încăput!

Pe măsură ce trecea vremea lângă bătrânul milog, îmi spuneam că mi-am ales nu numai un loc potrivit, dar şi un tovarăş plăcut şi deosebit de folositor.

— Cine mă vede orb, mi se destăinuia acesta, mă crede şi mut şi surd. Dar câte nu mi-i dat să aud!

Dornic să împărtăşească şi altcuiva din cele auzite, milogul trăncănea fără încetare. Nu-i vorbă că şi eu îl îmbiam cu câte o vorbă de laudă şi-l încurajam punându-i în palmă toate milosteniile trecătorilor. Bătrânul mă uluia cu cunoştinţele sale privind aproape toţi dregătorii domniei. Îi ghicea nu numai după grai, dar şi după felul cum călcau atunci când treceau pe lângă biserică ori intrau în

sfântul lăcaş ca să aprindă o lumânare şi să facă cine ştie ce rugă Celui de Sus. Deseori, dregători mai mici sau mai mari se trăgeau spre intrarea bisericii pentru a-şi împărtăşi câte un necaz ori a-şi da câte un sfat. În felul acesta a aflat, de pildă, bătrânul milog, că între vornicul Manea şi spătarul Neagoe era o duşmănie veche, de neîmpăcat.

— Spătarul s-a ţinut cu o nepoată a vornicului, cu jupâniţa Neacşa, mi-a povestit printre altele bătrânul. Şi era vorba s-o ia chiar de nevastă. Dar n-a mai luat-o. Şi-a fost ceartă mare. Dar până la urmă lucrurile s-au rânduit altfel. Pe jupâniţă a luat-o un neisprăvit de boiernaş, unul Bordea, care acum taie şi spânzură la Vornicie.

Spusele orbului mi se păreau de mare preţ. Prin urmare între spătarul Neagoe, pe de o parte, şi vornicul Manea, cu mâna sa dreaptă Bordea, pe de altă parte, se află mare duşmănie.

„Să ţin minte acest fapt, mi-am zis. Poate să-mi fie da folos."

Tropăitul unui cal ce venea dinspre poarta răsăriteană a cetăţii mi-a atras luarea aminte. Când am întors capul, l-am zărit pe Chior îndreptându-se într-un suflet spre Vornicie.

„Ai venit, luate-ar dracu!" mi-am spus, ferindu-mi faţa de ochiul teafăr al Chiorului care căuta mânios în jur.

— Cine e? a întrebat bătrânul milog.

— Nu-l cunosc, i-am răspuns cu nepăsare. Unul fără un ochi, care s-a oprit în faţa Vorniciei.

— Aaa! Berilă Chiorul! a rostit bătrânul nestânjenit. Mare netrebnic! Asta-i omul de încredere al lui jupân Bordea.

Călăreţul a sărit repede de pe cal, a aruncat dârlogii unei slugi şi a intrat iute în Vornicie.

„Acum o să-şi primească răsplata", mi-am zis bucuros.

Peste câteva minute Berilă Chiorul a ieşit într-adevăr de la Vornicie, roşu ca sfecla, stăpânit de-o furie oarbă. Sluga care-i ţinea calul l-a întrebat

ceva, dar Chiorul i-a răspuns printr-o sudalmă şi s-a îndreptat cu paşi mari, hotărâţi, spre grajduri.

„Ce-o fi având de gând?“ mă întrebam.

Curând un pâlc de călăreţi, cu Berilă Chiorul în frunte, s-a îndreptat în galop spre poarta de răsărit a cetăţii.

„E limpede, mi-am zis. Au pornit în căutarea mea”.

În ce mă priveşte puteau să mă caute mult şi bine. Îmi era însă teamă de Stângaciu şi Bursuc.

„Dacă pun mâna pe ei şi-i duc la Vornicie, îi chinuiesc de pomană”, mă gândeam cu îngrijorare.

Fiindcă cei doi slujitori nu ştiau nici încotro am apucat-o şi nici sub ce înfăţişare umblam.

„Poate-i trece lui Dănişor prin minte să-i ascundă”, am încercat să mă liniştesc.

Mă întrebam tot atunci dacă nu era vremea să-mi schimb locul de veghe. Am cercetat cu grijă jur-împrejur, dar alt loc mai potrivit n-am găsit.

— Ce te necăjeşte? l-am auzit pe bătrânul orb.

L-am privit cu mirare.

„Orbul ăsta nu vede cumva? mă întrebam, bănuitor. Dar n-avea cum. Orbitele îi erau scurse, iar pleoapele lipite.

— De unde ştii că mă necăjesc? l-am iscodit.

— După felul în care taci şi sufli, mi-a răspuns el.

I-am zâmbit prieteneşte şi l-am lăudat:

— Eşti nemaipomenit!

— Pe mine nu mă poţi minţi, a adăugat orbul cu glas dojenitor. Vei fi purtând dumneata straie călugăreşti, dar mă îndoiesc că te închini în fiecare seară şi dimineaţă. Cine eşti?

Eram în mare încurcătură. De minţit, nu mai puteam minţi. Dar nici să mă dau legat de bună voie în mâinile unui milog nu găseam că era lucrul cel mai înţelept.

— Dacă te fereşti de mine, a stăruit orbul, n-ai decât. Poţi să pleci când vrei şi unde vrei, fără teamă. Un nefericit ca mine nu-ţi poate face niciun

rău. În schimb, dacă ai încredere, îţi pot fi de ajutor.

— De ce-aş avea încredere în dumneata? l-am întrebat fără înconjur.

— Fiindcă mi-ai devenit drag. Şi când mi s-a lipit cineva de suflet, apoi acolo rămâne. Şi a adăugat: după cum vezi, eu nu mai am nici ce pierde, nici ce câştiga în viaţa asta. Poate în cea de apoi. Ce necazuri ai?

M-am hotărât să-i destăinuiesc pricina care m-a adus lângă el sub înfăţişarea de călugăr pribeag. El mă asculta cu răbdare, cerându-mi adeseori să cobor glasul.

— Şi zidurile au urechi, îmi zicea. Iar după ce-am încheiat povestea mea şoptită, m-a căinat: Amarnici duşmani ţi-ai făcut!

— Nu i-am ales eu.

Bătrânul a clătinat nemulţumit din cap şi mi-a şoptit cu glasul lui sfătos:

— Te-aş sfătui să nu mai stai aici.

— Dar unde să mă duc? Nu văd alt loc din care să pot veghea fără grijă.

— Ştiu eu unul.

— Unde?

— Aici.

Credeam că-şi batea joc de mine. Dar bătrânul a adăugat cu acelaşi glas scăzut, arătând cu capul spre scările de la intrarea bisericii.

— Ascunde-te sub ele. Şi de acolo ai să poţi vedea totul, fără să fii văzut. Iar eu am să-ţi ţin mai departe de urât.

Am cercetat în grabă treptele înalte de lemn. Îndemnul bătrânului nu era de loc rău. Am dat să văd pe unde m-aş putea strecura sub scară, dar orbul mi-a poruncit cu asprime:

— Stai liniştit! Vine cineva.

M-am supus fără crâcnire, ciulindu-mi urechile în partea arătată de bătrân. Până atunci mă lăudam cu un auz straşnic. Dar orbul mi-a dovedit că n-aveam nici pe departe asemenea auz. Abia după ce

s-au scurs mai multe clipe am început să desluşesc şi eu nişte paşi uşori. Două femei se îndreptau spre biserică. Au apărut curând la vedere: o jupâniţă tânără, cu mijlocul subţire, cu faţa ascunsă după un văl străveziu şi o roabă tuciurie, mai coaptă şi mai trupeşă. Cele două femei s-au oprit în dreptul nostru. Jupâniţa i-a poruncit slujnicei să ne arunce câţiva bănuţi. Aceasta ne-a împărţit fiecăruia câte un gologan de argint, apoi şi-a urmat stăpâna care se grăbea să urce scările bisericii. Orbul însă le-a oprit:

— Lăcaşul e închis, slăvită doamnă! Părintele Ghervasie e bolnav, iar paracliserul n-a mai găsit de cuviinţă să treacă pe aici.

— Mulţumesc, bătrâne, i-a răspuns jupâniţa cu un glas frumos ca un cântec de mierlă.

— Dumnezeu să te aibă în paza sa! i-a urat orbul.

Cele două femei au făcut cale-întoarsă.

— Cine e? i-am şoptit nerăbdător bătrânului.

— Jupâniţa lui Bordea… Vine mereu la părintele Ghervasie, ca să-şi aline suferinţa.

— Ce fel de suferinţă?

— Sufletească… De când i-a plecat drăguţul, nu-şi mai găseşte astâmpăr.

— Tot cu spătarul Neagoe se ţine?

— D-apoi cu cine altul?

— Şi unde-i plecat spătarul?

— În ţară, ca să mai rânduiască oastea domnească.

— Vodă se pregăteşte iarăşi de luptă?

— Aşa se grăieşte. Dar nu mai sta, omule, la taclale, m-a certat bătrânul pe drept cuvânt. Caută-ţi mai repede adăpost sub scară. Vezi că sunt două scânduri în partea dreaptă, bătute-n nişte cuie subţiri. Desprinde-le şi strecoară-te înăuntru. Am eu grijă să bat cuiele la loc.

Era vremea amiezii şi piaţa din faţa Vornicici se golea de lume. Mă aflam prin urmare în cel mai potrivit moment pentru a mă ascunde sub scară

nebăgat în seamă. Bătrânul, prefăcându-se a-şi pregăti un culcuş mai ferit de soare, stătea în aşa fel ca să nu se vadă ce lucram eu în spatele lui. Şi am izbutit să mă strecor astfel în ascunzătoare. Orbul a bătut cuiele la loc şi mi-a zis bucuros:

— S-a făcut!

Prea plăcut nu era în ascunzătoarea mea. Scara veche mirosea greu a mucegai. Iar sub ea creşteau nişte buruieni urâte. Dar eram cel puţin într-un loc mult mai ferit decât înainte. În afară de aceasta, prin crăpăturile dintre trepte puteam veghea în lege piaţa şi Vornicia. Ce-mi trebuia mai mult? Nici măcar nu-mi era urât. Aşezat mai aproape de scară, de unde schimba când şi când câte o vorbă cu mine, orbul se prefăcea a vorbi de unul singur.

Dar n-am apucat să-mi rostuiesc bine culcuşul, că în piaţă din faţa Vorniciei s-au şi auzit tropote de cai. Berilă Chiorul, trimis de stăpânul său în căutarea mea, se întorcea cu mâna goală. Îşi rotea calul în loc, aruncând în jur aceeaşi privire cruntă. Iar când l-a zărit pe bătrânul milog, s-a repezit spre el, gata să-l strivească sub copitele calului.

— Moşule! i-a strigat Chiorul răstit. Cu cine ai stat mai înainte aici?

— Cu un biet călugăr pribeag.

— Unde-i acum?

— A plecat în legea lui.

— Cum zicea că se numeşte?

— Dorotei.

— Ştii bine că era călugăr?

— Eu aşa am simţit. Că de văzut, n-aveam cum să-l văd.

— Încotro a apucat-o?

— Spunea că are treabă la Mitropolie.

— A plecat de mult?

— Să tot fie o jumătate de ceas.

Berilă Chiorul s-a scărpinat necăjit după ceafă, a scuipat a necaz într-o parte şi a pornit spre inimă cetăţii, însoţit de ceata de călăreţi.

— Am să dau un acatist la biserică pentru sănătatea dumitale, i-am făgăduit bătrânului.

Până pe la chindie nu s-a mai petrecut nimic deosebit în acel loc. Şi mă gândeam chiar că-mi pierdeam vremea de pomană. Dacă n-ar fi fost bătrânul milog care să-mi ţină de urât, cred că aş fi ieşit din ascunzătoare şi mi-aş fi făcut de lucru aiurea. Dar tocmai când începeam să-mi pierd răbdarea, orbul mi-a poruncit să stau cuminte la locul meu.

— Ce s-a mai întâmplat?

— Vin doi boieri.

Şi de data aceasta trebuia să mă dau bătut. Auzul bătrânului era fără cusur.

— De unde ştii că-s boieri? l-am cercetat.

— După călcătură. Dar taci odată!

M-am cuminţit, aşteptând nerăbdător sosirea celor doi boieri. Spre mulţumirea mea, unul din ei era chiar jupân Bordea, iar cel care-l însoţea arăta, după hainele scumpe pe care le purta, a fi străin. Mi-era necaz că nu-l zăream pe străin la faţă, iar după port îmi era greu să-mi dau seama cine era. Aducea în tot cazul a negustor bogat.

„Ce-or fi punând la cale?“ mă întrebam.

Spre necazul meu, în loc să treacă prin faţa bisericii, ca să-i aud vorbind, cei doi bărbaţi au cotit-o spre Vornicie. Abia după ce s-au oprit acolo, l-am putu vedea la faţă şi pe străin. Mi se părea un chip cunoscut. Nu mă îndoiam că l-am mai zărit undeva. Şi nu prea de mult. Dar unde?

— Bătrâne, i-am şoptit milogului. N-ai auzit în ce limbă vorbeau?

— Armeneşte, mi-a răspuns acesta.

— Nu mai spune! am rostit mirat.

Cei doi au intrat la Vornicie.

Gândul m-a purtat fără voie către Cetatea Albă. Când am poposit acolo, cu galerele seniorului Walerand de Wavrin, am întâlnit în acea cetate pe unul care semăna cu acest străin. Era şi acela un

armean care mi-a plăcut pentru frumuseţea sa bărbătească, dar mai ales pentru bogăţia hainelor şi â podoabelor pe care le purta.

„Să fie oare acelaşi?“ mă întrebam.

Statura şi mişcările erau neîndoios la fel. Dar veşmintele difereau. Cel de aici purta un amestec, nu lipsit de pricepere, între portul negustoresc genovez şi cel bizantin.

— N-ai ghicit cumva cu cine vorbea armeneşte jupân Bordea? l-am descusut iarăşi pe orb.

— Oo! a făcut acesta mirat de neştiinţa mea. E cel mai puternic om din această cetate.

— Ce dregătorie are?

— Ţine în mână toate dregătoriile.

— E mai mare şi decât Vodă?

— Nu zi vorbă mare! a rostit orbul. S-ar putea ca şi Vodă să-i fie datornic. Armeanul ăsta e cel mai bogat negustor din câţi cunosc împărăţiile… Şi cine are aur, are puterea.

— Nu mă îndoiesc că ştii şi cum îl cheamă?

— D-apoi câte nume nu are!… La noi i se zice Vartan. În Turcia – Vartanoglî. În Grecia – Vartanopol.

— Mare lucru şi negustoria asta, am glăsuit mai mult pentru mine.

Armeanul n-a stat mult la Vornicie. A ieşit însoţit de jupân Bordea, care-i arăta o deosebită cinstire. Se vedea cât de colo că se cunoşteau foarte bine. Aş fi dat orice să ştiu ce puneau la cale.

A sosit şi vremea vecerniei.

„Nu mai e nimic de văzut aici”, mi-am zis.

Şi eram chiar pe cale de a-i spune orbului că vreau să ies din ascunzătoare, când acesta mi-a cerut să rămân la locul meu.

— Ce mai auzi? am făcut nedumerit.

— Vine paracliserul.

— Ce naiba mai caută şi ăsta acum?

— Doreşte să vadă dacă toate sunt la locul lor în biserică.

„Prost lucru! mi-am zis în sinea mea. Numai de n-ar zări că s-a umblat la scândurile scării”. Dar mi-am alungat îndată teama.

„Amurgeşte, mi-am spus, iar paracliserul o fi având şi alte treburi decât să vadă cum stau aceste scânduri”.

Îngrijitorul bisericii era o pocitanie de om cu trupul uscat şi gheboşat, care şchiopăta zăngănind cheile de la brâu. Când a ajuns în dreptul milogului, i-a vorbit acestuia neaşteptat de blând şi de prietenos:

— Cum îţi merge negustoria, Constandine?

— Bogdaproste! Merge! Ferească Dumnezeu de mai rău. Dar dumitale?

— N-am şi eu o clipă de tihnă, s-a plâns paracliserul. Mi-a trimis jupâniţa lui Bordea poruncă să-i deschid biserica. Zice că n-are somn până nu-şi spune rugăciunile de seară în sfântul lăcaş.

— Aşa!? a rostit milogul dumirit.

— Uite-aşa, a făcut paracliserul şchiopătând pe scară. Şi în timp ce descuia uşa bisericii, a mai adăugat: Slavă Domnului că nu vine părintele Ghervasie. Altfel mă ţineau cu spovedaniile până la miezul nopţii.

— Fiecare cu durerile lui, a grăit milogul înţelegător.

— Durerile şi le mai face şi omul, a încheiat paracliserul întrând în pronaos.

Am aşteptat apoi nerăbdător întoarcerea celor două femei. Jupâniţa lui Bordea şi roaba sa au trecut curând fluturându-şi poalele lungi ale rochiilor pe deasupra mea. Iar după ce-au intrat în biserică, l-am chemat pe orb cu câteva ciocănituri. Acesta s-a apropiat nedumerit:

— Ce doreşti?

— Vreau să ies.

— De ce?

— Ca să mă duc în biserică.

— Ai face o mare greşeală, m-a oprit orbul.

— Am o anume socoteală.

— Cum ţi-i vrerea, s-a învoit orbul. Dar să nu mă bănuieşti după aceea.

— N-ai teamă, l-am liniştit.

Cu toate că nu era încredinţat de înţelepciunea faptei mele, milogul mi-a desfăcut capetele celor două scânduri, ajutându-mă să părăsesc de loc plăcuta ascultătoare. Când m-am văzut afară, am tras aer curat în piept şi mi-am întins mădularele amorţite de şederea în strâmtoare.

— Ce-ai de gând? a stăruit milogul.

— Mă duc în biserică să ţin locul părintelui Ghervasie.

Milogul a întors speriat spre mine chipul său lipsit de vedere:

— Credeam că eşti om în toate minţile!

— Am stat destul la pândă, i-am zis. A sosit vremea să mă apuc şi de treabă. Iar dacă vrei să-mi dovedeşti mai departe prietenia dumilale, te rog să mă laşi singur şi să aştepţi după biserică.

Din glasul meu răzbatea atâta hotărâre, încât milogul n-a mai stăruit. A făcut doar o cruce mare, rugându-l pe Cel de Sus să mă ajute. Şi în timp ce bătrânul se îndrepta spre spatele bisericii, căutându-şi drumul cu un băţ scurt, eu mi-am scuturat sutana şi-am sărit pe scară.

CAPITOLUL V

În biserică pâlpâiau doar câteva lumânări. Lumina aceea puţină mi se părea potrivită pentru spovedaniile unui suflet chinuit de femeie tânără şi frumoasă. M-am oprit în pragul naosului şi-am început să mă închin cu evlavie, căutând cu ochii după jupâniţa Neacşa. Am descoperit-o îngenuncheată într-o strană, rostindu-şi rugăciunile. Am tuşit sec, cu gândul să atrag luarea aminte asupra mea. Dar în clipele acelea jupâniţa nu auzea şi nu voia să vadă altceva decât chipul Maicii Domnului zugrăvit pe icoana din faţa sa. Roaba ei, în schimb, s-a întors şi m-a străpuns cu o privire scurtă, vădit nemulţumită. Venirea mea tulbura ruga stăpânei sale. L-a căutat îndată pe paracliser, şopotind şi arătând supărată în partea mea. Dar eu mă prefăceam a nu-mi păsa nici de ea, nici de paracliserul care se uita chiorâş când la mine, când la roabă, neştiind ce hotărâre să ia. Până la urmă, bietul om s-a văzut nevoit să se apropie şontâc-şontâc de locul în care mă aflam şi să-mi şoptească:

— Nu-i nimeni aici, cucernice.

— Cum nu-i nimeni, fiule? i-am zâmbit blajin. Te văd pe dumneata, pe evlavioasa jupâniţă din strană, pe roaba ei…

— Am deschis biserica numai pentru jupâniţă, a stăruit paracliserul.

M-am prefăcut tare mirat şi am rostit dojenitor, cu glasul ridicat:

— Nu ştiam că această casă a Domnului este deschisă doar pentru anumite feţe!

Paracliserul m-a rugat să grăiesc mai încet, dar era prea târziu. Vorbele mele au şi ajuns la urechile jupâniţei Neacşa, care şi-a întrerupt rugăciunea, a întors capul spre mine şi m-a cercetat cu o privire scurtă. Ochii ei s-au întâlnit doar o clipă cu ai mei, dar a fost de ajuns ca tânăra femeie să simtă că-i eram binevoitor. S-a aplecat numaidecât spre roaba ei şi a început să-i grăiască în şoaptă, trăgând mereu cu coada ochiului spre mine. Însoţitoarea ei părea nedumerită şi nemulţumită de cererea ce i se făcea. Dar a încercat zadarnic să se împotrivească. S-a desprins curând de lângă strană şi a pornit, legănându-şi şoldurile mari, spre locul unde sporovăiam cu paracliserul.

— Cucernice! s-a închinat roaba în faţa mea. Stăpâna mea, jupâniţă Neacşa a boierului Bordea, vrea să-ţi vorbească.

— Cu dragă inimă, fiica mea, am blagoslovit-o pe roabă. Noi răspundem oricând la chemarea celor care au nevoie de ajutorul Domnului.

Dar, înainte de a păşi spre strana în care se afla nefericita jupâniţă, am aruncat o privire dojenitoare paracliserului. Ruşinat, bietul om a lăsat ochii în jos şi a oftat a necaz.

Roaba m-a dus cu multă grijă, călcând pe vârfuri, până la stăpâna ei. Iar aceasta, când m-a simţit aproape, m-a poftit să mă aşez în strana din faţa ei. La un semn nevăzut al jupâniţei, roaba s-a îndepărtat.

— De unde eşti, cucernice? m-a întrebat jupâniţa Neacşa cu glasul ei de mierlă.

— Din lumea largă, fiica mea, i-am răspuns îmbietor.

— Şi-ncotro te duci?

— Unde m-or purta ochii şi picioarele.

— Rămâi mai mult în cetate?

— Numai noaptea asta.

— Ai aflat cine sunt?

— Un suflet nemângâiat.

— De unde ştii?

— Cine caută alinare în rugăciuni…

— E o alinare trecătoare, cucernice, mi-a mărturisit jupâniţa. Pentru că, îndată ce ies de-aici, mă fugăresc iarăşi gândurile cele rele care nu-mi dau pace nici zi, nici noapte.

— Trebuie să lupţi cu ele, fiica mea. Să nu te laşi învinsă nicicum de asemenea gânduri. Eşti tânără, frumoasă cum nu se mai poate – după cum lasă să se vadă străvezimea vălului ce-l porţi pe faţă – şi-ar fi mare păcat să nu ai parte în viaţă de fericire.

— Mi-am stricat viaţa, cucernice. M-au dat ca nevastă unui hain.

— Fiecare ne purtăm crucea, fiica mea.

— Dar nu mai pot îndura, cucernice. Nu mai pot! Îmi vine să-mi iau zilele!

— Răbdare, fiica mea! Timpul le face şi le desface pe toate. O să scapi şi de acest hain.

— Crezi, părinte? s-a arătat ea plină de speranţă.

— Aşa va fi!

— Eşti singurul om care-mi vorbeşte în felul acesta, mi-a mărturisit jupâniţa. Dar pe ce temei faci asemenea profeţie?

— Pe o lege nescrisă a vieţii, în care e cuprinsă şi o astfel de zicere: Orice faptă cu răsplată.

— Mă gândesc şi eu mereu la acest lucru… Şi numai dorinţa de a-l „răsplăti” pe cel ce mă haineşte mă îndeamnă să-mi duc zilele mai departe. Dar cum să fac? Cum să-i plătesc? cum să-l răsplătesc cu vârf şi îndesat? Pentru că aşa-i drept să fie.

— Ai încredere în mine, fiica mea?

Jupâniţa Neacşa s-a uitat cu oarecare nedumerire la mine.

— De ce trebuie să am încredere?

— Fiindcă vreau să te ajut.

— Pe mine?

— Bineînţeles.

— Te amăgeşti, cucernice, crezând că mă poţi ajuta. Duşmanul meu este un om cu putere mare în ţara asta.

— Numai Cel de Sus e atotputernic, fiica mea. Puterea oamenilor e trecătoare.

— Ai îndrăzni să înfrunţi chiar un dregător căruia-i ajunge să rostească o singură vorbă ca să te strivească? a stăruit ea.

— Pe pământ nu mi-i teamă decât de un singur om, fiica mea: de mine.

— Ştii cumva cine-i acest dregător?

— Nu poate fi decât jupân Bordea.

— Da' cine eşti, cucernice? m-a privit ea mirată.

— Un oştean al Domnului trimis să facă dreptate.

— Cucernice! s-a arătat tânăra femeie nemulţumită. Te-aş ruga să nu mă socoteşti mai proastă decât sunt.

— Dacă te-aş fi socotit astfel, nu veneam în seara asta aici şi n-aş fi primit să-ţi fiu duhovnic.

— Dar cine eşti?

— Numele meu n-o să-ţi spună nimic. Sunt un om lipsit de avere şi ranguri. Iar la vârsta mea nici nu mai năzuiesc către asemenea lucruri.

— Atunci ce urmăreşti?

— Să scot din ghearele lui jupân Bordea un tânăr nefericit, la care ţin ca la propriul meu copil.

— Cum se numeşte?

— Radu Stan sin Dionisie Orbul.

— Am auzit de el, mi-a mărturisit jupâniţa. Şi dacă vrei să-l scapi, ar trebui să te grăbeşti.

— De aceea mă aflu acum aici, ca să-l scot din beciurile domneşti.

— Prin cine?

— Prin bărbatul dumitale.

— Bărbatul meu? mi-a zâmbit jupâniţa cu milă. Ţi-ai ales cel mai nepotrivit om. Acesta, dacă ar putea, l-ar trimite îndată pe Radu Stan pe cealaltă lume.

— Tocmai de aceea m-am oprit şi eu la jupân Bordea.

— Ce socoteli ţi-ai făcut?

— Să dau în vileag ticăloşia bărbatului dumitale.

— Cum? Ieşind în cetate şi strigând-o în gura mare?

— Nu m-ar auzi nimeni.

— Atunci?

— Îl voi face pe el să se dea pe faţa. Dar pentru asta am mare nevoie de ajutorul domniei tale.

— Ce fel de ajutor?

— Să-mi spui întâi tot ce-ai auzit privitor la nefericitul meu copil de suflet.

Jupâniţa a stat câteva clipe pentru a cumpăni cererea mea, apoi a ridicat asupră-mi ochii ei mari, neasemuit de frumoşi, rostind cu glasul scăzut;

— Mă dau prinsă în mâinile tale, cucernice.

— Nu-ţi va părea rău, fiica mea.

—În viaţă, a adăugat ea gânditoare, am fost nu o dată înşelată de glasuri blajine, îmbietoare, ca al dumitale… Nu-ţi pot spune de ce, dar de data asta simt că nu voi mai fi amagită.

—Nu vei fi, am încredinţat-o. Jur pe ce am mai sfânt.

—Spune mai departe, cucernice, m-a îndemnat ea.

—De ce se teme jupân Bordea de Radu Stan?

—De unde ştii că se teme?

—Altfel de ce-ar fi atât de pornit împotriva lui?

— Tânărul oblăduit de dumneata a văzut şi a vorbit mai mult decât se cuvenea.

—Ce-a văzut?

— Chipul unui om.

— Al cui?

— Al unui străin.

—Dregător?

— Negustor.

Mi-a venit iarăşi în minte chipul bogatului armean care fusese chiar în după-amiaza acelei

zile cu jupân Bordea la Vornicie.

— E vorba de Vartan, nu-i aşa?

Jupâniţa mi-a adeverit vorbele printr-o uşoară aplecare a capului.

— Ce fel de „negustorie” face armeanul ăsta pe-aici? am stăruit.

— E iscoadă domnească la turci.

„Asta e, deci, pricina", m-am dumirit.

I-am zis jupâniţei;

— Radu Stan s-a vârât, poate fără să-şi dea seama, într-o treabă a naibii de încurcată.

— De unde-l ştie pe armean? m-a întrebat Neacşa.

— Asta e! Nici eu nu cunosc de unde şi de când îl ştie.

Povestea era mai veche. Radu Stan mi-a spus-o curând după ce l-am găsit în cetatea Mesembria, închis la corpul de gardă. Dar am socotit de cuviinţă să n-o împărtăşesc jupâniţei Neacşa. Am întrebat-o în schimb cui a vorbit Radu Stan despre negustorul armean.

— Spătarului Neagoe, mi-a răspuns aceasta. Iar de la spătar a aflat şi Vodă.

— Cum a ajuns Radu Stan la spătar?

— E finul lui.

— Şi marele spătar ce bănuieşte?

— Că armeanul are două feţe.

— Adică numai una… şi aceea pentru turci.

— Întocmai.

—Iar jupân Bordea e legat de negustor ca degetele de la aceeaşi mână?

— Cam aşa.

— Lacom tare, jupânul domniei tale.

— Ca un lup.

— Armeanul i-o fi prins această slăbiciune şi-i umple buzunarele cu galbeni?

— Numai buzunarele? a zâmbit jupâniţa cu amărăciune.

— Aş pune mâna în foc că jupân Bordea e un trădător.

— Aşa gândeşte şi spătarul Neagoe. Dar n-are nicio dovadă ca să-l dea pe faţă.

— Am să-i pun eu în mână această dovadă.

— Cazi în păcatul trufiei, cucernice? mi-a atras jupâniţa luarea aminte.

— Fiica mea, am liniştit-o. Lupul ăsta, de care te temi atâta, pune coada între picioare şi-o rupe la fugă dacă te răsteşti cum trebuie la el. Şi-am să dovedesc acest lucru chiar la noapte.

— Tare m-aş mira, s-a arătat jupâniţa neîncrezătoare.

— Ai făgăduit să mă ajuţi?

Jupâniţa nu mi-a făcut o asemenea făgăduială, dar nu m-a bănuit.

— Cum te pot ajuta?

M-am aplecat la urechea ei. Şi pe măsură ce mă asculta, jupâniţa se însufleţea, întărindu-mi părerea că femeile se lasă prinse în treburi primejdioase mai uşor decât bărbaţii.

CAPITOLUL VI

Dregătorul stătea îngândurat la masa încărcată de hârţoage. Afară, la uşă, se auzeau paşii celor doi străjeri. Jupân Bordea se simţea în bună pază, dar pe fruntea sa îngustă stăruia îngrijorarea. În timp ce-l cercetam prin crăpătura uşii tainice, îmi ziceam că la necazurile lui din ultima vreme se adăuga şi faptul că n-a izbutit încă să pună gheara pe mine. Când am găsit momentul prielnic, i-am arătat jupâniţei Neacşa să deschidă larg uşa tainică, pentru a putea pătrunde nestingherit în camera soţului ei. Cu inima ticăind de spaimă, aceasta mi-a îndeplinit cererea. Iar după ce m-a văzut înăuntru, am auzit-o răsucind uşa la loc.

Pradă gândurilor care-i alungau somnul, jupân Bordea nu m-a simţit din prima clipă. De aceea mi-a ajuns o săritură până la uşa păzită pe dinafară de străjeri ca s-o înţepenesc cu drugul de fier aflat acolo. Când m-am întors, temutul dregător era cu spada în mână. Mă privea cu ochii bulbucaţi, nevenindu-i a crede că mă aflam în faţa lui. Şi nici nu era de înţeles cum se făcea că în puterea nopţii, într-o casă păzită cu atâta străşnicie, s-a putut ivi un necunoscut cu obrazul acoperit de-o mască. Era aceeaşi mască luată de la marinarul burgund de pe corabia seniorului Walerand de Wavrin. Acesta era de altfel singurul lucru deosebit în înfăţişarea mea. Încolo, prin grija jupâniţei Neacşa, purtam o îmbrăcăminte obişnuită. Adică nu chiar obişnuită. Eram în nişte haine purtate cândva de spătarul Neagoe.

— Ce ţi-i voia? s-a răstit la mine jupân Bordea, după ce şi-a mai venit în fire.

— Am de vorbit cu domnia ta, i-am răspuns liniştit.

— Dar cine eşti?

— Un om paşnic.

— Nu se vede, a arătat Bordea spre spada cu care îl ameninţam.

— Numai de domnia ta depinde ca să las arma înapoi în teacă.

— Ceri cam mult.

—Lumea e a celor care cutează.

— Pari om deştept, m-a lăudat Bordea. Şi nu mă îndoiesc că aceasta s-ar vedea şi mai bine dacă ţi-ai arăta chipul.

—Nu ţi-ar folosi la nimic, m-am împotrivit. N-ai văzut şi nici n-ai să-mi vezi vreodată adevăratu-mi chip.

—Eşti chiar atât de sigur? a arătat Bordea cu înţeles spre uşa după care se auzeau paşii străjerilor.

— Nici să nu te îndoieşti, jupâne.

Ne măsurăm din priviri. Jupân Bordea avea o faţă smeadă, ascuţită, cu ochii mici, negri ca tăciunele, care căutau batjocoritori spre mine.

— Am să încerc totuşi să-ţi văd chipul, a rostit el încrezător în sine.

— Nu chema străjile, l-am sfătuit, fiindcă n-au pe unde intra. Iar până sparg uşa, vei fi mort.

În ochii întunecaţi ai lui Bordea a apărut o sclipire mai deosebită. Mânie sau teamă?

— Începi să mă scoţi din sărite, şi-a arătat el nerăbdarea.

— Asta şi urmăresc, i-am mărturisit fără ocol.

— Ştiu cine eşti.

— Şi eu aş vrea să aflu.

— Ascultă, Drăguşin sin Ursu! Dă-ţi dracului jos cârpa aceea de pe faţă şi să stăm omeneşte de vorbă.

— Ar trebui să am în faţă un om.

— Răbdarea mea are margini, mi-a grăit Bordea, stăpânindu-şi cu greu mânia. Spune-mi o dată ce pofteşti?

— Vreau să te întreb eu ce pofteşti de la mine?… De ce mă urmăreşti?

— Mi-ai lovit omul de încredere la hanul „Doi cocoşi”. Iar înainte de asta, unul din slujitorii tăi l-a batjocorit în fel şi chip.

— E o scorneală, m-am prefăcut supărat.

— Omul e alături, a arătat Bordea spre uşă. Vrei să-l chem.?

— Nu te osteni… Dar aş vrea să ştiu ce căuta omul dumitale acolo?

— Într-un han are voie să intre oricine.

— Dar nu ca să iscodească o solie burgundă.

— Nu te privesc treburile domneşti, mi-a retezat Bordea vorba.

— Mă întreb dacă lui Vodă i-ar plăcea să audă că te ocupi de asemenea treburi, l-am privit pieziş.

Jupân Bordea a tresărit uşor, ori mi s-a părut? Glasul i-a devenit în orice caz mai aspru şi mai poruncitor.

— Tot ce se face e din voia şi porunca Domnului, m-a încredinţat el.

— Tocmai de acest lucru ţin să mă încredinţez şi eu. Adică nu numai eu, ci şi senior Petro Vàzquez de Saavedra, capul soliei burgunde. Află că am chiar poruncă de la el în această privinţă.

— Scrisă?

— Am şi o scrisoare.

— Făcută chiar de mâna lui? mi-a rânjit Bordea în faţă.

— Scrisoarea poartă semnătura şi pecetea unui om şi mai mare: a însuşi seniorului Walerand de Wavrin.

— Nu mai spune… Dacă aveai scrisoare, cum zici, de la mai marele burgunzilor, mi-a rânjit Bordea din nou în faţă, nu te strecurai în casa mea ca un răufăcător. Te-ai fi dus cu pieptul deschis la Domnie.

— Adevărat grăieşti, i-am răspuns. Numai că drumul spre Domnie trece pe la Vornicie. Şi acolo aş fi avut soarta lui Radu Stan.

— Radu Stan e un hiclean şi va plăti pentru faptele sale.

— Care fapte?

— Nu ai căderea să afli taine domneşti.

— Taina aceasta nu poartă cumva numele negustorului armean Vartan?

De data aceasta Bordea nu s-a mai putut stăpâni. A pălit, strângând mânerul spadei.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Întocmai ce ştii.

— Şi cam ce ştiu?

— Că adevăratul hiclean se află aici, în faţa mea!

Bordea a sărit ca ars, lovind năprasnic cu spada. Mă aşteptam la acest lucru şi m-am apărat.

— Cuminte, jupâne! l-am sfătuit. Nu ai de-a face cu un ţânc.

Furios că nu i-a izbutit prima lovitură, Bordea a reînceput bătaia. Mi-am dat seama că nu era un luptător de rând. La cea mai neînsemnată clipă de nebăgare de seamă din parte-mi, m-ar fi străpuns. Dar m-am încordat ca o coardă de arc, pândindu-l cu nişte ochi neiertători. Văzând pe cine şi-a pus în cârcă, Bordea a încercat atunci alt şiretlic. În timp ce se rotea în jurul meu, se tot trăgea către uşă.

„Nu-i prost, mi-am zis ghicindu-i gândurile. Vrea să ajungă la uşă şi să scoată drugul de fier ca să poată intra străjile“.

I-am tăiat calea. Orb de furie, Bordea s-a aruncat atunci cu toată puterea spre mine. Asta şi aşteptam. Cu o lovitură, de nenumărate ori izbutită, i-am smuls spada din mână. Cu groaza în suflet, Bordea a holbat ochii la mine, strigând din răsputeri:

— Străjeri!

— Poruncă! s-a auzit de-afară glasul unui paznic care a şi început să zgâlţâie uşa.

— Spargeţi-o! a urlat Bordea.

Străjerii de afară s-au opintit în uşa groasă de stejar.

— Nu-i munci de pomană, l-am sfătuit pe Bordea. Până izbutesc ei să spargă uşa, te-am şi străpuns.

— Vei plăti şi tu cu viaţa!

— Câtuşi de puţin, i-am răspuns liniştit. Am dovezi despre hiclenia ta.

— Până-ţi foloseşti tu dovezile, străjerii mei te dau gata.

— Nu uita că pot ieşi pe unde am intrat.

— Din casa asta nu vei pleca viu.

— Şi de acest lucru să nu te îndoieşti. Dovadă ca am intrat fără să fiu văzut.

Bordea şi-a smuls atunci jungherul de la brâu şi s-a repezit din nou la mine. Jupânul îmi era totuşi de trebuinţă viu. De aceea m-am mulţumit să mă apăr de jungher cu garda spadei şi să-l lovesc cu vârful cizmei în furca pieptului. Cu un icnet surd, Bordea a scăpat jungherul şi s-a încolăcit la picioarele mele. L-am înşfăcat de ceafă şi l-am ridicat, făcându-l să simtă între coaste vârful jungherului meu.

— Spune-le străjerilor să se astâmpere, l-am sfătuit. Jupânul răsufla greu, ţinându-se cu mâinile de burtă. Să ştii că nu mă sfiesc deloc să bag jungherul ăsta până în prăsele, i-am poruncit apăsând arma ca s-o simtă.

Bordea a scos un ţipăt scurt şi-a scâncit;

— Mă supun!

— Dă porunca!

— O dau, a scâncit el iarăşi. Dar scoate afurisitul ăsta de jungher dintre coaste.

— Mai întâi porunca.

— Străjeri! a strigat el celor de-afară.

— Ce-i, jupâne? s-a auzit un glas îngrijorat.

— Opriţi-vă!

— Da’, ce-i cu domnia ta?

— Spune-ne dacă eşti în primejdie, am recunoscut şi glasul lui Berilă Chiorul.

— Nu sunt în primejdie, l-a încredinţat Bordea frecându-şi coastele împunse.

— Nu te încrede, jupâne, l-a sfătuit Chiorul.

Scos din fire, Bordea s-a răstit la el:

— Nu-i treaba ta!

Cei de-afară s-au potolit.

— Să nu-ţi fie teamă, jupâne, a mai stăruit Chiorul. Noi rămânem aici. Şi oricine ar fi la domnia ta, nu ne scapă nici mort.

— Duceţi-vă la dracu, s-a răstit Bordea neputincios la el.

Stăpân pe deplin asupra lui, l-am poftit pe jupân să se aşeze înapoi la masa de lucru. Acesta n-a mai crâcnit.

— Şi-acum să stăm cuminţi de vorbă, l-am sfătuit. Jupân Bordea tot se mai văita de durere. Parcă-ai fi muiere, l-am dojenit. Boceşti pentru un fleac de zgârietură.

— Spune ce vrei şi să sfârşim o dată! a cerut el nerăbdător.

— Ce face băiatul?

— Care băiat?

— Feciorul lui Dionisie Orbul.

— Cine-i Dionisie Orbul? s-a arătat Bordea mirat.

— Cel pe care l-ai înecat ca să-i iei şi amărâta de ocină…

— Scorneli! s-a răstit Bordea la mine.

— Ţi-am spus că am adunat toate dovezile, i-am amintit.

— Mă faci să râd. Şi nu de alta, dar mă doare împunsătura din coaste… Ce dovezi ai? Şi împotriva cui?

— Dumneata nu eşti primul învinuit.

— Dar cine? Nu cumva vornicul?

— Vornicul Manea e un boier de a cărui bună-credinţă se foloseşte scumpul său nepot Bordea. Jupânul m-a privit atent. Îţi place sunetul galbenilor, am adăugat. Mai cu seamă al celor turceşti.

— Ai grijă! m-a străpuns Bordea cu ochii lui mici, sclipind de duşmănie. O asemenea învinuire

te poate aduce lesne cu capul sub securea gâdelui.

— Dacă nu-i dovedită, i-am amintit.

— Iar vorbeşti de dovezi? a întors el capul de la mine. N-ai niciuna… Numai bănuieli. Şi cu bănuieli nu ajungi în rai. Poate-n iad… Dar ia stai niţel! s-a luminat pe neaşteptate la chip. Ştiu ce urmăreşti. Îţi umblă vântul prin buzunare. De ce nu zici, omule, ce te doare? Cât vrei?

— Mie, jupâne, i-am răspuns fără să mă supăr, întotdeauna mi-a ajuns să am ce mânca şi ce îmbrăca. Când şi când îmi mai trebuie câţiva gologani pentru cal şi arme. Atât.

— Eşti isteţ, m-a lăudat iarăşi Bordea. Chiar mai isteţ decât mă aşteptam. Dar să ştii că n-am vreme să mă tocmesc cu dumneata. Scurt. Cât vrei?

— Deocamdată, libertatea lui Radu Stan.

— Nu-i o socoteală rea, şi-a rostit el gândul cu glas tare. Să-l liberez prin urmare şi pe Radu Stan, ca să puteţi unelti amândoi în voie împotriva Domniei. Cam mare preţul!

— Am spus deocamdată!

— Aşa e, a rostit el ca pentru sine. Sigur. Doar n-o să pleci de-aici cu punga goală… Cât ceri?

— Tot ce ai.

— Nu mai spune! şi-a plesnit el palmele de mirare. Tot! Întregul meu avut! Nu vrei cumva şi jupâniţa?

— De ea are grijă alt boier, mi-a scăpat fără voie.

Mi-a părut rău. Şi nu atât pentru el, cât pentru jupâniţa Neacşa. Femeia nu merita ocara mea. Dar mai prinde din urmă o vorbă scăpată!

— N-ai păşit bine în cetate şi-ai şi aflat ce se vorbeşte pe socoteala noastră, a rostit Bordea cu amărăciune. Spurcată mai e gura lumii!

— Te rog să mă ierţi.

— Aşa-i trebuie unui cap prost de muiere, a grăit el şi mai mâhnit. Jupâniţa îşi primeşte plata cuvenită… Ea te-a ajutat să pătrunzi la mine?

— Jupâniţa n-are niciun amestec.

— Pe mine nu mă duci cu ulcicuţa! s-a răstit Bordea la mine. Numai ea ştia de intrarea asta tainică. A crezut, ticăloasa, că va scăpa în chipul acesta de mine. Dar se amăgeşte! Va merge cu mine de gât! Până la mormânt!

Nu eram fricos din fire, dar izbucnirea acestui netrebnic m-a înfiorat.

Mi-ar fi fost lesne în clipele acelea să scap şi pe Neacşa şi Domnia de ticălosul din faţa mea. Mi-era însă teamă că nu-l voi mai putea scoate viu pe Radu Stan din beciul domnesc. Nu ştiu de ce dar aveam credinţa că numai prin Bordea îl puteam scăpa pe cel închis. Cuvântul jupânului era poruncă pentru orice paznic al beciurilor domneşti. Şi trebuia să mă folosesc de el încă în noaptea aceea.

— Cădem la învoială, jupâne?

Bordea a ridicat o privire grea, obosită, întrebându-se parcă cine eram şi ce doream.

— Ce învoială? a rostit el fără vlagă.

— Libertatea lui Radu Stan în schimbul vieţii dumitale.

— Vrei să spui viaţa lui Radu Stan? mi-a strigat jupânul ca deşteptat din vis.

— Băiatul acesta mi-i mai scump ca orice pe lume, i-am pus în vedere. E copilul meu de suflet… Dacă i se întâmplă ceva, eu nu mai am ce pierde… Nu-mi mai pasă nici de viaţa mea… Sunt sătul de câtă ticăloşie mi-a fost dat să întâlnesc până acum… Bagă de seamă! Nu voi şovăi o clipă să-ţi bag jungherul ăsta până în prăsele.

Înfiorat, Bordea m-a întrebat cu teamă în priviri;

— Ce vrei să fac?

— Să iei frumuşel pana şi să scrii porunca de eliberare a lui Radu Stan.

— Apăi?

— Strecori porunca scrisă lui Berilă Chiorul pe sub uşă şi-i spui s-o ducă la beciurile domneşti, de unde să-l scoată pe Radu Stan.

— Apăi? a făcut Bordea cu vădită batjocură.

Am început să-mi pierd răbdarea şi i-am strecurat printre dinţi:

— „Apăi” ai să joci cum am să-ţi cânt eu.

— Nu te grozăvi atâta, când ştii bine că eu sunt adevăratul stăpân al acestei cetăţi, a holbat Bordea ochii la mine.

N-a sfârşit bine vorba, că l-am înhăţat şi de ceafă, strângându-l ca într-un cleşte. Avea un gât subţire, care încăpea numai bine în mâna mea mare, cu degete lungi şi noduroase. Lui Bordeâ i-a pierit răsuflarea.

— Te gâtui ca pe-un pui de găină! i-am strigat în ureche.

Răsuflarea mea iute, care-l bătea în obraz, l-a băgat în sperieţi.

— Mă supun! a scâncit el copilăreşte.

Am mai slăbit strânsoarea şi i-am împins în faţă călimara.

— Scrie!

— Ai să plăteşti amarnic, a mai scâncit el, apucând însă cu mâna tremurândă una din penele ascuţite.

— Zi aşa, l-am adus cu pieptul mai aproape de masă: „Din voinţa prealuminatului nostru domn, Vlad Voievod, eu, jupân Bordea…”

Pana a început să scârţâie nehotărâtă. Bordea ofta şi aşternea slovă după slovă, poruncind mai-marelui paznicilor beciurilor domneşti să-l încredinţeze pe Radu Stan sin Dionisie Orbul ot Malul cu Flori lui Berilă Chiorul, pentru ca acesta, împreună cu însoţitorii săi, să-l aducă neîntârziat pe prins la Vornicie, unde era mare şi neîntârziată trebuinţă de acesta. Dar când a sosit clipa să iscălească şi să-şi pună pecetea, Bordea a lăsat pana din mâna.

— Ce e? l-am apucat iarăşi de ceafă. Nu mai ştii să te iscăleşti?

Bordea a gemut şi-a luat din nou pana, învârtind-o pentru a aşterne iscălitură lui bine cunoscută în cetatea de scaun.

— Acum pecetluieşte-o!

Degetele-i tremurau parcă mai puţin. Începea să se împace cu sine.

„Cu atât mai bine”, mi-am zis mulţumit.

L-am ridicat apoi pe jupân de pe scaun şi l-am împins spre uşă. Dar, după câţiva paşi, l-am oprit. Bordea căuta cu prea mare grijă la drugul de fier de la uşă.

— Un bob zăbavă, i-am zis.

Şi fără să-l mai întreb, i-am răsucit mâinile la spate.

— Aşa-i mai bine, am adăugat. Nu de alta, dar n-aş vrea să încerci ceva necugetat şi fără folos. Iar acum, apropie-te de uşă şi porunceşte-i Chiorului să înhame caii la rădvan.

— La care rădvan?.

— Al dumitale.

— Pentru ce?

— Ca să-l aducă aici pe Radu Stan.

— Nu la Vornicie? a întrebat Bordea cu părere de rău.

— Tot mai stărui în credinţa că ai de-a face cu un nătărău? Hai! Dă porunca! i-am mai zis strângându-i mâinile încrucişate la spate.

Bordea a scos încă un geamăt înăbuşit, după care n-a mai zăbovit să-şi cheme credincioasa-i slugă.

— Berilă!

— Poruncă, jupâne! i s-a răspuns de cealaltă parte a uşii.

— Mă auzi?

— Te-aud bine, stăpâne.

— Sunt în mâinile unui ucigaş care-mi poate bea în orice clipă sângele.

— Cum s-a putut una ca asta? s-a tânguit Berilă Chiorul.

— Fiindcă sunteţi toţi nişte neputincioşi, a izbucnit Bordea mânios.

— De ce nu ne îngădui să sfărâmăm uşa?

— Nu m-aţi mai găsi în viaţă, i-a răspuns Bordea.

— Şi-atunci ce facem?

— Câtă vreme mă aflu în mâinile lui, va trebui să-i împlinim voia.

Chiorul a slobozit o sudalmă care a străbătut toate încăperile.

— Sfârşeşte cu trăncăneala, l-am îmboldit nerăbdător pe Bordea. Hai! Dă porunca!

Scrâşnind de mânie, acesta a grăit lui Berilă:

— Înhamă caii la rădvan, ai auzit? Şi să mi-l aduci aici pe Radu Stan.

— Pe cine? a făcut Chiorul uluit.

— Destupă-ţi urechile şi nu mai întreba ca un dobitoc, s-a răstit Bordea la el.

— Voia ta, stăpâne.

Am strâns mai tare de braţele lui Bordea, pentru ca acesta să nu uite cine-l stăpânea, şi i-am poruncit:

— Spune-i lui Berilă că de s-o clinti vreun fir de păr din capul lui Radu Stan, va fi vai şi amar de cel care se află în mâinile mele, am rostit tare ca să se audă şi dincolo de uşă.

Spusele mele, la acea oră târzie de seară, nu mai lăsau nicio nădejde. Şi ca să nu lungesc vorba, l-am lămurit pe Chiorul ce trebuie să facă şi ce urmări putea să aibă vreo încălcare a voinţei mele.

— Jupâne! şi-a mai chemat o dată Berilă stăpânul. Eşti de părere să fac întocmai cum mi se cere?

— N-avem încotro, a glăsuit Bordea cu glasul sugrumat de o mânie neputincioasă.

I-am vârât apoi lui Berilă pe sub uşă porunca scrisă de Bordea. Acesta a ridicat-o, a răsucit-o, după cum bănuiam, în mână, a mai stat câteva clipe în cumpănire, apoi s-a îndepărtat eu paşi şovăielnici. După ce m-am încredinţat de plecarea lui şi-a celor care-l însoţeau, l-am poftit pe jupân Bordea înapoi la masă.

— Ce mai vrei? a îndreptat acesta nişte ochi răi la mine, văzând că-i pregătesc iarăşi călimara şi pana pentru scris.

— Să faci bine şi să aşterni altă poruncă.

— Cui?

— Mai-marelui străjilor de la poarta de răsărit a cetăţii.

— Pentru ce? s-a arătat Bordea nedumerit.

— Ca să lase liberă trecerea rădvanului.

— Şi cine va merge în rădvan?

— Dumneata, eu şi Radu Stan.

— Mă iei ca ostatec?

— Altfel cum gândeşti?

— Şi până unde vrei să mă duci?

— Până acolo unde eu şi Radu Stan vom fi feriţi de primejdie.

— Pe pământul acestei ţări nici în gaură de şarpe n-o să scăpaţi de pedeapsa mea! a izbucnit Bordea clocotind de furie.

— Asta-i altă socoteală, care ne priveşte, i-am răspuns liniştit. Deocamdată, pune mâna şi scrie.

Dar chipul jupânului s-a luminat pe neaşteptate. Clocea ceva în cap.

— Am s-o fac şi pe asta, s-a arătat el mai supus ca oricând. A scris porunca întocmai cum i-am cerut, apoi a împăturit-o cu grijă şi a pecetluit-o.

„Oare ce cloceşte?" nu încetam să mă întreb. Pe chipul jupânului se putea citi ca într-o carte: ticluia o viclenie.

— Dacă ieşim din cetate pe poarta de răsărit, înseamnă că vrei să te îndrepţi către Brăila, la stăpânii tăi burgunzi, s-a grăbit el să mă descoase.

— Poate, am rostit într-o doară.

— Să ştii că nici acolo n-ai scăpare. Vodă are să ceară burgunzilor înapoierea voastră, pentru a răspunde de fărădelegile pe care le faceţi.

L-am cercetat cu grijă. „Ăsta vrea să ştie, mi-a trecut prin cap, pe ce drum vom apuca". Şi drumul Brăilei nu-i displăcea. N-avea decât să se legene

cu acest gând. Şi pentru a-i hrăni nădejdile, am rostit ca pentru mine:

— Măcar de-aş ajunge la burgunzi!

CAPITOLUL VII

De afară au început să se audă tropăitul cailor şi uruitul rădvanului. Chiorul pleca deci să îndeplinească o poruncă împotriva voinţei sale şi, a celui care o dăduse. Am zâmbit mulţumit. Bordea însă n-a zărit acest zâmbet ascuns de mască. L-a ghicit însă în privirea mea.

— Te bucuri!

Nu i-am răspuns. În clipele acelea aveam altă treabă. Urma să-l pregătesc pe jupân de drum. Cu o sfoară groasă, pe care o aveam pregătită, i-am legat mâinile la spate. I-am pus apoi pălăria pe cap şi l-am înfăşurat în pelerina lui neagră, lungă până la călcâie.

— Arăţi chipeş! l-am lăudat în batjocură.

— Să vezi ce chipeş o să atârni tu în spânzurătoare, a mormăit Bordea furios.

O pelerină asemănătoare aveam şi pentru mine. Dar, înainte de a mi-o arunca pe umeri, am ochit cămaşa de zale a lui Bordea.

— Oare-mi vine? l-am întrebat.

În ochii jupânului a sclipit din nou ura.

Cămaşa era, ce-i drept, cam strâmtă pe mine, dar nu mă împiedica în mişcări. Aş fi încercat şi platoşa. Pe aceasta însă o păstram pentru un alt trup, mai subţire ca al meu.

O dată sfârşite pregătirile, m-am aşezat. Aşa se cuvenea după datină, înainte de-a porni la un drum lung şi greu. Şi am stat aşa destulă vreme, fără a scoate o vorbă. Pe Bordea îl cam stingherea tăcerea mea, dar nu zicea nimic. După un timp, am închis şi ochii. În clipa următoare însă, l-am simţit pe Bordea foindu-se.

— Nu te mişca! i-am poruncit fără să deschid ochii. Vrei să te leg şi de picioare?

Bordea s-a cuminţit, aşteptând răbdător sosirea rădvanului. Nici din casă nu mai răzbatea nimic. Domnea atâta tăcere, încât se auzea ţârâitul greierilor de afară. Curând au răsunat şi trâmbiţele cocoşilor. Era miezul nopţii.

„E ora cea mai potrivită pentru răpirea unui dregător”, îmi ziceam zâmbind în sinea mea.

Ştiam că încercarea mea era dintre cele mai primejdioase. Dar, o dată pornit pe această cale, nu mai puteam da înapoi.

L-am simţit pe Bordea foindu-se iarăşi pe scaun. Am deschis ochii şi l-am cercetat. Jupânul stătea cu urechile ciulite. Se înapoia rădvanul.

— Ai nişte slugi de nădejde, am rostit cam în batjocură. Bordea însă nu m-a învrednicit cu vreun răspuns. Stătea ţeapăn pe scaun şi urmărea apropierea rădvanului. Abia când a răzbătut de afară glasul surugiului care oprea caii, a tresărit şi el uşor. Dar atât. N-a mai scos niciun cuvânt, n-a mai făcut nicio mişcare. Părea o stană de piatră. Eu, în schimb, m-am îndreptat nerăbdător spre uşă.

De cealaltă parte se auzeau paşi grei apropiindu-se. A urmat curând o bătaie zdravănă în uşa.

— Stăpâne! a venit de cealaltă parte glasul gâjâit al Chiorului. Ţi-am îndeplinit porunca.

— Foarte bine ai făcut, am răspuns în locul celui chemat. Chiorul s-a arătat mirat.

— Unde-i jupânul?

— N-ai teamă… E lângă mine… Teafăr şi voios.

— Vreau să-i aud glasul.

— Du-te la dracu'! a izbucnit Bordea nestăpânit.

— Ce fac? a stăruit Chiorul.

— Unde-i Radu Stan? am întrebat nerăbdător.

— E aici.

— Şi de ce nu vorbeşte?

Chiorul părea descumpănit.

— N-auzi? am strigat furios la el. Să nu-mi umbli cu fofârlica!

— O să vorbească, a încercat Chiorul să mă liniştească.

Dar eu n-aveam pace. Bănuiam că Radu Stan era cu gura astupată şi cu mâinile legate. Înfuriat, m-am repezit la Bordea, l-am înşfăcat de ceafă şi l-am târât spre uşă.

— Spune-le să-l sloboadă, că te fac una cu pământul! am răcnit fără stăpânire. Ochii mei bulbucaţi de furie l-au trezit munaidecât pe Bordea, care şi-a ferit capul de teamă.

— Sloboziţi-l! a poruncit el răguşit celor de afară.

— Rău faci, stăpâne! a încercat Chiorul să se opună.

Dar sfatul acestuia l-a scos pe Bordea din răbdări.

— Te poftesc să nu mai crâcneşti la poruncile mele, neisprăvitule!

Berilă Chiorul a răsuflat adânc, pentru a-şi mai stăpâni mânia.

— Aduceţi-l dracului! a strigat el apoi celor care-l însoţeau.

M-am uitat pieziş la Bordea.

— Ai nişte slugi cam clonţoase!

Bordea şi-a ferit ochii de la mine, înghiţindu-şi veninul care-i umplea gura. Am auzit în sfârşit paşii lui Radu Stan. Tânărul călca sprinten, mult mai uşor decât cei care-l păzeau!

— Băiete! i-am strigat bucuros. Eşti teafăr?

— Teafăr, mi-a răspuns acesta bucuros.

— Te-au dezlegat?

— Încă nu.

— Dezlegaţi-l! am răcnit către Chior.

Berilă a slobozit o nouă sudalmă.

— Nu te necăji, Chiorule, l-am sfătuit cu glasul, potolit. Ăsta-i doar începutul.

— Bădiţă! mi-a strigat Radu Stan. Spune-le să mă dezlege mai cu milă.

— Berilă! l-am chemat din nou pe omul de încredere al lui Bordea. Bagă-ţi minţile în cap! Altfel ai să atârni în ştreang alături de stăpânul tău. De cealaltă parte a uşii s-a făcut linişte. Ce e? am grăit mai departe Chiorului. Nu crezi?

— Ce să cred? a întrebat acesta nesigur.

— De ce-ţi închipui că arată jupân Bordea atâta supunere?

— Fiindcă-l ameninţi cu moartea.

— Nu, omule. Am în mână dovada hicleniei lui faţă de Domn.

Auzindu-mă, Bordea a încercat să se apere faţă de sluga sa. Dar i-am astupat repede gura şi am adăugat pentru Berilă:

— Ştiu că nici tu, nici ceilalţi slujitori, n-aveţi vreun amestec. Aţi ascultat, aşa cum se cuvenea, de poruncile stăpânului vostru. Dar acum, fiindcă aţi aflat adevărul, fiţi oameni cu mintea întreagă şi nu mai staţi împotriva Domniei.

De cealaltă parte a uşii s-a aşternut o tăcere grea. Chiorul şovăia. M-a întrebat cu glasul mult mai potolit:

— Ce dovadă ai împotriva lui jupân Bordea?

— Mai întâi cel pe care l-ai scos acum din beciul cetăţii.

— E omul dumitale! Nu te cred! s-a răstit Chiorul la mine.

— Dar pe jupâniţa Neacşa o crezi?

Berilă Chiorul mai şovăia încă.

— Ce amestec are ea? a întrebat el după o scurtă tăcere.

— Şi ea, şi spătarul Neagoc cunosc hiclenia stăpânului tău.

— De ce n-a aflat atunci şi Vodă?

— Nu te îngriji de asta… Jupâniţa Neacşa a şi plecat la Curte.

— Nu mai spune! a rostit el în batjocură. În iatacul jupâniţei e lumină.

— Du-te şi vezi dacă-i acolo.

L-am auzit pe Berilă răsucindu-se pe loc şi îndreptându-se spre iatac, unde a bătut zdravăn în uşă. I-a deschis roaba. N-am auzit ce-au vorbit şi aşteptam nerăbdător înapoierea Chiorului. Lângă mine, cu căluşul în gură, Bordea gâfâia neputincios. S-a întors şi Berilă Chiorul, poruncind însoţitorilor sai:

— Dezlegaţi-l cu grijă!

După câteva clipe Radu Stan m-a chemat:

— Sunt slobod, bădiţă!

— Daţi-vă cu cinci paşi în lături, am poruncit oamenilor lui Bordea. Aceştia s-au supus.

— Gata? am făcut nerăbdător.

— Gata, bădiţă.

— Apropie-te!

Radu Stan a venit lângă uşă. Cât ai clipi din ochi, am scos drugul de fier şi am deschis uşa. Radu Stan a ţâşnit înăuntru. Berilă Chiorul, care mi-a priceput în cele din urmă gândul, s-a repezit după el. Dar s-a izbit iarăşi de uşa înţepenită.

— Tot nu te astâmperi? l-am certat.

— De ce te temi? m-a iscodit acesta.

— Fiindcă eşti nechibzuit.

— Şi vrei să stai mai departe acolo, sau ai de gând să ieşi?

— Tot pe uşa asta o să ies, l-am încredinţat. Dar ai un pic de răbdare.

M-am întors apoi către Radu Stan şi l-am îmbrăţişat:

— Bine că te văd iarăşi lângă mine!

Am ridicat după aceea o lumânare şi i-am cercetat chipul. Tânărul arăta mai slab şi cam fără vlagă. Era însă teafăr şi în ochi îi sclipea bucuria. Mi-am simţit inima împunsă de milă şi l-am întrebat:

— Te-au chinuit rău?

— Destul, mi-a răspuns el zgârcit la vorbă.

— Pune-ţi repede armura lui jupân Bordea, ia-i şi celelalte arme şi să plecăm.

— Unde?

— Ai să vezi.

Sub privirea aprinsă de ură neputincioasă a lui Bordea, Radu Stan s-a înarmat până-n dinţi. După ce l-am văzut pregătit, m-am apropiat iarăşi de uşă şi l-am chemat pe Chior:

— Berilă!

— Ce mai doreşti?

— Îl duc pe stăpânul tău la rădvan.

— Şi după aceea?

— Am căzut la învoială cu jupân Bordea să plecăm din cetate.

— Nu se poate ieşi noaptea, mi-a amintit el.

— Am în mână porunca scrisă a jupânului pentru mai-marele străjilor.

Chiorul a amuţit iarăşi pentru câteva clipe, după care şi-a chemat stăpânul:

— Dumneata de ce nu mai grăieşti nimic?

— Du-te la dracu’! am ţipat la el, schimbându-mi glasul ca să semene cu al lui Bordea.

— Cum pofteşti! s-a arătat Chiorul supus.

I-am acoperit lui Bordea faţa cu poala pelerinei, i-am înfipt vârful jungherului între coaste şi i-am rostit la ureche:

— Dacă faci cea mai uşoară încercare de împotrivire, bănuieşti care ţi-i soarta? Iar cât ne priveşte, să n-ai teamă, vom şti să scăpăm de netrebnicii tăi.

Bordea a lăsat privirea în jos. Ştia că nu glumeam.

Eram gata să deschid uşa şi să înfrunt direct pe cei de afară. Dar m-am răzgândit şi l-am tras pe Radu Stan mai deoparte, şoptindu-i un nou plan. Acesta a încuviinţat din priviri.

— Ei! Ce faceţi? Nu mai ieşiţi o dată? s-a arătat Chiorul nerăbdător.

— De ce atâta grabă? i-a răspuns Radu Stan, care mi-a luat locul de paznic lângă Bordea.

Şi tânărul îi ţinea mai departe de vorbă, în timp ce eu mă strecuram în iatacul jupâniţei Neacşa prin uşa tainică, cu arbaleta lui jupân Bordea în mână.

Jupâniţa era plecată. Înăuntru nu se afla decât o roabă a acesteia care, văzându-mi faţa acoperită cu masca burgundă, se uita la mine cu ochii bulbucaţi cât cepele.

— Stai cuminte aici, i-am şoptit îndreptându-mă tiptil spre uşa care dădea în încăperea unde pândeau Chiorul şi însoţitorii săi. Şi când aceştia se aşteptau mai puţin, am trântit uşa în lături şi am îndreptat arbaleta asupra lor:

— Să nu mişte niciunul!

Ivirea mea neaşteptată i-a înlemnit. Tot atunci a deschis uşa şi Radu Stan, împingându-l pe Bordea afară. Uluit, Chiorul a întors capul spre stăpânul său.

— Nu mişca, Berilă! am îndreptat săgeata arbaletei spre pieptul lui.

Chiorul şi-a întors iarăşi ochiul teafăr spre mine. Înzăuat cum eram, cu o mască ce-ar fi băgat în sperieţi pe oricine şi având în mâini o armă de temut, mă simţeam stăpân deplin.

— Jos armele! le-am poruncit.

Străjerii, nehotărâţi, au rotit ochii spre Chior. Acesta, venindu-şi în fire, căuta o scăpare.

— Să ştii că nu mi-a tremurat niciodată mâna, i-am amintit lui Berilă. Şi nici nu dau greş.

Chiorul şi-a oprit mai întâi privirea la săgeata gata să pornească în orice clipă din arbaletă, apoi a îndreptat ochiul teafăr spre mine. Şi-a dat seama că n-aveam să-l cruţ. A scuipat cu ciudă şi-a azvârlit spada la picioare. Radu Stan a pus îndată piciorul pe armă.

— Aruncă şi jungherul! i-am cerut Chiorului.

Acesta s-a supus, încreţindu-şi faţa de ură.

— Şi voi! mi-am îndreptat eu în aceeaşi clipă arbaleta spre ceilalţi străjeri. Ce mai aşteptaţi? Jos armele!

Porunca mea a fost urmată numaidecât de zăngănitul spadelor şi jungherelor aruncate.

— Întoarceţi-vă şi lipiţi-vă cu feţele de perete, le-am cerut.

Învinşi, dezarmaţi, au pornit în silă spre perete. Pe Chior însă l-am oprit.

— Scoate-i cingătoarea, i-am poruncit lui Radu Stan, şi leagă-l! Iar dacă încearcă să se împotrivească, străpunge-l fără milă.

— Scump o să plătiţi toate astea, a oftat Chiorul lăsându-se legat şi purtat în încăperea din care a fost scos jupân Bordea.

Ceilalţi slujitori au avut parte de aceeaşi soartă. Şi totul se petrecea sub privirile îngrozite ale lui Bordea. Jupânul îşi dădea seama că nu mai avea scăpare, iar gândul acesta îl făcea supus şi blând ca un miel.

După ce i-am legat pe toţi slujitorii burduf şi le-am astupat gurile, i-am închis în încăperea lui Bordea, înţepenind uşa pe dinafară. L-am înşfăcat apoi pe jupân de ceafă şi ne-am grăbit la rădvanul care aştepta afară. Surugiul a făcut ochii mari. Privea nedumerit când la armura lui jupân Bordea îmbrăcată de Radu Stan, când la faţă mea acoperită.

— Urcă pe capră lângă surugiu şi daţi bice cailor, i-am cerut lui Radu Stan.

— Unde mergem, boierule? s-a încumetat surugiul să întrebe..

— Înainte!

Bietul om n-a mai îndrăznit să adauge nimic. A urcat pe capră şi, la semnul lui Radu Stan, a îndemnat caii la drum.

„Doamne ajută!“ am făcut în sinea mea, ca orice plugar înainte de a începe să lucreze ogorul.

Cetatea dormea somnul greu dinspre ziuă. Ici şi colo moţăia câte-un paznic. Am acoperit bine faţa prinsului meu, ascunzându-mi sub pelerină şi masca burgundă care-mi acoperea faţa. Porunca scrisă de jupân Bordea am înmânat-o lui Radu Stan, pentru ca acesta s-o arate la poarta cetăţii. Când am ajuns în dreptul străjerilor porţii, aceştia ne-au şi ieşit în faţă.

— Încotro? a întrebat unul dintre ei.

— La Brăila! a glăsuit Radu Stan.

— La vremea asta? s-a arătat străjerul mirat.

Surugiul n-a deschis gura. Simţea în coaste jungherul lui Radu Stan. Străjerul s-a uitat şi în rădvan. M-am prefăcut ca dorm, împungându-l însă pe sub pelerină cu jungherul pe jupân.

— Aveţi vreun înscris? l-a întrebat străjerul pe Radu Stan.

— Poftim! i-a întins acesta porunca scrisă de jupân Bordea.

Străjerul a luat scrisoarea în mână, a răsucit-o pe-o parte şi pe alta, până i-a descoperit pecetea, apoi i-a zis surugiului;

— Aşteaptă!

I-am urmărit paşii până ce ostaşul a intrat la corpul de gardă. Îmi era teamă că mai-marele străjilor va voi să vadă cu ochii lui cine se afla în rădvan. Şi dacă-l găsea pe Bordea legat burduf, se năruia totul. Nădejdea mea era în ceasul acela târziu de noapte, când şi o căpetenie a străjilor cădea din picioare de somn. Oşteanul s-a înapoiat într-adevăr singur, dându-ne cale liberă.

CAPITOLUL VIII

Caii erau odihniţi şi zburau cu rădvanul pe drumul Brăilei. Dar eu tot nu eram mulţumit. Strigam mereu la surugiu să mâne mai repede. Acesta mă blestema fără îndoială în gând, dar se supunea. Cerul era senin, luna plină, încât se vedea bine calea. Dar eu stăteam ca pe ghimpi. Jupân Bordea, căruia i-am dezlegat gura, mi-a ghicit temerea şi mi-a zis cu răutate:

— Nădăjduieşti să ajungi cu mine până la Brăila?

Nu i-am răspuns. Stăteam cu urechea la pândă, străduindu-mă să desprind şi alte tropote decât cele ale cailor înhămaţi la rădvanul nostru. Mă gândeam că Chiorul şi însoţitorii lui, pe care i-am lăsat legaţi în încăperea lui Bordea, n-or să stea mult acolo. Se va găsi vreo roabă sau vreun slujitor care să-i scape. Şi odată dezlegaţi, vor porni neîntârziat în urmărirea noastră.

După ce-am străbătut cam vreo cinci verste, i-am cerut lui Radu Stan să coboare de pe capră lângă mine, în rădvan. După socoteala mea, trebuia să ajungem curând într-o dumbravă. M-am aplecat într-o parte şi mi-am lungit gâtul. Nu mă înşelam. Rădvanul se apropia cu iuţeală de marginea întunecată a pădurii. M-am tras înapoi şi l-am legat iarăşi pe Bordea la gură. Radu Stan s-a uitat la mine întrebător.

— Când ajungem la primul cot, l-am lămurit în şoaptă, îl zvârlim pe jupân din rădvan, iar după aceea sărim şi noi. Ai grijă să nu te simtă surugiul.

Fără a înţelege prea mult, Radu Stan a încuviinţat. De altfel tot ce se petrecea cu el în noaptea aceea şi tot ce făceam eu, îl uluia. Dar tânărul avea deplină încredere în mine şi-mi îndeplinea îndemnurile fără şovăire.

Apropierea întunecatei dumbrăvi a început să sperie caii.

— Mână! i-am strigat supărat surugiului.

Acesta a început să dea bice şi să asmuţă telegarii, care au intrat ca o vijelie în pădure. Cu gâtul lungit într-o parte, aşteptam nerăbdător apropierea cotiturii. În sfârşit s-a ivit.

— Fii gata! i-am grăit în şoaptă lui Radu Stan.

Şi-n clipa când surugiul şi-a mai strunit caii pentru a nu răsturna rădvanul la cotitură, l-am înhăţat pe Bordea şi l-am azvârlit afară ca pe-un sac. Surugiul, cu grija cailor, n-a auzit nici bufnitura surdă, nici geamătul înăbuşit al lui Bordea. L-am înghiontit atunci şi pe Radu Stan. Acesta şi-a sprijinit piciorul de scara rădvanului şi

s-a lăsat să cadă uşor pe lângă roată. La fel am făcut şi eu, prăbuşindu-mă în colbul drumului. Nu m-am ridicat decât atunci când rădvanul s-a făcut nevăzut după o cotitură. Uşuraţi de povara noastră, caii şi-au înteţit goana.

„Am făcut-o şi pe-asta", mi-am zis mulţumit. La câţiva paşi de mine, Radu Stan se scutura de colb.

— Las-o naibii de dichiseală! l-am certat.

Ruşinat, tânărul a pornit după mine către locul unde a căzut Bordea. Jupânul a avut „norocul" să nimerească tocmai peste un muşuroi mare de furnici. Trezite din somn, acestea îl pişcau de unde apucau. Jupânul se zvârcolea de mama focului, gemând de durere.

— Nici lighioanele astea nu te pot suferi, i-am zis, în timp ce-i dezlegam gura.

— O să mi-o plăteşti şi pe-asta, mi-a răspuns el aproape plângând de ciudă.

— Ţine răbojul bine, l-am sfătuit în timp ce-i dezlegam picioarele, ajutat de Radu Stan.

L-am apucat apoi de mâini şi ne-am înfundat tustrei în pădure. N-am făcut decât vreo două-trei sute de paşi, când am auzit venind dinspre cetate un pâlc de călăreţi.

— Oamenii dumitale au şi pornit după rădvan, i-am zis lui Bordea.

— Ce aveţi de gând cu mine? a scâncit acesta înspăimântat.

— Dacă ştii prea multe, îmbătrâneşti repede, i-am răspuns în batjocură, îmboldindu-l la mers.

Într-o poiană ne aşteptau Stângaciu şi Bursuc, cu cinci cai înşăuaţi. Când l-a zărit pe Radu Stan, slujitorul acestuia i-a ieșit înainte. Îl pipăia pe mâini, pe piept, pe picioare, nevenindu-i a crede că-l avea teafăr în faţa ochilor.

— Mă temeam că nu mai veniţi, a rostit şi Stângaciu bucuros.

— Unde-i Dănişor? l-am întrebat în şoaptă.

Stângaciu mi-a arătat un tufăriş des.

L-am lăsat pe Bordea în paza lui Radu Stan şi-a celor doi slujitori, grăbindu-mă să-mi întâlnesc fostul tovarăş de arme. Dănişor Lungul mă aştepta ţinându-şi calul de dârlogi.

— N-am să uit niciodată ce-ai făcut pentru mine, i-am zis privindu-l bucuros în ochi.

— Lasă asta, s-a arătat el grăbit. Bine c-ai izbutit.

— Ce face jupâniţa Neacşa?

— S-a înapoiat în cetate.

— De ispravă femeie, am lăudat-o. Să-i trimiţi vorbă că până acum a mers totul ca pe roate.

Dănişor m-a încredinţat că va face întocmai.

— Ia şi asta, mi-a înmânat el scrisoarea lui Walerand de Wavrin către Vodă. Cine ştie? Poate să-ţi folosească în vreo împrejurare.

— Să n-ai de pătimit din pricina mea! l-am privit cu îngrijorare pe hangiu.

— M-oi descurca eu, s-a arătat acesta încrezător.

— Dacă izbutesc să dovedesc hiclenia lui Bordea, Vodă te va răsplăti şi pe tine.

— N-am făcut-o pentru răsplată.

— Nu mă îndoiesc.

I-am strâns mâna cu căldură.

— E vremea să porniţi la drum, m-a îndemnat Dănişor.

Nu mai aveam ce să ne spunem. Dănişor s-a răsucit în loc, a luat calul de dârlogi şi a apucat-o pe-o cărare îngustă. Abia după ce l-am pierdut din vedere, m-am înapoiat şi eu în poiană, unde eram aşteptat.

În cele două-trei ceasuri de noapte, câte ne-au mai rămas ne-am străduit să străbatem cât mai mult din lungul nostru drum. Mergeam tot pe căi ocolite, dar tot spre Brăila. Când s-a făcut ziuă, am căutat un loc ferit, unde am lăsat caii să pască, iar noi ne-am hrănit şi ne-am aşezat la odihnă.

Cel mai istovit dintre toţi era jupân Bordea. L-am dezlegat de mâini, ca să se mai dezmorţească şi să poată îmbuca şi el ceva. După ce-a băut şi-un

căuş de apă rece de izvor, l-am legat din nou. Bordea s-a întins şi-a aţipit cât ai clipi. Noi însă a trebuit să ne rânduim paza. Radu Stan a cerut să stea primul de veghe. Era cel mai odihnit dintre toţi. Până la ceasul acela din noapte, când a fost scos din prinsoare, tânărul a avut răgaz să aţipească binişor.

Am dormit gospodăreşte şi m-am trezit aproape de amiază, ud leoarcă de sudoare. În jurul meu bâzâiau roiuri de muşte, iar razele fierbinţi ale soarelui mă băteau drept în faţă. Buimac de somn, m-am uitat speriat în jur. Radu Stan îmi zâmbea cu bunăvoinţă. La picioarele lui zăcea Bordea legat zdravăn. Ceva mai încolo, la umbra unui gorun, Stângaciu şi Bursuc sforăiau fără grijă.

— De ce nu m-ai trezit la vreme? l-am dojenit pe Radu Stan.

— Îmi era milă să te scol, mi-a mărturisit el. Dormeai atât de frumos!

— Totul e cum trebuie?

— Este.

— Dar pe jupân de ce-l ţii legat ca pe-o javră?

— Fiindcă-i câine, a grăit Radu Stan cu năduf.

— A încercat să-şi ia tălpăşiţa?

— Asta încă n-ar fi nimic.

— I-auzi! m-am arătat mirat. Avea şi altă dorinţă?

— Oho!

— Anume?

— Voia cu tot dinadinsul să vadă ce culoare are sângele dumitale.

M-am înfiorat fără voie,

— Crezându-l adormit ca un buştean, mi-a povestit Radu Stan, mi-am îngăduit să părăsesc la un moment dat locul de veghe ca să despart armăsarul meu de-al dumitale. Caii se băteau. Iar jupân Bordea, care abia aştepta un asemenea prilej, cum m-a văzut plecat, a început să se târască spre dumneata. Îmi spunea inima că nu era bine ce făceam. De aceea am fugit cât am putut de repede

până la cai, i-am despărţit şi m-am înapoiat cu sufletul la gură. Dacă mai întârziam puţin, era nenorocire. Jupân Bordea, cu mâinile legate, cum îl vezi, a izbutit să-şi scoată jungherul de la brâu şi tocmai şi-l potrivea între dinţi ca să ţi-l înfigă în gât. „Stai!“ i-am strigat.

Ticălosul, auzindu-mă, s-a culcat repede, lângă dumneata, scăpând jungherul. Asta a fost tot.

— De ajuns!

M-am uitat la târâtură. Acesta îşi ferea privirea de mine.

I-am trezit şi pe cei doi slujitori. Stângaciu a sărit speriat în picioare, în vreme ce Bursuc mormăia supărat. Cu chiu cu vai, a deschis şi el ochii.

— Unde suntem? a întrebat grăsunul privind buimac în jur.

— Ce-ai visat?

— O! Nu mă-ntrebaţi! a început acesta să se frece cu pumnii la ochi. Se făcea că eram sultan şi că mă purtau pe sus, într-un scaun de aur, doisprezece voinici negri ca ceaunul şi buzaţi ca Ucigă-l Toaca! Iar alţi robi îmi aduceau cele mai alese vinuri şi bucate.

— Vrabia mălai visează, a râs Stângaciu.

— Măcar în vis să trăim, s-a dezvinovăţit Bursuc.

La pârâul din apropiere ne-am gonit somnul şi ne-am mai răcorit. Era o zi fierbinte de iulie. Pădurea părea încremenită. Până şi păsările stăteau cuminţi la adăpostul frunzişului umbros. Iar caii, sâcâiţi de muşte, se biciuiau fără încetare cu cozile, sforăind pe nări.

— Mai stăm până la chindie, apoi o luăm iarăşi din loc, le-am zis tovarăşilor mei de drum.

Iar după ce ne-am ospătat, i-am spus lui Radu Stan:

— Ar fi bine să te-ntinzi la umbră şi să tragi un pui de somn. La noapte vom merge fără oprire.

— Văd eu ce fac, mi-a răspuns tânărul cu nepăsare.

I-am lăsat pe Radu Stan şi pe Bursuc să-l păzească pe jupân Bordea, iar eu şi cu Stângaciu am pornit să cercetăm împrejurimile. Pădurea mişuna de sălbăticiuni. Mi-am luat arcul şi suliţa, iar Stângaciu toporişca lui scurtă de coadă şi praştia.

Am coborât în albia pârâului, am mers un timp de-a lungul apei, apoi am început să urcăm culmea dimpotrivă. Ne furişam cu grijă, ca să nu fim auziţi, în schimb să auzim. Dar la acel ceas n-aveam spor la vânat. Sălbăticiunile stăteau ascunse în culcuşuri şi vizuini.

„Poate ne iese totuşi ceva în cale", îmi ziceam cercetând tufişurile şi frunzarele. Pădurea – bătrână, deasă, neumblată – îmi amintea de anii copilăriei când hălăduiam chiuind şi sărind într-uri picior. Mă simţeam cu treizeci de ani mai tânăr.

La un moment dat, Stângaciu s-a oprit lângă un fag bătrân. Nici nu sufla. Am încremenit şi eu locului, dornic să aflu ce urmărea slujitorul meu. Lăsat pe vine, Stângaciu şi-a ţuguiat buzele şi a slobozit un ţipăt de găinuşă. M-am uitat spre frunziş. Nicio mişcare. Stângaciu a chemat din nou. De sus, din copac, a venit parcă un fâlfâit uşor. Au tremurat şi câteva frunze. Mi-am pregătit arcul şi am aşteptat. A mai urmat un ţipăt de găinuşa slobozit de gâtlejul lui Stângaciu. De data aceasta fâlfâitul s-a auzit mai tare, iar pe vârful unei crengi s-a ivit un cocoş sălbatic. Am slobozit săgeata în aceeaşi clipă. Pasărea a căzut la pământ ca un bolovan. Stângaciu s-a aruncat asupra ei. Era de prisos. Cocoşul – o pasăre de toată mândreţea – zăcea străpuns de săgeată, cu aripile larg desfăcute.

— Straşnic mai ocheşti! m-a lăudat Stângaciu.

— Atâta lucru am învăţat şi eu, i-am răspuns cu prefăcută nepăsare.

Slujitorul meu şi-a prins vânatul la şold. Era bucuros ca nu ne întoarcem cu mâinile goale.

Am urcat după aceea până pe coama dealului. Dar nu ne-a mai ieşit nimic în cale. În vârf, ca să putem cerceta zările în voie, ne-am căţărat într-un copac înalt. Pădurea se întindea încă mult, cam vreo cinci verste, făcând apoi loc unui câmp întins, pe care se unduiau lanuri de grâu, de secară şi de mei. Se apropia vremea secerişului. L-am simţit pe Stângaciu mai încordat.

— Ce e, prietene?

— Mă gândesc ce-or fi făcând ai mei pe-acasă.

A oftat apoi scurt.

Mi-am lăsat privirea furată iarăşi de zări. La răsărit, cam la o fugă bună de cal, ieşeau ca o insulă în largul mării acoperişurile unei gospodării.

— Ce-o fi acolo? m-a întrebat Stângaciu. O stână? Nişte staule pentru vite?

— Pare mai degrabă un han, i-am răspuns. Iar dacă te uiţi bine, mai la stânga, ai să descoperi şi un sat. N-ar fi rău ca în seara asta să trecem şi pe-acolo. Poate mai aflăm câte ceva.

Mulţumiţi de cele văzute, am făcut cale-ntoarsă spre mica noastră tabără din poiană.

CAPITOLUL IX

La focul mocnit, pe care pârpăleam cocoşul sălbatic, tăifăsuiam cu Radu Stan. Şi din când în când aruncam câte-o privire spre Bursuc. Acesta urmărea cu priviri pofticioase friptura de pasăre. Iar când gândea că nu-l vede nimeni, întindea mâna spre frigare. Şi-o trăgea însă repede înapoi, scuturând-o şi mormăind supărat. Vărguţa cu care îl ardea Stângaciu peste degete ustura al naibii.

Singurul care nu se înveselea în clipele acelea era Bordea. Jupânul ne pândea mereu, cu ochii lui

mici, învineţiţi de ură. Nu vedea şi nu auzea parcă nimic. Se arăta nepăsător chiar şi la vorbele pe care le schimbam cu Radu Stan, cu toate că acestea îl priveau pe el. Plin de noroi, cu straiele aproape ferfeniţă, Bordea avea o înfăţişare jalnică. Îmi era silă că trebuia să-l port după mine. Dar n-aveam încotro.

Când a fost gata friptura de cocoş, i-am făcut şi lui Bordea parte. I-am dezlegat mâinile, ca să poată mânca în voie şi i-am dat apoi un căuş de apă.

— V-aş ruga să mă lăsaţi slobod, a cerut el freeându-şi încheieturile sugrumate. Făgăduiesc să nu vă fac nicio supărare.

— Zău? i-am răspuns zâmbind în batjocură.

Jupân Bordea a tăcut şi s-a lăsat legat din nou fără să mai cârtească.

Am strâns calabalâcul şi am pornit iarăşi la drum. Mergeam domol, cu caii la pas şi cu auzul mereu treaz. Mi-am făcut socoteala să ajungem în dreptul satului în amurg. Soarele începea de altfel să se lase pe coama dealului dinspre apus. Era tare plăcut să mergi la acel ceas. Zăpuşelii de peste zi îi lua locul răcoarea înserării, iar umbrele pădurii se lungeau văzând cu ochii. Când am ajuns aproape de capătul codrului, Stângaciu, rânduit să meargă în frunte, şi-a strunit calul. I-am oprit şi pe ceilalţi. Bănuiam că slujitorul meu a auzit ori a văzut ceva. M-am apropiat de el.

— Ce e? l-am întrebat în şoaptă.

Stângaciu mi-a făcut semn să tac şi să ascult. Mi-am ciulit urechile. O boare de vânt, ce bătea dinspre miază-noapte, mi-a adus în auz un fâşâit de iarbă tăiată. Un cosaş zorea fără-ndoială să-şi sfârşească treaba în acea zi. Mă gândeam să ne vedem de drum.

„Omul, în zorul lucrului, n-are să ne-audă”, îmi spuneam. Dar m-am răzgândit, zicându-mi că ar fi păcat să nu aflu cu câteva ceasuri mai devreme ce

se petrecea în lume. M-am înapoiat la cei lăsaţi în urmă. Radu Stan m-a întrebat îngrijorat din priviri:

— Nimic deosebit, l-am liniştit. Mergeţi până la capătul pădurii şi aşteptaţi acolo.

Pe cosaş l-am găsit la poalele colinei. Era înalt cât un munte şi lăsa în urmă nişte brazde nemaipomenit de mari. Nu m-a simţit decât atunci când am ajuns la vreo treizeci de paşi de el. A tresărit speriat şi a ridicat coasa gata să se apere. Dar nu s-a mişcat din loc.

— Ce ţi-i voia, boierule? m-a întâmpinat el.

— A cui e fâneaţa asta?

— A mea, mi-a răspuns cosaşul liniştit.

— N-ai tu înfăţişare de stăpân al acestei moşii, i-am răspuns în timp ce-mi roteam privirea peste întinderea fâneţei. Cum te cheamă?

Cosaşul a început să cosească. Am stăruit:

— Ţi-a pierit graiul?

Era limpede că omul nu cosea în fânul lui şi voiam să mă folosesc de acest fapt.

— Spune! Cum te cheamă?

— Gheorghe.

— Sau Nicolae?

— Nicolae, dacă aşa binevoieşti.

— Ascultă, Gheorghe sau Nicolae, am rostit cu glasul scăzut. Cine ţi-a îngăduit să vâri coasa în fânul ăsta?

— Caută-ţi de drum, boierule şi nu te mai agăţa de mine ca scaiul de coada câinelui. Doar vezi bine că sunt zorit.

— Văd, cum să nu văd, i-am răspuns fără a înceta să cercetez împrejurimile. Cel care fură e întotdeauna zorit. Dar să ştii că nu vreau să ştiu nici al cui e fânul, nici ce cauţi tu la vremea asta aici.

— Atunci ce doreşti?

— Să fii la fel de înţelegător ca şi mine.

Cosaşului i-a mai venit inima la loc, dar n-a lăsat coasa din mâini.

— Priveşte în urmă, l-am sfătuit. Cosaşul a întors iute capul şi a dat cu ochii de Stângaciu. După cum vezi, am adăugat, n-are rost să te împotriveşti.

— Tot nu pricep, ce poftiţi? a rostit cosaşul nedumirit. Bani n-am. Doar cămaşa asta de pe mine, care-i putredă.

— Ai însă în vâlcea un car cu boi, i-am amintit.

Cosaşul a îngălbenit.

— Să nu vă faceţi păcat, şi-a scăzut el dârzenia. Am cinci guri de hrănit.

— Dacă eşti om de înţeles, nu-ţi vom clinti niciun fir de păr din cap.

— Ce trebuie să fac?

— Să răspunzi cinstit la tot ce te-ntreb.

— Te ascult, boierule, s-a învoit el neavând încotro.

— A cui e moşia asta?

— A boierului Manea.

— Vornicul de la domnie?

— Da, s-a întunecat cosaşul la faţă.

— Dacă te prindea ăsta în fânul lui, îţi punea pielea pe băţ.

— Ce să fac? s-a jelit cosaşul. Nu mi-au mai rămas decât braţele astea. Şi cu ele trebuie să mă hrănesc.

— Îţi făgăduiesc să nu spun nimănui nimic. Cosaşul mă privea neîncrezător. Şi apoi, am adăugat, s-ar putea să nu ne mai întâlnim niciodată. Pentru că eu merg departe. Cosaşul a clătinat îndoielnic din cap. Dar de jupân Bordea ai auzit? l-am întrebat.

Cosaşulm-a scrutat cu privirea:

— Nu eşti cumva cel căutat de slugile lui?

I-am zâmbit prietenește. Îmi plăcea agerimea minţii lui.

— Se pare că avem aceiaşi duşmani, i-am mărturisit fără ocol.

— Păi de ce nu spui aşa, jupâne? a izbucnit omul bucuros, lăsând coasa la pământ.

— Şi cine mă caută? l-am întrebat. Berilă Chiorul?

— El şi cu o ceată întreagă.

— Unde sunt acum?

— O parte stă la pândă în sat, iar cealaltă la han.

—Bună treabă! mi-a scăpat fără voie. Dar m-am stapânit şi l-am descusut mai departe: Nu ştii până unde a ajuns rădvanul?

— E la curtea boierească din sat.

— Stăpânul hanului e omul boierului?

— Se poate altfel?

— Măi, Gheorghe sau Nicolaie, cum îţi zice…

— Vasile, jupâne. Vasile al lui Ivaşcu.

— Aşa, Vasile, l-am chemat eu cu blândeţe. Te văd om necăjit şi gândesc că nu ţi-ar strica să duci acasă la nevastă şi copii vreo câţiva gălbiori?

Cosaşul a făcut ochii mari.

— Ce trebuie să fac? s-a grăbit el să întrebe.

— Să păcălim slugile boiereşti.

Şi ca să fiu mai pe înţelesul lui, am desprins de la brâu o punguţă cu galbeni pe care i-am şi aruncat-o. Cosaşul a prins-o din zbor, a cântărit-o în mână, a desfăcut-o şi s-a uitat cu lăcomie înăuntru. A scos apoi un galben şi l-a încercat în dinţi.

— Cerul mi te-a trimis, s-a arătat el bucuros nevoie mare. Porunceşte, jupâne, şi păcălesc toate slugile boiereşti de pe faţa pământului.

CAPITOLUL X

Cosaşul şi-a oprit carul la han. A tras în curte, a dejugat boii, i-a adăpat şi le-a dat de mâncare. S-a dus apoi înăuntru, ca să-şi potolească setea cu o oală de vin. În timpul acesta eu stăteam ascuns în car, sub fân, ameţit de miresmele ierburilor proaspăt cosite. Dar când am simţit că nu mai era ţipenie de om prin curte, am ridicat claia de fân sub care mă înăbuşam, sărind jos. Cum era un întuneric de să-ţi bagi degetele în ochi, nu mi-a fost greu să mă strecor în spatele clădirilor şi să intru pe o uşă dosnică.

Hanul forfotea de muşterii. Ascuns după o perdea, cu masca burgundă pe faţă, am început să cercetez pe fiecare. Hangiul şi soaţa lui nu mai pridideau cu împărţitul oalelor de vin pe la mese. În mijlocul hanului domnea Berilă, înconjurat de ceilalţi slujitori ai lui Bordea. Chiorul părea cu chef, rotindu-şi mereu în jur ochiul teafăr. Era dornic să mai ia pe cineva în răspăr. Negăsind altceva mai de soi, s-a oprit asupra cosaşului care stătea rezemat de tejghea şi sorbea din oala-i cu vin.

— Bă! i-a strigat Berilă cu limba încleiată.

Cosaşul s-a prefăcut a nu-l auzi.

— Bă! Eşti surd? s-a răstit Berilă din nou la el.

Cosaşul s-a întors alene către Chior şi l-a întrebat:

— Pe mine mă chemi?

— Nu! Pe maică-ta!

— Mama-i moartă, săraca, a rostit cosaşul cuminte.

— Şi vrei să te duci după ea?

— Da de ce, boierule? Cu ce ţi-am greşit? i-a grăit cosaşul la fel de blajin.

— Hoţ eşti, bă! a rânjit Berilă la el. Mă faci boier, ai? De ce bei singur?

— Pentru că n-am tovarăş.

— Vino-ncoace să ciocnim.

Cosaşul se codea.

— Ce e, bă? Nu sunt de nasul tău? l-a îmbuns Chiorul mai departe, îndemnat de hohotele batjocoritoare ale celorlalţi slujitori.

— Nu-s eu de nasul dumitale, s-a dezvinovăţit cosaşul.

— Vino aici! l-a poftit Berilă mai îmbunat. Hai! Nu te mai sclifosi ca o mireasă.

Cosaşul şi-a luat cana cu vin şi s-a apropiat în pas legănat de masa chefliilor. Berilă l-a aşezat lângă el şi l-a bătut prieteneşte pe spate.

— Ştii tu cine sunt?

— Da' cine nu te ştie? a privit cosaşul în ochiul înceţoşat al Chiorului.

— Şi cam ce se zice despre mine?

— Că eşti adevăratul stăpân de la curţile boierilor Manea şi Bordea.

Berilă a râs gros, mulţumit peste poate de sine.

— Va să zică aşa!… „Adevăratul stăpân"!… Nu-i rău!… Ce spui?

— Ce să mai spun? Să fiţi sănătos şi la pungă gros!

— La pungă am, mă, ce-i drept, s-a bătut Berilă fălos peste chimir. Dar treburile au cam început să se încurce.

— Le descurci dumneata, a ciocnit cosaşul oala de cea a Chiorului. N-am eu teamă de asta.

— Tu nu eşti chiar atât de prost! l-a bătut Chiorul iarăşi pe spate. Cum zici că te cheamă?

— Vasile al lui Ivaşcu.

— Ia de-aici Vasile, i-a turnat Berilă din ulciorul de pe masă. Bea, omule, că doar cu atâta te alegi din viaţă. Să trăieşti, bă! Să bei şi să iubeşti, a mai adăugat Chiorul întinzând mâna după hangiţa durdulie care trecea prin dreptul lor.

Femeia, obişnuită cu asemenea purtări din partea muşteriilor, s-a ferit de mâna Chiorului, zâmbindu-i însă ademenitor.

— Bună bucăţică! a mai rostit Berilă dând oala de vin peste cap. A trântit-o apoi făcând-o ţăndări. Şi-n timp ce mătura cu palma cioburile de pe masă, a slobozit o înjurătură privitoare la viaţa care ar fi trebuit să fie frumoasă, dar nu era. Iar după ce s-a uitat crunt la însoţitorii săi, a răcnit o dată de s-a cutremurat hanul:

— Unde, anafura mamei lor, s-au ascuns?

Ceilalţi slujitori au ridicat din umeri. Dar purtarea lor l-a scos pe Chior din sărite.

— Voi ce staţi, bă, şi holbaţi ochii la mine?

— Dar ce vrei să facem? a îndrăznit unul dintre ei să se împotrivească. Am umblat toată noaptea şi toată ziua de nu-mi mai simt nici şezutul.

— Mda! a rostit Berilă, turnându-şi vin în altă oală adusă de hangiu. Aşa e! Dar unde or fi? De trecut, n-au putut trece mai departe… Drumurile şi potecile sunt păzite.

— Despre cine-i vorba? a întrebat atunci cosaşul cu o înfăţişare nevinovată.

— Avem socotelile noastre, care nu te privesc, l-a repezit Chiorul. Dar tu de unde vii?

— Din Poiana Ciungului.

— Unde-i asta?

Cosaşul l-a lămurit. Era chiar poiana în care ne-am petrecut noi bună parte din zi.

— Şi ce-ai căutat acolo? l-a iscodit Berilă.

— Nişte vreascuri uscate.

— N-ai întâlnit pe nimeni?

— De văzut, n-am văzut pe nimeni, dar am găsit nişte urme.

— Ce fel de urme?

— Dacă erau de dihănii, nu-mi păsa, dar le-au lăsat nişte oameni.

Ochiul teafăr al lui Berilă s-a aprins ca o flacără:

— Şi de ce taci, bă, anafura cui te-a făcut?

— Măiculiţa mea m-a învăţat să nu vorbesc nentrebat.

— Spune, Hristosul tău de prostănac, ce-ai văzut? i-a strigat Berilă scos din pepeni.

— Au poposit acolo vreo cinci… poate şase oameni.

— I-ai văzut sau nu i-ai văzut?

— Ţi-am spus că n-am găsit dccât locul unde au dormit, unde au făcut focul şi-au mâncat… Măntreb dacă n-or fi şi acum tot acolo.

— De ce?

— Pentru că-i cel mai potrivit loc ca să petreci o noapte.

— Gândeşti că s-au întors acolo? De ce?

— Fiindcă, precum bine ziceai, toate drumurile sunt straşnic păzite. Iar apoi, spre cetate, n-au folos să se întoarcă.

— Pe cai! a urlat Chiorul ridicându-se şi răsturnând masa.

„Bravo, Vasile!“ l-am lăudat în sinea mea pe cosaş în timp ce Chiorul şi însoţitorii săi se buluceau spre ieşire.

Necăjit, hangiul a venit să aşeze masa la loc, pe picioare, adunând de pe jos cioburi de căni şi ulcioare.

— Dacă-ţi mai vin câţiva muşterii ca ăştia, ajungi milog, l-a căinat cosaşul.

Hangiul s-a mulţumit să strângă din fălci şi să-şi vadă de treabă. Am dat atunci un pic perdeaua la o parte, ca să mă vadă cosaşul. Acesta şi-a aruncat ca din întâmplare privirea spre mine. M-a zărit, dar nu i-a tresărit nici măcar o încreţitură de pe faţa lui

brăzdată. I-am făcut semn să-l îndrepte pe hangiu spre mine. Cosaşul m-a înţeles.

— Hei! a strigat el numaidecât la stăpânul hanului. N-ai o bucată de berbec afumat?

— Ţi-aduc numaidecât, i-a răspuns acesta.

Ca să ajungă în cămara cu afumături, hangiul trebuia să treacă pe lângă mine. Dacă rămâneam ascuns după perdea, mă găsea. De aceea m-am tras înapoi şi m-am pitit într-un ungher întunecos, după o putină goală..

Necăjit de paguba avută de pe urma cetei lui Berilă Chiorul, hangiul aproape nici nu vedea pe unde călca. Păşea apăsat, cu opaiţul în mână, scoţând câte-un oftat scurt. L-am lăsat să deschidă uşa de la cămară, apoi m-am strecurat tiptil după el. În clipa în care hangiul a dat cu ochii de mine, a amuţit de spaimă. Cu jungherul lucind în mână, i-am făcut semn să tacă. Altfel…

—Ce-ai cu mine? a scâncit stăpânul hanului, privind îngrozit la masca de pe faţa mea. N-am făcut rău nimănui.

—Nici eu nu-ţi vreau răul, l-am liniştit.

Dar hangiul nu-şi mai putea dezlipi privirea de pe fioroasa mea înfăţişare.

— Cine eşti? a scâncit el mai departe.

— Om paşnic.

— Atunci de ce nu-ţi arăţi chipul?

— Nu mă cunoşti şi nici n-ai să mă mai întâlneşti vreodată.

— Ce pofteşti de la mine?

— Să-mi răspunzi la ce te întreb.

— Ce ştiu eu? s-a văitat el din nou. Nu sunt decât un prăpădit de hangiu…

— Care trage însă bine cu urechea.

— Zău dacă am auzit ceva… Nu ştiu nimic… Şi nici nu vreau să ştiu.

— Fără multă vorbă! mi-am arătat nerăbdarea.

Hangiul a început să caute cu privirea în lături. I-am pus atunci în vedere că nu va scăpa de acolo decât când voi găsi eu de cuviinţă.

— Porunceşte! s-a învoit el uitându-se când la masca mea hâdă, când la jungherul din mână.

I-am cerut să-mi spună tot ce se vorbea despre jupân Bordea. Şi nu m-am înşelat. Hangiul a auzit vrute şi nevrute… Unii povesteau că eu eram Scaraoţchi în carne şi oase, că aveam un picior de cal şi altul de vacă şi că purtam coarne de ţap şi o coadă de leu.

— Dacă mă uit mai bine cum arăţi, mi-a mărturisit hangiul, nu-i departe de adevăr ce se pune pe socoteala dumitale.

— Altceva? am stăruit.

— Încă în zori, când se crăpa de ziuă, a trecut pe-aici ca o vijelie rădvanul lui Vartan, negustorul armean.

— Era şi el înăuntru?

— N-am apucat să văd, dar cred că era, fiindcă rădvanul fugea de mânca pământul.

— De ce atâta zor?

— Dumnezeu ştie.

Eu însă cunoşteam pricina. Înştiinţat că Radu Stan a fost eliberat din beciurile domneşti, iar Bordea, luat cu sila din casă şi scos din cetate, armeanului nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să spele putina. Altfel îl aştepta cumplita pedeapsă a lui Vodă. Mă îndoiam însă că Vartan s-a îndreptat spre Brăila. A apucat-o pe acest drum doar ca să-şi amăgească urmăritorii. Puneam mâna în foc că a cotit-o spre Giurgiu, pe unde ajungea mai repede şi mai lesne la stăpânii săi otomani.

— Cam la vreo două ceasuri, mi-a întărit hangiul bănuielile, a venit şi-o poteră a spătarului Neagoe, care a întrebat de armean.

— Şi s-a întors mai târziu cu mâna goală?

Hangiul a adeverit.

Fuga lui Vartan era cea mai bună dovadă a vinovăţiei lui Bordea. Şi chiar mă întrebam dacă nu trebuia să mă înapoiez cu jupânul în cetate şi să-l dau pe mâinile lui Vodă. Dar mi-am amintit că aveam de trecut şi peste vornicul Manea. Nu mă

îndoiam că marele dregător tuna şi fulgera în clipele acelea, gonindu-şi oamenii în cele patru vânturi cu straşnica poruncă de a-l găsi pe Bordea şi a-l aduce teafăr înapoi, în cetate.

„Lucrul cel mai înţelept e să-mi văd de drum spre Brăila mi-am zis, ca să fiu sub oblăduirea seniorului Walerand de Wavrin“.

Până la acel ceas de seară treburile mi-au mers destul de bine. Cu hangiul nu mai aveam ce vorbi.

— Îţi mulţumesc pentru tot ce mi-ai spus, i-am grăit cu blândeţe. Dar am să te rog să mă ierţi… N-am încotro… Sunt nevoit să te leg, ca să stai închis aici o bucată de vreme.

— Pentru ce? a rostit acesta speriat. Să mă blesteme Maica Domnului, cum ştie ea mai rău, dacă împărtăşesc cuiva vreun cuvinţel.

— Eu te cred, i-am răspuns. Dar paza bună trece primejdia rea. Şi de altfel e mai bine ca, la înapoierea sa, Berilă Chiorul să te găsească legat.

Fără a-i mai cere încuviinţarea, i-am şi trântit una în moalele capului. Hangiul a căzut ca un butuc. L-am legat cât am putut de repede, i-am pus un căluş în gură şi am ieşit din cămară înţepenind uşa. Apoi m-am furişat înapoi după perdea. Cosaşul o ţinea de vorbă pe hangiţă. Am desfăcut un pic perdeaua şi i-am făcut semn să se ducă afară. Vasile al lui Ivaşcu mi-a răspuns clipind şi clătinând uşor capul. Când a ieşit din han, m-a găsit iarăşi la locul meu, sub fân. Curând, roţile carului cu boi au început să scârţâie. Porneam din nou la drum.

„Ce-or fi făcând oare ceilalţi?“ mă întrebam nu fără strângere de inimă.

Drept să fiu, nu-mi era chiar la îndemână sub încărcătura de fân. Mi-am făcut însă o răsuflătoare mai bună, prin care venea mai mult aer. Legănarea carului purtat de boi îmi amintea de serile târzii ale copilăriei, când mă întorceam cu sărmanul meu tată de la cosit. După un timp am şi aţipit. Şi poate că nu m-aş fi trezit decât la ziuă, dacă n-aş fi simţit

o împunsătură în coastă. De spaimă, era să săr din car cu fânul în cap.

— Scoală! l-am auzit pe cosaş.

— Am ajuns?

— Aici ar fi locul.

Cosaşul a oprit boii şi a cercetat în jur.

— Nu se vede nimic? 1-am întrebat.

— Ţipenie de om.

— Să nu li se fi întâmplat ceva! m-am arătat îngrijorat.

—De nu s-ar fi rătăcit.

Mă întrebam ce să fac: să merg mai departe, să aştept acolo? Am ridicat fânul care mă acoperea, cu gând să cobor. Dar tot în clipa aceea cosaşul mi-a şoptit să rămân în car.

— Ce e?

— Vin nişte călăreţi.

—Din ce parte?

— Dinspre han.

Mi-a sărit inima din loc. Bănuiam că era Berilă Chiorul, care şi-a dat seama de înşelătoria noastră şi gonea să ne ajungă. Cosaşul se gândea la acelaşi lucru.

— Ce facem? m-a întrebat el cu teamă. Dacă mă prinde spurcatul aceia de Chior, mă face fărâme… Mai bine lăsăm totul în plata Domnului şi ne ascundem în lanul ăsta de grâu… Pentru car şi pentru boi mă răsplăteşti domnia ta.

Socoteala cosaşului mi s-a părut bună. N-am mai stat la îndoială şi am ieşit de sub fân, luându-mi armele. Cosaşul mă privea temător, strângând coasa în mâini.

—M-ai băgat în bocluc! m-a învinuit el.

— O scoatem noi la capăt, l-am îmbărbătat.

Tropotele cailor se auzeau tot mai aproape.

— Mână boii, ca să meargă singuri mai departe, l-am sfătuit pe cosaş.

Acesta mi-a urmat îndemnul, înfundându-se apoi, împreună cu mine, în lanul de grâu din

stânga drumului. După noi rămânea însă o cărare destul de lată.

— Numai de nu ne-ar da de urmă, mi-a şoptit cosaşul gâfâind.

Teama lui era întemeiată. Cărarea pe care o lăsam prin grâu era lesne de văzut chiar şi pe o noapte cu cerul luminat numai de stele.

CAPITOLUL XI

Îmbrăcat şi înarmat mai uşor decât mine, cosaşul mi-a luat-o înainte. Nu îndrăzneam să-i strig ca să mă aştepte. Ar fi fost de altfel zadarnic. Bietul om era atât de îngrozit, încât nici nu m-ar fi auzit. De aceea m-am mulţumit sa mă ţin după dâra lăsată de el prin grâu. De văzut însă nu-l mai vedeam. Pe deasupra începeau să mă lase şi

puterile. M-am oprit o clipă ca să-mi trag sufletul şi am privit înapoi. Pâlcul de călăreţi trecea tocmai atunci prin dreptul cărării făcute de noi în grâu, gonind după carul cu boi. Mi-am adunat puterile şi am rupt-o iarăşi la fugă. Pe cosaş nici nu-l mai auzeam.

„Trebuie să mă ţin cu orice chip după el", mi-am zis.

Am alergat aşa, lac de sudoare, încă vreo două sute de paşi, până ce-am ajuns la capătul lanului. Eram bucuros c-am scăpat măcar de spicele care mă biciuiau peste mâini şi peste obraji. Am pierdut însă urma cosaşului. În faţa mea se afla doar o arie largă, bătătorită, în mijlocul căreia se ridica un păr înalt, rămuros. Descumpănit, am privit din nou în urmă. Pâlcul de călăreţi a găsit între timp cărarea din grâu şi a pornit după noi.

„Mă prind, fir-ar să fie!" mi-am zis necăjit. Dar eram hotărât să-mi vând scump pielea.

Nu-mi rămânea altceva de făcut decât să mă urc în păr şi, de-acolo, să lupt până la ultima suflare. Am alergat repede până la copac şi am încercat să mă caţăr. Dar părul avea un trunchi gros, scorţos, pe care mă străduiam zadarnic să mă urc. Voiam tocmai să-mi desprind cureaua, şi să încerc s-o agăţ de vreo creangă, când am zărit coborând spre mine vârful unei cozi de lemn. „Tot am un pic de noroc", mi-am zis prinzându-mă zdravăn de coada de lemn.

Cosaşul, care stătea călare pe o creangă groasă cât un om, a început să mă tragă în sus. Ajutându-mă şi de picioare, am izbutit să urc până la el.

— Îţi mulţumesc, prietene! i-am şoptit.

— Ce facem? m-a întrebat acesta înspăimântat.

— Îi aşteptăm.

Ne-am căutat fiecare câte-un loc mai ferit. Eu mi-am pregătit arcul, iar Vasile al lui Ivaşcu şi-a potrivit bine în mâini coasa. Am rămas apoi nemişcaţi. Era şi vremea. Pâlcul de călăreţi a ajuns între timp la marginea ariei, unde s-a oprit

descumpănit. Obişnuindu-mi ochii cu întunericul, nu mi-a fost greu să-mi dau seama cine erau urmăritorii noştri. Berilă Chiorul, cu ochiul mai ager şi cu nas de uliu, căuta în jur. L-am auzit apoi poruncind cu glasu-i gâjâit celor cinci însoţitori ai săi:

— Vedeţi dacă s-au dus mai departe ori s-au oprit aici. Doi călăreţi s-au desprins din pâlc şi au cercetat, jur-împrejur, laturile ariei.

— Nicio urmă, a strigat unul din ei.

— Puişorii noştri sunt în copac! a râs Berilă, batjocoritor. Daţi-vă jos de-acolo! a strigat el tot atunci către noi.

În loc de răspuns, ne-am ţinut răsuflările.

— Nu vreţi? Ai? i-a sărit lui Berilă ţandăra. Ia duceţi-vă, a poruncit el numaidecât celor doi cercetaşi, şi vedeţi unde s-au cocoţat.

Aceştia au şi pornit spre copac şi, din fuga cailor, s-au agăţat de câte-o cracă. Dar în clipa următoare unul din ei s-a prăbuşit urlând înfiorător, cu mâinile retezate de coasă, iar celălalt străpuns de-o săgeată. Îngroziţi, Chiorul şi însoţitorii care i-au mai rămas s-au tras repede în lan. În urma lor fugea răcnind de durere cel cu braţele retezate.

— Mai bine-i tăiai capul, i-am zis cosaşului, auzind vaietele nenorocitului.

— Am dat şi eu unde-am nimerit, s-a dezvinovăţit acesta. Poate aşa le piere cheful să se mai apropie de copac.

— Până una-alta să ne schimbăm locurile, l-am sfătuit. Şi fii cu băgare de seamă să nu te nimerească vreo săgeată.

Ne-am urcat mai sus, între crăci. Cosaşului i-am încredinţat spre veghe partea stângă a ariei, iar eu mi-am luat în primire cealaltă parte. Bănuiam că Berilă şi însoţitorii lui vor încerca să ne învăluiască şi să ne săgeteze. Mi-am pregătit iarăşi arcul. În lan, vaietele celui cu mâinile retezate nu mai încetau. Dar, după câteva clipe, l-am auzit

strigând cu groază: „Nu!… Nu!“… A urmat îndată un geamăt scurt, de om înjunghiat, după care s-a făcut iarăşi tăcere şi acolo. Era însă o tăcere care nu prevestea nimic bun. Şi eu, şi cosaşul, pândeam orice mişcare. Preţ de câteva minute n-am simţit însă nimic. Iar când ne aşteptam mai puţin, au izbucnit nişte chiote sălbatice. Tuspatru călăreţii, agăţaţi tătăreşte de scările şeilor, au început să se rotească în jurul nostru, slobozind în frunzişul copacului săgeată după săgeată. Cosaşul s-a făcut una cu craca pe care sta. Săgeţile ne vâjâiau pe la urechi. Una s-a înfipt chiar la câteva degete de pieptul meu, zbârnâind. Nu m-am lăsat însă bătut. Am ochit primul cal care mi-a apărut în bătaia arcului. Lovit în cap, animalul s-a prăbuşit ca trăznit, prinzând sub el şi pe călăreţ.

— Înapoi! şi-a strigat Chiorul ultimii doi oameni.

Aceştia s-au tras îndată în lan, în timp ce tovarăşul lor, prins sub calul doborât, se străduia din toate puterile să scape. Se căznea însă zadarnic. N-avea scăpare. Săgeata, care nădăjduiam să nu dea greş nici de această dată, era pregătită. Chiorul şi cei doi însoţitori ai săi au încercat să-l ferească pe nefericitul prins sub ca. Săgeţile lor, trimise fără ţintă în frunziş, nu m-au putut însă împiedica să-mi urmăresc duşmanul. Iar când acesta a izbutit să iasă cam pe jumătate de sub leşul calului, l-am şi străpuns cu săgeata. Din lanul de grâu au izbucnit blesteme şi sudălmi.

— Aşa vă trebuie! a răsuflat cosaşul uşurat. De-acum nu mai îndrăznesc să se apropie. Au rămas doar trei.

— Destui, i-am răspuns temător.

— Ce pot să ne mai facă?

— Să vedem.

Am tăcut amândoi şi ne-am ciulit urechile. Eram dornic să aflu ce-i mai trecea Chiorului prin minte. Şi în scurtă vreme am auzit nişte pârâituri de paie rupte. Bănuiam că adunau nişte snopi. Dar în ce

scop? Îi vedeam cum se strecurau printre brazde, clătinând spicele. Apoi a început să arunce fiecare câte un snop la rădăcina copacului.

— Ticăloşii! am izbucnit înciudat. Uite ce le trece prin cap. Vor să ne afume ca pe nişte dihori.

Am mai trimis câteva săgeţi, încercând să-i împiedic. Dar fără folos. Snopii de grâu se adunau primejdioşi la rădăcina copacului în care stăteam cocoţaţi. Iar părul bătrân, cu scoarţa groasă, uscată, scorburoasă, putea să se aprindă uşor şi să ardă apoi ca o torţă. Iar o dată cu el şi noi.

— Ce facem? m-a întrebat cosaşul îngrozit de soarta ce ne pândea.

— Stai deocamdată cuminte, l-am sfătuit. Nu ne dăm prinşi decât atunci când nu mai avem scăpare.

Când grămada de snopi s-a făcut îndeajuns de mare, duşmanii noştri s-au pregătit să-i dea foc. A pus fiecare câte un smoc de paie în vârful săgeţilor, aprinzându-l. Au trimis apoi aceste săgeţi de foc spre grămada de snopi de sub copac. Două au căzut la marginea grămezii şi s-au stins. Una însă a nimerit în plin. Duşmanii noştri au izbucnit în strigăte de bucurie. Se credeau învingători. Ce-i drept, noi am şi început să simţim în nări mirosul înţepător de fum.

— Până aici ne-a fost! s-a văicărit cosaşul, ridicând privirea spre cer şi făcându-şi o cruce mare.

— Rupe poala cămăşii şi leagă-te la gură, l-am sfătuit.

Am făcut acelaşi lucru, dar fumul pe care nu-l abătea nici măcar o boare ne învăluia într-un nor din ce în ce mai gros. Simţeam că mă înăbuş. La rându-i, cosaşul a început să tuşească. Auzindu-l, duşmanii noştri au început să ne trimită din nou săgeţi. Săream de pe o cracă pe alta, urcând spre vârful copacului. Dar fuioarele de fum ne urmăreau cu stăruinţă. În afară de aceasta, flăcările care creşteau la rădăcina copacului ne încingeau tot mai tare. Cămaşa de zale luată de la jupân

Bordea ardea pe mine ca focul. Dar n-o scoteam, nădăjduind să mă apere de vreo săgeată rătăcită.

În viaţa mea am trecut de multe ori prin clipe grele, dar acestea le întreceau pe toate. Şi mi se părea nedrept să mor ca un pui în frigare.

— Eu săr jos, a scâncit cosaşul. Nu mai pot îndura. Mai bine să mă străpungă săgeata ori suliţa decât să ard de viu.

— Mai aşteaptă, l-am îndemnat.

— Ce să aştept? s-a răstit el la mine. Nu vezi că s-a aprins şi copacul? Arde ca iasca.

Scoarţa a început într-adevăr să pârâie şi să arunce scântei. Iar limbile flăcărilor urcau neîndurătoare spre noi. Cosaşul şi-a mai făcut o cruce mare, după care s-a prins de vârful unei crengi şi s-a lăsat la pământ. Mă aşteptam să cadă numaidecât răpus de-o săgeată. Dar, spre nedumerirea mea, acesta s-a ridicat liniştit de jos, şi-a scos pălăria şi-a început s-o fluture, chiuind de bucurie.

— Mare minune! am rostit uluit.

Fără să mai stau pe gânduri, m-am prins şi eu de vârful unei crengi şi-am sărit jos. Bucuria pe care am simţit-o, revăzând feţele zâmbitoare ale lui Radu Stan, Stângaciu şi Bursuc, n-avea margini. Toţi trei se căzneau să stingă focul, împrăştiind şi călcând în picioare snopii care ardeau, ca şi bucăţile de scoarţă aprinse, ce căzuseră de pe trunchiul bătrânului păr. M-am grăbit să-i ajut. Şi în timp ce ne îndeletniceam cu această treabă, am aflat din gura lui Radu Stan cum s-a petrecut minunea.

— Când am găsit carul cu boi fără stăpân, mi-a povestit acesta, m-am gândit că s-a întâmplat ceva. Şi-am început să căutăm vreo urmă. Am văzut apoi focul, a adăugat Radu Stan, şi-am venit să vedem despre ce-i vorba. Am oprit caii cam la o bătaie de săgeată şi i-am priponit. L-am lăsat acolo şi pe jupân Bordea legat de şaua calului. După aceea ne-am furişat pâna aici… Chiorul era atât de bucuros

de isprava lui, încât nu ne-a auzit şi ne-am apropiat până la doi paşi de el.

M-am dus să mă încredinţez cu ochii mei de răpunerea celor trei duşmani. Berilă Chiorul zăcea cu faţa în jos, străpuns de spada lui Radu Stan. Unul din însoţitori, căzut pe-o coastă, avea ţeasta despicată. Era lovitura de toporişcă a lui Stângaciu. Ultimul zăcea pe spate, cu limba scoasă de-un cot.

— Abia am izbutit să desprind mâinile lui Bursuc din jurul gâtului acestui netrebnic, mi-a mărturisit Radu Stan. Nici lui nu-i venea a crede că l-a răpus.

Dar cel mai bucuros dintre noi era cosaşul. Nu pricepea cum de mai era în viaţă şi cum s-a făcut că cei ce voiau să-i ia zilele zăceau nemişcaţi la picioarele lui.

— Tot ce găseşti la ei e al tău, i-am zis lui Vasile al lui Ivaşcu, arătând pe cei răpuşi. Dar te-aş sfătui să nu iei decât bani. Pe aceştia nu scrie numele nimănui.

Cosaşul s-a învoit, cu toate că-l ademeneau şi armele şi straiele, şi mai ales caii rămaşi fără stăpâni. Dar omul ştia că trebuia să se întoarcă în satul peste care stăpânea vornicul Manea.

Mă simţeam istovit. Doar trecusem printr-una din cele mai grele încercări. Pe deasupra, era a treia noapte pe care o petreceam cu arma în mână. Trei nopţi de întâmplări neprevăzute. Şi în fiecare dintre ele mi-am pus nu o dată viaţa în joc. Dar bine că eram teafăr, că-l aveam alături pe Radu Stan, de asemenea teafăr, şi că duceam la Brăila un prins puţin obişnuit, în timp ce ne îndreptam cu toţii spre locul unde au rămas caii priponiţi, l-am mai întrebat pe Radu Stan:

— Aţi avut neajunsuri pe drum?

— Am trecut fără să ne simtă cineva, mi-a răspuns acesta.

M-am uitat mulţumit la cosaş. Omul a fost de bună credinţă. I-a îndrumat pe oamenii mei să se

strecoare prin albia unui pârâu cu malurile înalte şi cu apa mult scăzută din cauza secetei. Pârâul trecea prin partea de miază-noapte a satului. Urmând acest drum, poterile lui Berilă Chiorul, care păzeau drumurile ce duceau spre sat şi spre han, n-au simţit nimic.

Pe jupân Bordea l-am găsit încurcat între dârlogi şi frâie. Şi de data aceasta a încercat să fugă, dar strădaniile lui au rămas zadarnice.

— Bună seara, jupâne! i-am strigat voios.

Bordea a ferit capul într-o parte. Era şi el istovit.

CAPITOLUL XII

Seniorul Walerand de Wavrin stătea pe puntea galerei sale şi privea la scurgerea liniştită a Dunării. Era, ca de obicei, îngândurat. Îşi făcea în

minte felurite socoteli, iar cei din preajmă nu-i tulburau dorinţa de singurătate. Amurgea, şi viaţa din portul Brăila se stingea clipă de clipă. Am folosit aceste momente prielnice ca să mă apropii cu barca de galeră. Aveam o înfăţişare de pescar care numai ce sosea din largul apelor Dunării.

Vazând că voiam să acostez galera, străjerul burgund de pe punte m-a oprit. I-am strigat atunci în graiul său:

— Am poruncă de la căpitanul portului să aduc peşte pentru bucătăria seniorului Walerand de Wavrin.

Străjerul a făcut ochii mari. Nu-i venea a crede că un amărât de pescar de la gurile Dunării cunoştea graiul burgunzilor. Şi cu toate acestea urechile nu-l înşelau. Eram viu, în faţa lui. A chemat îndată alt oştean, încredinţându-mă acestuia:

— Du-l la bucătărie.

Oşteanul care mă însoţea privea cu poftă la crapii încă vii din coşul meu de nuiele. Iar bucătarul, când a văzut ce i-am adus, era cât pe ce să mă îmbrăţişeze. Oşteanul mi-a cerut apoi să mă înapoiez la barcă, dar m-am împotrivit:

— Am poruncă să înmânez seniorului Walerand de Wavrin o scrisoare.

Cei doi m-au privit uluiţi.

— Cine eşti? m-a întrebat ostaşul bănuitor.

— Du-mă la ofiţerul tău, i-am cerut cu glas poruncitor.

— Eşti înarmat?

— Nu.

— Trebuie să văd, mi-a cerut ostaşul.

M-am lăsat căutat de arme. Firește, n-a găsit nimic.

— Urmează-mă, mi-a zis acesta mai încrezător.

Ofiţerul de rând, ţeapăn în armura sa, m-a întâmpinat privind cu oarecare milă la înfăţişarea mea sărăcăcioasă.

— Ce-i cu omul acesta? l-a întrebat el pe ostaş.

— Vrea să vă vorbească… Cunoaşte limba noastră.

Mă uitam la tânărul ofiţer pe sub pălăria veche de pescar, pe care ţineam mai pe ochi. Eu îl ştiam. Am călătorit cu el câteva săptămâni pe puntea aceleiaşi corăbii.

— Ce doriţi? m-a întrebat ofiţerul bănuitor.

— Nu ştiu dacă vă mai amintiţi de numele care-l port, dar poate vă spune ceva mai mult înfăţişarea mea.

Mi-am scos apoi pălăria, privindu-l pe tânărul ofiţer în lumina ochilor.

— Pe Bachus! a rostit acesta mirat. Mai sunteţi încă în viaţă?

— Soiul rău nu piere, i-am răspuns bucuros.

Ofiţerul, în vădită încurcătură, i-a poruncit ostaşului să se îndepărteze. Iar după ce-a rămas între patru ochi cu mine, mi-a şoptit tainic:

— Aţi făcut rău venind aici.

— De ce?

— Sunteţi urmărit de oamenii principelui acestei ţări.

— Ştiu, i-am răspuns liniştit.

— Dar nu cunoaşteţi că principele i-a cerut seniorului Walerand de Wavrin să vă dea înapoi legat dacă veniţi aici.

— Nu mă îndoiesc de acest lucru.

— Şi-atunci? a rostit tânărul ofiţer nedumerit.

— Am venit să arăt seniorului de Wavrin pricinile purtării mele.

— Nu cred că are timp să vă asculte, şi-a mărturisit ofiţerul îndoiala.

— L-aş ruga să mă primească doar pentru câteva minute. Iar după aceea, dacă va găsi de cuviinţă, n-are decât să mă dea legat lui Vlad Dracul.

— Nu faceţi bine, m-a sfătuit ofiţerul. Învinuirile care vi se aduc sunt dintre cele mai grele.

— N-am venit să cer ocrotire, nici să mă apăr, am stăruit. Ţin doar să-i vorbesc seniorului despre nişte treburi care privesc planurile sale de acum.

— Voi încerca, s-a lăsat înduplecat ofiţerul. Dar, până atunci, vă rog să rămâneţi pe loc, sub pază.

M-am învoit aplecându-mi fruntea.

Ofiţerul a chemat două străji cărora le-a poruncit să nu mă scape nicio clipă din ochi. S-a îndreptat apoi spre puntea de la proră, unde se afla Walerand de Wavrin. În aşteptare, mi-am aşezat înapoi pe cap pălăria de pescar. Am tras-o mai pe ochi şi am stat cuminte pe colacul unei parâme.

Tânărul ofiţer s-a înapoiat curând, privindu-mă vădit stingherit.

— Cu chiu cu vai l-am înduplecat, mi-a mărturisit el. Vă rog sa mă urmaţi.

Walerand de Wavrin era în cămăruţa sa. Când m-a descoperit sub sărăcăcioasa înfăţişare de pescar, a zâmbit cu îngăduinţă. Apoi a făcut semn tânărului ofiţer să iasă.

— În viaţa mea, mi-a grăit Wavrin de îndată ce-a plecat ofiţerul, am fost înşelat de mulţi oameni. Dar voi, a adăugat el cu acelaşi glas dojenitor, aţi întrecut orice măsură.

— Până veţi binevoi să-mi spuneţi cu ce m-am făcut vinovat, i-am răspuns cu toată stăpânirea de care eram în stare, nădăjduiesc să primesc măcar o scurtă lămurire.

— O vei avea, m-a încredinţat burgundul.

— Vă mulţumesc, m-am înclinat în faţa lui. Dar, până una alta, vă rog să-mi îngăduiţi a vă înapoia nedesfăcută scrisoarea voastră către domnul Ţării Româneşti.

Wavrin s-a arătat oarecum mirat.

—Mi s-a spus că v-aţi folosit totuşi de scrisoare şi de numele meu.

— Vă voi dovedi că totul nu-i decât o scorneală prost ticluită, am înlăturat cu tărie învinuirea. Vă rog să cercetaţi întâi peceţile.

Burgundul a luat scrisoarea de la mine şi a început s-o răsucească în mâini fără prea multă încredere.

— Altceva? m-a iscodit el mai departe. Ce doriţi a mai spune?

— Ştiţi cumva pentru ce sunt urmărit cu atâta înverşunare?

— Pentru furt de oameni şi de bunuri, ucidere de oameni şi trădare a ţării în care v-aţi născut, a rostit cavalerul burgund, privindu-mă necruţător cu ochii săi mari, de-un albastru întunecat.

— Ar ajunge doar una din aceste fapte pentru a fi spânzurat de cel mai înalt catarg al acestei corăbii.

— Nici nu vă aşteaptă altă soartă, m-a încredinţat Wavrin. Dar asta n-o vor face oamenii mei, ci slujitorii prietenului nostru, principele Valahiei.

— Dacă m-aş simţi câtuşi de puţin vinovat, seniore, n-aş mai îndrăzni să apar în faţa voastră.

— Îndrăzneala anumitor oameni întrece deseori orice margini.

Îmi dădeam însă seama că burgundul ţinea să mă asculte. Şi n-am întârziat să mă folosesc de aceste clipe prielnice.

— Seniore! De mă credeţi ori ba, vă rog să ţineţi seama de un fapt: am ca ostatec o primejdioasă iscoadă turcească.

— Numele?

— Bordea.

— Nepotul acelui dregător…

— Vornicul Manea.

Wavrin m-a măsurat neîncrezător din priviri.

— Cum puteţi dovedi că acest boier se află în slujba sarazinilor?

— O veţi afla din propria lui gură.

— Vreţi să spuneţi că-şi va mărturisi singur trădarea?

— Fără doar şi poate.

— În faţa mea?

— Şi-n auzul vostru.

Burgundul, care nu-şi mai găsea astâmpăr după atâta şedere în portul Brăila, mi-a îngăduit răgazul necesar ca să-i povestesc toate întâmplările prin care am trecut de când m-am despărţit de el.

— Dacă nu v-aş cunoaşte cât de cât, a rostit el după ce m-a ascultat până la capăt, m-aş îndoi că se află vreun sâmbure de adevăr în cele ce mi-aţi spus.

— Fireşte, am îndrăznit să adaug, toate aceste întâmplări v-au ajuns la urechi în alt chip?

— Tocmai acest lucru mă îndeamnă să cântăresc bine totul şi să aflu unde-i adevărul, mi-a mărturisit Wavrin.

— La mijloc! am încercat să glumesc.

Wavrin a adăugat atunci ca pentru sine:

— Dovezile pe care mi le-aţi adus mi-au dat de gândit. Şi mă-ntreb dacă mărturisirile pe care vreţi să le scoateţi în faţa mea de la acel trădător n-ar trebui să fie auzite şi de cineva apropiat principelui Valahiei?... Deci când urmează sa ne înfăţişezi această trădare?

— Chiar mâine!

— Mâine? Fireşte… N-avem de ce amâna. Şi nu văd de ce nu i-am propune fiului principelui Valahiei o partidă de pescuit.

CAPITOLUL XIII

A doua zi, cam la vreo trei ceasuri de la răsăritul soarelui, şapte bărci pescăreşti se desprindeau de cheiul portului Brăila, pornind să taie de-a curmezişul undele liniştite ale Dunării. Ascuns într-o gârliţă, în stuf, urmăream nerăbdător apropierea lor. Iar când bărcile au ajuns cam la o bătaie de săgeată de malul drept, am pus mâna pe vâsle şi am ieşit cu bărcuţa mea la vedere.

Ivirea mea a atras numaidecât luarea aminte. Iar una dintre bărci, în care se aflau ostaşi ai coconului domnesc, mi-a şi tăiat calea.

— Încotro? m-a întrebat unul dintre ei.

— Caut un loc mai bun de pescuit, i-am răspuns cuminte.

— Cunoşti bine împrejurimile? a stăruit acesta.

— Doar aici am crescut, l-am minţit cu seninătate.

— Hai cu noi, mi-a poruncit ostaşul.

— Am treburile mele, rn-am împotrivit.

— Dacă ne urmezi de bună voie, n-o să-ţi pară rău, m-a sfătuit oşteanul.

Am întors capul spre celelalte bărci. Într-una din ele l-am zărit pe Walerand de Wavrin însoţit de secretarul acestuia, iar în alta pe coconul domnesc, un tânăr uscăţiv şi neastâmpărat, alături de care

stătea, ca un câine de pază, un boier bătrân şi bărbos: mentorul.

— Cine sunt? m-am arătat neştiutor în faţa oşteanului care m-a oprit.

— Prea vrei să ştii multe, a râs acesta.

M-am văzut apoi împresurat din toate părţile. În patru lotci se aflau oamenii coconului, iar în celelalte trei, ai seniorului burgund.

Feciorul lui Vlad Dracul părea nemulţumit de această oprire.

— Suntem gazde, îl povăţuia mentorul pe cocon. Trebuie sa facem poftele oaspeţilor.

— Cu poftele astea ale lor nu mai apucăm să prindem azi peşte, a mai adăugat coconul uitându-se încruntat în largul apelor.

Wavrin, care ghicea pricina nemulţumirii coconului, s-a prefăcut însă a nu-i păsa şi a cerut să mă apropii de barca lui. Secretarul a dat glas în greceşte dorinţei şambelanului.

— Dar ce vrea de la mine? m-am grăbit să întreb în acelaşi grai.

— Ştii greceşte? s-a arătat mentorul mirat.

— Mama mea a fost grecoaică, l-am minţit.

— Aţunci poţi vorbi cu ei şi fără mine, a rostit mentorul cam obosit.

Wavrin mă cerceta în vremea asta cu o privire de parcă mă vedea întâia oară.

— Pescarule! m-a întrebat el prin secretar. Noi suntem nişte oameni care ne pricepem mai mult la mânuit armele decât la pescuit. Poţi să ne duci într-un loc în care peştii să fie atât de nătângi încât să se prindă singuri în cârlige?

— Dacă porunciţi, le spun să vină chiar gata fierţi sau prăjiţi, după pofta fiecăruia.

Răspunsul meu şăgalnic a plăcut nu numai seniorului burgund, ci şi mentorului coconului.

— Aţi văzut ce nas am? s-a lăudat cavalerul burgund. Am simţit de departe că soarta ne-a scos în cale o călăuză fără pereche.

— Eu nu m-aş da cu atâta uşurinţă în mâinile primului venit, şi-a arătat neîncrederea feciorul lui Vlad Dracul.

— Cum? a întrebat Wavrin nedumerit. Dumneavoastră aveţi mai puţină încredere în oamenii voştri decât un străin ca mine?.

Coconului nu i-a căzut deloc bine această dojană. Şi mi-a poruncit cam răstit să-i duc acolo unde credeam de cuviinţă.

— Dar să te ferească sfântul, a mai adăugat el cu asprime, să ne porţi fără rost pe drumuri.

— Dacă nu v-o place, l-am încredinţat, să nu-mi daţi niciun gologan.

— Dar cine a pomenit de gologani? s-a arătat coconul mirat de îndrăzneala mea.

— Nişte feţe ca ale voastre nu mă vor lăsa la despărţire cu mâna goală, am stăruit.

— Se vede că ai mamă grecoaică, mi-a mai zis coconul. Ştii să te târguieşti.

Am apucat vâslele şi am început să mân barca la vale, până în dreptul altei gârliţe. Iar acolo am cotit-o la dreapta, urmat de cârdul de bărci care purta nişte pescari cum n-au mai văzut acele bălţi.

Am asudat de-a binelea până am străbătut păienjenişul de gârle şi gârliţe presărat în cale. Locul spre care-mi purtam musafirii era pregătit de cu noapte. Radu Stan şi cei doi slujitori, având şi ei înfăţişări de pescari, ne-au întâmpinat cu pălăriile în mâini.

— Gata? i-am întrebat.

— Totul e cum trebuie, m-a încredinţat Radu Stan.

Am căutat să văd dacă nu se zărea cumva prin stufăriş coliba noastră. Nici urmă.

— Am ajuns? a întrebat coconul cu veşnica lui nerăbdare.

— Acuşi, l-am liniştit.

În faţa noastră se întindea o baltă mare, din care mai trebuia să străbatem doar o mică parte, până într-un loc unde începea o gârliţă scurtă. Aceasta

era legată de altă baltă. De cu seară am zăgăzuit un capăt al gârliţei, pentru a opri peştele care trecea dintr-o parte în alta. Iar în zori am îndiguit şi celălalt capăt. Treaba asta ne-a cerut oarecare osteneală. Dar peştele, închis în strâmtoare, forfotea ca într-un ceaun. Când ne-a văzut isprava, cavalerul burgund a rostit mulţumit;

— N-ai fost departe de adevăr, pescarule. Ne aduci peştele aproape pe tavă.

S-au apucat cu toţii de pescuit. Numai cine nu voia nu prindea peşte. În joacă, unii ostaşi burgunzi foloseau în loc de ciorpac coifurile, iar alţii ţinteau cu arcul solzii argintii ai crăpcenilor.

Într-un ceas s-a scos atâta peşte, încât ar fi săturat o ceată de zece ori mai numeroasă decât cea care se afla acolo.

— Mulţumit? l-am întrebat pe cocon.

Feciorul lui Vlad Dracul m-a încredinţat că eram vrednic să slujesc ca stolnic la curtea tatălui său.

Spre amiază am început să ne îngrijim şi de pregătirea mesei. Stângaciu şi Bursuc au adunat între timp câteva braţe mari de sălcii uscate pentru foc, iar slujitorii coconului şi ai cavalerului burgund au scos din bărci burdufurile cu vin.

Ospăţul a ţinut până aproape de chindie. S-au închinat multe ploşti şi s-au făcut tot atâtea urări. Mulţumiţi de felul în care i-am primit, cei doi oaspeţi de seamă ai mei mă ţineau, drept răsplată, lângă ei. Şi datorită acestui fapt am putut trage cu urechea pe îndelete la ce vorbeau. Lucruri noi n-aveam să aflu. Mi-am întărit doar unele veşti pe care le-am smuls de la Bordea ori le-am auzit în port, din gura negustorilor străini.

Printre altele au vorbit despre călătoria seniorului Petro Vazquez de Saavedra la curtea lui Iancu de Hunedoara cât şi despre întâlnirea acestuia cu domnul Ţării Româneşti. Amândouă soliile s-au încheiat, după câte-mi dădeam seama, cu bine. Principele Transilvaniei a hotărât să vină

la Nicopole cu opt sau zece mii de luptători, pentru a se uni cu flota burgundă. Nobilul castilian a găsit înţelegerea dorită şi la Vlad Dracul.

Când l-am întâlnit cu o săptăniână în urmă pe senior Pedro Vazquez de Saavedra nu ştiam de această înţelegere. Şi de aceea m-au nedumerit atunci întrebările lui.

— Păcat, făcea Wavrin către feciorul lui Vlad Dracul, că nu putem folosi aceste zile prielnice pentru a porni împotriva necredincioşilor.

— Vă înţeleg, seniore, l-a încredinţat coconul. Dar părintele meu socoteşte – şi pe bună dreptate – să lase răgaz oamenilor să-şi strângă bucatele de pe câmp.

— Atunci, când socotiţi că l-aş putea întâlni pe voievod?

— V-am mai spus că Domnul ţine neapărat să vă vadă, i-a răspuns coconul. Dar treburile ţării nu-i îngăduie să vină până aici, la Brăila. De aceea ar fi mai bine să mergeţi voi în întâmpinarea lui.

— Departe?

— Nu aveţi de străbătut decât patru-cinci leghe.

— N-am mai încălecat de mult, a rostit Wavrin către secretarul său. Şi nu văd de ce n-am primi. S-a întors apoi către cocon şi a adăugat: Aş vrea ca la această întâlnire să fie de faţă şi solul nostru.

— Părintele meu n-ar avea nimic împotrivă. Iar timp avem berechet ca să aşteptăm întoarcerea acestui senior de la Constantinopol, s-a învoit coconul.

Abia atunci mi-am lămurit lipsa lui senior Pedro Vazquez de Saavedra din preajma lui Wavrin. Acesta se afla la Bizanţ. A plecat într-acolo cu o corabie care a venit cu mărfuri la Brăila. Noua solie a nobilului spaniol, după câte aveam să aflu mai târziu, era iarăşi o treabă însemnată. Mai întâi castilianul trebuia să-l hotărască pe cardinalul veneţian Condolmieri, legatul papal, căpetenie alături de Wavrin a flotei cruciaţilor, să se-nvoiască la pregătirile ce se făceau în cele trei

tabere pentru atacarea cetăţilor de pe Dunăre stăpânite de turci. Şi domnul Pedro Vazquez de Saavedra trebuia să se străduiască în aşa fel, încât cardinalul să vină cu trei galere pe Dunăre. În al doilea rând, să meargă la Pera, unde se aflau alte trei galere, pentru a le trimite şi pe acestea la Brăila. În sfârşit, să se înapoieze la Constantinopol, unde urma să întâlnească pe principele turc Daud Celebi, care râvnea la tronul ocupat de sultanul Murad al II-lea. Nobilului castilian i s-a cerut să facă tot ce-i va sta în putere, pentru a aduce cu sine la Brăila pe acest principe turc. Ce se urmărea? Nu era greu ghicit. Atât burgunzilor cât şi celor doi voievozi – Vlad Dracul şi Iancu de Hunedoara – le putea fi de folos un duşman al sultanului. Şi se nădăjduia în izbânda soliei lui senior Pedro. Pentru că Daud Celebi avea, mai cu seamă la unguri, legături trainice. Una dintre surorile sale, Catharina, a fost mai întâi soţia marelui nobil ungur Paul Török de Salgo, iar după aceea a celui mai mare nobil din Ungaria, Detrick Czelley.

— Dacă-i om înţelept, a glăsuit la un moment dat cavalerul burgund, principele Daud nu va scăpa un asemenea prilej şi va veni cu noi.

— De la turci vă puteţi aştepta la orice, seniore, a rostit prevăzător mentorul coconului. Ei n-au nici lege, nici cuvânt. Nu cunosc decât bunul lor plac.

— Ştiu însă foarte bine ce vor, a încheiat Wavrin.

M-am uitat la soare. Se apropia de chindie şi-mi ziceam că era vremea să-l arăt pe Bordea sub adevăratul său chip. Burgundul a ghicit nerăbdarea mea şi m-a întrebat:

— Unde ţi-i prinsul?

— În apropiere, într-o colibă.

— Aşa! a rostit el mângâindu-şi pântecul plin. Să-l poftim atunci pe tânărul principe la o scurtă plimbare.

— V-aş fi îndatorat, l-am îndemnat.

Cu vorbele şi purtarea lui de vechi curtean, Wavrin a rânduit în aşa fel lucrurile, încât i-a ridicat pe cocon şi pe mentor de la ospăţ, poftindu-i să vadă împreună cu el o fiară puţin obişnuită, prinsă de mine în baltă.

Cei doi s-au învoit.

Ne-au urmat şi Radu Stan şi Bursuc.

CAPITOLUL XIV

La coliba de stuf ne aştepta Stângaciu, pe care l-am trimis acolo cu mult înainte. Nerăbdător, coconul a întrebat:

— Ce fel de fiară aţi prins? De apă sau de uscat?

— De uscat, i-am răspuns.

— Şi de ce-i chiar atât de neobişnuita?

— Fiindcă întrece în cruzime orice închipuire.

Wavrin, căruia i-am tălmăcit schimbul de vorbe dintre mine şi cocon, a zâmbit pe sub mustaţa-i galbenă.

I-am poruncit apoi lui Stângaciu să scoată fiara afara. Coconul a tresărit, privind temător spre gura colibei.

— Să n-aveţi grijă, l-am liniştit. Acum nu mai poate face niciun rău… E straşnic ferecată.

N-am sfârşit bine vorba şi Stângaciu l-a şi zvârlit pe jupân Bordea la picioarele coconului. Tânărul fecior de domn s-a ferit într-o parte.

— Ce înseamnă asta? m-a întrebat el mânios. Vă bateţi joc de mine?

— Nici gând, l-am încredinţat. V-am făgăduit să vă arăt o fiară. O aveţi la picioare.

— Cine e?

Mentorul, care-l cerceta pe prins, a rostit bucuros:

— Dacă ăsta nu-i jupân Bordea, să-mi radeţi barba şi mustăţile.

— Dezlegaţi-l numaidecât, a răcnit coconul, fierbând de mânie.

Înţelegând din mişcările şi privirea coconului porunca acestuia, Wavrin s-a împotrivit pe loc:

— Omul acesta a vândut turcilor planurile noastre. E un trădător.

— De unde ştiţi? a întrebat coconul neîncrezător.

— A mărturisit chiar el.

— Cui?

— Mie şi însoţitorilor mei, m-am amestecat în vorbă.

— Şi cine eşti dumneata?

— Fac parte din acelaşi neam cu înălţimea voastră… Numele meu e Dionisie sin Ursu.

— Te ştiu! Eşti un pribeag, m-a învinuit coconul.

— E drept, luminăţia ta… Cu picioarele am pribegit. Dar inima mi-a rămas totdeauna credincioasă ţării în care m-am născut.

— Şi aveţi încredere în acest om? l-a întrebat coconul pe Wavrin.

— Până acum n-am avut de ce si mă îndoiesc, i-a răspuns cavalerul burgund.

— Nu îngădui totuşi ca un boier de viţă, de la curtea domnului Ţării Româneşti, să fie călcat în picioare de primul venit.

— Cine-i acest „prim venit”? s-a încruntat Wavrin.

— Fireşte că nu de voi e vorba, l-a încredinţat coconul dându-şi seama pe loc de greşeală.

— Eu v-aş sfătui să nu mai pierdem vremea şi să-l cercetăm, a rostit Wavrin nerăbdător. Şi pentru

a înlătura împotrivirea pe care o mai simţea în tăcerea coconului, a adăugat: Dacă ar fi o treabă numai a voastră nu mi-aş îngădui să mă amestec. Dar faptele acestui om, care zace acum la picioarele voastre, privesc în aceeaşi măsură şi treburile noastre.

— Dreptul de a judeca şi a pedepsi un boier hiclean nu-l are decât domnul ţării, a stăruit coconul. Eu nu am acest drept. De aceea voi da poruncă să fie dus neîntârziat la scaunul domnesc.

— Nu sunt de aceeaşi părere, s-a împotrivit Wavrin. Pe drum, prinsul ar putea scăpa ori… să fie „scăpat”.

— De cine?

— Bănuiesc că are şi el sprijinitori puternici. Mi s-a pomenit printre alţii de vornicul Manea.

Mentorul care s-a mulţumit până atunci să tălmăcească aprinsul schimb de vorbe dintre cocon şi Wavrin, şi-a îngăduit să-l sfătuiască pe tânărul fecior al lui Vlad Dracul:

— Luminăţia Sa, Domnul, nu va fi bucuros să afle că n-aţi îngăduit seniorului de Wavrin să cunoască pe cine şi în ce fel a trădat acest ticălos.

— Eşti sigur că-i un ticălos?

— A fost dintotdeauna, a rostit mentorul fără şovăire.

— Bine, s-a învoit coconul. De ciudă, însă, a îndreptat spre mine fulgerul ochilor săi mari şi negri, zicându-mi:

— Dacă nu vei dovedi vinovăţia acestui boier, ştii ce te aşteaptă?.

— Îmi voi aşeza singur gâtul sub securea călăului, i-am răspuns liniştit.

— Pedeapsa o voi hotărî eu, mi-a amintit coconul. Şi află că va fi cumplită.

— Voia înălţimii voastre, am primit.

Coconul, stăpânit de mânie, s-a răsucit pe jumătate, privind fără ţintă pe deasupra întinderilor fără de sfârşit ale bălţilor Dunării.

— Începeţi! m-a îndemnat Wavrin.

M-am aplecat asupra lui Bordea. Acesta se uita la mine cu deznădejdea unei fiare îndelung hăituite.

— Ce-ai hotărât? l-am întrebat. Grăieşti de bună voie? Bordea a clipit din ochi în semn că se supunea. Mă bucură că te-ai făcut om de înţeles, am adăugat. Dar dacă nu-ţi ţii cuvântul, ştii ce pătimeşti? Bordea a întors fără voia lui pri-virea spre Stângaciu, care-l aştepta cu o cană plină cu miere de albine.

— Nu pricep jocul, a grăit Wavrin nedumerit.

— Jupân Bordea a mai gustat din cana aceasta cu miere şi nu i-a plăcut deloc, l-am lămurit.

— Are un gust atât de rău? s-a mirat burgundul.

— Da' de unde! E el mofturos. În cană se află miere curată, de floare de salcâm. Vă poftesc chiar s-o gustaţi şi să-mi spuneţi dacă aţi mai întâlnit vreodată ceva mai dulce, mai gustos şi mai plăcut la miros.

Cavalerului burgund tot nu-i venea a crede.

— Vă rog! l-am poftit din nou. Şi ca să-i alung orice bănuială, mi-am înmuiat degetul în miere şi-am început să-l ling. Înveselit, Wavrin mi-a urmat pilda. Iar când a dat de gustul mierii, a rostit mulţumit:

— E grozavă!

Şi-a mai înmuiat o dată degetul în cană, după care i-a îmbiat şi pe ceilalţi să se înfrupte.

— Nu pricep totuşi, şi-a arătat Wavrin nedumerirea, ce poate avea prinsul vostru împotriva acestui nectar dumnezeiesc?

— O fi înghiţit prea multă şi i s-o fi aplecat, a rostit în batjocură bărbosul mentor al coconului.

— Oare? a izbucnit cavalerul burgund într-un râs gros.

— Domnilor! a glăsuit coconul nerăbdător, arătând spre Bordea. Aş vrea să sfârşim mai repede cu această treabă care nu-mi face plăcere de fel.

— Păcat că nu vă-nfruptaţi şi voi din acest dar al cerului, a stăruit Wavrin la fel de vesel. V-ar mai fi

îndulcit.

Mentorul, om înţelept, nu i-a tălmăcit coconului ultimele cuvinte ale burgundului. Cunoştea fără îndoială firea iute a învăţăcelului său. Iar eu, pentru a înlătura şi alte neînţelegeri, m-am hotărât să încep a-l descoase pe Bordea. Am luat într-o mână cana cu miere de la Stângaciu, iar cu cealaltă am scos căluşul din gura lui Bordea. Dar acesta a şi strigat deznădăjduit la cocon:

— Stăpâne!

— Gura! l-am adus îndată la tăcere, arătându-i cana de miere. Nu răspunzi decât la ce te întreb.

— Nu vei cuteza, netrebnicule, să mă pui la cazne în faţa prea luminatului cocon! a îndrăznit Bordea să mă înfrunte.

— Bine! mi-am pierdut răbdarea. Văd că nu eşti om de înţeles. Şi fără să mai stau pe gânduri, i-am cerut lui Stângaciu: Ţine-l bine, ca să-i dovedim din nou acestui hiclean puterea nemaipomenită a mierii.

Bordea a dat să ţipe, dar slujitorul meu i-a astupat gura. Jupânul a început atunci să se zbată ca de chinurile morţii.

— La muşuroiul de furnici cu el! am poruncit fără cruţare.

Stângaciu a dat să-l ridice, dar Bordea s-a răsucit în mâinile lui cu atâta putere, încât i-a scăpat.

— Ce e? l-am întrebat văzând privirea îngrozită cu care mă căuta hicleanul. Te astâmperi sau nu?

Bordea a clipit din ochi în semn de deplină supunere. I-am luat iarăşi căluşul, lăsându-l câteva clipe să-şi vină în fire.

— Gata?

Bordea a clătinat din cap. N-avea altă cale.

— Să spui întâi, am început să-l întreb, de când ai legături tainice cu negustorul armean Vartian?

Coconul, auzind numele negustorului, a ridicat din sprâncene.

— Zi! l-am scuturat pe Bordea de umeri.

— De doi ani, a mărturisit acesta cu glasul scăzut.

— În slujba cui se află acest negustor?

— A turcilor.

— Unde intră Vartan la orice oră din zi şi noapte ca la el acasă?

— La sultan.

— Şi cine l-a sfătuit pe Domn să-l ia în slujba sa pe Vartan?

— Eu.

— Cu toate că ştiai cine este?

— Da.

— Cu câţi galbeni te-a „miluit" Vartan până acum? Bordea a tăcut. Nu vrei să spui? Atunci am să-ţi amintesc eu… Moşia de la Malul cu Flori ai cumpărat-o cu banii luaţi de la el… E adevărat sau nu? Bordea a plecat capul. Şi nu te-ai mulţumit cu atât… Te-ai lăcomit şi la amărâta de ocină a lui Dionisie Orbul. Şi arătând spre Radu Stan, i-am zis cavalerului burgund: E vorba de părintele acestui tânăr, un vrednic şi cinstit oştean, care şi-a pierdut văzul pe câmpul de luptă. Iar ticălosul din faţa noastră – m-am răstit la Bordea — după ce l-a jefuit pe bietul orb de puţinul său avut, l-a înecat într-un iaz. L-am scuturat iarăşi pe Bordea de umăr: E adevărat sau nu? Acesta a tăcut şi de această dată.

— Cine l-a înecat pe Dionisie Orbul? s-a interesat mentorul.

— Berilă Chiorul, i-am răspuns.

— Nu m-aş mira, a grăit mentorul către cocon.

— Sunt încredinţat că veţi cere Domnului să pedepsească pe acel ucigaş aşa cum se cuvine, i-a cerut Wavrin tânărului fecior al lui Vlad Dracul.

— Nu mai e nevoie! i-a răspuns coconul, aruncând o privire scurtă spre mine. Spada lui a fost mai iute.

— Berilă Chiorul a murit de mâna mea, a rostit Radu Stan.

— Deci putem socoti încheiată această poveste? s-a arătat Wavrin nerăbdător.

— Încă nu, seniore, am stăruit. Pentru că vreau să aflaţi şi pricina întemniţării în beciurile domneşti a acestui tânăr.

Walerand de Wavrin s-a întors tot în clipa aceea către Radu Stan, întrebându-l:

— Aşa e… Care a fost pricina?

— Am avut neprevederea, seniore, să mă uit în jur, i-a răspuns tânărul cu o plecăciune.

— Fiţi mai desluşit, i-a cerut burgundul.

— Curând după sosirea mea în cetatea de scaun, întâmplarea mi l-a scos în cale pe negustorul armean Vartan.

— Îl cunoşteaţi mai de mult?

— De astă-iarnă, din Bulgaria.

— A, da! s-a dumirit Wavrin. Mi-aţi povestit pate-mi-se despre fuga voastră dintr-un convoi de robi.

— Întocmai, seniore. Era în a treia zi după fuga mea şi a slujitorului meu. Stăteam amândoi ascunşi într-o şiră de fân la marginea unei păduri. Aşteptam să se facă întuneric, ca să putem porni mai departe. Slujitorul meu (Bursuc a clătinat capul pentru a întări spusele stăpânului său) tocmai voia să vadă ce se mai petrecea în împrejurimi, când l-am văzut trăgându-se speriat înapoi. „Ce e?“ l-am întrebat Mi-a făcut semn să tac şi să rămân ascuns. După câteva clipe de aşteptare mi-au ajuns la ureche două glasuri bărbăteşti. Grăiau în turceşte.

— Şi despre ce vorbeau cei doi bărbaţi?

— Despre nişte treburi care priveau pe domnul Ţării Româneşti, pe voievodul Transilvaniei şi pe voi. Pe atunci – vă rog să mă iertaţi – eram tare neştiutor. Auzeam pentru prima oară de numele vostru.

— Nu-i niciun păcat, l-a încurajat Wavrin, dar nu-ţi mai aminteşti nimic din tot ce-au vorbit?

— Ba da… Faptul că aţi rămas să iernaţi cu flota la Constantinopol îi îngrijora.

— Cred şi eu, a rostit Wavrin plin de sine. Altceva?

— Se întrebau ce veţi face după desprimăvărare?

— Au văzut, a adăugat Wavrin umflându-se mai mult în pene. Marea Neagră se afla la cheremul meu. Iar cu ajutorul vostru, s-a întors cavalerul burgund către cocon, în curând vom fi stăpâni şi pe Dunăre.

Feciorul lui Vlad Dracul a aplecat capul în semn de încuviinţare.

— Povestiţi! a stăruit Wavrin pe lângă Radu Stan.

— Cei doi se întrebau dacă n-ar fi nimerit ca turcii să întărească mai bine cetăţile de la Dunăre, a istorisit acesta mai departe. Se temeau atât de domnul Ţării Româneşti, cât şi de voievodul Transilvaniei.

— Asta înseamnă că nu erau nişte oameni de rând!

— Nu, seniore, l-a încredinţat tânărul. Nu m-a răbdat inima şi mi-am făcut o mică deschizătură în fân, ca să-i pot vedea la faţă.

— Cine erau?…

— După hainele lor scumpe, după port şi grai, am bănuit că unul era subaşă al acelor locuri, iar celălalţ un negustor bogat. Dar nici prin gând nu mi-a trecut că aveam să-l întâlnesc apoi pe negustor sub chipul lui Vartan, omul de încredere al domnului Ţării Româneşti.

— Dar ce căutau ei în acel loc părăsit, la marginea unei păduri, după cum spuneţi?

— Erau la vânătoare.

— Asta-i tot?

— Altceva n-am mai auzit, fiindcă s-au îndepărtat de ascunzătoarea mea, chemaţi de larma gonaşilor din pădure.

— Cât am călătorit pe mare împreună, s-a întors Wavrin către mine, nu mi-aţi spus nimic despre această întâmplare?

— Mărturisesc, seniore, că nici eu n-am luat în seama acest fapt la vremea aceea, m-am dezvinovăţit.

Cavalerul părea mulţumit de cele aflate şi n-a mai stăruit să-l descoase pe Radu Stan. În schimb a început să-l întrebe, coconul pe tânăr;

— Când l-ai întâlnit pe Vartan în cetate?

—Îndată ce-am sosit în Târgovişte. Tocmai treceam prin dreptul Vorniciei, când Vartan ieşea de acolo, însoţit de jupân Bordea.

— Ţi-ai dat seama din prima clipă că era el? a rostit coconul bănuitor.

— Nu, i-a răspuns Radu Stan stăpân pe sjne. La început mi s-a părut doar că l-am mai văzut undeva. Dar nu-mi aminteam când şi mai ales unde. Nici prin cap nu-mi trecea să fie unul şi acelaşi om cu negustorul zărit astă-iarnă în Bulgaria. Dar chipul lui nu-mi dădea pace. Îmi stăruia în minte oriunde mă duceam şi orice făceam. În aceeaşi seară m-am dus cu o scrisoare la spătarul Neagoe. Tatăl meu îl ruga pe spătar să mă ia în slujbă… Marele boier era cu chef în seara aceea şi m-a poftit atunci la masă. Şi în timp ce ne ospătam, am început să-i povestesc vrute şi nevrute despre păţaniile mele cu turcii. Printre altele a venit vorba şi despre subaşa şi negustorul întâlnit de mine în Bulgaria. „Cum arătau"? m-a întrebat atunci spătarul. Şi în clipa aceea mi-am dat seama că unul dintre ei semăna leit cu negustorul armean zărit la Vornicie. I-am mărturisit numaidecât spătarului bănuiala mea. Când m-a auzit, acesta a sărit ca ars: „Eşti sigur?“ m-a întrebat. „Pun gâtul sub secure, i-am răspuns. Doar l-am văzut cum te văd pe domnia ta“. Spătarul, cu chipul luminat de această descoperire, a început să umble de la un capăt la celălalt al încăperii. S-a oprit apoi în dreptul meu şi mi-a zis:

„Măi, băiete! Bagă de seamă! Dacă te înşeli şi-l asemuieşti pe armean cu altcineva, nu te mai scapă de gâde nici Maica Precista! Dar dacă spui adevărul şi armeanul e unul şi acelaşi om cu cel de care zici, ţi-a pus Dumnezeu mâna în cap“! L-am privit atunci pe spătar în lumina ochilor şi am rostit fără şovăire: „Nu mă înşel nici cât negru sub unghie, boierule!“ Spătarul a mai stăruit o clipă cu privirea pe faţa mea, după care mi-a spus: „Du-te la han şi aşteaptă acolo până te chem. Dar nu sufla nimănui nicio vorbă. Ne-am înţeles?“ Aşa am făcut. Dar a fost rău. Pentru că, pe la miezul nopţii, m-am trezit cu Berilă Chiorul şi cu alţi ticăloşi năvălind în încăperea mea. M-au legat ca pe un hoţ de drumul mare şi m-au dus fără nicio vorbă la beciurile domneşti. De ce? Nu mă puteam dumiri. Înclinam chiar să-l învinuiesc pe spătarul Neagoe de rea credinţă. Dar el n-avea săracul nicio vină. Nu el, ci acest jupân, care zace acum la picioarele voastre, s-a năpustit asupra mea ca o fiară.

— Ce-a fost în fapt? l-a întrebat Wavrin pe cocon.

— Ca la toate curţile… şi la noi sunt uneltiri, a răspuns acesta cam în silă.

— Măria Ta, i-a cerut atunci mentorul învăţăcelului său. Ar fi bine să împrăştiem orice urmă de bănuială din partea seniorului de Wavrin.

— Cum? a întrebat coconul fără chef.

Mentorul a făcut atunci o scurtă plecăciune în faţa şambelanului ducelui Burgundiei şi a adăugat la povestirea lui Radu Stan:

— Spătarul Neagoe a fost poftit în seara aceea la curte, unde Domnul i-a încredinţat nişte treburi. Erau atât de grabnice acele treburi, încât Domnul i-a cerut spătarului să plece chiar în noaptea aceea în ţară. Înainte de a porni, însă, spătarul Neagoe a apucat să împărtăşească Luminăţiei Sale ce-a aflat de la tânărul Radu Stan şi ce bănuia el în legătură cu aceste lucruri. După plecarea spătarului, Domnul l-a chemat îndată la curte pe vornicul

Manea. Ce-au vorbit şi ce au hotărât, nu mai ei ştiu. Ce a urmat… aţi aflat.

— Fără voia sa, Domnul a aruncat mielul în gura lupului, am adăugat eu cu oarecare amărăciune.

— Bine că s-a sfârşit aşa, a încheiat Wavrin. Dar aş vrea să ştiu, dacă-mi îngăduiţi, pe unde se află acum acest „vestit” negustor armean?

— A spălat putina, am răspuns în locul celorlalţi.

— Când?

— Îndată ce-a aflat în mâinile cui a încăput jupân Bordea.

— Neplăcut lucru. Asta înseamnă că turcii au ştire de tot ce am plănuit? Voi ce părere aveţi? l-a întrebat, cavalerul burgund şi pe cocon.

Fiul lui Vlad Dracul, iute la mânie ca şi tatăl său, s-a răsucit ca o sfârleză pe călcâie, s-a repezit la Bordea, l-a prins de piept şi l-a scuturat strigându-i în urechi:

— Mărturiseşte, câine!

— Măria Ta, a scâncit acesta sugrumat. Îndură-te!

— De ce ne-ai vândut, Iudă? Ce nu ţi-a ajuns la curtea părintelui meu? Ai primit moşii şi dregătorii… Erai unul dintre cei mai puternici oameni din cetate… De teama ta se ascundeau şi copiii prin case… Ce mai doreai? Să urci şi pe tron?

— Când am venit la curte eram un om necăjit, s-a hotărât Bordea să mărturisească. Şi atunci mi-a ieşit în cale acest armean care m-a orbit cu bogăţia lui. Jinduiam să ajung ca el. Galbenii sunt ochii dracului… Nu m-am putut împotrivi ispitei.

— Câine! a izbucnit coconul cu şi mai multa mânie. Vei muri de mâna mea!

Mentorul i s-a aşezat atunci în faţă.

— Nu-ţi murdări mâinile cu sângele acestui ticălos, Măria Ta! Lasă-l în seama gâdelui.

Spumegând de furie, coconul şi-a vârât spada în teacă şi s-a întors plin de scârbă de la Bordea. În faţa lui stătea liniştit, privindu-l fără sfială, Radu Stan.

— Îmi pare rău că ai îndurat atâta pe nedrept, i-a zis feciorul lui Vlad Dracul. Vei primi înapoi tot ce ţi s-a luat. Iar moartea tatălui tău va fi răscumpărată tot prin moarte. Asta ţi-o făgăduieşte fiul Domnului Ţării Româneşti.

Radu Stan s-a aplecat în faţa coconului, rostind cu glasul scăzut:

— N-am să uit aceste vorbe, Măria Ta.

— Să fii încredinţat, şi-a întărit coconul făgăduiala. Iar drept răsplată pentru credinţa ta faţă de ţară, am să-l rog pe Domn să te numească în slujba mea.

Bucuros ca un copil, Radu Stan s-a lăsat într-un genunchi, murmurând:

— Îţi mulţumesc, Măria Ta!

Dar coconul l-a ridicat de umeri şi i-a poruncit:

— De azi înainte nu vei mai îngenunchia în faţa nimănui!… Asta mi-i voia.

Priveam mulţumit la cei doi tineri. Dionisie Orbul putea să doarmă, liniştit somnu-i de veci. Pe feciorul său îl aştepta o soartă la care fostul oştean nici nu visase.

— Acest tânăr principe, mi-a şoptit Wavrin arătând spre cocon, făgăduieşte să fie un vrednic urmaş la scaunul Ţării Româneşti.

— Să v-audă cerul! am rostit cu nădejde în suflet.

— Iar vouă, a mai adăugat către mine cavalerul burgund, vă datorez şi mai mult ca până acum.

— De ce, seniore? m-am prefăcut a nu înţelege.

— Mi-aţi dovedit din nou, cu prisosinţă, neîntinata voastră bunăcredinţă.

— Acesta e singurul bun de pe lumea asta, seniore, pe care m-am străduit să-l port cu mine neştirbit.

— V-ar mai lăsa inima să veniţi iarăşi în slujba mea?

— M-am obişnuit să-mi ţin făgăduielile, seniore. Şi dacă ţin bine minte, am zis că vă voi sluji atâta vreme cât vă veţi afla pe pământul ţării mele.

— Atunci, a rostit cavalerul burgund mulţumit, nu ne rămâne decât să ne înapoiem la ospăţ şi să ciocnim câte o cupă.

CAPITOLUL XV

Era pe la sfârşitul lui iulie, când am pornit cu alai mare să-l întâlnim pe Vlad Dracul. Călăream în frunte, între Wavrin şi cocon, folosindu-le

amândurora de tălmaci. În urma noastră veneau don Pedro Vàzquez de Saavedra, mentorul coconului, secretarul lui Wavrin şi bineînţeles Radu Stan, de care feciorul lui Vlad Dracul prindea tot mai mult drag.

Tânărul oblăduit de mine era însă tare mâhnit pentru că nobilul castilian, la întoarcerea sa de la Constantinopol, îi adusese o veste dintre cele mai dureroase. Frumoasa Iro, fata căpitanului Mesembriei, căzuse în mâinile turcilor şi se afla după câte se credea în haremul vreunui subaşă din Bulgaria.

— N-ai uitat-o deloc! l-am certat pe Radu Stan, văzându-i suferinţa.

Acesta nu mi-a răspuns. Îl înţelegeam. Era prima sa dragoste. O dragoste neîmplinită, care-l mistuia ca focul.

„Nu-i nimic, mi-am zis. Se vindecă".

La fel de necăjit, dar din alte pricini, era şi feciorul lui Vlad Dracul. Acesta nu-şi putea ierta că l-a încredinţat pe Bordea unor paznici nepricepuţi. În drum spre scaunul domnesc, hicleanul a scăpat de sub veghe şi s-a făcut nevăzut.

Wavrin, în schimb, se arăta vesel. Trimisul său, don Pedro Vàzquez de Saavedra, s-a întors de la Constantinopol, împlinindu-şi bine sarcinile încredinţate. A adus nu numai bombarda cu pietre şi praf de puşcă, dar şi pe Daud Cclebi. Principele turc a venit cu o ceată de treizeci de oameni ai săi. Peste câteva zile urma să sosească la Brăila şi cardinalul Condolmieri, legatul papal, împreună cu celelalte galere. Dar cavalerul burgund mai era mulţumit şi de armăsarul pe care călărea. Era un şarag sprinten, tânăr, carc-şi muşca mereu zăbala, dornic s-o rupă la fugă. Wavrin îl stăpânea cu o mână de călăreţ priceput, bătându-l prieteneşte cu palma.

— Frumos cal! a rostit la un moment dat burgundul către mine.

— E din hergheliile Moldovei, seniore, i-am răspuns cu îndreptăţită mândrie.

Pe la jumătatea drumului ne-a ieşit în cale o ceată de boieri. Era solia lui Vlad Dracul, trimisă să întâmpine oaspeţii şi să-i ducă spre locul întâlnirii. În fruntea soliei îşi juca bidiviul negru spătarul Neagoe. Falnic bărbat era acest spătar. Avea o faţă rotundă, veşnic zâmbitoare, luminată de nişte ochi mari, albaştri. Iar în jurul lui trezea numai poftă de viaţă.

„Nici nu-i de mirare că jupâniţa Neacşa se usucă de dorul lui”, mi-am zis.

În urma spătarului, posomorât ca o zi de toamnă târzie, călărea vornicul Manea. Boierul, lovit amarnic de hiclenia lui Bordea, se uita pieziş în lături. Doar o singură dată a trecut cu privirea peste Wavrin, după care s-a oprit şi asupră-mi. „I-s zilele numărate la Vornicie”, mă gândeam.

După cuvenitele plecăciuni, ceata de boieri s-a alăturat alaiului nostru. Spătarul Neagoe a trecut în dreapta coconului, întrebându-l, după cuviinţă, cum o mai ducea. Acesta însă i-a răspuns scurt, repezit. N-avea chef de vorbă. Spătarul i-a zâmbit cu îngăduinţă şi l-a lăsat pe cocon să treacă în faţă. Şi-a alăturat apoi calul de cel al lui Radu Stan. Tânărul era bucuros de cinstea pe care i-o arăta marele dregător. Pe mine, în schimb, spătarul nu m-a învrednicit nici măcar cu o privire. Dar nu m-am supărat.

La locul întâlnirii, într-o dumbravă neaşteptat de frumoasă, am găsit corturile ridicate. În jurul lor forfotea un roi de slujitori. Vlad Dracul ţinea la faima de gazdă fără cusur a poporului din care să trăgea. O dată cu alaiul domnesc au sosit acolo şi trimişii lui Iancu de Hunedoara. Printre ei am întâlnit cu mirare şi pe vechiul meu „prieten”, fostul curtean al regelui Vladislav. Acesta m-a măsurat o clipă din priviri şi a trecut apoi pe lângă mine de parcă nu m-ar mai fi întâlnit până atunci.

M-am prefăcut la fel de nepăsător. Mai târziu, însă, când eram încălzit binişor de vin, am căutat să stau de vorbă cu el între patru ochi. Ne-am întâlnit din întâmplare într-o poieniţă, nu departe de locul ospăţului.

— Tinere domn! i-am zis pe un ton dojenitor. De ce-ţi bagi nasul unde nu-ţi fierbe oala?

Fostul curtean m-a fulgerat cu ochii săi albaştri, ducând mâna la spadă:

— Plecaţi din faţa mea!

— Îmi datorezi o lămurire, am stăruit fără să mă clintesc din loc.

— Care anume?

— L-ai pârât pe Radu Stan la Domnie, zicând că ar fi un trădător. Şi, datorită acestui lucru, tânărul a avut de pătimit mult.

— Mă miră spusele voastre, a rostit el cu nepăsare. Îl văd printre oamenii coconului.

— Aceasta-i datorită faptului că am izbutit să dovedesc netemeinicia învinuirii pe care i-ai adus-o. Altfel Radu Stan ar fi zăcut acum la câteva picioare sub pământ.

— Nu-i timpul pierdut nici pentru el, nici pentru domnia ta, mi-a râs în nas trufaşul nobil.

— M-am întrebat şi stărui să mă întreb de ce mă urăşti?

— Meriţi oare atâta cinste din partea mea?

— Eşti încă foarte tânăr, am încercat să mă stăpânesc. Mai târziu însă ai să-ţi dai singur seama de tot ce faci.

— M-aş îndoi, a rânjit iarăşi la mine fostul curtean.

— Eu nu-ţi port duşmănie. Şi mă întreb de ce?

Tânărul a căscat ochii mari.

— Mă uluieşti! a rostit el mirat. Nu cumva îţi sunt chiar drag?

Şi, mai iute decât mă aşteptam, el a şi tras spada, strigându-mi: Apără-te!

Era hotărât să se bată chiar în clipa aceea cu mine. Din obişnuinţă, am dus mâna la şold. Dar

când am atins fierul rece al spadei, am simţit că nu voi putea să lupt cu acest tânăr. Nu-mi dădeam seama de ce. Era întâia oară în viaţă când mâna nu-mi asculta porunca.

— Eşti un laş! am auzit însă batjocura fostului curtean. Un vierme dintre cei mai scârboşi, pe care am să-l strivesc sub talpă. Trage spada, neputinciosule!

Am scos atunci arma şi, mai mult fără voia mea, am început să mă apăr. Tânărul nobil lovea din ce în ce mai furios şi nu-i mai puteam ţine piept.

„Dintr-o clipă în alta voi cădea străpuns”, îmi ziceam. Nu simţeam în mine nici măcar îndemnul de a-mi aduna puterile slăbite fără pricină. Iar potrivnicul meu, pe măsură ce mă vedea sleit, se dovedea mai înverşunat. Sărea ca un cocoş tânăr în jurul meu, pregătindu-mi lovitura hotărâtoare. O aşteptam dintr-o clipă în alta.

La faţa locului s-a ivit însă în clipa aceea Radu Stan.

— Ce faci, bădiţă? m-a chemat speriat.

Am întors capul spre el. Dar potrivnicul meu s-a folosit de acest prilej, repezind vârful spadei spre mine. M-am ferit într-o parte, dar nu îndeajuns de repede. O împunsătură puternică, urmată de chiotul bucuros al tânărului nobil, m-au încredinţat că aveam umărul împuns.

— Îţi ajunge? mi-a râs acesta în nas.

— Ai să-mi dai socoteală, laşule! a sărit atunci Radu Stan cu spada goală.

— Nu! l-am oprit. Voi încheia eu socotelile cu el. Apără-te, fecior de curvă!

Tânărul nobil s-a făcut alb la faţă. Învinuirea mea l-a lovit în inimă. Orbit de furie, s-a aruncat asupră-mi fără să gândească prea mult. M-am ferit de lovitura lui, dar m-a înjungheat în schimb rana de la umăr. Aceasta sângera din plin. Mi-am adunat însă puterile şi mi-am pregătit una din loviturile mele care nu dădeau greş. Când s-a

aruncat din noii asupra mea, am străpuns pieptul potrivnicului meu.

Horcăind, acesta s-a lăsat într-un genunchi. Sângele i-a şi năvălit pe gură.

— L-ai dat gata, a rostit Radu Stan nu fără oarecare părere de rău.

— Şi-a căutat moartea cu lumânarea, i-am răspuns, ţinându-mă cu mâna de umăr.

— N-am văzut niciodată atâta slăbiciune la domnia ta, a mai adăugat Radu Stan. Ce-ai păţit?

— Nici eu nu ştiu.

Răfuiala dintre mine şi tânărul nobil a făcut repede înconjurul întregii adunări din acea frumoasă dumbravă. Solii lui Iancu de Hunedoara au venit să se plângă lui Wavrin. Acesta mă căuta cu priviri întrebătoare. M-am apropiat îndată de el.

— Aveţi într-adevăr umărul străpuns? m-a cercetat burgundul.

— Stângul, seniore, i-am răspuns fără şovăire. Dar asta nu mă va împiedica să mânuiesc spada la fel de bine cu braţul drept.

— După cum arătaţi, s-ar crede că nici dreapta nu va mai slujeşte ca altădată.

— Chiar şi rănit, seniore, sunt în măsură să astup gura oricărui duşman.

— Tânărul acela nu mi s-a părut un luptător de mâna întâi, a stăruit Wavrin.

— Nici nu este.

— Şi atunci?

— Am să vă lămuresc îndată.

— Sunt chiar nerăbdător, m-a îndemnat Wavrin.

M-am înclinat şi i-am povestit pe scurt cum s-a petrecut totul.

După ce m-a ascultat cu răbdare, cavalerul burgund a răspuns solilor lui Iancu de Hunedoara:

— N-aveţi de ce vă plânge… Omul vostru a fost acela care a lovit primul într-un chip laş.

— Asta spune dânsul, a arătat neîncrezător către mine capul soliei.

— Ceea ce rosteşte un om care se bucură de încrederea mea nu poate fi pus la îndoială, a sfârşit Wavrin vorba.

Solii s-au întors neîmpăcaţi la locurile lor.

— Vă mulţumesc, seniore, am grăit bucuros către Wavrin.

— Pentru ce? s-a arătat el mirat.

— Pentru nemărginita voastră încredere.

— Până la această vârstă am învăţat să cunosc oamenii, a mai adăugat el. Şi-apoi prostănacul acela nici nu merita altă soartă… Dar să lăsăm astea… Spuneţi-mi: durerea din rană vă îngăduie să mai rămâneţi în preajma mea? Fiindcă aş mai avea de pus la cale nişte treburi cu Domnul Ţării Româneşti.

— Să nu vă faceţi griji, seniore, pentru o zgârietură.

Cu toate că rana sângera încă şi mă înjunghia, sorbeam din cupa de vin cot la cot cu ceilalţi comeseni. Iar când Wavrin a reînceput vorba cu Vlad Dracul, m-am dovedit un tâlmaci dintre cei mai ageri.

Şambelanul ducelui de Burgundia ţinea să audă din nou, din gura Domnului Ţării Româneşti, făgăduiala acestuia că va da burgunzilor destul grâu şi destule care pentru a purta bucatele până la galere.

— Noi am păstrat ţara netulburată în timpul secerişului, i-a spus Domnul. Turcii nu ne-au mai cutreierat în vara asta ogoarele.

Cercetam pe furiş chipul lui Vlad Dracul. Avea nişte trăsături aspre, ascuţite, tăiate ca în piatră. Când vorbea, faţa îi rămânea neclintită. Doar ochii lui mari, întunecaţi, răspândeau în jur fiori.

— Am vrea să pornim cât mai repede asupra Durostoruluî, ă mai adăugat Vlad Dracul. Odinioară noi am cucerit şi am ruinat acest oraş. Acum nu mai are niciun zid întreg. Dar şi-a ridicat iarăşi casele şi e plin de norod.

— De ce vă necăjeşte acest oraş? a întrebat Wavrin.

— Se află acolo un loc de trecere peste Dunăre din pricina căruia ţara noastră-i mereu vătămată.

— De îndată ce sosesc toate galerele, putem porni, s-a învoit cavalerul burgund.

Vlad Dracul a cumpănit câteva clipe în tăcere, apoi a întors iarăşi capul spre Wavrin, zicându-i:

— Nu cunoaşteţi drumul pe apă ce urmează să-l străbateţi. Şi n-ar fi plăcut să apucaţi pe vreun braţ al Dunării care să vă ducă în altă parte decât la Durostor.

— Avem o călăuză foarte bună, a arătat Wavrin spre mine. Până acum nu ne-a dat de sminteală.

Vlad Dracul a ridicat una din sprâncenele sale groase şi m-a cercetat scurt. Apoi şi-a lăsat privirea în vinul din cupă, mormăind:

— Călăuza asta a voastră ar trebui să ştie că eu sunt Domnul Ţării Româneşti.

Am tresărit, întrebându-mă ce va urma.

— Nădăjduiesc că nu s-a făcut până acum cu nimic vinovat faţă de voi? l-a iscodit Wavrin.

— Ba da, a glăsuit aspru Vodă. Mai întâi a uitat că s-a născut pe acest pământ.

— Credeţi? şi-a arătat Wavrin mirarea.

— Cum poate fi numit altfel decât venetic cel care slujeşte de atâta amar de vreme doar pe străini?

Ruşinat, mi-am lăsat capul în pământ. Avea dreptate.

— După câte ştiu, mi-a luat Wavrin iarăşi apărarea, acest vrednic ostaş n-a ridicat niciodată spada împotriva ţării sale.

— O fi! Dar acum, când ţara se află în restrişte, nu-i sare în ajutor!

— Dacă acest căpitan îmi îngăduie, s-a întors Wavrin către mine, aş vrea să aduc la cunoştinţă Înălţimii Voastre că dorinţa lui cea mai arzătoare este aceea de a se înapoia pentru totdeauna în locurile unde s-a născut. E o mărturisire pe care

mi-a făcut-o de îndată ce-a păşit pe puntea corăbiei mele. Şi dacă în clipa de faţă se mai află în slujba mea, pentru aceasta numai eu port vina. Fiindcă eu l-am rugat să mă ajute.

— Punga voastră o fi mai plină, a zâmbit Domnul în batjocură.

De data aceasta nu m-am mai putut stăpâni şi am îndrăznit să-l înfrunt pe Domn.

— Măria Ta! Ai tot dreptul să mă judeci cu asprime. De aceea nici n-am crâcnit până acum. Dar ultimele Tale vorbe m-au ruşinat pe nedrept. Te rog să-l întrebi pe acest cavaler burgund cu cât mă plăteşte?

—Vrei să spui că-i slujeşti pe veresie? s-a arătat Vodă neîncrezător.

— Adevăr grăiesc, Măria Ta. Am rămas mai departe în slujba lui, numai ca să-ţi fiu ţie şi ţării de folos. Şi prin tot ce-am făptuit până acum gândesc că am dovedit cu prisosinţă acest lucru.

— Trebuie să ştii, m-a dojenit Vodă mai departe, că în ţara asta eu sunt stapân. Şi cât voi domni eu, nu voi îngădui nimănui să se poarte în ea şi mai ales la curtea mea, ca pe ocina lui taică-su.

— Despre ce-i vorba? a întrebat Wavrin, nemulţumit că nu înţelegea graiul pe care-l foloseam.

— Nişte treburi ale noastre, l-am liniştit.

— Aa! Asta-i cu totul altceva.

— Ai un bun apărător în burgundul ăsta! a reluat Vodă vorba, privind în fundul cupei sale.

— Îmi doresc să găsesc în Măria Ta altul şi mai bun.

— Am fost supărat rău pentru tot ce-ai făcut în cetatea mea de scaun, mi-a mărturisit Vodă cu un glas care a devenit neaşteptat de blând. De ce n-ai venit la curte? Doar aveai şi o scrisoare a burgundului către mine?

Lui Vlad Dracul nu-i cădea deloc bine că un căpitan de lefegii i-a deschis ochii asupra celor ce se petreceau la curtea sa. Dar ce puteam să-i fac?

Nu era vina mea. El şi-a ales ca dregător un hiclean. M-am hotărât totuşi să-l îmbunez:

— Astfel s-ar fi cuvenit să fac, Măria Ta. Dar mi-era teamă că, până ajungeam în faţa Luminăţiei Tale, tânărul aflat sub oblăduirea mea ar fi ajuns cu gâtul sub securea gâdelui.

— Te înşeli, a rostit Vodă mai în şoaptă. Am lăsat anume ca Radu Stan să fie închis. Urmăream să văd ce va face Bordea.

— Dacă-i aşa, cer smerit iertare Măriei Tale.

—Vei căpăta iertarea, mea numai atunci când îl vei prinde iarăşi pe hicleanul de Bordea şi-l vei arunca la picioarele mele.

— Îţi făgăduiesc, Măria Ta.

Văzându-mi capul plecat, Wavrin a înţeles căi scurta cearta dintre Vodă şi mine a luat sfârşit.

— Cum e? m-a descusut burgundul.

— Am iscălit un pact.

— Greu?

— Nu dintre cele mai uşoare.

— Din păcate aveţi şi-un umăr beteag, m-a luat iaraşi Wavrin în şfichiul usturător al limbii sale.

CAPITOLUL XVI

Abia pe înserate ne-am despărţit de Vlad Dracul şi de curtea sa. Domnul a poruncit fiului său să-l urmeze în cetatea de scaun. A trebuit să-mi iau şi eu rămas bun de la Radu Stan. Tânărul s-a uitat cu îngrijorare la umărul meu rănit.

— N-am nici pe dracu', l-am liniştit. Grijă mi-i mai mult de tine. Să fii cu băgare de seamă acolo unde te duci. Să nu te laşi întărâtat de nimeni. Fiindc-or mai fi rămas pe acolo niscaiva oameni de-ai lui Bordea. Şi ăştia nu te iartă.

— Din ziua în care am păşit pe poarta cetăţii de scaun am avut multe de învăţat, m-a încredinţat Radu Stan.

— Nu te culca pe urechea asta, l-am sfătuit mai departe.

În privirile lui Radu Stan stăruia însă o durere greu ascunsă.

Era părerea de rău a despărţirii, ori altă suferinţă, mult mai adâncă?

— Nu-mi place ce citesc în privirea ta!

— Ce citeşti? mi-a zâmbit el cu vinovăţie copilărească.

— N-am căderea să-ţi poruncesc. Şi chiar de-aş avea, n-aş face-o.

— De ce?

— Fiindcă inimii nu-i poate nimeni porunci. Dar străduieşte-te măcar să-ţi stăpâneşti această suferinţă. Altă cale nu-i.

— Poate ar mai fi una, mi-a răspuns Radu Stan cu faţa luminată de un gând numai de el ştiut.

— În viaţa mea, am adăugat, m-am lăsat purtat de cele mai nesăbuite îndemnuri.

— Şi-ţi pare rău?

— Nu.

— Atunci lasă-mă să fac la fel… Pentru ca la vremea când voi ajunge la vârsta dumitale să nu-mi pară rău că am trăit.

Walerand de Wavrin, dornic să pornească înapoi spre Brăila, mă aştepta nerăbdător.

— Te porţi cu el, a rostit cavalerul burgund, de parca ţi-ar fi cel mai drag fecior.

— Acum chiar mi-i ca un fecior, i-am mărturisit. Mai cu seamă după ce şi-a pierdut tatăl.

— Nu ştiu ce mă face să cred, a stăruit Wavrin, ca duci dorul unui copil?

— Îmi zgândăriţi o rană deschisă, seniore. Este poate cea mai grea părere de rău din câte m-au încercat în lungul anilor.

—Ştiţi, a scăzut Wavrin pe neaşteptate tăria glasului, mă întreb dacă slăbiciunea pe care aţi dovedit-o astăzi în faţa tânărului nobil pe care l-aţi răpus, n-a fost pricinuită cumva chiar de această neîmplinirc a vieţii voastre?

— Fără îndoială! l-am încredinţat. Dar mi-i teamă, seniore… Mi-i teamă că pricina e alta.

— Nu-mi dau seama.

— Nici eu nu mi-am dat seama până azi. Mai bine-zis abia azi m-am dumirit de ce mă gândeam mereu la tânărul nobil răpus de mâna mea.

— Avea o înfăţişare, mai ales o purtare, de nesuferit.

— E adevărat.

— Şi faţă de voi, mai cu seamă, avea a duşmănie parcă înnăscută.

— Asta am văzut şi eu. Şi tocmai acest fapt m-a pus pe gânduri… De ce mă ura cu atâta înverşunare? mă întrebam mereu. Numai pentru faptul că nu-i plăceau ochii mei?… Greu de crezut.

— Atunci?

— Mi-i teamă, seniore, că mi-a fost dat sa ispăşesc nişte păcate ale tinereţii.

Dornic, ca orice om, să asculte întâmplări de mult uitate, Wavrin şi-a oprit calul în loc şi m-a privit, de parcă atunci mă zărea pentru întâia oară.

— N-o să-mi spuneţi că acest tânăr nobil era un presupus fiu al vostru?

— Nu, seniore… Nu m-am dus cu gândul atât de departe… Dar unele lucruri nu mi le pot totuşi lămuri.

— Anume?

— Dacă aveţi puţin răgaz, am să vă istorisesc o întâmplare a mea mai de demult.

— Pentru aşa ceva am oricând răgaz, m-a îndemnat Wavrin.

— Când m-am aflat azi cu spada-n mână, faţă-n faţă cu tânărul nobil, ceva m-a făcut să înţepenesc ca lovit de dambla.

— V-aţi amintit de o iubire din tinereţe?

— Întocmai… De prima iubire… Era o femeie de la circ… Aveam pe-atunci doar optsprezece ani şi fugeam dintr-o mănăstire.

— După cum arăta tânărul acela, a zâmbit Wavrin mai mult pentru sine, părea să fi avut o mamă frumoasă.

— Băiatul avea, seniore, nu numai ochii actriţei, dar şi aceeaşi lucire năprasnică în priviri… Aducea cu ea până şi la zâmbet, la tăietura dintre sprâncene, la adânciturile din jurul gurii…

— Vă cred, mi-a întrerupt Wavrin şirul vorbelor. Şi nu m-ar mira să aveţi dreptate. Pentru că am mai auzit de asemenea întâmplări de necrezut, dar adevărate. În vremurile astea, când soarta te poartă dintr-un loc în altul, te poţi aştepta la orice.

Cu o fluturare de zâmbet pe buze, Wavrin şi-a îndemnat apoi bidiviul la drum. Până la Brăila n-am mai schimbat cu el nicio vorbă privitoare la tânărul răpus de mine. Doar a doua zi, la ospăţul de dimineaţă, la care era de faţă şi capul soliei lui Iancu de Hunedoara, cavalerul burgund l-a întrebat ca din întâmplare pe nobilul ungur:

— Printre însoţitorii voştri se număra şi un tânăr adus de mine cu corabia de la Mesembria.

Capul soliei, un bărbat în pragul bătrâneţii, s-a uitat la Wavrin cu oarecare mirare, apoi a întors spre mine o privire dojenitoare.

— Ne pare tuturor rău de cele ce s-au petrecut, a rostit în cele din urmă capul soliei.

— Şi mie, l-a încredinţat Wavrin. Dar aş vrea, dacă-mi este îngăduit, să ştiu cine era acel tânăr? Din ce familie se trage?

— Tatăl său a fost un nobil care s-a bucurat de multă cinstire la curtea regelui Ungariei.

— Şi mama?

Solul a căutat în lături cu privirea şi a adăugat:

— Tânărului nu-i făcea de loc plăcere să-şi amintească de mama sa.

Inima a început să-mi bată tot mai repede.

„Este sau nu fiul ei?“ mă întrebam.

— Nu avea o mamă de viţă nobilă? a întrebat iarăşi Wavrin.

— Nu, seniore, i-a răspuns solul. Dar aş vrea să capăt făgăduiala voastră şi a sfetnicului vostru că totul va rămâne între noi.

— Asta se înţelege de la sine, l-a încredinţat Wavrin.

— Bătrânul, şi-a reluat solul destăinuirea, era văduv cam de multişor când a întâlnit o femeie de la circ. Mi-o amintesc şi eu bine. Era o femeie de o frumuseţe rar întâlnită, încât nu-i de mirare că bătrânul a îndrăgit-o. I-a plăcut într-atât această femeie, încât a luat-o de la circ, a adus-o la el acasă, unde a ţinut-o mai abitir ca pe-o prinţesă.

— Până aici nimic deosebit, a rostit Wavrin zâmbindu-mi ghiduş.

Dar eu eram atât de aprins la faţă, încât nu mai desluşeam ce se vorbea.

— Această femeie, a istorisit solul mai departe, i-a dăruit bătrânului un fecior. Cel răpus ieri, a mai adăugat acesta arătând spre mine.

De tulburat ce eram, am răsturnat cupa cu vin. Fără a se supăra pe neîndemânarea mea, Wavrin şi-a scuturat picăturile de pe piept.

Nu mai puteam să-i ascult. Le-am cerut amândurora îngăduinţa de-a pleca, zicându-le că m-a apucat o ameţeală.

— Du-te, du-te! s-a învoit cavalerul burgund. Şi ai grijă de umărul rănit! De acolo ţi se trage ameţeala.

În ziua aceea am umblat năuc de colo-colo. Stângaciu, care se ţinea scai de mine, încerca zadarnic să-mi intre în voie. Nu mai puteam nici să mănânc, nici să beau. Iar arşiţa pricinuită de rană creştea.

Peste noapte m-am zvârcolit în fierbinţeli mari. Bietul Stângaciu m-a îngrijit cum s-a priceput mai bine. Dar a doua zi m-am trezit atât de vlăguit, încât nu m-am mai putut ridica din pat.

Neliniştit de lipsa mea, Walerand de Wavrin şi-a trimis secretarul, ca să afle cum o mai duceam. L-am rugat pe acesta să ceară din parte-mi iertare seniorului. Nu mă puteam înfăţişa în ziua aceea înaintea cavalerului burgund.

Mai târziu m-am pomenit la căpătâiul meu chiar cu acesta.

— Care dintre cele două răni v-a ţintuit la pat? m-a întrebat Wavrin.

— Cea din piept, seniore, i-am mărturisit.

Wavrin mi-a pus atunci mâna pe fruntea-mi încinsă.

— Fierbinţelile astea au darul de a vindeca multe boli… Şi pe cele sufleteşti.

— Să vă audă Cerul! m-am rugat.

Nu mai puteam ţine ochii deschişi. Cred că m-a cuprins un leşin. Când m-am trezit era vremea prânzului şi la căpătâiul meu se afla doar credinciosul meu Stângaciu.

— Cum te mai simţi, stăpâne?

— Crezi că mai ştiu pe ce lume mă aflu?

— Boierul cel mare din Burgundia v-a trimis un ulcior cu vin negru, pe care l-am fiert cu nişte buruieni tămăduitoare… Dă-l peste cap… Te va pune iarăşi pe picioare.

Mi-era într-adevăr o sete năprasnică. Tremurând de slăbiciune, am dus ulciorul la gură şi am băut din el până mi-am pierdut răsuflarea. M-am odihnit câteva clipe şi iar am băut. Stângaciu mă urmărea cu ochii strălucind de bucurie.

— Dacă-i vorba pe-aşa, a glăsuit el mulţumit, apoi mâine mergem la pescuit.

— Soiul rău nu piere, i-am răspuns, ştergându-mi picăturile de vin din barbă.

CAPITOLUL XVII

După vreo săptămână m-am învrednicit să ies şi eu din casă. Păşeam încă nesigur, dar simţeam cum îmi recăpătăm puterile. Stângaciu nu mă lăsa însă nicicum singur. De atâta veghe, bietul om se subţiase la faţă de parcă el ar fi zăcut în locul meu.

În această vreme viaţa şi-a urmat cursul ei neabătut. Domnul Pedro Vàzquez de Saavedra a fost trimis de Wavrin cu o nouă solie la Iancu de Hunedoara.

La o zi după plecarea lui a sosit la Brăila şi cardinalul Condolmieri cu cele cinci galere aşteptate. Mi-a părut rău că n-am putut lua parte la întâlnirea dintre legatul papal şi Walerand de Wavrin. Aveam să aflu după aceea că trimisul Romei, după multă vorbă, s-a învoit asupra hotărârilor luate de Wavrin şi de domnul Ţării Româneşti.

Sprijinit de braţul lui Stângaciu am coborât în port, unde stăteau ancorate ceie opt galere. Pe una dintre ele flutura o mândră flamură roşie, cu o măciulie mare aurită, având deasupra şase fâşii purpurii. Bănuiam că Wavrin a dat aceasta galeră principelui turc Daud Celcbi şi însoţitorilor săi.

Am urmărit un timp marinarii burgunzi care-şi dregeau galerele şi rânduiau toate după rostul lor. M-am înapoiat apoi în oraş. Mă simţeam singur şi părăsit. Până a cădea la pat, luasem parte la cele mai însemnate întâlniri şi aveam ştiinţă de tot ce se punea la cale. După aceea însă au uitat toţi de mine. Era un simţământ ce mă apăsa greu.

— Te mai doare ceva, stăpâne? m-a cercetat Stângaciu cu necurmata lui grijă.

— Cred că am început să îmbătrânesc, băiete, i-am mărturisit cu amărăciune. Poate că ar trebui să

lăsăm totul baltă şi să ne îndreptăm spre locurile părinteşti.

— Nu te supăra că ţi-o spun, a zâmbit Stângaciu şăgalnic, dar te-am auzit şi altă dată grăind la fel.

Am zâmbit şi eu. Stângaciu avea dreptate. De câte ori nu-mi făgăduisem să sfârşesc cu viaţa asta de pribeag? Dar pas de te ţine de asemenea hotărâre. Ajungea un singur îndemn ca s-o pornesc din nou pe neprevăzute şi întortocheate cărări.

În piaţa oraşului am întâlnit tot în ziua aceea o ceată de călăreţi. Sosea de la un drum lung, şi avea în frunte pe feciorul lui Vlad Dracul. Coconul era însoţit de cinci-şase boieri de seamă şi de mai mulţi slujitori. Mă aşteptam să văd printre ei pe Radu Stan. Dar acesta lipsea. Aş fi vrut să pornesc neîntârziat pe urmele călăreţilor, dar mă simţeam istovit.

— Ţine-te după ei, i-am poruncit lui Stângaciu, şi află ce-i cu Radu Stan.

M-am tras apoi cum am putut spre casa în care eram găzduit. După ce m-am lungit în pat, cu mâinile sub cap, am început să caut în minte pricina lipsei lui Radu Stan din preajma coconului. Presimţiri dintre cele mai negre îmi dădeau târcoale. Şi n-am găsit pace decât atunci când am auzit în curte tusea seacă a lui Stângaciu. M-am ridicat în coate, aşteptând cu sufletul la gură ivirea acestuia.

— Ei? l-am întâmpinat nerăbdător.

— Am stat de vorbă cu un slujitor.

— Ce ştie de Radu Stan?

— Zice că nu mai este la curte.

Inima mi-a zvâcnit în piept cu putere.

— Dar unde e?

— Nu ştie… Zice că a plecat acum două sau trei zile în mare taină.

— Singur?

— Cu Bursuc.

— Trimis de Domn, de cocon, de cine?

— Slujitorul zice că nu ştie nici el.

Am sărit iute din pat şi i-am cerut lui Stângaciu să mă îmbrace cu cele mai bune straie. Mi-am încins cureaua, mi-am agăţat spada la şold, n-am uitat nici de jungher şi am pornit în grabă spre casa boierească la care trăsese coconul.

Când am ajuns acolo, eram lac de sudoare. Dar nu-mi păsa. Ţineam cu orice preţ să-l văd chiar atunci pe cocon. Străjerul aflat de veghe la poarta curţii boiereşti mi-a pus suliţa în piept. I-am spus cine eram şi ce doream.

— Nu se poate, s-a împotrivit acesta. Am poruncă şă nu las pe nimeni.

Am scos punga de la brâu şi l-am îmbiat cu un galben. Străjerul nici nu s-a uitat. Am mai scos un galben. Degeaba.

„Ăsta nu se lasă cumpărat nici cu o pungă plină", mi-am zis. Am privit în jur. Se însera şi prin partea locului nu se vedea ţipenie de om. Stângaciu mă privea întrebător. I-am făcut cu ochiul. M-a înţeles.

— Bine, omule, i-am zis apoi străjerului. Dacă nu vrei, nu-i cu supărare. Dar te rog să trimiţi prin cineva Înălţimii Sale o scrisoare.

Am scos de la piept brevetul meu de căpitan de lefegii şi l-am întins spre străjer. Acesta, de bună credinţă, a dat să-l ia. Dar n-a mai apucat. L-am prins cu o mână de braţ, iar cu cealaltă l-am izbit în burtă. Stângaciu, care a sărit în ajutorul meu ca o pisică sălbatică, a desăvârşit treaba. L-a culcat pe străjer la pământ cu un pumn, apoi l-a tras în tufiş, unde l-a dezbrăcat, i-a luat armele şi a trecut el însuşi de veghe.

— Dacă mai vine cineva, îndeplineşte aceeaşi poruncă, i-am spus lui Stângaciu. Nu îngădui nimănui să treacă!

Slujitorii coconului, obosiţi de drum, se pregăteau de culcare. M-am strecurat printre ei fără nicio piedică. Dar în faţa casei boiereşti vegheau alţi doi străjeri. Trebuia să mă feresc şi

de-aceştia. Am oprit o roabă şi i-am cerut să-mi arate un loc anume. Ţiganca, ruşinată oarecum de cererea mea, m-a purtat până după colţul casei. Acolo am oprit-o.

— Găsesc şi singur.

Roaba şi-a dezvelit şiragul dinţilor albi şi mi-a întors fundul rotunjit de fustele largi, încreţite.

Cum am scăpat de roabă, am şi început să caut un loc prin care să pătrund în conac. În spatele casei se afla o scară. Am ridicat-o şi am sprijinit-o de streaşină, chiar în dreptul deschizăturii de la pod.

Până ce-am găsit chepengul, am orbecăit destul de mult prin pod. Am coborât apoi pe scara dinăuntru şi m-am pomenit într-o tindă în care ardea un opaiţ. Din încăperile casei răzbătea un zumzet înăbuşit de voci.

„Petrec!“ mi-am zis.

Am ridicat opaiţul şi am început să cercetez cele trei uşi ale tindei. Cea din dreapta dădea, după socoteala mea, în cuhnie, iar cea din faţă în sala unde vegheau, fără doar şi poate, alte străji. Nu-mi rămânea decât să intru pe uşa din stânga. Am apăsat pe clanţă şi am crăpat uşa. Niciun semn de viaţă. Am păşit cu fereală înăuntru, cercetând încăperea la lumina opaiţului. Era odaia unei slujnice. Poate chiar a doicei stăpânei casei. M-am îndreptat pe vârfuri spre uşa dimpotrivă şi am ascultat. Nici din cealaltă încăpere nu se auzea nimic. Mi-am strecurat capul înăuntru. În odaia largă, încărcată de lucruri scumpe, ardeau lumânări mari de ceară. Şi mai peste tot se zăreau veşminte şi podoabe femeieşti.

„Dacă mă prinde boierul în iatacul cucoanei lui, am sfeclit-o”, mă gândeam, făcând oarecum haz.

De aici se auzeau limpede glasurile celor ce se ospătau.

Am intrat apoi într-o tindă luminată iarăşi de o lumânare. Uşa ducea, după socoteala mea, chiar în sala ospăţului. Am izbit-o cu putere în lături. M-a

întâmpinat mai întâi un ţipăt ascuţit de femeie, apoi o voce groasă, răstită, bărbătească.

Cât cotrobăisem prin pod mă umplusem de funingine şi de pânză de păianjen. Arătam bineînţeles ca o sperietoare.

— Vă cer iertare, cinstite feţe, m-am aplecat înaintea mesenilor, dar n-am putut să mă înfăţişez altfel înaintea voastră.

Mesenii au izbucnit în hohote de râs. Doar stăpânul casei, mânios foc, s-a proţăpit în faţa mea, m-a prins de piept si a început să-mi strige în urechi:

— Cine eşti dumneata? Şi cum îţi îngădui să intri în casa mea ca un hoţ de drumul mare?

Mă uitam la el cu o privire atât de nevinovată, încât gazda s-a mâniat şi mai rău:

— Răspunde, omule, că altfel te dau pe mâna slugilor să te facă una cu pământul!

— Iartă-l, boierule, i-a cerut coconul printre hohote de râs. E… e… sfetnicul de taină al… al căpitanului burgund.

— De ce n-a intrat atunci, ca un om de treabă, prin uşa din faţă? a stăruit gazda în supărarea sa. Poftim! a arătat el şi mai furios la nevasta căzută de spaimă într-un jilţ. Mi-a băgat jupâniţa în spărieţi. Cu ochii bulbucaţi şi faţa roşie ca sfecla, gazda mi-a pus în vedere: Dacă-mi pierde jupâniţa, ce mă fac?

M-am uitat cu părere de rău la pântecul ţuguiat al tinerei femei. Dar coconul, care era cu chef, m-a scos din încurcătură strigând în hazul tuturor:

— Îl pui să-ţi facă alt copil la loc.

Gluma coconului era deşănţată. Dar în fierbinţeala băuturii au primit-o toţi cu chiote şi hohote.

Trezită curând din leşin, jupâniţa şi-a ascuns faţa ruşinată după un văl, în timp ce bărbatul, ei privea încurcat când la cheflii, când la mine.

— Boierule, i-am grăit cu blândeţe. Chiar ai de gând să mă ţii aşa, în picioare?

— Nu! Pofteşte! s-a bâlbâit stăpânul casei. Să chem numai o roabă, ca să te primenească… Dar să ştii că-mi pare rău!... Să-mi faci tocmai mie una ca asta?

— Dacă mi-ai închis uşa! l-am dojenit. A trebuit să intru prin podul casei.

— N-au înţeles prostănacii de străjeri porunca dată, şi-a cerut gazda iertare. Dar nu face nimic. Fii binevenit în casa mea. Pofteşte, te rog.

M-a dus apoi fără întârziere într-o odaie alăturată, unde m-am spălat de funingine şi m-am curăţat de păienjeniş. Dar înainte de-a mă întoarce în sala ospăţului, i-am mărturisit gazdei:

— Sa ştii, boierule, că am mai făcut o poznă!

— Doamne, iartă-ml! şi-a pocnit acesta palmele. Ce-ai mai făptuit? Nădăjduiesc că nu mi-ai trimis niciun slujitor pe lumea cealaltă?

— Nu, l-am liniştit. Şi chiar vreau să-ţi spun că ai nişte oameni de toată încrederea. Mai ales cel pus de strajă la poartă.

— Chiar aşa, a făcut gazda. Cum ai trecut de el?

— L-am culcat puţin în tufişul de lângă poartă şi am pus în locul lui pe slujitorul meu, ca să îndeplinească mai departe straşnica poruncă dată de domnia ta.

Gazda a clătinat din cap a dojana, dar şi-a chemat îndată omul de încredere, poruncindu-i să nu-l vatăme câtuşi de puţin pe slujitorul meu, ci să-l aducă la cuhnie şi să-l ospăteze cum se cuvine. O dată rânduită şi această treabă, m-am înapoiat liniştit în sala ospăţului. Coconul, cum m-a văzut, m-a poftit lângă el. Feciorul lui Vlad Dracul, pe cât de posac era treaz, pe atât de ghiduş se dovedea în faţa cupei cu vin. Şi a trebuit să-i rabd multe. Dar când am găsit o clipă prielnică, i-am grăit:

— V-am încredinţat un tânăr la care ţin foarte mult. Şi nu-l văd aici.

— Nici n-o să-l vezi o bucată buna de vreme, mi-a răspuns coconul cu nepăsarea tinereţii.

— Cunoşti, Măria Ta, că eu ţin acum locul părintelui acestui tânăr, am stăruit.

— Am aflat, m-a încredinţat coconul, purtându-şi ochii neastâmpăraţi peste chipurile mesenilor.

— Şi nu sunt oare în dreptul meu să aflu ce soartă aţi menit copilului meu de suflet?

— De ce vrei neapărat să-mi strici cheful din astă-seară? s-a arătat el nemulţumit de stăruinţa mea.

— Dacă-i de rău, îndură-te de mine şi nu mă mai ţine pe jar!

— Nu-i de rău, m-a liniştit coconul. Radu Stan a cerut să plece.

— Unde?

— Peste Dunăre.

Vestea mi-a străpuns inima.

— Ce caută acolo? am întrebat cu glasul înăbuşit. Dacă-l prind turcii, îl mănâncă de viu.

— Radu Stan se întoarce teafăr şi din iad, m-a încredinţat coconul.

— Ştie însă Măria Ta ce dor l-a mânat pe acest tânăr dincolo de Dunăre? am ridicat glasul fără să-mi dau seama.

— Vorbeşte mai încet, mi-a cerut coconul. În afară de domn şi de mine – acum şi de dumneata – nu ştie nimeni unde a plecat Radu Stan. Iar cât priveşte dorul lui, cred că acesta îi va ajuta în loc să-i strice.

Nu mai aveam ce să adaug. Trebuia să mă împac cu soarta care mă punea din nou la încercare. Şi-apoi dacă asta era voia lui Radu Stan, chiar nu mai aveam cui bănui ceva.

— Hei! a ţipat coconul cu glasul lui vesel, tineresc, către gazdă. În casa asta nu se mai poate bea o picătură de vin?

Ca la poruncă, toţi comesenii au ridicat cupele închinând pentru cocon, pentru părintele acestuia şi pentru izbânda împotriva duşmanului care pândea de pe malul drept al Dunării. Mi-am sorbit şi eu cupa până la fund, trântind-o apoi pe masă.

— Aşa-mi place! m-a lăudat feciorul lui Vlad Dracul. Când suntem la ospăţ, să bem, iar când suntem pe câmpul de luptă, să luptăm.

Petrecerea s-a încheiat la ziuă.

CAPITOLUL XVIII

În aceeaşi dimineaţă m-am înfăţişat înaintea seniorului Walerand de Wavrin. Acesta nu-şi putea ascunde un zâmbet tainic.

— Îi tragi ca-n anii tinereţii?

— Nu-i în obiceiul meu, seniore, m-am apărat. Doar aţi văzut. Am simţit însă nevoia să-mi sting focul ce-mi arde-n piept. Acum am şi altă pricină.

— Am auzit. Dar zorul care ne aşteaptă are să te facă să uiţi de toate necazurile.

— Măcar de-ar fi aşa!

— Ce mai face coconul? De ce l-a trimis Domnul iarăşi la Brăila?

— Ca să vă păstreze gândurile cele bune.

— Se mai îndoieşte oare de noi?

— Ţara asta a fost de atâtea ori înşelată şi trădată, încât bieţii oameni suflă şi-n lapte prins.

În suita lui Wavrin se afla şi un nobil care purta însemnele voievodului Iancu de Hunedoara.

— Un nou sol? l-am întrebat în şoaptă pe burgund.

— Da… Şi care ne-a adus o veste nu prea îmbucurătoare.

— S-a răzgândit cumva voievodul Transilvaniei?

— Dimpotrivă. Adună cât mai multă oaste. Dar socoteşte că nu poate fi la Nicopol înainte de sărbătoarea Maicii Domnului din septembrie. Şi aşteptarea asta mă scoate din răbdări.

— Aşteptarea îşi are uneori rostul ei, am încercat să-l îmbărbătez. Am văzut bătălii câştigate de cei răbădători.

Wavrin s-a aplecat totuşi nemulţumit peste puntea corăbiei.

Pe chei, în dreptul galerei, s-a oprit tocmai atunci un călugăr. Văzându-l, Wavrin s-a posomorât şi mai mult.

— Ce dracu’ mai vrea şi popa ăsta? a rostit el necăjit.

Călugărul a urcat pe punte, căutându-l cu privirea pe cavalerul burgund. I-a zâmbit silit, cu prefăcută smerenie.

— Cu ce vă pot fi de folos, părinte? l-a întâmpinat cavalerul burgund.

— Monseniorul Condolmieri doreşte să vă vadă.

— Vine el aici?

— Nu, seniore, i-a răspuns călugărul cu aceeaşi prefăcută smerenie. Monseniorul vă aşteaptă pe

galera sa.

— Spune-i că, după ce rânduiesc treburile grabnice pe care le mai am aici, voi veni să-l văd.

Călugărul şi-a plecat fruntea spre mâinile sale împreunate, a mulţumit lui Wavrin pentru făgăduiala dată şi a făcut cale întoarsă. Când a socotit că nu-l mai putea auzi altcineva în afară de mine, Wavrin a grăit cu năduf:

— Dacă n-ar fi popii ăştia, am trăi de două ori mai mult. A scos apoi un oftat prelung, după care mi-a zâmbit:

— Şi voi ziceaţi că aveţi griji mai mari ca ale mele?

— Grijile sunt pe potriva fiecăruia, i-am răspuns. Cei mari au şi griji mari.

Cavalerul burgund s-a cufundat iarăşi în tăcere.

— Când aţi spus că pornim? am stăruit.

— Tocmai asta trebuie să hotărăsc cu popa… El nu vrea să se clintească de aici înainte de jumătatea lui august… Şi nici nu văd cum aş putea să-i schimb gândurile… E încăpăţânat ca un catâr.

— Dacă voievodul Transilvaniei nu poate veni la Nicopol mai devreme de opt septembrie, nu-i târziu să plecăm de aici pe la mijlocul lui august, mi-am rostit părerea.

— Ştiu eu ce greutăţi ni se pot ivi în cale? s-a arătat Wavrin prevăzător. Şi ţin să mă întâlnesc cu principele Transilvaniei la ziua hotărâtă.

S-a răsucit apoi pe călcâie şi a plecat posomorât, să-l întâlnească pe cardinalul Condolmieri.

Rămas singur, am căutat să mă alătur grupului în care se afla solul lui Iancu de Hunedoara. Îl ştiam din vedere, de pe vremea când am slujit şi eu în oastea voievodului Transilvaniei. După felul cum mă privea, părea că îşi amintea de mine. L-am întrebat în ungureşte de sănătate. Acesta însă mi-a zâmbit pe sub mustaţa-i galbenă, răsucită în sus, haiduceşte şi mi-a răspuns în româneşte:

— Domnia ta ar trebui să-mi spui cum o mai duci cu sănătatea.

— Cunoşti graiul nostru? m-am arătat bucuros.

— Mama mea e românca, m-a lămurit acesta. De la ea ani deprins acest grai.

— Şi de ce dovedeşti atâta grijă pentru sănătatea mea?

— Am auzit că ai încrucişat spada cu un tânăr.

— Mă căiesc amarnic, am rostit mai mult pentru mine.

— Cred, mi-a împărtăşit solul suferinţa. Întâmplător, a adăugat el cu glasul sfătos, cunosc bine familia acestui tânăr.

— Şi pe mama lui?

— Şi pe ea.

— Mai trăieşte?

— Bineînţeles… În Polonia. Şi se ţine încă foarte bine, cu toate că se apropie, dacă nu mă înşel, sau chiar a sărit peste cincizeci de ani.

— Cam aşa, am socotit eu în minte.

— Ce legături ai avut cu ea?

L-am poftit să ne tragem mai spre marginea punţii, într-un loc ferit de urechi nedorite. Şi în timp ce-mi plimbam privirea peste unda liniştită a Dunării, am început să-I povestesc:

— Erain foarte tânăr pe atunci. Iar mama acestui tânăr avea vreo zece ani mai mult ca mine. E lesne de înţeles că nu-mi dădea inima ghes, să-mi petrec toată viaţa lângă ea. Cu toate că femeia se ţinea scai de mine.

—Nici nu-i de mirare, m-a cercetat solul cu privirea. Care femeie ar fi lăsat din mâini un tânăr chipeş, cum bănuiesc că erai pe atunci?

Am zâmbit fără voie.

— Aveam într-adevăr multă trecere la femei, şi-mi risipeam fără socotinţă darurile tinereţii. Din aceasta pricină ea ardea ca o vâlvătaie, urmărindu-mă zi şi noapte cu temerile ei… Până într-o zi, când s-a încurcat cu bătrânul… Dar n-a rupt nici dragostea cu mine… Mă căuta peste tot şi mă chema pe ascuns în casa bătrânului. M-am dus de câteva ori la ea, dar a început să-mi fie silă. Într-o

seară femeia m-a aşteptat zadarnic. M-a căutat a doua zi la han. Dar eu eram hotărât să curm pentru totdeauna această dragoste şi am alungat-o. Rănită în mândria ei de femeie frumoasă şi bogată, aceasta şi-a schimbat dragostea în ură. O ură de moarte. Şi poate că n-am mai sta acum împreună de vorbă, dacă soarta-mi norocoasă nu m-ar fi scăpat de pedeapsa ei… A mers până-ntr-acolo, încât a năimit un ucigaş care să-mi ia viaţa. Acesta m-a pândit într-o ulicioară pustie, într-o seară când mă întorceam târziu acasă, urmărind să mă înjunghie. Spre norocul meu, pumnalul lui a nimerit în punga cu bani pe care o ţineam la piept. M-am tras iute înapoi şi am scos spada. Dar potrivnicul meu era un spadasin de mâna întâi, în timp ce eu abia deprindeam mânuirea armelor. Mi-am făcut atunci cruce cu limba în cerul gurii şi mi-am încredinţat sufletul tatălui ceresc… Am scăpat de prima lovitură a neiertătorului meu potrivnic. Nici azi nu ştiu cum dar am izbutit, cu toate că dădeam la nimereală. Năimitul, dându-şi seama cu cine avea de-a face, a rânjit la mine cum rânjeşte lupul când întâlneşte un miel. Cu un ţipăt ascuţit, ca să mă bage şi mai rău în sperieţi, ucigaşul s-a repezit iarăşi la mine. „De data asta mă dă gata”, mi-am zis. Dar, spre uimirea mea, l-am văzut cum se opreşte la jumătatea drumului, scoţând un geamăt surd… A mai încercat să facă un pas, dar n-a mai putut şi s-a prăbuşit la pământ. Când m-am apropiat de el, mi-am dat seama că avea un jungher înfipt până la prăsele în spate. Cel care m-a scăpat era Dionisie Orbul… Pe atunci tovarăşul meu de arme avea vederea teafără şi-o îndemânare în aruncarea jungherului cum rar se pomenea… Eram atât de năucit de cele ce se petreceau cu mine, încât nici n-am apucat să-i mulţumesc lui Dionisie. Ucigaşul plătit horcăia trăgând să moară. M-am aplecat asupra lui şi i-am zis: „De ce-ai vrut să-mi iei zilele?“ El a holbat ochii la mine, rostind cu ultima suflare: „Fereşte-te de ţiitoarea

bătrânului“… Apoi a închis ochii pe veci. Ştiam despre cine-i vorba… În seara aceea m-am şi mutat împreună cu Dionisie la alt han, iar după două zile am pornit spre locul primei bătălii din viaţa mea.

Am tăcut, retrăind aproape cu aceeaşi tărie aducerile aminte ale tinereţii. Solul însă m-a trezit din visare:

— Ai mai văzut-o după aceea?

— Nu. Bătrânul a luat-o cu el în Polonia… Cam asta a fost tot.

Solul îmi cerceta fără sfială faţa brăzdată de trecerea atâtor ani. Povestea mea l-a făcut să-i fiu mai drag… M-a bătut prieteneşte pe umăr.

Partea a lll-a

CAPITOLUL I

În ziua a doua după jumătatea lui august am plecat din Brăila. În faţa galerelor, ca şi în părţi, mergeau patruzeci- cincizeci de bărci cu luptători valahi. Fiind uşoare, acestea urcau mult mai iute în susul Dunării. Walerand de Wavrin urmărea încântat, de pe puntea de comandă, flamurile care fluturau în vânt pe cele opt galere, armele şi arcurile sclipind în bătaia soarelui. Pe cavalerul burgund îl înveseleau îndeosebi bărcile valahe, lungi şi înguste, făcute dintr-un singur trunchi de

copac. Şi era de mirare câţi oşteni încăpeau în fiecare. Wavrin le numea monoxile.

Dar vremea se scurgea încet pe apă. Şi însufleţirii de la plecare îi lua locul tăcerea grea a vâslaşilor, care trudeau din răsputeri ca să poarte galerele împotriva curgerii apei. Nu sufla nicio boare de vânt, iar arşiţa zilei de vară era mai tare ca pe uscat.

— Dacă o ţinem tot aşa, nu mai ajungem la Durostor nici la Sfântul Nicolae, a rostit Wavrin necăjit, ştergându-şi cu mâna fruntea asudată.

Abia pe înserate am început să avem mai mult spor la drum. Adia vântul, iar zăpuşelii de peste zi i-a luat locul răcoarea apei. Cavalerul burgund nu mai avea ce cârti.

Ziua a doua s-a scurs cam la fel. Iar în cea de-a treia ne-a fost dăt să-l întâlnim pe însuşi domnul Ţării Româneşti, care a sosit la Dunăre cu toate oştile sale de uscat. Înşirate de-a lungul malului, cetele de călăreţi şi de pedeştri erau rânduite ca în zi de mare sărbătoare. Cei doi căpitani şi-au trimis unul altuia vorbe de bun venit, după care flota burgundă şi-a reluat mersul pe Dunăre, urmată pe uscat de oştirea valahă.

Când soarele a coborât cam la două suliţe de asfinţit, Vlad Dracul a venit iarăşi cu boierii săi la malul apei şi a făcut semn galerelor să se oprească. Un sol al domnului s-a urcat fără întârziere într-o monoxilă şi a pornit spre galera pe care se afla Wavrin. Înfăţişându-se înaintea cavalerului burgund, solul român a rostit trăgându-şi răsuflarea:

— Măria Sa, prealuminatul meu stăpân, zice că ar fi potrivit să vă opriţi şi să înnoptaţi aici.

— Am ajuns aproape de Durostor? a întrebat Wavrin.

— În două ceasuri putem fi în faţa oraşului, i-a răspuns solul.

Wavrin s-a uitat la soarele care cobora spre asfinţit.

— Aşa vom face, a hotărât el.

Galerele au coborât ancorele. Walerand de Wavrin a adunat la sfat pe cardinal şi pe ceilalţi căpitani. Au fost poftiţi de asemenea şi boierii români trimişi de Vlad Dracul, pentru a fi călăuze flotei străine.

Durostorul urma să fie lovit a doua zi. La şase dimineaţa avea să pornească în faţă însuşi şambelanul ducelui de Burgundia, iar după un ceas trebuiau să vină şi celelalte galere:

În ziua următoare am poposit într-adevăr în faţa Durostorului. Pe malul stâng al Dunării se înşirau corturile şi pavilioanele românilor. Dar când au văzut doar galera lui Wavrin aceştia au şi trimis o solie la căpitanul burgund. Pe români îi nedumerea lipsa celorlalte corăbii. Dar cavalerul burgund i-a liniştit, arătându-le pânzele galerelor care veneau din urmă.

— De îndată ce sosesc, pornim asaltul, a mai adăugat Wavrin.

Eram însă cu toţii neliniştiţi de tăcerea care domnea în Durostor. Oraşul nu dădea semne că s-ar pregăti de apărare. Părea chiar nepăsător faţă de primejdia care îl pândea.

— Nu-mi place această linişte, a grăit Wavrin către mine.

Nici eu n-o socoteam un semn bun. Căpitanul burgund căuta nerăbdător când spre oastea lui Vlad Dracul, care aştepta doar un îndemn ca să se urce în monoxile şi să treacă apa pentru a lovi oraşul, când spre pânzele galerelor din urmă care înaintau ca nişte melci.

— Să-l ia naiba de popă! a izbucnit Wavrin nestăpânit. Vine ca la nuntă.

— Cred că s-au şi oprit, i-am atras luarea aminte.

— Ce spui? s-a răsucit Wavrin ca o sfârlează.

— Dacă nu mă înşeală vederea, au început să coboare şi pânzele.

Strigăte de uimire şi supărare au izbucnit în aceeaşi vreme şi în tabăra românilor. Aceştia au şi trimis fără întârziere alte monoxile la Wavrin, pentru a afla pricina opririi galerelor din urmă:

— Nu ştiu ce să vă spun, a răspuns burgundul, negru de, mânie, solilor români. E împotriva hotărârii pe care am luat-o aseară împreună… Aşa e când faci un popă căpitan de oaste… a mai adăugat el mai mult pentru sine. Nu iese niciodată lucru bun.

A poruncit apoi unui ofiţer să se urce neîntârziat într-o barcă şi să se ducă la cardinal, pentru a se lămuri asupra celor ce se petreceau acolo.

Urmăream cu toţii barca purtată la vale de firul apei. Iar când aceasta a ajuns cam la o mie de paşi de galera cardinalului, am aflat şi pricina opririi acesteia. Pe catargul corăbiei era tras în sus un om cu mâinile legate la spate. După legea marinărească, aceasta era una dintre cele mai grele pedepse.

— Ia priviţi! a izbucnit Wavrin, aruneând neputincios braţele în lături. Cardinalului îi arde acum să-şi pedepsească oamenii, în loc să vină ca să atacăm Durostorul.

Solii români aflaţi lângă el căutau cu priviri mânioase în lungul apei. Şi pe bună dreptate. S-au scurs fără folos aproape nouă ore de la răsăritul soarelui, iar arşiţa zilei ne încingea pe toţi fără cruţare.

— Cine dracu’ mai poate porni la asalt pe căldura asta? a făcut necăjit unul dintre boierii români.

Şi pentru a ne face parcă în ciudă, nici barca trimisă de Wavrin nu se înapoia. L-am mai văzut pe burgund scos din fire. Dar niciodată ca în clipele acelea. Călca furios de la un capăt la altul al punţii, slobozind sudălmi împotriva ofiţerului trimis de el cu barca. Dar clocotul mâniei burgundului a început să scadă curând.

Galerele rămase în urmă ridicau iarăşi pânzele. Cu degetele înţepenite pe garda spadei, Walerand de Wavrin urmărea apropierea galerei lui Condolmieri. Şi când aceasta a ajuns în dreptul nostru, l-am văzut pe legatul papal stând senin pe punte, cu faţa toată numai zâmbet.

— Se mai şi bucură! a scrâşnit Wavrin din măsele.

Într-adevăr, Condolmieri era vesel nevoie mare. Iar când a descoperit căutătura aspră a lui Wavrin, legatul papal a izbucnit într-un râs ascuţit.

„S-a smintit ori îşi bate joc de burgund?“ mă întrebam.

— Veniţi cu mine, domnilor! a chemat Wavrin şi pe boierii români care erau la fel de porniţi împotriva cardinalului.

Am sărit cu toţii într-o barcă şi ne-am îndreptat spre galera lui Condolmieri.

— Monseniore! i-a strigat Wavrin când a ajuns mai aproape. Socotiţi că aceasta-i cea mai potrivită vreme pentru a porni la asaltul unui oraş?

Condolmieri păstra însă acelaşi chip zâmbitor, poftind pe Wavrin, ca şi pe cei ce-l însoţeau, să urce la el.

— Am pentru voi alte veşti, ne-a încredinţat cardinalul, privindu-ne de la înălţimea punţii.

Legatul papal avea ce-i drept de ce să fie bucuros. A făcut o ispravă cu care se putea mândri oricine. În zorii acelei zile, monoxilele româneşti, rânduite de Vlad Dracul să însoţească flota cruciaţilor, au cercetat un braţ al Dunării unde au dat peste un turc care pescuia fără grijă. Românii l-au prins şi l-au adus pe turc înaintea cardinalului. Pus la cazne, turcul a mărturisit tot ce ştia.

— În acest oraş, a arătat Condolmieri către Durostor, ne aşteaptă vreo treizeci de mii de călăreţi, turci, împreună cu subaşii lor.

Am înlemnit cu toţii. Deci aceasta era pricina liniştii din oraş: turcii ne întindeau o capcană.

— Puneţi temei pe spusele prinsului? a întrebat Wavrin bănuitor.

— Turcul a jurat pe viaţa lui că spune adevărul, l-a încredinţat Condolmieri.

Cavalerul burgund a cerut să-i fie adus prinsul.

— Vă rog să-l cercetaţi împreună cu boierii români, mi-a cerut Wavrin.

Prevederea era întemeiată. Fiindcă se putea tot atât de bine ca turcul să încerce a ne înspăimânta, zicând că Durostorul era păzit de o oştire atât de numeroasă.

Prinsul era un om mărunt, slăbănog, care se uita cu groaza în jur. După vânătăile şi sângele uscat de pe faţa lui smeada şi ascuţită ne-am dat seama că oamenii cardinalului se pricepeau să scoată orice mărturisire de la cel care le cădea în mâini.

M-am apropiat de turc şi i-am grăit cu blândeţe în limba lui:

— Nu te teme, căci nu te vom supune la alte cazne. Dar să zici numai adevărul.

— Am spus tot ce ştiu, a scâncit nefericitul.

— În oraş stau într-adevăr la pândă treizeci de mii de ostaşi?

— După socoteala mea, cam atâţia sunt.

— Dar cum îi cheamă pe subaşii voştri?

Prinsul a început să-mi înşire numele acestora. Pe unii din subaşi îi ştiam şi eu. De alţii au auzit boierii români aflaţi de faţă. Prinsul răspundea la tot ce-l întrebam, fără să clipească.

— Putem pune temei pe cele mărturisite de amărâtul ăsta, i-am spus la sfârşit lui Wavrin. Nu s-a încurcat deloc în răspunsuri. Şi apoi e atât de înspăimântat, încât e în stare să spună şi cât lapte a supt de la, mama lui.

Condolmieri s-a apropiat iarăşi de noi, ridicând nasul cu mândrie:

— Aţi văzut?

— Şi ce-i de făcut? i-a cerut Wavrin părerea.

— Lăsăm oraşul în plata domnului şi pornim mai departe.

Dar unul dintre boierii români a rostit necăjit:

— Domnul Ţării Româneşti se va supăra auzind de această hotărâre.

— Oricât de supărat ar fi, i-am răspuns, Domnul e atât de înţelept încât nu-şi pune fără rost oastea în primejdie.

N-am sfârşit bine vorba, şi văzduhul a şi început să se cutremure de bubuituri de tunuri mici şi mari, pregătite anume pentru noi. Turcii şi-au dat seama că le-am aflat şiretenia şi că nu vom ataca. De aceea au început să împroaşte galerele cu ghiulele. Din fericire, niciuna dintre corăbii n-a fost atinsă, în schimb au fost silite să se pună neîntârziat la adăpost.

Tunurile au tăcut, iar liniştea, care nu prevestea nimic bun pentru noi, s-a aşternut din nou peste oraş.

— Până nu avem alte ştiri, stăm cuminţi, a hotărât Wavrin. Să mergem să prânzim.

Întors pe galeră, cavalerul burgund a dat să coboare în cămăruţa sa, dar a fost oprit locului de larma strigătelor şi ţipetelor izbucnită pe neaşteptate în Durostor. La unul din capetele oraşului au început să se înalţe tot atunci limbi de foc, în timp ce cârduri de femei şi copii alergau cu mare spaimă mânate spre câmp ca de urgie.

— Priviţi! a rostit Wavrin urcând bucuros înapoi pe punte. Fug din oraş.

Am zâmbit cu îngăduinţă. Solii români au făcut la fel.

— Nu credeţi? s-a arătat Wavrin nedumerit.

— Nu, seniore, i-am răspuns liniştit. Asta-i alt şiretlic al lor. Se prefac a fugi, pentru ca noi să atacăm.

Nevenindu-i să creadă, cavalerul burgund a cercetat şi malul stâng, pe care se afla oastea lui Vlad Dracul. Dar nici domnul Ţării Româneşti nu se lăsa amăgit de acest şiretlic. Românii se înapoiau liniştiţi la corturi, pentru a prânzi.

N-am apucat însă a ne aşeza bine la masă, când una dintre străjile de pe puntea de sus ne-a chemat să privim spre malul drept. Din oraş alerga spre Dunăre un turc călare, îmbrăcat numai în roşu, ţinând în mână o suliţă scurtă cu o flamură mică în vârf. Îndrăzneţul otoman s-a învârtit de câteva ori pe malul apei, făcând spre noi felurite semne batjocoritoare. A chemat apoi la el câteva sute de călăreţi care purtau în faţă un stindard roşu. S-au rotit şi aceştia pe marginea apei ca şi pe câmpiile din jurul Durostorului, până ce din oraş a ieşit o flamură mare, roşie, cu o măciulie de aur şi cu şase fâşii, întru totul asemănătoare celei a principelui Daud Celebi. Au început apoi să curgă şi alte steaguri, încât malul apei a fost împânzit de peste 30 000 de călăreţi turci.

—N-a minţit prinsul, şi-a amintit Wavrin în timp ce urmărea năvala de pe malul drept al Dunării. Dacă nu-i dădeam crezare, nimeream în gura lupului.

În vremea asta s-a apropiat de galera noastră o barcă. În ea era prinţul Daud Celebi.

— Seniore! a strigat către Wavrin unui dintre oamenii care-l însoţeau pe Daud. Luminatul nostru stăpân vrea să vă vorbească.

— Să poftească! s-a învoit cavalerul burgund, privind cu mirare la barca în care se afla rătăcitorul prinţ.

Daud s-a căţărat iute pe punte şi s-a înfăţişat lui Wavrin cu răsuflarea întretăiată. Vorbea atât de repede, încât l-am rugat să mai spună o dată ce voia.

— Ziceţi-i seniorului, mi-a cerut Daud, ca am un plan care o să-i placă.

— Anume?

— Eu cunosc bine pe subaşii şi pe căpitanii turcilor de aici… Dacă aş putea să le vorbesc, i-aş aduce de partea mea.

Wavrin a ridicat din umeri:

—În ce mă priveşte, s-a învoit el fără prea multă tragere de inimă, sunt chiar bucuros de propunerea principelui. Ghiceam însă că burgundul nu vedea folosul care l-ar putea avea din partea lui Daud. Dar, ca să scape cu obraz curat, s-a grăbit să adauge; E neapărată nevoie să dau de ştire şi domnului cardinal, lucru pe care-l voi face fără întârziere.

Şi după o scurtă plecăciune, Wavrin a cerut o barcă pentru a se duce la Condolmieri.

Spre deosebire de el însă, cardinalul s-a arătat încântat de hotărârea lui Daud.

—Vă rog, i-a cerut acesta lui Wavrin, să găsiţi mijlocul cel mai potrivit pentru ca principele să poată vorbi cu supuşii săi.

—Nu văd alt mijloc, i-a răspuns Wavrin fără chef, decât să-l duc chiar eu. Nu vreau să pun în primejdie viaţa altora.

—Aţi fost şi rămâneţi un viteaz, l-a lăudat Condolmieri.

Înapoindu-se la galera să, cavalerul burgund l-a poftit cu sine şi pe domnul Regnault de Comfide, cavalerul de Rodhos.

— Pregătiţi galera voastră pentru a mă însoţi.

— Ce-aţi hotărât? 1-a întâmpinât apoi Daud pe Wavrin.

Cavalerul burgund i-â împărtăşit hotărârea sa şi a cardinalului. Faptul l-a bucurat mult pe principe. Şi, fără a mai pierde vreo clipă, a cerut să se ridice în vârful unei suliţe o flamură albă. Zărind-o, turcii de pe mal au înălţat şi ei una asemănătoare.

— Vedeţi? a strigat Daud încrezător. Putem merge la ei fără teamă.

Cele două galere s-au tras curând cu vâslele spre uscat. La rândul lor, turcii aşteptau aşezaţi în patru sau cinci rânduri, având în faţă subaşii ce purtau stindardul cel mare.

Daud Celebi a îmbrăcat în acest timp o haină de brocart albastru, iar pe cap şi-a pus un turban alb, înconjurat de un colac de aur. Şi astfel înveşmântat

s-a urcat pe puntea de sus, ca să fie bine văzut de miile de turci rânduite pe mal. Iar acolo, privind cu semeţie, Daud a cerut să fie lăsată la apă o barcă pentru trimişii oştirii turceşti.

Patru turci de seamă au primit să se înfăţişeze în faţa rătăcitorului principe, păşind cu trufie.

Văzându-i, Daud le-a strigat tare şi răspicat:

— Duceţi-vă la subaşii voştri şi spuneţi-le că eu sunt al doilea fiu al principelui Murad şi nepotul de fiu al principelui Saudji. Deci mie mi se cuvine împărăţia turcească şi nu altcuiva.

Numind apoi pe fiecare dintre subaşii aflaţi pe mal, Daud a adăugat:

— Îi rog pe toţi să binevoiască a mă recunoaşte de stăpân… Spuneţi-le că făgăduiesc să le fac mai mult bine decât Murad bey, cel pe care-l socotiţi stăpân în lipsa mea. Şi-i voi ierta pe toţi cei care s-au purtat vreodată rău cu Măria Sa, tatăl meu, ori cu mine.

Fără a-i da un răspuns limpede, cei patru trimişi au făcut plecăciuni adânci şi au cerut să fie duşi înapoi.

— Îţi place bâlciul ăsta? a grăit Wavrin către mine.

Dar n-am apucat să-i răspund, fiindcă în aceeaşi clipă s-a auzit de pe cealaltă galeră strigătul domnului Regnault de Comfide:

— Domnule căpitan!

— Ce e, seniore?

— Nu vedeţi nimic?

— Ce să văd? ă privit Wavrin nedumerit în jur.

— Uitaţi-vă la nemernicii de turci!... Aduc tunuri şi le îndreaptă împotriva noastră.

— La dracu! a izbucnit mânios cavalerul burgund. Ce-i de făcut?

— Aveţi patru tunuri pe galera voastră, iar cu tot atâtea pe a mea. Nu ne rămâne decât să le îndreptăm şi noi împotriva lor. Dacă vor îndrăzni să deschidă focul, vom lovi şi noi în plin.

Era totuşi o nesăbuinţă din partea turcilor să tragă asupra noastră. Fiindcă tunurile de pe galere ar fi doborât mulţi sarazini îngrămădiţi pe malul Dunării.

Aşteptam nerăbdător să văd ce va urma. Barca ce purta pe trimisul lui Daud, de îndată ce a ajuns cam la o aruncătură de piatră, s-a oprit. De acolo, solul prinţului pribeag a adus la cunoştinţa subaşilor porunca stăpânului său. Aceştia l-au ascultat cu luare aminte, apoi s-au dus să se sfătuiască. După o pătrime de ceas s-au înapoiat iarăşi la marginea apei, de unde unul din subaşi a strigat atât de tare, încât s-a auzit şi pe galere:

— Întoarceţi-vă la Daud Celebi şi spuneţi-i că noi avem un stăpân pe care-l slujim de multă vreme… Iar de alt stăpân n-avem nevoie… Şi-apoi ce să facem cu doi sultani?

Nefericitul principe turc, auzind răspunsul, s-a făcut galben ca ceara şi a început să tremure de ciudă şi de ruşine. Cu capul plecat, a trecut apoi pe lângă Wavrin, fără a îndrăzni să mai ridice ochii. Şi pentru a-i spori amărăciunea, turcii de pe ţărm au şi dat foc tunurilor aduse de ei.

Wavrin şi cavalerul de Rodhos au poruncit la rândul lor tunarilor să tragă asupra sarazinilor. Ghiulelele burgunzilor, cum era de aşteptat, loveau în plin. Înspăimântaţi, turcii au început să fugă care încotro.

Daud Celebi stătea necăjit foc la marginea punţii, nevoind să priceapă ruşinea care i s-a făcut. Nu răspundea nici măcar cuvintelor binevoitoare ale slujitorilor săi. Doar atunci când s-au apropiat de el boierii lui Vlad Dracul, a ridicat spre aceştia o privire stinsă.

— Măria Ta! s-a încumetat unul din boieri să-i grăiască.

— Ce poftiţi? a întrebat Daud cu glasul pierdut.

— N-ai vrea să cobori pe uscat cu noi?

— Pentru ce? a făcut Daud ceva mai însufleţit.

— Domnul Ţării Româneşti te-ar primi cu cinstea ce ţi se cuvine şi te-ar ajuta în toate.

Daud a măsurat îndelung cu privirea pe fiecare boier. În clipele acelea chipurile binevoitoare ale românilor i se păreau o alinare.

CAPITOLUL II

În faţa Durostorului nu mai era nimic de făcut. Se putea privi cel mult puzderia de călăreţi sarazini care stăteau la pândă pe malul Dunării. Cruciaţii au hotărât atunci să ridice ancorele şi să pornească în sus, spre Nicopole, unde aveau întâlnire cu Iancu de Hunedoara. La toate aceste nemulţumiri se adăuga şi faptul că burgunzii nu prea mai aveau ce mânca. În îndelungatele lor călătorii pe mare au terminat posmagii şi se hrăneau cu grâul şi făina pe care le aduceau românii.

Wavrin s-a înţeles cu cardinalul ca două galere burgunde sa plece înainte, până ce vor găsi un loc potrivit pentru a aprinde focuri la care să coacă pâine.

— Ar fi bine, seniore, l-am sfătuit pe Wavrin înainte de a porni la drum, să rugaţi şi pe români să vă însoţească pe apa cu monoxilele lor. V-ar putea fi de ajutor.

Burgundul s-a învoit şi a chemat la el un ofiţer căruia i-a poruncit să se ducă pe malul stâng şi să-i îndemne pe români la drum. Dar ostaşii lui Vlad Dracul, ghicindu-i parcă dorinţa, au şi început să lase monoxilele la apă.

— Spuneţi-mi, vă rog, mi-a arătat Wavrin către malul stâng al Dunării, cel din monoxila din frunte nu-i cumva feciorul Domnului Ţării Româneşti?

Era într-adevăr coconul, care dădea burgunzilor de înţeles prin semne că-i va urma.

Porneam deci iarăşi la drum. Pânzele galerelor erau umflate de un vânt prielnic, încât înaintarea se făcea mai repede decât ne aşteptam. Curând am început să lăsăm în urmă monoxilele româneşti, şi chiar să le pierdem din vedere. Nu ne-am oprit decât pe înserate, într-un loc ce ni s-a părut potrivit pentru popas. În pădurea de pe malul stâng al Dunării se găseau din belşug lemne pentru foc. Şi nu peste multă vreme s-au aprins câteva zeci de ruguri, la care burgunzii îşi găteau cina. Pe la terminarea cinei, ne-au ajuns din urmă şi monoxilele românilor. O solie a acestora s-a apropiat fără întârziere de galera lui Wavrin. Coconul trimitea la cavalerul burgund pe cei mai de frunte oameni ai săi. Iar când aceştia s-au aflat în faţa lui Wavrin, i-au grăit astfel:

— Fiul domnului Ţării Româneşti vă dă de ştire că aţi lăsat ancora doar la două mile de castelul Turtucaia.

— Nu mai spuneţi? s-a arătat Wavrin mirat. Atât de mult am mers?

Prin înserarea care se lăsa, căpitanul burgund încerca să zărească vreun semn al apropiatului castel de la Turtucaia. Dar fluviul făcea acolo un cot mare, acoperit de-o pădure deasă de sălcii şi plopi.

— Ce vă nelinişteşte? l-am iscodit pe Wavrin.

— Ar fi bine să atacăm cât mai repede acest castel, mi-a răspuns. A ridicat apoi privirea la

trimişii coconului, întrebându-i:, Câţi războinici aveţi?

— Mai bine de cinci sute, i-a răspuns capul soliei. Iar stăpânul nostru roagă să faceţi în aşa fel, ca mâine dimineaţă să fiţi gata, pentru a porni o dată cu el la atac.

Căpitanul burgund s-a uitat iarăşi în zare, la ziua care se stingea clipă cu clipă.

— Am să vă dau curând răspunsul, a încheiat el vorba cu solii români.

Nehotărârea lui Wavrin mă nemulţumea. Ce mai aştepta? Să vină în ajutorul Turtucaiei şi cei treizeci de mii de turci lăsaţi la Durostor? Dar, împotriva obiceiului pe care-l aveam, nu i-am zis nimic cavalerului burgund. Şi bine am făcut. Pentru că acesta se plimba furios pe punte, cu mâinile împreunate la spate. A chemat însă curând la sfat pe căpitanii celor două galere, ca şi alţi câţiva oameni mai de frunte.

— Domnilor, a rostit el posomorât. După cum vedeţi, zăbovim aici de mai bine de trei ore, iar galerele rămase în urmă nu dau niciun semn. Vă spun drept, aştept cu inima îngheţată. Nu ştiu ce să cred. Doar au avut, ca şi noi, acelaşi vânt prielnic… Mai mult decât atât: când am lăsat noi ancorele, vântul s-a înteţit. Şi doar ne-am înţeles ca ei să pornească în urma noastră după două ore. De ce nu vin?… Şi ce să le răspund românilor? Da ori ba?… Nu mi-i de loc lămurit ce întâmplare ori ce cumpănă s-a putut ivi în calea cardinalului pentru a zăbovi atâta pe drum?

Căpitanii celor două galere au privit cu înţeles unul la altul, după care unul dintre ei a luat cuvântul:

— Seniore! Aceşti români, care aşteaptă hotărârea voastră, sunt gata să atace mâine castelul Turtucaia. Dacă nu-i vom urma, faptul se va întoarce asupra voastră cu ocară şi ruşine!

— Vă vor socoti laş, a adăugat al doilea căpitan.

— Şi pe noi aşijderi, a rostit cu supărare un sfetnic.

— Chiar dacă n-a venit până acum, a stăruit primul căpitan, cardinalul nu mai poate întârzia mult.

Încolţit din toate părţile, Wavrin s-a văzut nevoit să răspundă românilor:

— Domnilor! Trag nădejde că celelalte galere vor sosi chiar în astă-noapte. Iar în ce mă priveşte, mâine dimineaţă voi fi gata de luptă.

Răsuflând uşuraţi, solii români s-au grăbit să se înapoieze în tabăra coconului.

Burgunzii au rămas însă mai departe îngânduraţi şi mâhniţi din pricina celor rămaşi în urmă.

— Oare ce-au făcut sarazinii pe care i-am lăsat la Durostor? m-a întrebat la un moment dat Wavrin.

— Dacă le-a dat prin gând să ne urmărească pe uscat, mă îndoiesc că veţi putea ataca mâine castelul Turtucaia, am rostit cu îndreptăţită teamă.

Wavrin n-a mai zis nimic şi s-a apucat să împartă porunci straşnice, de mare pază, pe cele două galere.

El însuşi s-a culcat înarmat bine pe punte. La fel a trebuit să fac şi eu, cu toate că era o noapte răcoroasă, de sfârşit de august. Stăteam cu ochii deschişi şi priveam la stele. Vazând că nu se lipea somnul de mine, Wavrin m-a iscodit:

— Ce vă mai trece prin cap?

— Dacă v-aş spune, aţi râde de mine, i-am grăit, zâmbind în sinea mea. E un gând năstruşnic, potrivit mai degrabă unui tânăr decât unui ostaş bătrân.

— N-am să râd deloc, m-a încredinţat Wavrin.

— De câte ori mă aflu cu duşmanul faţă-n faţă, mă întreb ce simte?

— Ce să simtă? şi-a arătat Wavrin mirarea. Are aceleaşi simţăminte ca mine ori ca voi.

— Sarazinii ăştia se deosebesc totuşi de noi. Sunt mai temători într-o anume privinţă… Şi

tocmai acest lucru aş vrea să-l dovedesc mâine.

—Încearcă, s-a învoit Wavrin, trăgându-şi pelerina peste cap.

În zori, când m-am trezit rebegit de frig, am şi văzut trecând prin dreptul nostru monoxilele românilor. Una dintre ele a cotit către galera lui Wavrin.

— Harnic căpitan aveţi, i-a întâmpinat cavalerul burgund pe solii coconului.

— Măria Sa, a grăit fără înconjur capul soliei, nădăjduieşte că vă ţineţi făgăduiala de aseară.

Căpitanul burgund a privit mohorât peste apa acoperită de ceaţă. Nici până la acea vreme galerele conduse de cardinal nu se arătau în zare.

— Un şambelan al ducelui de Burgundia, s-a grăbit Wavrin să răspundă solilor coconului, nu-şi ia niciodată cuvântul înapoi.

Şi pentru a-i încredinţa pe români de acest lucru, a pus să se sune din trâmbiţe şi să se ridice ancorele.

Cetatea Turtucaia era aşezată chiar pe malul Dunării. În fapt nu era decât un castel alcătuit dintr-un pătrat de ziduri. La trei dintre încheieturi se afla câte un mic turn, iar la al patrulea – un turn mai mare, cu pereţi groşi, înalt de vreo zece picioare. Pentru a ajunge la acest turn, apărătorii se urcau pe o scară de lemn acoperită în întregime cu bucăţi mari de coajă de copaci. Deasupra turnul mai avea o galerie mare şi pridvoare lungi, de scânduri. În spatele lui se găsea curtea de apărare.

Zorit, ca orice tânăr, feciorul lui Vlad Dracul, însoţit de războinicii săi, a coborât pe mal. Dar n-au apucat românii să-şi adune bine rândurile, când sarazinii din cetate au năvălit asupra lor, împingându-i înapoi spre monoxile.

Văzându-i pe români la nevoie, cei de pe galere au început să tragă atunci din arbalete, puşti şi tunuri, asupra sarazinilor, îmbărbătaţi, românii au pornit iarăşi la luptă. Turcii s-au tras îndată spre

cetate, îngăduind burgunzilor să coboare pe uscat. Cu puteri unite, românii şi burgunzii s-au năpustit apoi asupra turcilor. Dar sarazinii se apărau cu înverşunare. Mai ales rândurile din mijloc, unde se afla o căpetenie aprigă, un turc înalt, spătos, fioros la vedere, care mânuia cu multă iscusinţă iataganul, culcând la pământ tot ce-i ieşea în cale.

— Trebuie scos din luptă, mi l-a arătat Wavrin. Ne prăpădeşte oamenii.

Mi-am tras atunci masca burgundă peste cap, mi-am aşezat coiful la loc şi, însoţit de Wavrin şi de ajutoarele sale, m-am repezit chiuind la voinicul sarazin.

Înfăţişarea mea, deopotrivă cu furia atacului i-au făcut pe turci să se tragă speriaţi înapoi. Iar căpetenia lor, uluită, a rămas o clipă încremenită. Folosind acest moment de descumpănire, am ochit bine cu suliţa. Horcăind îngrozitor, cu gâtul străpuns, voinicul sarazin s-a prăbuşit la pământ. Ceilalţi apărători ai castelului au rupt-o la fugă fără nicio rânduială, ţipând în gura mare:

— Masca burgundă! Masca burgundă!

În graba lor de a se adăposti în turn, turcii au părăsit aproape fără luptă curtea de apărare a castelului. Înconjurată în trei laturi de ziduri, iar în cea de-a patra având turnul cel mare, curtea era păzită şi de nişte şanţuri cu întărituri de pari. Abia după ce ne-am văzut înăuntru, ne-am dat seama de izbânda noastră. Turcii s-au dezmeticit doar când au ajuns în galeria cea mare de deasupra turnului. Am încercat să luăm cu asalt şi această galerie. M-am băgat în frunte, nădăjduind să-i înspăimânt mai departe pe turci. Dar aceştia n-au mai dat înapoi. Au început să se îndemne unii pe alţii, strigând şi arătând spre mine:

— Masca burgundă!

— Diavolul!

— Daţi în el!

O ploaie de săgeţi s-a abătut îndată asupra mea. Dar s-a lovit de scutul meu mare ca şi de alte

scuturi care mă apărau.

— Înapoi! mi-a strigat Wavrin. Ajunge!

L-am ascultat şi am venit în preajmă-i. Acolo se afla şi coconul.

Din pridvoarele şi galeriile turnului, sarazinii aruncau fără încetare asupra noastră cu pietre şi bârne.

— Nu-i chip să ne apropiem, a rostit coconul înciudat către Wavrin.

— Trebuie să le venim de hac, i-a răspuns burgundul sigur pe sine. Dar cum stătea la sfat, adăpostit după zid, Wavrin a scos la un moment dat un ţipăt scurt, de durere. Una din pietrele azvârlite de turci i-a strivit degetele de la mâna stângă.

— Ticăloşii! a scâncit burgundul de durere.

Durerea l-a îndârjit însă mai mult. A poruncit de îndată să se aducă cele opt tunuri de pe galere.

—Dacă-i alungăm din galerie şi din pridvoare, a grăit el către cocon, putem lua castelul.

— Mai puţin turnul cel mare, i-a răspuns feciorul lui Vlad Dracul.

— Să ne vedem noi întâi acolo, a adăugat burgundul suflând asupra degetelor strivite.

Puşcaşii, arbaletierii şi arcaşii, cărora li sau alăturat între timp şi cele opt tunuri, au început curând să tragă cu atâta zor în galerie şi pridvoare, încât nu s-a mai încumetat niciun turc să rămână acolo. Asaltul castelului se putea face deci cu toată puterea, din toate părţile.

În puţină vreme am fost stăpâni, pe castel, dar nu şi pe turnul cel mare. Văzând scara acoperită cu coajă de copac, unui oştean român i-a trecut prin minte să tragă jos acoperişul. Şi-a îndoit vârful suliţei în formă de cârlig şi a început să lucreze de: zor, adăpostindu-se după scut. L-au urmat şi alţi oşteni români, ca şi burgunzii. În scurtă vreme, scara a fost dezvelită. Dornici să ia turnul cu asalt, s-au bulucit pe scară. Dar au început să cadă unul după altul, cu scuturile sfărâmate. De la o fereastră

şi două balcoane de piatră bine întărite, turcii îi loveau în plin.

— Înapoi! le-au strigat în acelaşi timp, în limbi diferite, coconul şi Wavrin. Îşi dădeau amândoi seama că nu aceasta era cea mai potrivită cale pentru a pătrunde în turn.

Nemulţumit de pierderile suferite, Wavrin a trimis degrabă la galere, să se aducă doi drugi groşi, de fier, cu care să se facă o spărtură în zidul turnului.

Dar când s-au înapoiat burgunzii cu cei doi drugi, un oştean român, aflat întâmplător lângă mine, a izbucnit în râs. Am întors spre el o privire aspră.

— De ce te uiţi aşa la mine? m-a întrebat oşteanul.

— Crezi că-i cea mai potrivită clipă pentru a te veseli?

— Iartă-mă că mă amestec, a adăugat acesta cu glasul potolit, dar ai putea să-mi spui ce vor să facă străinii cu drugii ăştia?

— Să găurească zidul şi să pună praf de puşcă.

— Vor să dărâme turnul? a rostit românul mirat. Poate nu ştiţi ce ziduri sunt astea?

— Le cunoşti? m-am grăbit să-l întreb.

— Am lucrat aici ca rob, mi-sa mărturisit oşteanul. Am cărat piatră şi var, şi nisip, de-am ridicat aceste ziduri… Eu şi alţii ca mine… Şi numai noi, cei ce l-am înălţat, ştim cât e de tare. Nu-l fărâmă nici fulgerele şi nici trăsnetele Sfântului Ilie.

Spusele oşteanului au început să umble din gură în gură mai repede decât am izbutit să ajung eu înaintea coconului şi a lui Wavrin. Şi s-a iscat un asemenea murmur de teamă, încât cei doi căpitani se uitau cu îngrijorare în jurul lor.

Tot atunci ău început şi turcii să strige că erau gata să se predea.

— Nu-i credeţi! a glăsuit iarăşi fostul rob la turci. Păgânii ăştia nu-şi ţin niciodată făgăduiala.

Vor doar să oprim lupta, ca să-şi mai vină în fire.

— Şi să le sosească ajutoare, a întărit coconul spusele oşteanului său.

Wavrin privea descumpănit în jur.

— Ce facem atunci? a întrebat el, stăpânindu-şi greu firea.

Mi-am amintit în clipa aceea de rugul pregătit mie şi cosaşului de Berilă Chiorul.

— Să le dăm foc! am strigat.

Chipul burgundului a început să se lumineze. Sfatul nu i se părea deloc rău. Mai ales că lemn se găsea din belşug în gardul de pari ce înconjura curtea de apărare a castelului.

— Mă ajutaţi? l-a îndemnat el îndată pe cocon.

Feciorul lui Vlad Dracul l-a urmat suflecându-şi mânecile din mers.

Primele braţe de lemne au fost aşezate pe latura ferită de vânt a turnului. Sarazinii priveau neputincioşi la rugul pe care li-l pregăteam. Iar la posturile de apărare, aflate sub bătaia tunurilor şi a puştilor noastre, nu mai îndrăzneau să se arate. Nu le rămânea altceva decât să se împace cu amarnica soartă ce-i aştepta.

Coconul şi cavalerul burgund îşi zoreau necontenit oamenii care aduceau braţe de lemn şi surcele. Iar după ce s-a ridicat o grămadă înaltă, i-au dat foc. A izbucnit curând o vâlvătaie mare, care-şi înălţa mereu flăcările. Oştenii au început să arunce pe foc şi snopi de bob şi de ovăz, spre spaima de moarte a turcilor. Acoperişul turnului, învelit cu draniţă, ca şi balcoanele au început să ardă ca nişte torţe.

Românii şi burgunzii au izbucnit în chiote. Unii strigau „Ura“, alţii „Noël“ – după obiceiul fiecăruia. Wavrin nu s-a lăsat însă ameţit de această izbândă.

— La scară! şi-a strigat acesta luptătorii cu glas tunător.

Dezmeticiţi, ne-am luat cu toţii după căpitanul burgund. Înăbuşiţi de fum, turcii dădeau buzna la

ieşirea din turn, trăgând zăvoarele cu mare zgomot. În prag s-a înfăţişat mai întâi un subaşă fălos, îmbrăcat cu o haină lungă de damasc roşu, cu gulerul lăsat pe umeri. Păşind cu hotărâre afară, semeţul sarazin a aruncat mai întâi o privire duşmănoasă celor care-l aşteptau la piciorul scării apoi, cu un sânge rece cum rar mi-a fost dat să văd, a apucat poalele bogatei sale haine, le-a vârât în cingătoare şi a tras iataganul. Fără a scoate măcar o vorbă ori un strigăt, subaşa s-a năpustit pe scări spre căpitanul burgund. Atacul sarazinului a fost atât de iute, încât m-am întrebat multă vreme cum a scăpat Wavrin teafăr. În armura sa grea, burgundul se mişca anevoie. Şi s-ar fi pomenit cu ţeasta despicată de năprasnica lovitură a subaşei, dacă o secure de luptă, aflată în mâna unuia dintre căpitanii galerelor, n-ar fi fulgerat pe lângă umărul lui Wavrin izbind căpetenia turcă în grumaz. Culcat la pământ, subaşa n-a mai mişcat.

Uciderea ori prinderea celorlalţi turci n-a mai durat mult.

CAPITOLUL III

Eram stăpânii Turtucaiei, dar priveam cu oarecare tristeţe la turnul în flăcări. Ca să scap de acest simţământ, m-am urcat pe un zid mai înalt, pentru a cerceta împrejurimile. Dunărea curgea liniştită spre mare, nepăsătoare la morţii şi răniţii al căror sânge îi scălda malul. Era o zi cu soare încă fierbinte, iar cerul limpede te îndemna la tihnă. După zbuciumul orelor de până atunci, după încleştările pe viaţă şi pe moarte cu sarazinii din castel, inima îmi dădea ghes să mă întind undeva, sub o poală de pădure, la umbră. Dar spinările de deal din jurul Turtucaiei ascundeau primejdia. Dinspre Durostor putea sosi în orice clipă hoarda de turci lăsată acolo. Şi pentru a-mi întări parcă aceste negre presimţiri, din curtea pustiită a castelului au izbucnit pe neaşteptate ţipete şi strigăte mânioase. Vorbe răstite, rugăminţi şi sudălmi, rostite în română, burgundă şi turcă, se amestecau ca la Turnul Babel. Nu mai era nevoie să cobor pentru a-mi da seama ce se petrecea acolo, învingătorii îşi împărţeau prada. Am coborât totuşi. Slujitorul meu, Stângaciu, nu s-a ales din împărţeală decât cu un singur papuc şi acela sfârtecat. Când l-am văzut, m-am sprijinit cu mâinile de zid ca să nu leşin de râs.

— Nu înţeleg de ce v-a cuprins atâta veseliei? a rostit Wavrin mohorât către mine. Ar trebui să deplângeţi mai curând această situaţie.

— Nu vă neliniştiţi, seniore, mi-am potolit râsul. Peste cineva clipe n-o să mai aibă nimeni ce lua şi gâlceava se va stinge tot atât de repede cum a apărut.

Dar abia pe seară, după apusul soarelui, s-a liniştit toată lumea. Era şi vremea, pentru că deasupra apei a început să se lase o ceaţă deasă.

Wavrin, năduşit sub armura de care nu apucase încă să se dezbrace, tocmai se pregătea, să se retragă spre cămăruţa sa de pe galeră, când i s-a adus la cunoştinţă sosirea solilor lui Vlad Dracul. Domnul Ţării Româneşti, care tăbărâse în vremea

aceasta cu corturile şi pavilioanele sale pe malul stâng al Dunării, unde se întâlnise şi cu fiul său, a aflat de la cocon despre toate păţaniile acelei zile:

— Ce-o fi vrând principele? m-a cercetat Wavrin nedumerit şi nemulţumit totodată că nu-şi putea încă lepăda armura grea.

Am ridicat din umeri. Nu bănuiam ce zor îi mâna pe solii lui Vlad Dracul spre galerele burgunzilor. Dar când am întâlnit privirea rece a capului soliei, care nu era altul decât spătarul Neagoe, mi-am zis că nu era a bună. Vlad Dracul ţinea sa încheie nişte socoteli cam neplăcute cu Walerand de Wavrin.

— Seniore, i-a grăit spătarul, posac, căpitanului burgund. Domnul Ţării Româneşti este mâhnit de purtarea oamenilor voştri.

— De ce? s-a prefăcut mirat Wavrin. Oamenii mei n-au dovedit aceeaşi vitejie ca ai voştri?

— Nu despre asta-i vorba, i-a retezat spătarul vorba, ci despre felul în care i-au lipsit şi i-au despuiat pe oamenii noştri de câştigul lor.

Wavrin a zâmbit împăciuitor:

— Şi eu tocmai voiam să mă plâng pentru aceeaşi pricină de oamenii voştri.

Spătarul a ridicat din sprâncenele-i groase. Nu s-a aşteptat la acest răspuns cu care cavalerul burgund încerca să scape cu obrazul curat.

— Vreau să ştiţi, a adăugat Wavrin, că nici oamenii mei nu s-au ales cu alt câştig după o zi grea de luptă, decât cu rănile ce le-au căpătat.

Şi în timp ce slujitorul său îi scotea armura, cavalerul burgund împărtăşea soliei domnului Ţării Româneşti zadarnica sa strădanie de a stăpâni nepotolitele pofte ale războinicilor din cele două tabere. Dar boierii din suita lui Vlad Dracul tot mai cârteau, stăruind să primească din partea căpeteniei burgunde făgăduiala că nu se vor mai petrece asemenea lucruri..

— Vorbă lungă mai sunt, mi-a şoptit Wavrin nerăbdător să scape de musafiri.

Dezbrăcat de armură, cavalerul burgund a început să simtă pe lângă oboseala adunată peste zi şi răceala umedă a serii.

— S-a întunecat, a rostit el cu glas aproape rugător către soli. Şi ar trebui să ne gândim ce facem, dacă vin turcii peste noi. Ne iau şi tunurile şi galerele. N-ar fi mai bine să vă întoarceţi la corturile voastre? Iar mâine, pe lumină şi la adăpost, să dăm unul altuia socoteală, pentru faptele ostaşilor noştri.

Solii au plecat bombănind.

— Afurisită ceaţă! s-a plâns Wavrin către mine strângând din umeri. Mi-i teamă să nu mă îmbolnăvesc.

L-am însoţit până la cămăruţa sa de pe galeră. Aici, cavalerul burgund s-a dezbrăcat anevoie, din cauza năduşelii, şi a cerut slujitorului său să-l şteargă bine. S-a îmbrăcat apoi cu alte veşminte, peste care a aruncat o haină groasă, tivită cu samur. Şi astfel gătit, a luat cu el felcerii şi chirurgii, pentru a vedea împreună starea celor bolnavi, stâlciţi şi răniţi în luptă.

Galerele au fost ancorate la o depărtare de ţărm mai mare decât bătaia săgeţii, iar marinarii şi ostaşii au dormit din nou înarmaţi

În zori, m-am trezit zgâlţâit de Stângaciu.

— Ce e? am tresărit speriat.

— Se crapă de ziuă.

Am sărit în picioare, sperând să ajung înaintea lui Wavrin pe punte. Dar acesta se şi afla sus, cercetând străjile asupra celor petrecute în orele de noapte.

— Mai toată vremea s-au auzit vaiete şi plânsete dinspre castel, îi povestea una din străji.

Spusele străjerului m-au pus pe gânduri. Ştiam că după plecarea noastră n-a rămas nicio suflare de om în Turtucaia. Atunci cine erau cei ce se văitau şi-şi plângeau morţii? Cu presimţiri rele în inimă, aşteptam să se împrăştie ceaţa. Şi nu mică mi-a

fost mirarea când am zărit curând pe creasta dealului şi în largul văii puzderia de turci care ne pândea. Culcaţi pe burtă, sarazinii îşi ţineau caii de frâie. Le-am recunoscut şi flamurile.

— Ăştia-s „prietenii” noştri de la Durostor, i-am zis lui Wavrin.

— Să fie bineveniţi! a rostit cavalerul burgund, zâmbind ghiduş pe sub mustaţă. Le vom trimite îndată darul nostru de dimineaţă.

Şi la porunca lui, tunurile de pe galere au fost îndreptate spre turci. Iar la un semn, toate cele opt guri de foc au bubuit. Speriaţi, sarazinii au rupt-o la fugă, căutând adăpost pe după creasta dealului.

— Din partea aceasta vom avea linişte, a grăit mulţumit cavalerul burgund. Ne vin în schimb oaspeţi din cealaltă parte.

Într-adevăr, un pâlc de monoxile se desprindea tocmai atunci de malul stâng al Dunării, tăind mai anevoie ca de obicei undele fluviului. Wavrin îşi pregătea sufletul, pentru a reîncepe vorbele deloc plăcute purtate cu o seară în urmă cu solii Domnului Ţării Româneşti.

— Par a avea chipuri luminoase, am căutat să-l mai împac pe căpitanul burgund.

Acesta s-a grăbit atunci să iasă zâmbitor în întâmpinarea românilor.

— Bine-aţi venit, domnilor! le-a strigat Wavrin desfăcând larg braţele. Cum aţi petrecut noaptea?

— Bogdaproste, bine! i-a răspuns capul soliei, spătarul Neagoe. Dar Domnia ta cum ai dormit?

— Ca un prunc în scutece ude, s-a văitat Wavrin, ţinându-se de şale. Ce veşti ne aduceţi?

— Bune, seniore, l-a încredinţat spătarul.

— Slavă Domnului! a răsuflat uşurat cavalerul burgund.

Au ajuns la galere şi celelalte monoxile. Văzând ce se afla înăuntrul lor, burgunzii au izbucnit în murmure de mulţumire.

— Văd bine, domnilor, a glăsuit Wavrin bucuros, ori mă înşeală vederea?

— Nu vă înşeală deloc, l-a încredinţat spătarul. Domnul Ţării Româneşti vă trimite aceste bucate.

Bărcile erau pline cu grâu, bob şi mazăre. O adevărată mană cerească. Nu-mi dădeam seama cum au ajuns toate astea peste noapte în tabăra românilor.

— Oamenii noştri, ne-a lămurit Neagoe, au coborât în zori pe malul stăpânit de turci şi le-au luat de la aceştia. Iar Domnul a hotărât să vă facă şi vouă parte din ele.

— Spuneţi-i Măriei Sale că bucuria mea n-are margini, l-a încredinţat Wavrin.

Faptul părea de necrezut. Ca să iei de sub nasul puzderiei de sarazini atâtea bucate era o îndrăzneală care întrecea orice aşteptări. De aceea, în timp ce marinarii burgunzi au început să preia acest neaşteptat dar, Wavrin a rostit către solii români:

— Vă fericesc, domnilor, că aveţi nişte oameni atât de isteţi şi de viteji.

CAPITOLUL IV

Nu-i era însă dat şambelanului ducelui de Burgundia să se bucure în tihnă de acea zi. Când ceaţa a început să se ridice mai bine de pe apă, în zare au apărut şi pânzele galerelor întârziate pe drum.

— Vin la spartul târgului, i-a scăpat lui Wavrin.

Apropiata revedere a cardinalului îl cam neliniştea pe cavalerul burgund. Îndura greu nazurile lui Condolmieri. Şi nu se îndoia că legatul papal se va supăra rău, auzind că Wavrin şi coconul au bătut Turtucaia în lipsa celorlalte galere.

—Puteam face altfel? mi-a cerut burgundul părerea.

— N-aveaţi altă cale, seniore, l-am încredinţat.

Dar temerea lui Wavrin avea să se adeverească peste puţină vreme. Cardinalul, aflat pe puntea de sus, stătea ţeapăn, privind încruntat spre castelul pustiit cu o zi în urmă. Nu s-a clintit din loc nici când galera sa a trecut prin faţa celei a lui Wavrin. Şambelanul l-a întâmpinat totuşi după cuviinţă. Dar, în loc de răspuns, Condolmieri i-a întors spatele.

— Ce părere ai? a rostit cavalerul burgund, alb de mânie.

— Stăpâniţi-vă, seniore, l-am sfătuit.

Căpitanul galerei, aflat şi el lângă noi, a grăit râzând:

— Priviţi cât de departe se duc să ancoreze. Se feresc de noi ca de nişte ciumaţi.

Wavrin nu-l mai auzea. Încordat ca un arc, urmărea sosirea celorlalte galere.

— Nici măcar domnul Regnault de Comfide nu vrea să mă vadă, a mai adăugat cavalerul burgund cu năduf.

Într-adevăr, cavalerul de Rodhos şi-a oprit galera lângă cea a cardinalului, rămânând posomorât şi neclintit pe punte.

— Ăştia-s nebuni de legat! a izbucnit Wavrin schimbându-şi culorile feţei de la alb la roşu aprins. Coborâţi o barcă! a cerut el îndată căpitanului galerei. Mă duc la ei!

N-am încercat să-l opresc. Nici n-aş fi izbutit. Nu m-am supărat, de asemenea, că m-a uitat pe punte. Sau poate m-a lăsat cu bună ştiinţă. Mai târziu însă aveam să aflu în amănunt, de la unul din căpitanii de galere, cum s-au petrecut lucrurile.

După ce s-a urcat pe corabia cardinalului, urmat de căpitanii săi, Walerand de Wavrin a fost întâmpinat cu aceeaşi privire rea de către legatul papal.

— Seniore! a glăsuit Condolmieri, fără a răspunde la plecăciunea cavalerului burgund. De ce nu v-aţi ţinut credinţa faţă de mine? Fapta voastră o vor afla atât Sfântul nostru Părinte, cât şi toţi principii creştini. Iar voi, s-a înverşunat cardinalul împotriva celor doi căpitani de galere, voi sunteţi pricina acestei trădări pe care am s-o aduc la cunoştinţa Ducelui Burgundiei şi a senioriei Veneţiei.

Mirat de toate acestea, Walerand de Wavrin l-a întrebat pe Condolmieri cu o smerenie prefăcută:

— Domnule cardinal! Binevoiţi vă rog a-mi arăta în ce chip v-am trădat?

— Cum v-aţi îngăduit să cuprindeţi castelul Turtucaia fără ştirea, sau voia mea? a strigat răguşit cardinalul.

— Când m-am despărţit de voi, seniore, a rostit Wavrin stăpân încă pe sine, nu ştiam nimic despre acest castel.

Condolmieri îl cerceta însă mai departe cu neîncredere.

— Văd că nu puneţi temei pe spusele mele, a rostit Wavrin cu amărăciune. De aceea nu voi mai stărui. Dar aş vrea să nu mă despart de voi, până nu veţi afla că fiul domnului Ţării Româneşti a fost acela care a trimis la mine pe boierii săi, cerându-mi sprijin. Eu însă, aşteptându-mă la supărarea voastră, am amânat răspunsul o noapte, crezând că în timpul acesta veţi sosi. Dar a doua zi, în zori, românii s-au grăbit să coboare pe uscat. Văzându-i în primejdie, le-am sărit în ajutor… Voi ce-aţi fi făcut în locul meu? Nu i-aţi fi sprijinit?…. Şi atunci ar fi trebuit să vă învinuiesc şi eu de trădare.

Wavrin era într-atât de înfierbântat, încât a dus mâna la spadă, strigând de s-a auzit şi pe celelalte, galere:

— Dacă îndrăzneşte cineva să spună că am fost vreodată învinuit sau dojenit pentru trădare, să ia aminte că pun chezăşie arma şi trupul meu.

Condolmieri s-a învineţit la faţă, rostind cu glasul sugrumat:

— Uitaţi seniore că sunt preot, şi că nu mă pot măsura cu voi în luptă dreaptă.

— Cuvintele mele, i-a răspuns căpetenia burgundă, nu privesc persoana voastră. Dar dacă veţi găsi de cuviinţă să le aduceţi la cunoştinţa Papei şi a principilor creştini, voi dobândi din partea lor cinste şi nu dojana. Şi-apoi de ce nu înţelegeţi că ceea ce am făcut e mai mult spre lauda voastră decât a mea?

Potolit întrucâtva în mânia sa, Condolmieri a stăruit totuşi să-i vorbească lui Wavrin cu asprime. Acesta însă n-a mai lungit vorba şi s-a înapoiat la galera sa.

Îl aşteptam pe punte, dornic să-i fiu cumva de folos. Dar cavalerul burgund a trecut ca un străin pe lângă mine, îndreptându-se spre cămăruţa sa. Eram atât de mâhnit, încât nici n-am băgat de

seamă când mi-a apărut în faţă domnul Regnault de Comfide. Acesta a întrebat de Wavrin.

— Lăsaţi-l să-şi vină în fire, l-am sfătuit pe cavalerul de Rodhos.

Dar domnul de Comfide n-a ţinut seama de vorbele mele şi s-a îndreptat spre cămăruţa căpitanului burgunzilor.

— De ce v-aţi mâhnit într-atât? a zâmbit lui Wavrin cavalerul de Rodhos.

— N-aţi auzit ce ocară mi-a adus cardinalul? i-a răspuns burgundul cu mâhnire. Şi-apoi voi, care sunteţi în slujba ducelui Burgundiei şi cărora vă sunt căpitan, de ce nu m-aţi apărat, aşa cum s-ar fi cuvenit?

Cavalerul de Rodhos şi-a păstrat însă zâmbetul paşnic, glăsuind blajin:

— Eu n-aveam ce mai spune, seniore. Voi ştiaţi cel mai bine cum să vă dezvinovăţiţi.

— Dar ce v-a căşunat tuturor această supărare?

— Faptul că n-am fost şi noi la luarea castelului.

— Dumnezeule mare! a aruncat Wavrin braţele în lături. Dar v-am aşteptat o noapte întreagă. Şi nu înţeleg ce v-a împiedicat să veniţi după mine, aşa cum am statornicit?

Zâmbetului cavalerului de Rodhos i-a luat locul un râs uşor.

— Galera cardinalului, seniore, l-a lămurit acesta, s-a împotmolit curând după plecarea noastră din faţa Durostorului, într-un prag de nisip. Din această pricină a trebuit să fie descărcat vasul în întregime, să fie tras apoi de celelalte galere până la firul apei. Dar, după cum o să vedeţi, această întâmplare a fost norocoasă pentru voi. Deoarece oastea turcească aflată la Durostor, crezând că tot ce făceam noi nu era decât un şiretlic, pentru a ne întoarce ca să lovim oraşul, a stat tot timpul în preajma noastră şi ne-a pândit până s-a lăsat întuneric. Altfel, cei treizeci de mii de turci din Durostor ar fi ajuns la vreme în Turtucaia şi n-aţi mai fi îndrăznit să coborâţi pe

uscat şi să atacaţi Castelul. Vedeţi, dar, că împotmolirea galerei cardinalului a fost spre norocul nostru, al tuturora.

Aici lucrurile mergeau deci spre oarecare împăcare. Dar pe galera cardinalului cearta s-a aprins din nou. În preajma lui Condolmieri se afla şi gardianul franciscan din Constantinopol, Bartolomeu de Genova, un călugăr de seamă, doctor în teologie şi, după cum avea să se vadă, om de ispravă. Acesta, după ce a urmărit în tăcere schimbul de vorbe dintre Wavrin şi cardinal, a folosit primul prilej pentru a rămâne între patru ochi cu legatul papal şi a-l mustra cu tărie:

— De ce i-aţi vorbit şambelanului cu atâta mânie şi duşmănie? Nu vă gândiţi oare că, aflând de acest fapt, oastea ar putea să-şi piardă din însufleţire?

Condolmieri s-a purtat însă şi faţă de călugărul franciscan la fel de aspru. Dar acesta n-a slăbit sârguinţa decât atunci când legatul papal şi-a recunoscut vina. Mai mult, cardinalul a trimis pe Bartolomeu de Genova la Wavrin cu un dar din partea sa. Şi nu era un dar oarecare, ci vin de Malvoisie, împreună cu pâine şi posmagi.

— Domnule căpitan! a glăsuit bucuros cavalerul de Rodhos către Wavrin, văzând darul lui Condolmieri. S-a făcut în sfârşit pace între voi şi cardinal.

Scăpat de trimişii lui Condolmieri, Walerand de Wavrin a răsuflat uşurat, gândindu-se că se va putea bucura de oarecare tihnă în cămăruţa sa de pe galeră. Nu era în obiceiul lui să trândăvească, dar în ziua aceea, mai mult ca oricând, simţea nevoia să stea măcar câteva minute culcat pe patul îngust.

— Nu ştiu de ce simt atâta oboseală? mi s-a plâns Wavrin. Să fie oare bătrâneţea?

— Nu aveţi mai mulţi ani ca mine, seniore, l-am îmbărbătat. Şi eu nu mă simt bătrân.

— Nu-mi destăinuiţi secretul tinereţii voastre?

— Nu-l am în clipa asta la îndemână, dar se îndreaptă acum spre noi un bărbat care vi-l va împărtăşi fără doar şi poate, i-am arătat pe ferestruică.

Cavalerul burgund s-a săltat atât cât să poată privi peste apă. De pe malul stâng al Dunării se desprindeau tocmai atunci câteva monoxile cu români.

— Priviţi! a rostit Wavrin nu prea bucuros. Nu pleacă bine unii şi vin alţii. Iar dacă nu mă înşel, într-una din monoxile se află iarăşi prietenul nostru, spătarul Neagoe.

— Şi acesta, după cum bine ştiţi, nu vine niciodată cu mâna goală.

— Are norocul să guste împreună cu noi o cupă din vinul de Malvoisie, a adăugat Wavrin. Nici nu bănuia popa pentru cine l-a păstrat. Să-l întâmpinăm deci pe spătar cum se cuvine.

Cu faţa lui mare, rotundă, veşnic luminată, spătarul Neagoe a răsărit curând pe punte.

— Uitaţi-vă, oameni buni! a strigăt el bucuros către însoţitorii săi, zărind masa pregătită pe punte. Tot să fii trimis de Vodă în asemenea solii. Ori nu-i pentru noi? l-a cercetat Neagoe cu un zâmhet şăgalnic pe Wavrin.

— Domnule spătar! l-a întâmpinat Wavrin vesel. Voi sunteţi oricând binevenit pe galera mea.

Dregătorul l-a privit cu ochii săi mari, albaştri, rostind:

— Vrei, nu vrei, îţi suntem iarăşi musafiri, seniore. Iar la noi este o vorba: „Poftiţi la masă, dacă v-aţi adus de-acasă“. Ia aduceţi fraţilor, a cerut apoi spătarul slujitorilor săi, bărdăcuţa aceea cu vinişor.

Wavrin s-a înclinat bucuros.

Eram nerăbdător să aflu ce ascundeau vorbele şugubeţe ale spătarului. Dar acesta, aşezat cu coatele pe masă şi cu picioarele larg desfăcute, sorbea încet din vinul de Malvoisie.

— Nu-i rău! plescăia Neagoe cu vădită plăcere. Are buchet şi alunecă pe gât cât ai zice peşte! Dar află, seniore, că nici vinişorul meu nu-i de lepădat. Ia toarnă bărbate, ca s-avem spor la vorbă! a cerut iarăşi spătarul unuia dintre slujitori.

Cavalerul burgund, cunoscător la vinuri, a sorbit doar o înghiţitură din cupă, după care a început să plimbe licoarea prin gură. Era un vin vechi, tămâios, dulce doar atât cât să îndemne la băut. Dar nu mai era nevoie de niciun îndemn, fiindcă setea noastră, a acelor care trăiam de atâta vreme pe apă, era veşnic nestinsă. Şi pe măsură ce se golea bărdăcuţa, se dezlegau limbile.

— Seniore, a rostit la un moment dat spătarul Neagoe. La o zi drum de aici, în susul apei, dacă aveţi vânt prielnic, puteţi ajunge la o insulă frumoasă… Şi acolo se află o cetate de patru ori mai mare decât Turtucaia. Se numeşte Giurgiu. Şi gândim să mergem cu toţii într-acolo ca s-o împresurăm şi s-o luăm.

Dar, spre mirarea spătarului, cavalerul burgund a primit cu răceală acest îndemn.

— Să nu vă supăraţi pe mine, a căutat Wavrin să-l lămurească, dar aţi nimerit într-o zi nepotrivită.

— Ce ai cu ziua, senioare? şi-a păstrat spătarul veselia. Uitaţi-vă cât e de frumoasă! Soare blând, apă ca oglinda şi verdeaţă în jur cât vezi cu ochii. Pe deasupra nişte cupe cu vinişor dumnezeiesc.

— Din anumite pricini, a stăruit Wavrin în împotrivirea sa, nu mă mai mişc de aici decât la porunca domnului cardinal, încât, dacă aveţi bunăvoinţă, duceţi-vă întâi la el, spuneţi-i dorinţa voastră şi să hotărască dânsul.

— Ce-şi tot vâră popa ăsta coada? mi-a strecurat spătarul printre dinţi.

— Trebuie să mergeţi şi la cardinal, l-am sfătuit pe dregătorul lui Vlad Dracul. Până mai adineauri a fost aici o „nuntă” în toată legea.

Spătarul a slobozit atunci o sudalmă gospodărească, la care a adăugat şi nişte vorbe mai deochiate despre dracul si copiii lui.

Bănuind despre ce era vorba, Wavrin a început să se învelească înainte chiar de a apuca să-i tălmăcesc spusele spătarului.

— Mergi cit mine la popă? m-a întrebat apoi Neagoe privind cu părere de rău la bărdăcuţa în care mai plescăia nişte vin tămâios.

Drept să fiu, nu m-a prea îndemna inima. Şi mie îmi era nesuferit chipul veşnic ursuz al cardinalului. Dar am cerut totuşi îngăduinţa lui Wavrin să-l însoţesc pe spătar. Burgundul nu s-a împotrivit.

Sosirea noastră pe galera lui Condolmieri a iscat nedumerire. Cardinalul nu era obişnuit să primească soli români. Şi numai pentru că spătarul a ţinut să-l vadă neapărat, legatul papal l-a întâmpinat cu surâsul său sleit. Iar după ce a ascultat răbdător îndemnul trimişilor lui Vlad Dracul, a început să-l descoase pe spătar cu întrebări multe şi cam de prisos.

— Popa asta mă scoate din răbdări, mi-a strecurat la un moment dat Neagoe.

— Ce-a zis? m-a întrebat cardinalul.

Fără să mă pierd cu firea, i-am răspuns:

— Marele spătar v-a lăudat râvna cu care luptaţi împotriva turcilor.

— Oooo! a rostit Condolmieri încântat. Dar cum aş putea face altfel?

— Ce spune? mi-a cerut şi spătarul să-i tălmăcesc.

— Popa e încântat de părerea domniei tale despre el, i-am grăit fără să clipesc.

Dregătorul a holbat atunci la mine nişte ochi atât de aprigi, încât mă temeam să nu-i plesnească vreo vină ori să-l apuce vreo furie oarbă şi să mă arunce peste punte.

— Ce are? s-a arătat Condolmieri îngrijorat de chipul aprins al spătarului.

— Suferă de năduf, monseniore, i-am răspuns netulburat. I-a venit să tuşească şi n-a îndrăznit s-o facă în faţa voastră.

— O! Îmi pare nespus de rău, s-a uitat prelatul cu milă la Neagoe.

În ce mă priveşte, nu mai îndrăzneam să mă uit la spătar. Mă temeam să nu izbucnesc într-un râs nestăpânit. Dar acesta, pricepând şiretlicul meu, mi-a strecurat printre dinţi:

— Ți-o coc eu!

— Ce-a spus? a întrebat iarăşi Condolroieri.

— Zice că un pahar de apă sau mai degrabă de altă băutură, i-ar potoli năduful.

Cardinalul, grăbit să vină în ajutorul spătarului, a bătut imediat din palme, poruncind slujitorului său să vină cu o cupă din vinul cel mai bun.

„Zgârcitul naibii!” mi-am zis înciudat. Nădăjduiam ca popa să ceară măcar o ploscă, dacă nu o bărdăcuţă, din care să apuc şi eu o înghiţitură. Căci tămâiosul spătarului Neagoe abia mi-a deschis pofta de băut. Dar ţi-ai găsit să pleci de la popă cu firimituri în barbă şi mustăţile ude de vin.

Nedumerit de cele ce se petreceau în jurul său, spătarul mi-a dat pe ascuns un ghiont în coaste:

— Ce dracu’ ai mai pus la cale?

— Popa vrea să te împărtăşească.

— Ptiu! s-a împotrivit dregătorul. Nu mă spurc cu împărtăşanie papistăşească. Eu sunt drept credincios.

— N-ai încotro, l-am sfătuit. Dacă vrei să pui stăpânire pe cetatea Giurgiului, trebuie s-o faci şi pe asta.

— Ce mai doreşte? a întrebat iarăşi legatul papal grijuliu faţă de „năduful” spătarului.

— E nerăbdător să-şi astâmpere focul din piept, m-am grăbit să-i răspund.

— Presto, Francesco! a strigat Condolmieri cu asprime slujitorului său.

Francesco s-a ivit îndată pe punte, aducând cupa de vin cerută. Cardinalul a luat vasul de argint în

mâini şi l-a întins spătarului de parcă voia într-adevăr să-l împărtăşească.

— Îndrăzniţi! L-a îndemnat Condolmieri.

Bietul spătar a holbat mai întâi ochii săi mari şi frumoşi la cupa cu vin, apoi s-a uitat deznădăjduit la mine.

— Bea! am ridicat din umeri. Ia măcar o înghiţitură.

— Nu vă fie teamă, l-a încredinţat Condolmieri. Nu are otravă. Dar ca să fiţi pe deplin liniştit, am să-mi înmoi însumi buzele în acest vin.

Îndeplinind şi această îndatorire de gazdă, Condolmieri a întins iarăşi cupa spătarului. Deloc bucuros, acesta a luat-o şi a dus-o cu mâna tremurândă la gură. Dar înainte de a şi muia mustăţile în vin, mi-a zis:

— Păcatul dumitale va fi!

— Al meu să fie, m-am învoit.

Spătarul a sorbit apoi cu vădită scârbă din cupă. Descoperind însă că era un vin neaşteptat, de bun, s-a luminat pe loc la faţă, grăind bucuros:

— Dacă asta-i împărtăşania lor, mă fac şi eu papistaş. Şi fără a mai sta la tocmeală, a dat întreaga cupă peste cap.

— Vedeţi? a grăit mulţumit cardinalul. Se simte mult mai bine.

— Dacă-i mai daţi o cupă, se vindecă pentru totdeauna, l-am îndemnat pe cardinal, cu toate că aş fi trecut şi eu atunci la credinţa papistăşească.

Şiretul prelat însă nu s-a lăsat păcălit.

— Să fim cumpătaţi! a glăsuit el, ridicând palmele şi ochii spre cer.

Spre deosebire de Condolmieri, spătarul Neagoe numai la cumpătare nu se gândea, în timp ce privea cu părere de rău lă fundul gol al cupei.

— Prin urmare, domnii meii a reluat Condolmieri vorba întreruptă, spuneţi să pornim neîntârziat spre cetatea aceea din insulă. Şi eu cred că ar fi foarte bine să dăm necredincioşilor o nouă şi puternică lovitură. Dar înainte de orice, trebuie

să avem aici pe seniorul de Wavrin, pentru a ajunge împreună la o hotărâre… Din păcate însă, el nu va voi să vină la noi, fiindcă l-am auzit mai devreme zicând că o bucată de vreme nu va mai călca pe puntea acestei galere.

— Nădăjduiam că aţi încheiat între timp pace, mi-am îngăduit să stărui pentru trimişii domnului Ţării Româneşti.

— Şi cu nădăjduiam, a oftat cardinalul ca o fecioară părăsită de iubit, dar mi-i teamă că lucrurile nu s-au îndreptat întru totul.

— Mai faceţi totuşi o încercare.

Slobozind acelaşi oftat de fecioară, cardinalul l-a chemat la el pe călugărul franciscan, cerându-i să se ducă iarăşi din partea sa la căpetenia burgundă.

Ne-am luat rămas bun de la legatul papal, grăbindu-ne să coborâm în bărci. Dar când să punem piciorul pe scară, văzduhul a fost zguduit de nişte bubuituri puternice. Ne-am întors cu toţii spre castelul ars de noi în ajun. Bubuiturile veneau de acolo.

— Ce-i asta? s-a arătat Condolmieri mirat. Turcii îşi dărâmă singuri castelul?

— Nu-s chiar atât de proşti, i-a răspuns plin de sine spătarul Neagoe. Oamenii noştri desăvârşesc treaba începută ieri de cocon şi seniorul de Wavrin.

Când am trecut mai apoi prin faţa castelului două dintre laturile zidului erau de acum dărâmate.

„Până vor ridica turcii înapoi această cetate, mi-am zis, locuitorii noştri de la Dunăre vor trăi în pace”.

CAPITOLUL V

În nişte vremuri atât de zbuciumate, nu-ţi doreai altceva dccât să cauţi tihnă într-un loc uitat de Dumnezeu şi mai ales de oameni. Un asemenea loc presupuneam că era şi insula care tocmai se ivea în faţa noastră. Scăldată pe o latură şi pe alta de apele domoale ale Dunării, acoperită de iarbă înaltă şi copaci rămuroşi, părea raiul pe pământ. Mă şi gândeam cum să fac să-mi rostuiesc viaţa pe aici, când ne-a apărut înaintea ochilor vârful pietros, uscat, neprietenos, al primului turn al cetăţii Giurgiului. Şi în clipa aceea m-am trezit iarăşi la adevărul deloc plăcut al traiului pe care-l duceam de ani şi ani de zile. Cu voia sau fără voia mea trebuia să rămân oştean. Adică un om care-şi ucidea semenii pentru a trăi el. Cumplită lege, dar alta nu cunoşteam. Nici eu, nici norodul din care mă trăgeam. Ca să păstreze fiinţa neamului lor, oamenii erau nevoiţi să doarmă cu spada la căpătâi. Ca să nu fie ucişi ori robiţi, trebuia să lovească, fără cruţare în toţi cei care le încălcau hotarele.

Walerand de Wavrin privea în schimb cu nesaţ la puternica cetate care răsărea încetul cu încetul din verdele încă nepătat al pădurii de pe insulă. De formă pătrată, cu patru laturi lungi de zid, cetatea avea la colţul fiecărei laturi câte un turn mare, de asemenea pătrat. Până şi cel mai mic dintre aceste turnuri era mai înalt şi mai puternic decât marele turn al castelului de la Turtucaia. Cât priveau întăriturile, acestea erau alcătuite tot din pridvoare şi galerii de lemn, aşezate ca nişte balcoane

deasupra zidurilor, fiind nişte straşnice locuri de apărare.

Dar cetatea mai era păzită şi de două parapete de zid care mergeau până la marginea apei, având şi ele la capete câte un turn întărit cu pridvoare şi galerii.

— Lucru făcut cu tocmeală, a grăit mai mult pentru sine Walerand de Wavrin.

— A fost durată de părintele domnului Ţării Româneşti, l-am lămurit. Iar din mâna răposatului Mircea, poreclit Bătrânul, au ieşit numai lucruri temeinice.

— Atunci e firească nerăbdarea principelui Vlad de a fi iarăşi stăpân în Giurgiu, a adăugat şambelanul ducelui de Burgundia, privind la roiul de bărci româneşti care se îndrepta în grabă spre ţărmul insulei.

Sosirea celor două oşti, pe apă şi pe uscat, nu i-a găsit însă pe turci nepregătiţi. Aceştia aveau fără îndoială iscoadele lor. Încât atunci când i-au văzut pe români punând piciorul pe insulă, au ieşit cu mare zarvă din cetate. Încleştarea a fost scurtă, sângeroasă. Au căzut mulţi oşteni din amândouă părţile. Românii însă n-au mai dat înapoi, ca la Turtucaia. Purtaţi la luptă de însuşi Vlad Dracul, ostaşii valahi i-au fugărit pe sarazini înapoia zidurilor.

Ca să te apropii de o cetate atât de bine apărată, nu era lucru uşor. De aceea fiecare căpetenie se gândea grabnic la cele mai bune mijloace de luptă. Şi poate nicicând minţile lor nu lucrau mai viu ca în acele clipe. Căutau şi răscoleau pretutindeni, venindu-le în cap cele mai năstruşnice idei. Şi în acestă privinţă Wavrin era neîntrecut. Văzând un ostaş român trăgând după el un cărucior cu patru roţi, cavalerul burgund l-a oprit:

— De unde ai drăcovenia asta?

Oşteanul, care nu-i pricepea graiul, a ridicat din umeri, holbând ochii când la Wavrin, când la mine.

— Seniorul te întreabă de unde ai căruciorul ăsta? i-am tălmăcit oşteanului.

— Aaa! s-a dumirit acesta. De aici, din insulă. Găsiţi câte vreţi. Sunt ale turcilor din cetate, care înhamă măgăruşii la ele, ca să care lemne, pietre şi ce mai au ei nevoie.

— Minunat! a izbucnit Wavrin. De aşa ceva avem nevoie.

Cavalerul burgund şi-a chemat apoi locotenentul, poruncindu-i să adune toate cărucioarele din insulă.

N-am priceput din prima clipă la ce-ar putea folosi aceste cărucioare. Pentru cărat lemne, ghiulele, răniţi? Nimic din toate astea. Oprind căruciorul adus de oşteanul român, Wavrin a poruncit câtorva burgunzi să taie crengi groase, să le împletească şi să întocmească o leasă zdravănă.

A fost rândul meu să strig:

— Minunată treabă, seniore!

Într-adevăr, la adăpostul acestui scut mare, purtat pe cărucior, ostaşii se puteau apropia fără grijă de zidurile cetăţii. Erau feriţi de gloanţe, de săgeţi şi de pietre.

Domnul Ţării Româneşti, care a văzut isprava burgunzilor, a cerut oamenilor săi să facă acelaşi lucru. Şi nu mică a fost mirarea turcilor văzând apropiindu-se de ziduri aceste mari scuturi. Împotrivirea lor era zadarnică. Românii şi burgunzii au ajuns curând până la marginea şanţurilor cetăţii, unde nu mai puteau fi loviţi nici de tunuri, nici de celelalte maşini de război. Împresurată, cetatea a început să fie lovită cu mai multă putere. Românii şi burgunzii se întăreau săpând şanţuri la adăpostul cărucioarelor-scut. De după aceleaşi apărătoare, arbaletierii, puşcaşii şi arcaşii ţinteau pe prăştierii din cetate.

Şi toată această trudă a ţinut până la asfinţitul soarelui, ba încă şi după aceea. De pe galere au fost aduse în acest timp tunurile şi bombarda cea mare. Iar în dimineaţa următoare, de cum s-a

luminat de ziua, bombarda adăpostită de-o leasă mare şi groasă şi-a început isprava. Wavrin ţintea un loc anume, la încheietura dintre turn şi zidul cetăţii.

— Loviţi drept în mijlocul încheieturii, cerea cavalerul burgund tunarilor săi.

Buni ochitori, aceştia au nimerit ţinta din primul foc. Turnul şi zidul au fost învăluite într-un nor gros de fum şi pulbere de piatră. Iar când norul s-a mai împrăştiat, burgunzii au izbucnit în strigăte şi chiote de bucurie.

— L-am străpuns, senior, a rostit bucuros un tunar. Priviţi!

La încheietura dintre turn şi zid a apărut într-adevăr o crăpătură mare.

— Încărcaţi din nou bombarda şi loviţi tot acolo, a poruncit Wavrin bucuros.

Cea de a doua ghiulea a iscat o puzderie de praf la fel de deasă. Iar după ce s-a risipit şi aceasta, fiecare era încredinţat că spărtura s-a mai lărgit.

Vestea despre isprava, bombardei burgunzilor a ajuns repede şi las urechile lui Vlad Dracul. Dornic să afle ce se petrecea acolo, acesta a trimis un sol care s-a înapoiat cu o ştire de necrezut.

— Bombarda burgunzilor face minuni, Măria Ta! Dacă mai loveşte de două sau de trei ori în acel loc, dărâmă turnul.

Vlad Dracul s-a uitat nedumerit la trimisul său.

— Ai văzut cu ochii tăi?

— Da, Măria Ta. Au făcut o crăpătură mare de tot, a stăruit solul desfăcându-şi larg braţele.

— S-o văd şi eu, a rostit Domnul la fel de neîncrezător.

A încălecat imediat şi a venit la bombardă.

— Priviţi, vă rog, ce ispravă fac tunarii mei, l-a întâmpinat Wavrin bucuros.

Vlad Dracul s-a uitat mai întâi la turnul gros, înalt de peste douăzeci şi patru de picioare, apoi la ghiulelele din piatră de Brabant pe care le ştia uşoare şi sfărâmicioase.

— Cu astfel de ghiulele doriţi să dărâmaţi turnul acesta? a zâmbit Domnul pe sub mustaţa-i lungă şi neagră.

— Cu astfel de ghiulele am făcut spărtura pe care o vedeţi, i-a răspuns Wavrin nemulţumit de neîncrederea ce o citea pe chipul lui Vlad Dracul. Şi, ca să nu mai aveţi vreo îndoială, vom trage chiar în faţa voastră.

Domnul s-a dat câţiva paşi înapoi, aşteptând să vadă bombarda la lucru. A tresărit uşor la bubuitura, puternică a acestuia, dar când a văzut norul de praf stârnit, a zis către Wavrin:

— Să nu ne amăgim, seniore. Eu cunosc bine trăinicia zidurilor acestei cetăţi. Doar au fost durate de tatăl meu şi nu o dată m-am dus să le văd. Fumul pe care-l zăriţi nu-i altceva decât pulberea ghiulelei sfărâmate de zid.

— Aşteptaţi, vă rog, l-a sfătuit Wavrin plin de sine.

După ce s-a risipit şi norul acela de pulbere, parcă şi lui Vlad Dracul i s-a părut că spărtura s-a mai lărgit. A început chiar să urmărească mai cu luare aminte bombarda burgunzilor.

Wavrin, care se tot uita la soare, i-a zis domnului Ţării Româneşti:

— Vă încredinţez bombarda şi tunarii… Puteţi trage după placul vostru… Eu mă duc să prânzesc la galeră.

Vlad Dracul a primit bucuros, şi i-a urat poftă bună. Apoi s-a apucat să folosească bombarda cu multă râvnă. Şi după alte câteva lovituri, i s-a părut iarăşi ca spărtura se mărea şi că turnul începea chiar să se aplece.

Auzind aceste bubuituri, cavalerul de Rodhos, care prânzea cu Walerand de Wavrin, i-a zis căpitanului burgund:

— Mi-i teamă, seniore, că principele român vă sfărâmă bombarda. N-ar fi bine s-o lase să se mai răcească?

Sfatul i s-a părut potrivit cavalerului burgund, care a şi poruncit locotenentului său să plece neîntârziat într-acolo. Dar când acesta a ajuns la bombardă, a văzut cu părere de rău că prevestirea cavalerului de Rodhos s-a şi împlinit. La ultima lovitură, cercurile bombardei au plesnit omorând doi dintre cei mai de ispravă tunari.

— Ce v-am spus eu? a grăit cavalerul de Rodhos către Wavrin, după aflarea neplăcutei veşti.

Cavalerul burgund s-a amărât într-atâta, încât nici nu şi-a mai sfârşit prânzul. A plecat de îndată la locul nefericitei întâmplări, însoţit de căpitanul galerei sale. Pe Vlad Dracul nu l-a mai găsit acolo. Acesta i-a lăsat vorbă că a plecat în tabără pentru a aduce în loc bombardele sale mari.

Neîmpăcat, Wavrin privea cu amărăciune când la trupurile sfârtecate ale celor doi tunari, când la bombarda desfăcută în bucăţi.

— Nu s-au rupt decât două cercuri, iar doagele nu sunt stricate, a încercat să-l împace căpitanul de galeră. Poate fi adusă iarăşi în bună stare.

— La război – ca la război, a mai adăugat şi cavalerul de Rodhos, încercând să-l încurajeze pe Wavrin.

Acesta rămânea însă neîmpăcat, privind cu necaz la turnul care se îndărătnicea să rămână în picioare.

În timp ce bombarda cea mare a burgunzilor era ferecată la plezniturі, au sosit şi cele două bombarde ale românilor. Dar acestea nu mai băteau atât de bine. Fie că nu se pricepeau tunarii să le folosească cum trebuie, fie că bombardele nu erau făcute cu acelaşi meşteşug. Ghiulelele trimise din ele treceau pe deasupra zidului, fără a-i face vreo vătămare.

— Să încercăm din nou cu bombarda noastră, a îndemnat căpitanul de galeră.

Wavrin a încuviinţat. Şi prima ghiulea a pornit fără nicio oprelişte spre încheietura dintre zid şi

turn, lovind în plin, spre marca bucurie a celor de faţă. Dar la a doua ghiulea, spre mâhnirea tuturor, au mai pleznit două cercuri împreună cu o doagă. Alt tunar s-a prăbuşit mort la pământ.

— Puneţi-o dracului pe tălpi şi duceţi-o la galeră, a răcnit cu mânie căpetenia burgundă.

Şi cum o nenorocire nu vine niciodată singură, turcii din cetate au făcut şi ei atunci o ieşire, năzuind să pună stăpânire pe bombardele românilor. Pe una din ele au izbutit chiar s-o împresoare şi s-o înţepenească. După o luptă scurtă, sângeroasă, sarazinii au fost împinşi însă înapoi în cetate. În această încleştare trei oşteni ai lui Vlad Dracul şi-au pierdut viaţa.

— Aşa nu mai merge! a grăit cu năduf domnul Ţării Româneşti.

A venit şi Wavrin să vadă necazul românilor. În preajma sa se afla şi un călugăr minorit, fratele Ilie, care a trăit la Ierusalim. Acesta, dând cu ochii de bombarda românilor înţepenită de turci, s-a învoit s-o desţintuiască. Ceea ce a şi făcut, fără a o strica, dovedindu-se un meşter iscusit. Dar, din nebăgare de scamă, fratele Ilie s-a ales cu un braţ frânt.

Necăjit, Wavrin a rostit atunci către domnul Ţării Româneşti:

— Cu ajutorul bombardelor nu cuprindem noi cetatea.

— Şi cum să facem? i-a grăit Vlad Dracul mai înţepat.

— Să aducem fiecare legături de surcele şi de lemne, pe care să le îngrămădim în locuri ferite de vânt, lângă turnuri şi ziduri. Şi după aceea să le dăm foc, aşa cum am făcut şi la Turtucaia.

Sfatul i-a plăcut lui Vlad Dracul și acesta, s-a apucat cel dintâi să adune lemne şi surcele. Walerand de Wavrin a dat aceeaşi pildă oştenilor săi, cu toate că nu se putea folosi decât de un braţ, celălalt rămânându-i ţeapăn în urma loviturii de piatră primită la Turtucaia. Îl urmăream cum se

trudea anevoie, făcându-se din ce în ce mai alb la faţă.

— Nu vă simţiţi bine seniore? l-am întrebat.

— N-am nici pe dracu', s-a îndărătnicit burgundul. Cred că e din pricina răcelii… Dar dacă asud bine, scap şi de răul ăsta.

Îl vedeam însă cum îşi pierdea mereu din vigoare. Ba, la un moment dat, a aruncat legătura de lemne, plângându-se de o înjunghietură puternică în mâna beteagă. L-am chemat atunci pe cavalerul de Rodhos şi i-am cerut să-l ducem pe căpitanul burgund la galeră.

Sosiţi în grabă, medicii şi chirurgii l-au cercetat îndelung pe bolnav, după care au spus că nu pot face nimic până ce nu-i vor vedea a doua zi, dimineaţă, urina.

— Până atunci pot să crap în voie, a grăit Wavrin către mine. L-a rugat apoi pe domnul Regnauit de Comfide să preia în locul lui comanda galerelor şi a oamenilor de pe ele.

Cu părere de rău l-am lăsat pe cavalerul burgund pradă bolii sale şi m-am înapoiat la Cetate. Aici, oştenii români şi burgunzi îşi făceau cu râvnă treaba, îngrămădind lângă turnuri şi ziduri legături de lemne şi surcele.

Şanţurile cetăţii, care nu erau mai adânci de patru picioare, se umpleau văzând cu ochii. Dar mai era nevoie de lemne şi s-a poruncit ca fiecare oştean să aducă iarăşi câte un braţ. Văzând primejdia care-I pândea, turcii din cetate s-au hotărât atunci să înfrunte moartea, coborând cu frânghii coşuri pline de jăratic până la mormanele de lemne îngrămădite lângă ziduri. Le-a venit însă târziu acest gând în minte. Dacă ar fi făcut-o mai devreme, erau poate scăpaţi, pentru că focul ar fi mistuit lemnele mai repede decât puteau aduce românii şi burgunzii laolaltă. Dar aşa, sarazinii n-au izbutit altceva decât să grăbească sfârşitul luptei. Grămezile de lemne s-au aprins curând în vâlvătăi, iar flăcările au început să zboare până la

galeriiile şi balcoanele cetăţii, aprinzându-le şi pe acestea. Focul s-a întins apoi în cetate, cuprinzând şi acoperişurile de lemn ale turnurilor. Strădaniile apărătorilor de a-l stinge cu găleţi de apă din Dunăre erau zadarnice. Pentru că şi acolo erau întâmpinaţi de puşcaşi, arbaletieri şi arcaşi.

— Nu mai au scăpare, am grăit bucuros către domnul de Comfide.

Şi prevestirea mea s-a adeverit curând. O bucată de pânză albă, ridicată pe vârful unei suliţe, ne încredinţa că turcii erau gata să lase armele. Subaşul cetăţii cerea să vorbească neîntârziat cu domnul Ţării Româneşti. Acesta a primit. Dar când l-a văzut pe turc la faţă, Vlad Dracul s-a făcut negru de mânie.

— Par a se cunoaşte, mi-a strecurat din colţul gurii cavalerul de Rodhos.

— Şi încă foarte bine, i-am răspuns.

Nu i-am arătat pricina înverşunării lui Vlad Dracul împotriva subaşei. Ceva mai târzâu însă acesta avea s-o afle de la alţii.

Căpetenia turcilor s-a tocmit mult cu domnul Ţării Româneşti. Se arăta gata să părăsească cetatea numai dacă se lăsau învinşilor viaţa ca şi puţinele lucruri ce le aveau cu ei. Şi pentru că românii şi burgunzii nu conteneau să tragă asupra cetăţii, subaşa l-a rugat aproape cu lacrimi în ochi pe Vlad Dracul.

— Porunciţi-le să înceteze. Altfel nu putem stinge focul, ca să vă puteţi primi cetatea întreagă şi nevătămată.

— Dar ce încredinţare am că veţi face întocmai? l-a întrebat Vlad DracuL

— Eu şi cu treizeci din oamenii mei de frunte vom rămâne zălog în mâinile voastre.

Şi cum domnul Ţării Româneşti dorea mult să capete cetatea nevătămată şi nearsă, s-a învoit pe loc, dând poruncă de încetare a luptei. Românii s-au supus de îndată, dar burgunzii trăgeau mai departe.

— Pentru Dumnezeu! a grăit Vlad Dracul supărat către cavalerul de Rodhos. Lăsaţi-i pe turci să stingă focul! Ce vreţi? Să ardă totul? Este cea mai puternică cetate de pe Dunăre. Şi ne-aţi face cel mai mare rău ruinând-o.

Dar spre mirarea tuturor, cavalerul de Rodhos nu era hotărât să dea cuvenita poruncă.

— Înţelegeţi, a stăruit pe lângă el Vlad Dracul, că avem mare nevoie de această cetate. Fiindcă pe aici trec turcii când vor să calce Ţara Românească ori Transilvania… Pe aici trec cu caii lor… Peste podul acestui castel pătrund la noi… Şi tot ce pradă, tot pe aici cară înapoi. Dar, după ce vom fi noi stăpâni în cetate, ei vor trebui să treacă Dunărea prin alte locuri mai rele, unde-i putem ajunge mai uşor din urmă.

Surd parcă la spusele domnului Ţării Româneşti, cavalerul de Rodhos a rostit fără să clipească:

— Eu vă înţeleg, dar nu pot lua singur o asemenea hotărâre. De aceea, vă rog să mergeţi la stăpânii mei, cardinalul şi domnul de Wavrin, pentru a afla voinţa lor. Şi eu mă voi călăuzi după ea.

Privind cu mâhnire la flăcările care înghiţeau cetatea, Vlad Dracul şi-a înăbuşit nişte sudălmi binemeritate de nehotărâtul cavaler de Rodhos, cerându-i însă acestuia să-l însoţească la galere.

Legatul papal, care privea de pe corabia sa pălălaiele ce încingeau cetatea Giurgiului, l-a întâmpinat pe Vlad Dracul cu bucurie. Iar după ce i-a ascultat plângerea, a început să-l căineze pentru necazurile ce le îndurau românii de la turci.

— Vreau să ştiţi, a stăruit Vlad Dracul pe lângă Condolmieri, că tatăl meu a pus să se ridice această cetate. Şi că nu se află nicio piatră în zidurile ei pentru care părintele meu să nu fi dat un bolovan de sare scos din munţii Ţării Româneşti.

— Aveţi într-adevăr atâta sare? s-a arătat Condolmieri mirat.

— Dacă am pune unul lângă altul toţi bolovanii de sare pe care-i avem în munţi, am acoperi întreaga ţară, s-a făIit Vlad Dracul.

— Păcat că aveţi atâtea bogăţii şi nu vă puteţi bucura de ele, l-a mai căinat cardinalul. Iar cât priveşte cetatea, n-am nimic împotrivă s-o recăpătaţi. Dar se cuvine să cerem şi părerea seniorului Walerand de Wavrin.

Vlad Dracul i-a mulţumit şi a plecat mai grăbit ca oricând spre galera căpeteniei burgunde. Lovit de boala ce i-a cuprins toate încheieturile, Wavrin abia dacă mai mişca limba. Dar auzind plângerea domnului Ţării Româneşti, a rostit supărat:

— Nătângii! spuneţi-le să stingă numaidecât focul şi să vă dea cetatea în stăpânire fără întârziere.

CAPITOLUL VI

— Ce face burgundul? m-am pomenit întrebat pe neaşteptate de feciorul lui Vlad Dracul.

— Boleşte, m-am grăbit să-i răspund.

— Vreau să-l văd.

— Abia dacă mai poale vorbi, am încercat să-l opresc.

Dar coconul, mai hotărât ca oricând, mi-a cerut să-l urmez şi pe el la galera lui Wavrin.

— Părintele domniei tale ştie de acest lucru? l-am mai întrebat.

— Nu. Dar nu mi-ar ierta niciodată dacă aş face altfel.

Spusele coconului nu-mi erau deloc, limpezi. Dar nu m-am împotrivit şi l-am dus la Wavrin. La uşa cămăruţei păzeau chirurgii şi medicii. Le-am cerut să ne lase înăuntru. Dar nu atât cererea mea, cât privirea întunecată a coconului i-a hotărât să se dea la o parte.

— Cine-i vijeliosul ăsta? mi-a şoptit din mers un chirurg.

— Feciorul domnului Ţării Româneşti.

— Hristoase! a rostit chirurgul cu glasul scăzut. Va fi mai necruţător decât taică-su.

Auzind scârţâitul uşii, Wavrin a întors nemulţumit capul spre noi.

— Nu mă iertaţi de loc! m-a certat el cu blândeţe.

—Îmi pare rău, seniore, dar nu l-am putut împiedica pe tânărul principe să vină la voi.

— Şi ce doreşte?

— O rugăminte, seniore, i-a grăit coconul.

— Vă ascult.

— Am venit să vă cer un sfat.

— Mie? s-a arătat Wavrin nedumerit. Doar aveţi un părinte.

— Şi pe voi vă socotesc ca un părinte.

Burgundul l-a poftit să se aşeze şi să-şi spună necazul.

— Cu toate că am deplină încredere în sfetnicul vostru, a arătat coconul spre mine, l-aş ruga totuşi să-mi făgăduiască un lucru.

— Anume?

— Că nu va spune nimănui ce vom vorbi aici. Nici chiar părintelui meu.

Cererea coconului l-a pus pe gânduri pe Wavrin, ca şi pe mine. M-am grăbit însă a face cuvenita făgăduială.

— Spuneţi, vă rog, şi-a îndemnat apoi Wavrin oaspetele.

— Ce-aţi hotărât în privinţa turcilor din cetate? l-a întrebat coconul fără înconjur.

— Vom face întocmai cum a cerut părintele vostru, i-a răspuns Wavrin oarecum nedumerit. Vor primi un salv-conduct de la noi, după care vor fi slobozi să treacă peste apă.

— Dar ştiţi cine e subaşa lor? a izbucnit coconul cu ochii aprinşi de ură.

— Nu, i-a mărturisit Wavrin de bună credinţă.

— Dacă acest om scapă viu şi nevătămat din mâinile mele, tatăl meu se va lepăda de mine.

— Principe, a încercat Wavrin să-l liniştească. Nu intră în obiceiul nostru să ne călcăm vorba dată.

— Nici nu vă cer aşa ceva.

— Atunci ce doriţi de la mine?

— V-am spus: un sfat.

— Despre ce-i vorba?

— Voi trece Dunărea cu oamenii mei şi acolo îl voi aştepta pe subaşă şi pe ceilalţi turci.

— Dar noi le-am făgăduit că vor fi slobozi, i-a amintit Wavrin. Vrei să fim socotiţi nişte oameni fără cuvânt?

— Cel ce pedepseşte un trădător nu va fi socotit niciodată lipsit de cuvânt, i-a răspuns coconul. Iar acest subaşă l-a trădat acum câţiva ani pe părintele meu. L-a momit tot cu un salv-conduct, făcându-l să meargă la sultan. Dar acolo tatăl meu a fost pus în lanţuri şi întemniţat în castelul din Gallipoli.

— Înţeleg, a rostit Wavrin mai mult pentru sine. Acum s-au întors lucrurile. Trădătorul se află în mâinile voastre şi vreţi să-i plătiţi la fel.

— Nu la fel, seniore, a rostit coconul cu glas mânios. Doar n-o să puneţi în acelaşi taler un domn al Ţării Româneşti şi-un ticălos de subaşă?

— Fireşte, l-a îmbunat Wavrin. Şi cum veţi face?

— Mă voi duce cu oamenii mei două leghe mai la vale, unde voi trece apa şi-l voi aştepta pe netrebnic. Fiindcă acesta, după ce scapă de aici, se va îndrepta fără îndoială spre Nicopol.

Wavrin a tăcut. Se gândea cum să iasă cu faţă curată.

— Ce părere aveţi, seniore? s-a arătat coconul nerăbdător.

— E neapărată nevoie să spun da ori ba? N-ar fi mai bine să socotiţi că n-am auzit nimic?

Coconul stăruia totuşi să primească un răspuns desluşit. Dar l-am făcut să se mulţumească doar cu atât. Iar când am dat să ies după cocon, Wavrin m-a chemat:

— Mai rămâneţi o clipă. Şi, după ce am închis uşa după cocon, a adăugat:

— Tânărul principe începe să-mi placă tot mai mult. Nu-i fericesc pe cei ce-i vor sta împotrivă atunci când va ajunge domn.

Am zâmbit pe sub mustaţă şi m-am grăbit să-l ajung din urmă pe feciorul lui Vlad Dracul.

Vlad Dracul păşea semeţ prin cetatea părăsită de sarazini. Era iarăşi stăpân în Giurgiu şi acest lucru îl bucura nespus. Cu toate că focul a lăsat urme mai pretutindeni, zidurile afumate i se păreau

domnitorului mai dragi ca oricând. Poruncea să se şteargă rămăşiţele lăsate de turci, să se dreagă stricăciunile şi să se rânduiască o pază dintre cele mai straşnice. Când a ajuns la turnul bătut atâta cu bombardele, a văzut cu mirare că acesta stătea mai zdravăn şi mai drept ca oricând pe temelia sa. Dornic să afle ce era cu buclucaşa crăpătură de la încheietura dintre turn şi zid, Vlad Dracul a urcat până acolo.

— Dumnezeule mare! a strigat el către cei din preajmă-i. Voi vedeţi ce-i aici?

— Nu, Măria Ta, i-au răspuns nedumeriţi curtenii.

— Noi ziceam că facem cine ştie ce ispravă cu bombarda burgunzilor şi când colo n-am clintit nicio piatră din loc. Tot fumul şi praful acela erau de la ghiulele. Iar crăpătura cu care ne lăudam atâta… ştiţi de când dăinuieşte? De pe vremea zidirii cetăţii. Îmi amintesc chiar că l-am întrebat odată pe tata, când eram copil, ce-i cu crăpătura asta. Şi el mi-a răspuns că, după ce-a fost ridicat, turnul s-a îndepărtat singur de zid.

Curtenii au izbucnit în râs. Şi cel mai tare răsunau hohotele spătarului Neagoe care se sprijinea cu mâna chiar de buclucaşa crăpătură. Dar acesta n-a apucat să-şi astâmpere veselia când s-a pomenit chemat de Domn:

— Unde-i coconul?

Spătarul şi-a înăbuşit ultimul hohot, holbând ochii cât pumnii.

— E plecat, Măria Ta, a îngăimat el.

— Unde?

— Zicea că arc de îndeplinit o treabă însemnată.

— Ce vorbe-s astea? s-a aprins Vlad Dracul. Să-l poftiţi chiar acum înaintea mea.

— Greu, Măria Ta, i-a răspuns spătarul liniştit. N-am niciun cal atât de iute încât să-l ajungă din urmă.

— Măsoară-ţi cuvintele, spătare! i-a grăit Domnul cu ochii scânteind.

— Măria Ta, şi-a înclinat dregătorul fruntea. Pe mine să mă ierţi pentru vorbele necugetate, dar în ce-l priveşte pe cocon, dacă am greşit, să mă pedepseşti fără cruţare.

Scos din răbdări, Vlad Dracul l-a luat pe spătar de piept şi l-a zgâlţâit.

— Sfârşeşte cu vorbele astea în dodii şi spune răspicat ce-i cu feciorul meu? Unde s-a dus şi ce face acolo?

— A plecat, Măria Ta, să facă dreptate, a mărturisit spătarul smulgându-şi fiecare cuvânt din inimă. Şi pentru a împlini voia Celui de Sus, i-am dat două mii de călăreţi.

— Neagoe, Neagoe! a clătinat Vodă capul. Şi a adăugat cu glasul scăzut: Dacă i se întâmplă ceva, să te ferească cerul de mânia mea. Doar ştii că atâta fecior a mai rămas pe lângă mine.

— Se va întoarce teafăr şi victorios, Măria Ta, l-a încredinţat spătarul. I-am dat cei mai buni oşteni.

Dar inima de părinte a Domnului a rămas mai departe neîmpăcată.

— Numai tată să nu fii, l-a căinat careva.

Vodă s-a prefăcut a nu auzi şi a pornit spre poarta cetăţii. În sinea lui se simţea totuşi mândru de moştenitorul scaunului domnesc.

Coconul s-a înapoiat în tabără pe înserate, urmat de cele două mii de călăreţi. Era frânt de oboseală, dar fericit. Întreaga suflare îl primea cu strigăte şi urale. Căci alături de el, legat de cal, se afla trădătorul subaşă. Era de altfel singurul prins adus de peste Dunăre.

Auzind zvoana din tabăra românească, domnul Regnault de Comfide m-a poftit să aflu ce se petrecea acolo. M-am urcat într-o barcă şi am coborât curând pe malul stâng al Dunării. În jurul unui mare foc era adunată floarea armatei domnului Ţării Româneşti. Iar acesta, înconjurat de dregătorii săi, aştepta nerăbdător să-şi reîntâlnească feciorul. Era o privelişte cum rar mi-

a fost dat să văd. Coconul şi-a strunit calul doar la câţiva paşi de părintele său, sărind sprinten din şa.

— Măria Ta! s-a înfăţişat el apoi în faţa lui Vodă. Dumnezeu a vrut să se facă dreptate.

— Dar Sfântul Petru? i-a răspuns glumeţ Vlad Dracul.

— Şi el, Măria Ta.

— Dar cum arată acest Sfânt Petru? Nu seamănă cumva cu spătarul Neagoe?

Coconul l-a căutat cu privirea pe dregător şi, după ce l-a zării, i-a zâmbii prietenește. A grăit apoi tatălui său:

— Dacă spătarul ţi-a greşit cu ceva, vina să cadă asupra capului meu.

— De capul tău ţara are mare nevoie, l-a dojenit Domnul. De aceea te poftesc să nu-l mai supui cu atâta uşurinţă bătăii săgeţilor turceşti.

— E bine oare ca fiul tău să zacă în trândăvie, în timp ce supuşii tăi îşi dau viaţa pentru pământul strămoşesc? l-a înfruntat coconul fără sfială.

—Nu-i locul şi clipa potrivită să vorbim despre toate acestea, i-a răspuns Vodă cu asprime. Dar vreau să ştiu ce ispravă ai făcut?

— Nu mi-a scăpat niciun duşman, Măria Ta, l-a încredinţat coconul. Ai să-i vezi mâine înşiraţi pe malul apei.

— Niciun prins?

— Unul singur. Ţi l-am adus viu ca să-l pedepseşti cu mâna ta. Coconul s-a întors apoi către însoţitorii săi şi a poruncit: aduceţi-l pe trădător.

Nu se putea spune că subaşa a ajuns chiar nevătămat până acolo. Legat cu mâinile la spate, dezbrăcat de cele mai bune veşminte, avea faţa umflată şi plină de sânge. Altfel, toate mădularele îi rămăseseră întregi. Doi ostaşi voinici l-au împins pe sarazin în faţă, până ce acesta a ajuns la doi paşi de Domn. Iar acolo l-au îngenunchiat.

— Fiu de căţea! l-a fulgerat Vlad Dracul cu privirea sa neiertătoare. Nu te-ai gândit că o să pun

odată şi odată mâna pe tine?

— Nu ne-a fost astfel înţelegerea, s-a plâns subaşa. Mi-ai făgăduit ca, în schimbul cetăţii, să mă laşi slobod… Atât pe mine, cât şi pe oamenii mei.

— Şi n-ai plecat nestingherit din cetate?

— Adevărat. Dar ce-ai dat cu mâna ta, ai luat înapoi cu mâna feciorului tău.

— Vrei să spui că feciorul meu e un trădător ca tine? a izbucnit Vlad Dracul. Unde l-ai aşteptat? s-a întors Vodă către cocon.

— În Bulgaria, pe drumul Nicopolului, i-a răspuns acesta.

— Era singura cale pe care puteau merge aceşti netrebnici?

— Nu, Măria Ta.

— Se aflau pe pământul nostru?

— Nici asta, Măria Ta.

— Vezi, dară, s-a mâniat Vlad Dracul pe subaşă, că de data asta minciuna ta nu mai are spor. Pedeapsa celui de Sus te-a ajuns din urmă chiar pe pământul călcat de voi… Pământ pe care v-aţi înstăpânit cu sila… Şi nu vă ajunge cât aţi luat până acum… Râvniţi şi la pământul nostru strămoşesc… Cine va mai pofti la acest pământ, va păţi la fel.

Şi cu iuţeala unei vechi şi nestăpânite dorinţi de răzbunare, Vlad Dracul a tras spada, retezând capul subaşei dintr-o singură lovitură. Un chiot prelung de bucurie a izbucnit în mii de piepturi. Dar cel mai mulţumit dintre toţi era coconul, care căuta cuvenita privire de laudă din partea părintelui său.

Pe galera seniorului Walerand de Wavrin nu domnea însă aceeaşi mulţumire. Cavalerul burgund zăcea cu picioarele şi braţele chircite, nemaiavând niciun mădular cu care să se poată ajuta. Nu făcea altceva decât să se strângă de durere. Cardinalul a trimis la el ca să-l îngrijească

pe propriii săi medici şi chirurgi, doctori de seamă în medicină şi chirurgie. Dar şi aceştia priveau neputincioşi la suferind, întrebându-l de unde i-a venit această boală. Wavrin le povestea din nou despre cele întâmplate în faţa castelului Turtucaia, despre lovitura de piatră care i-a strivit degetele, ca şi despre năduşeala şi ceaţa din acea seară.

Când s-a făcut dimineaţă, medicii i-au pus ventuze pe umeri, pe spate şi la capătul spinării. Îi crestau cu briciul carnea şi scoteau ventuze cu sânge. Şi de fiecare dată cântăreau sângele ca să ştie câte uncii erau. Şi s-au dovedit bune acele ventuze, fiindcă i-au scos răutatea din corp. Iar mai târziu, când a venit să-l vadă domnul Ţării Româneşti, suferindul s-a arătat mai vioi, dornic să afle veşti de la oaspetele său.

— S-a înapoiat fiul vostru? l-a întrebat Wavrin, de îndată ce l-a văzut pe Vlad Dracul. Acesta a tresărit, mirându-se că suferindul a şi aflat de isprava coconului.

— Nădăjduiesc că nu v-a înşelat aşteptările? a stăruit cavalerul burgund.

— Sunt cât se poate de mândru de feciorul meu, seniore, l-a încredinţat voievodul.

— Mă bucură sincer că are cine vă moşteni scaunul domnesc.

— Poate el va apuca vremuri mai bune ca ale mele.

— Să nădăjduim… Dar bănuiesc că aţi venit să ne mai cereţi ceva?

Vlad Dracul i-a zâmbit prieteneşte.

— Voiam să ştiţi că pe drumul Nicopolului, în susul apei, se află o cetate a turcilor numită Rusciuc.

— Ce fel de cetate?

— Asemănătoare cu cea de la Turtucaia… Şi deoarece apa este îngustă în dreptul acestei cetăţi, turcii trec deseori Dunărea ca să ne prade ţara. Iar dacă până acum ne-au făcut multe rele, vă închipuiţi ce vor face de-acum înainte… De aceea

v-aş ruga şi v-aş cere stăruitor, a adăugat Vodă cu o blândeţe în glas pe care nu i-o bănuiam, să porunciţi galerelor voastre să pornească înainte, ca să atacăm cetatea cu îndrăzneală… O vom cuprinde uşor astfel.

Walerand de Wavrin îl asculta cu luare aminte, fără a rosti vreo părere.

— Vreau să vă mai spun, a adăugat domnul Ţării Româneşti, că am primit veşti despre sosirea voievodului Iancu de Hunedoara. Se zice că s-a şi aruncat cu oastea sa în faţa oraşului Nicopol.

Însufleţit de vestea primită, cavalerul burgund s-a hotărât să grăiască:

— După cum vedeţi, eu zac aici în mare nevoinţă de boală. Şi nu-s în stare să vă fiu de vreun folos. De aceea sfătuiţi-vă mai bine cu domnul cardinal şi cu locţiitorul meu, domnul Regnault de Comfide.

— Am învăţat de-acum acest drum, a zâmbit Vlad Dracul, şi l-am făcut înainte de a veni la voi. Domnii de care mi-aţi pomenit aşteaptă hotărârea voastră… Doar sunteţi căpitanul.

—Un căpitan neputincios ca un prunc, s-a tânguit Wavrin.

— Vă veţi veni în fire, l-a încurajat Vlad Dracul, chiar mai repede decât credeţi. Şi-apoi când un căpitan se află în nevoie de boală, aşa cum sunteţi voi, nu-l rabdă inima să nu ia seama la oastea sa şi de pe patul de suferinţă.

Lauda venită din partea domnului Ţării Româneşti nu l-a lăsat nepăsător pe Wavrin. A cerut să i se vorbească mai întâi despre aşezarea cetăţii Rusciuc, după care a rostit cu glasul scăzut:

— Dacă această cetate nu-i mai puternică decât castelul Turtucaia, sfatul meu e s-o loviţi fără întârziere.

Cu pânzele umflate de un vânt prielnic, galerele au pornit iarăşi să despice undele Dunării. Stăteam pe puntea de sus şi priveam cu nesaţ la şerpuirea

fluviului. Mă bucuram în sfârşit de oarecare tihnă. Dar pentru scurtă durată. Pentru că ne îndreptam, din nou spre primejdie. Şi pentru a ne aminti parcă de nestatornica soartă a omului, privirea mi s-a oprit pe malul bulgăresc al Dunării, unde se zărea o puzderie de mogâldeţe. De departe părea o turmă de oi care s-a adăpat şi s-a aşezat apoi la ceasul de odihnă al amiezii. Dar nu-mi venea a crede că s-ar afla vreun cioban atât de neprevăzător încât să-şi aducă mioarele chiar în gura lupului. Pentru că în acele locuri, veşnic călcate de turci, nu scăpa lăcomiei acestora nici măcar un pui de găină, darmite o turmă de oi.

„Ce-ar putea fi atunci?“ mă întrebam. Şi abia în clipa aceea mi-am amintit de cocon şi de călăreţii săi. Cu o zi în urmă au fost doar pe malul drept al Dunării. Nu erau cumva leşurile turcilor care au trecut cu atâta trufie prin faţa noastră, când au părăsit cetatea Giurgiului?“ mă gândeam. Nu mă înşelam. Pe măsură ce ne apropiam, în faţa ochilor ni se înfăţişa o privelişte înfricoşătoare. Zeci de trupuri despuiate stăteau înşirate pe mal, nemişcate. Era atâta de zguduitor ceea ce vedeam, încât n-avea să-mi iasă multă vreme din minte.

Pe ferestruica de la camera sa a zărit şi Wavrin şirul de leşuri turceşti. A trimis îndată să mă cheme.

— I-ai văzut? m-a întâmpinat cavalerul burgund.

— Da, seniore.

— Nu mă aşteptam la atâta cruzime din partea coconului.

— E singura cale de a îndepărta cât de cât de hotarele ţării aceste hoarde care sunt mai rele ca lăcustele… Fiindcă lăcustele vin şi, după ce au prăpădit totul, pleacă. Pe când turcii nu pleacă, sug mereu, fără saţ.

— Nu vă pizmuiesc deloc, a oftat Wavrin, întorcându-şi privirea de la ferestruică.

— Nici n-aveţi de ce, seniore. Se vede că aşa i-i dat acestui popor aşezat la răscruce de drumuri şi de vânturi.

Wavrin a închis ochii, semn că voia să-şi reia odihna. Am ieşit pe vârfuri şi am urcat înapoi pe punte. După socoteala mea, se scurseseră cam două ore de când am pornit de la Giurgiu. Şi iată că pe malul bulgăresc au început să se ridice nori groşi de fum. „Ce s-o fi întâmplat acolo?“ mă întrebam nedumerit. Ardea Rusciucul. Dar cine i-o fi dat foc? Oastea lui Vlad Dracul n-a avut vreme să ajungă acolo, să bată cetatea şi satul. Să fi tăbărât cumva oştenii lui Iancu de Hunedoara? Vlad Dracul zicea că aceştia abia au poposit în faţa Nicopolului. Dar cine punea temei în acele vremuri pe nişte veşti purtate din om în om? Mă gândeam că tot oştenii lui Iancu de Hunedoara au atacat Rusciucul. Şi abia aşteptam să-i văd fluturându-şi steagurile în vânt. Spre mirarea mea, însă, nu zăream nici picior de oştean transilvănean pe acolo. Iar din cetate, ca şi din sat, locuitorii fugeau de mâncau pământul.

— Asta-i bună! am rostit tare, în româneşte.

Căpitanul galerei, care se afla lângă mine, ma privit nedumerit:

— Ce-aţi zis?

— Ori eu am orbul găinilor, ori nătărăii ăştia de turci şi-au dat singuri foc.

— Aşa se pare, a adăugat căpitanul. Dar nu pricep de ce?

— Le-a intrat frica în oase.

Spaima care i-a cuprins pe turcii din Rusciuc se datora fără îndoială şi leşurilor înşirate de călăreţii coconului pe malul Dunării.

Galerele au ancorat curând în faţa cetăţii, pentru a petrece acolo ce-a mai rămas din zi, precum şi noaptea care se apropia.

CAPITOLUL VII

Era un întuneric de să-ţi bagi degetele-n ochi. Vântul a încetat să mai bată, şi peste Dunăre s-a aşternut o linişte atât de mare, încât se auzeau până şi greierii din crânguri. Stăteam la taifas pe punte cu credinciosul meu slujitor, pomenind, ca şi în alte seri, de cei plecaţi de atâta vreme: Radu Stan şi Bursuc.

— Pe unde-or mai fi? se întreba Stângaciu.

— Cine ştie? i-am răspuns simţind o apăsare pe suflet.

— N-au dat niciun semn de viaţă?

— Nimic.

— Să nu li se fi întâmplat, doamne fereşte, ceva?

Ce puteam să zic? Şi pe mine mă încerca aceeaşi neagră presimţire. Dar, ca să scap de ea, m-am hotărât să cobor spre locul meu de culcare şi să-mi pregătesc culcuşul. Stângaciu însă mi-a făcut semn să rămân.

— Ce e?

Slujitorul nu mi-a mai răspuns.

Mi-am ciulit urechile. În afară de cântecul greierilor şi clipocitul apei care lovea fără contenire în coastele galerei, altceva nu-mi atrăgea luarea aminte. Pierzându-mi răbdarea, i-am şoptit iarăşi lui Stângaciu:

— Ce naiba ai auzit?

— Vine o luntre spre noi.

— De unde?

— Dinspre malul bulgăresc.

— Eşti sigur?

— Ascultă şi dumneata. Acum se aude mai bine.

M-am aplecat peste marginea punţii. Într-adevăr, dinspre malul bulgăresc se auzea bătaia unor vâsle.

— O barcă sau mai multe?

— Nu-i decât una, m-a încredinţat Stângaciu.

Dacă erau mai multe bărci, puteam presupune că o ceată de turci, adăpostită de întuneric, încerca să se apropie de galere, ca să le facă stricăciuni ori să le dea foc. Dar o singură barcă? Nu puteau fi decât nişte fugari care căutau la acel ceas de noapte ajutor la noi. M-am dus îndată la căpitanul galerei şi i-am spus că ne soseau oaspeţi.

— Să vină sănătoşi, a rostit acesta cu nepăsare.

— Daţi poruncă străjilor să nu tragă în ei, i-am cerut.

— Asa pot s-o fac numai după ce văd bine despre ce-i vorba.

— Atunci vă sfătuiesc altceva… Daţi-mi o barcă şi câţiva ostaşi, cât să merg în întâinpinarea lor.

— De ce atâta grabă? şi-a arătat căpitanul nedumerirea.

— Străjile voastre vor face gălăgie când vor zări barca fugarilor. Şi tocmai acest lucru vreau să împiedic.

— De ce?

— Ca să nu bage de seamă iscoadele turceşti care pândesc, fără îndoială, pe celălalt mal.

Scărpinându-se nemulţumit la ceafă, căpitanul s-a învoit până la urmă, încredinţându-mi nouă marinari bine înarmaţi. L-am luat şi pe Stângaciu în barcă.

— Dacă-i vreo primejdie, faceţi repede calentoarsă, m-a sfătuit căpitanul.

Ca să liniştesc străjile de pe galere şi să înşel bănuitele iscoade turceşti, după ce-am urcat în barcă, am strigat tare, ca să se audă pe toate punţile:

— În numele căpitanului, seniorul Walerand de Wavrin, vă întreb dacă toate sunt bune pe galere?

— Sunt bune, a răspuns, ici-colo, câte un glas.

— Străjile sunt treze la posturile lor?

— Căpitanul poate dormi în pace, au răsunat alte voci.

— Şi să se facă mai repede sănătos, a adăugat, o voce groasă.

— Noapte bună tuturor!

Am poruncit apoi cârmaciului să îndrepte barca spre locul de unde venea clipocitul de vâsle. Iar după ce am tăiat firul apei, le-am cerut marinarilor să înceteze o clipă vâslitul. Dar, spre nedumerirea mea şi a lui Stângaciu, pe apă domnea o linişte deplina. Ca să nu fim duşi la vale, am poruncit marinarilor să mai bată apa cu vâslele, apoi iar să se oprească.

Am ascultat din nou cu sufletul la gură şi iarăşi n-am auzit nimic. M-am uitat mirat la Stângaciu. Şi acesta mă privea la fel de încurcat.

„Unde naiba or fi? mă întrebam năcăjit. Ori a fost barcă duşmană care, de îndată ce ne-a simţit, a apucat-o înapoi?“ Dacă era aşa, am fi auzit-o

îndepărtându-se. Dar pe apă domnea aceeaşi linişte de mormânt.

— Repede la vale! le-am şoptit marinarilor.

Mă gândeam că barca s-a lăsat în voia apei, ca să scape de urmărirea noastră.

Câteva bătăi scurte de vâsle şi ne-am răsucit pe loc pornind la vale. Iar după două-trei minute, am descoperit în sfârşit o umbră lunguiaţă. Părea o barcă goală, purtată în voie de apă. „Să fi sărit luntraşii în apă?“ îmi ziceam. Ca să fim siguri, am prins luntrea ce părea părăsită. Dar tot în clipa aceea a scâncit cineva în româneşte:

— Hrisotase! Până-aici ne-a fost.

Glasul mi s-a părut cunoscut.

— Să mă bată Dumnezeu dacă ăsta nu-i Bursuc, l-am auzit bucuros şi pe Stângaciu. Tu eşti, măi?

— Nu! Frate-miu geamăn, a răsărit de pe fundul luntrei trupul îndesat al slujitorului lui Radu Stan.

— Tăcere! Vorbiţi în şoaptă!… Cu cine mai eşti în barcă? l-am întrebat pe Bursuc.

— Cu trei bulgari.

— Şi stăpânul tău?

— A rămas cu ceilalţi.

— Cu cine?

— Cu o mulţime adunată pe munte.

Pricepând că nu aveau a se teme de noi, s-au ivit şi cei trei bulgari din fundul luntrii, privind totuşi speriaţi la arcurile din mâinile burgunzilor.

— Lăsaţi armele! le-am zis marinarilor. Sunt oameni paşnici.

Le-am cerut apoi să pună iarăşi mâna pe vâsle şi să pornească înapoi, spre galere. Am legat luntrea bulgarilor de barca noastră, iar pentru a înainta mai lesne, ne-am apropiat de malul românesc, unde curgerea apei era lină.

— Zi! i-am cerut în şoaptă lui Bursuc. Ce face stăpânul tău? E sănătos?

— Când l-am lăsat era mai zdravăn ca oricând.

— Unde se află acum?

— V-am spus: pe munte.

— Care munte? am început să-mi pierd răbdarea.

— Nu ştiu cum îi zice, dar nu stă prea bine acolo.

— De ce?

— E împresurat de turci.

L-am întrebat atunci, în limba sa, pe cel care părea mai răsărit dintre bulgari:

— Ce-i cu voi?

— Vrem să ajungem la domnul Ţării Româneşti.

— Ca să ne ia în ţara lui, a adăugat al doilea bulgar.

— Sunteţi mulţi?

— Vreo douăsprezece mii, împreună cu copii şi neveste. Şi se află toţi în mare primejdie, fiindcă turcii ne-au împresurat ca să ne taie cu iataganele şi să ne ia în robie.

Cu toate că era şi Bursuc cu ei, am vrut totuşi să fiu pe deplin încredinţat că nu era o capcană pusă la cale de otomani.

— Cum te cheamă? l-am cercetat pe cel mai răsărit dintre bulgari.

— Vâlco.

— De unde eşti?

— Din Târnovo.

— Şi zici că vrei să trăieşti în Ţara Românească?

— Nu mai putem îndura, s-a căinat Vâlco. Mai bine murim cu toţii decât să trăim mai departe sub stăpânirea turcească.

Le-am spus câteva vorbe de încurajare şi i-am întrebat apoi cum a ajuns Radu Stan la ei şi ce făcea acolo, pe munte.

— Ni-i de mare ajutor, m-a încredinţat Vâlco. L-am ales în rândul căpeteniilor noastre şi acum ne apără nevestele şi copiii cu spada în mână.

— E singur?

— Nu. Are cu el şi-o femeie tânără… O grecoaică.

— Ce spui? am rostit cu uimire. M-am grăbit să-l descos mai departe pe Vâlco: Cum o cheamă pe grecoaica aceea?

— Iro.

— Cum arată?

Vâlco mi-a înfăţişat-o în câteva cuvinte. Nu putea fi decât fata căpitanului din Mesembrie. Şi ca să nu mai am nicio îndoială, l-am cercetat pe Bursuc cu o privire aspră. Acesta mă privea mut, răsucindu-şi poala cămeşoiului gros, de cânepă.

— După ea aţi plecat în Bulgaria? am început să-l dojenesc. Şi taci ca un mormoloc!

— Ce-mi porunceşte stăpânul, aia fac, s-a dezvinovăţit Bursuc cu un glas plângăreţ.

— Bine! Mă socotesc eu şi cu dânsul!

— Dar să nu-i spuneţi că aţi aflat de la mine de jupâniţa Iro, m-a rugat Bursuc. Mi-a poruncit să tac.

— Bine, bine! i-am răspuns supărat peste măsură.

Bietul Bursuc, mai amărât ca oricând, se tot răsucea în luntre. Şi cum avea, slavă Domnului, greutatea unui viţel voinic, luntrea a început să se clatine primejdios.

— Stai dracului într-un loc! m-am răstit la el.

Îmi era tare necaz pe Radu Stan. Întâi fiindcă a plecat în Bulgaria fără să-mi trimită măcar o veste. Nu-i vorbă că aş fi fost împotrivă să-şi pună viaţa în pericol pentru o femeie, fie ea chiar Iro. Dar aş fi trecut poate şi peste acest lucru, dacă nerecunoscătorul tânăr nu se ascundea de mine. Şi de cine? Tocmai de cel care-i era ca un tată.

Bursuc, văzându-mi supărarea, mă cerceta pe furiş. Bietul de el era între ciocan şi nicovală.

— Mergem înapoi la galere? a întrebat cârmaciul din barca burgunzilor.

— Într-acolo, i-am răspuns fără chef.

Umbrele celor opt galere se ridicau ca nişte năluci pe întinderea ca-n palmă a apei. Când am ajuns ca la o azvârlitură de piatră de prima galeră,

am strigat iarăşi, ca să înşel bănuielile iscoadelor turceşti.

— În numele căpitanului, seniorul Walerand de Wavrin, vă întreb dacă străjile sunt treze?

— Cuvântul de trecere, mi-a cerut o strajă mai trează.

— Sânge burgund!

— Puteţi trece.

— Opriţi la galera cardinalului, i-am poruncit cârmaciului.

Legatul papal şi-a sfârşit rugăciunile de seară şi se pregătea tocmai de culcare. Dar când i s-a adus la cunoştiinţă sosirea mea, s-a învoit să mă vadă fără întâziere. Era prima oară când ne aflam singuri faţă-n faţă.

— Ce face seniorul de Wavrin? a fost prima întrebare a lui Condolmieri.

— Cred că se simte mai bine.

— De ce „credeţi" numai? Nu veniţi acum de la el?

— Nu, monseniore.

I-am povestit pe scurt ce am prins pe Dunăre în întuneric.

— Îi cunoaşteţi pe aceşti bulgari? s-a arătat cardinalul bănuitor. Să nu fie vreo capcană?

— M-am gândit şi eu la acest lucru, dar nu poate fi vorba de nicio capcană. Cei trei bulgari au venit însoţiţi de-un om al nostru.

— De încredere?

— Ca şi mine!

— Şi ce-ar trebui să facem?

— Să îngăduiţi ca aceşti oameni să meargă la domnul Ţării Româneşti, pentru a-l ruga fierbinte să-i ajute.

— N-am nimic împotrivă, s-a învoit cardinalul. Dar trebuie înştiinţat şi seniorul de Wavrin.

— Ar fi păcat să-i tulburăm somnul. Doar ştiţi prin ce suferinţe a trecut toată ziua.

— Văd că sunteţi grăbit, a zâmbit Condolmieri din colţul gurii. Dar n-aş vrea totuşi să-l supăr din nou pe senior.

— Iau asupra mea orice vină! Îi voi zice că m-aţi trimis la el, dar eu am încălcat această poruncă.

— Fie! s-a lăsat prelatul înduplecat.

— Mai am o rugăminte, monseriore. Condolmieri a ridicat nemulţumit din sprâncenele lui subţiri. Pe acel munte, am adăugat fără să mă tulbur, se află în primejdie de moarte şi copilul meu de suflet.

— Şi vreţi să plecaţi în ajutorul lui?

— Întocmai. Dar nu ştiu cum să fac, fiindcă mă văd nevoit să-l părăsesc pe seniorul de Wavrin fără ştirea sa şi în clipe de grea suferinţă pentru el.

— Vă voi dezvinovăţi faţă de el, m-a încredinţat legatul papal.

— Nu voi uita niciodată, monseniore!

În tabăra lui Vlad Dracul domnea linişte. Focurile erau stinse, iar oştenii dormeau somn adânc. Doar străjile, care se strigau când şi când, mai dovedeau oarecare viaţă.

— Cine-i? m-a oprit prima strajă.

— Prieteni! Venim din partea burgunzilor de pe galeră.

— Dar grăiţi româneşte? s-a arătat straja nedumerită.

— Grăim, i-am răspuns pe un ton glumeţ.

— Sunteţi burgunzi sau români? s-a supărat straja. Cu mine să nu vă jucaţi!

— Cheamă-ţi întâi căpitanul şi te lămuresc după aceea care mamă m-a născut, am rostit poruncitor.

Straja n-a mai lungit vorba. A cerut altui oştean să plece după căpitanul lor.

La pază, de parcă era un făcut, se afla tot Stanco.

— Nu mai aveţi somn? ne-a întâmpinat sârbul.

L-am lămurit îndată asupra zorului ce ne aducea în tabăra românească. Stanco i-a oprit pe ceilalţi

însoţitori ai mei acolo, iar pe mine m-a dus fără întârziere la cortul spătarului Neagoe.

Prin crăpătura perdelei, care acoperea intrarea în cort, răzbăteau câteva raze de lumină.

— Nu s-a culcat încă? m-am arătat mirat.

— El? s-a înveselit Stanco pe neaşteptate. Nici pe mine nu m-ar răbda somnul să fiu în locul lui.

— Nu-i singur?

— Singur? a izbucnit sârbul în râs. Când are cine te înveli, trebuie să fii prost ca să dormi singur.

Stanco s-a apropiat apoi de cort şi l-a chemat în şoapta pe spătar:

— Jupâne!

— Ce e? s-a auzit glasul nemulţumit al spătarului.

— Îmi pare rău, dar trebuie să te necăjesc.

— Zi o dată!

— Ieşi niţel afară.

— S-o ia naiba de spătărie! a rostit Neagoe cu ciudă.

S-a ridicat totuşi din aşternutul lui, şi-a tras o haină largă, de mătase, cu înfloriturі, după care a dat perdeaua în lături, lăsând să se vadă doar o clipă un ungher dinăuntrul cortului. Mi-a fost însă de-ajuns ca să zăresc chipul îmbujorat al jupâniţei Neacşa. Ea îl „învelea” deci atât de bine pe spătar în lungile lui nopţi de tabără. Îmi părea rău că tulburam gângureala celor doi huhurezi, dar treburile care mă mânau într-acolo nu puteau fi lăsate pe a doua zi.

— Dumneata eşti? m-a întâmpinat spătarul netezindu-şi pletele ciufulite. Ce vânt te aduce?

Am înşirat iarăşi povestea celor trei bulgari, dar mai amănunţit. Spătarul a căscat o dată de i-au pocnit fălcile, apoi a întrebat într-o doară:

— Şi eu ce să le fac?

— Să mergi cu ei la Vodă.

— Acum?

— Mâine va fi prea târziu.

— Mda! a mormăit spătarul frecându-şi ochii somnoroşi. Păi să mă îmbrac şi să-l trezim pe Vodă.

S-a înapoiat în cort, unde a schimbat cu jupâniţa Neacşa câteva vorbe în şoaptă. N-am desluşit ce şi-au spus. Dar în clipele acelea mi-a venit în minte chipul lui Bordea, bărbatul cu cununie al jupâniţei. „Pe unde-o mai umbla netrebnicul acela? mă întrebam. De când a fugit din ţară, nu s-a mai auzit nimic despre el”.

Spătarul a ieşit curând din cort. De data aceasta a desfăcut perdeaua în aşa fel încât n-am mai putut zări nici măcar vârful picioruşului jupâniţei Neacşa.

Vlad Dracul punea rânduială în treburile cancelariei sale, ajutat de logofătul Cazan. De îndată însă ce-a aflat pricina care ne-a îndemnat să-l tulburăm la acel ceas de noapte, a poruncit să fie aduşi cât de grabă cei trei bulgari în faţa sa. Zorul pe care îl dovedea Vodă mi-a dat de gândit. „Nu pare chiar străin de cele ce se petrec dincolo dc Dunăre”, am presupus.

Cum l-au văzut, solii bulgari s-au aruncat la picioarele lui, cerându-i milă şi ajutor. Vodă, grăindu-le în limba lor, i-a îndemnat să se ridice şi să vorbească fără teamă. Iar după ce i-a ascultat cu răbdare, a mai întrebat:

— Aţi luat cu voi vitele şi căruţele?

— Tot calabalâcul, Măria Ta, l-a încredinţat Vâlco.

— Şi vreţi să trăiţi de-acum înainte în ţara mea?

— De acum încolo această ţară ne va fi la fel de dragă, Măria Ta, cum ni-i pământul din strămoşi.

— Ce zici, Neagoe? l-a întrebat Vodă în româneşte pe spătar.

— Gândesc la fel ca Măria Ta, a răspuns acesta.

— Adică?

— Ne-ar prinde bine să aşezăm norodul acesta în ţinuturile de margine, unde ţara e încăpătoare şi

cu puţină lume.

— Şi-apoi neamul acesta are oameni harnici, vrednici şi viteji, şi-a dat la rându-i cu părerea logofătul Cazan.

— Să mergem atunci şi să scăpăm acest norod din robia turcească, a hotărât Vodă spre mulţumirea tuturor.

Cei trei bulgari s-au prăbuşit de bucurie la picioarele lui Vlad Dracul.

—Măria Ta, am îndrăznit să apar atunci mai în faţa. Îţi cer şi eu un hatâr.

Vlad Dracul a încruntat sprâncenele sale groase, sfredelindu-mă cu privirea-i ageră şi cam aspră.

— De ce mă priveşti aşa? l-am întrebat, încercând să-l îmbunez cu un zâmbet cuminte. Cu ce ţi-am greşit?

— Am avut noi odată o vorbă.

— Adevărat, Măria Ta.

— Şi n-am uitat de ea!

— Nici eu, Măria Ta.

— Atunci cum îndrăzneşti să-mi mai ceri vreun hatâr?

— Nu pentru mine, Măria Ta.

— Dar pentru cine?

— Pentru fiul lui Dionisie Orbul din Malul cu Flori.

— Acest tânăr s-a bucurat şi se va bucura mai departe, dacă va merita, de bunăvoinţa noastră.

— De asta nu mă îndoiesc, Măria Ta.

— Atunci?

— Îngăduie-mi să-ţi fiu ostaş supus şi credincios.

— Întoarcerea fiului rătăcitor, a râs uşor spătarul Neagoe.

— Aminteşte-ţi că şi pe acela, am stăruit eu pe lângă Vodă, părintele său l-a primit cu drag şi a tăiat viţelul cel gras.

— Unde-i postelnicul? a rostit Vodă în zeflemea. Să vină neîntârziat la noi şi să întindă masă mare.

M-am făcut roşu ca stecla, dar m-am stăpânit, adăugând cu glas smerit:

— Merit cu prisosinţă această dojană.

— Dar ce-o să zică burgundul aflând că-l părăseşti tocmai când e omul mai în nevoie? m-a iscodit Vodă cu acelaşi zâmbet batjocoritor.

— Milă mi-i de el, Măria Ta, dar de copilul meu de suflet mi se rupe inima, i-am răspuns pe loc.

— Fii bun şi drept şi îngăduitor, Măria Ta, a stăruit şi spătarul Neagoe. Şi-apoi de braţul unui viteaz ai oricând trebuinţă.

Vlad Dracul şi-a mai încruntat o dată sprâncenele groase, uitându-se la mine ca un vultur la un pui de potârniche.

— Fie, a rostit el în cele din urmă, păstrând oarecare îndoială în glas.

CAPITOLUL VIII

Plecarea din tabără s-a petrecut în zori. Spătarul Neagoe m-a dăruit cu un cal murg. Alţi cai a încredinţat celor doi slujitori, precum şi bulgarilor.

Patru mii de călăreţi, în cap cu Domnul, au început apoi să treacă peste Dunăre. Priveliştea era nemaivăzută, mai cu seamă pentru burgunzi, care s-au lăsat treziţi de străjeri şi au ieşit zgribuliţi pe punţi. Din monoxila în care mă aflam, priveam cu strângere de inimă spre galera lui Wavrin. Oare ce mai făcea burgundul? Era şi el treaz şi ne privea prin ferestruică? Ori se mai legăna în braţele lui

Moş Ene, toropit de licorile medicilor care-l îngrijeau?

Murgul pe care-l ţineam de frâu sălta mereu în apă, ferindu-şi nările şi urechile. Când îi venea câte o picătură în nas, sforăia supărat. Părea un animal iute, focos, aşa cum îmi plăcea să încalec. Dar iată-ne ajunşi la vad. Murgul a început să se simtă mai sigur pe picioare şi să calce apăsat. Iar când a ajuns pe mal, şi-a scuturat apa de pe părul lucios. Nemaiavând vreme să-i şterg spinarea, i-am pus repede şaua şi l-am încălecat, grăbindu-mă să-l ajung din urmă pe spătar. Stângaciu, şi Bursuc, şi cei trei bulgari se ţineau după mine.

Spătarul Neagoe, cu o ceată mai mare de călăreţi în care ne aflam şi noi, a pornit în faţa oştirii.

Când soarele s-a ridicat cam de trei suliţe pe cer eram de acum destul de departe de Dunăre. În calea noastră însă nu întâlneam ţipenie de om. Doar un sat ars, ale cărui bordeie mai fumegau, ne-a dovedit că turcii fugeau în grabă din faţa noastră.

— Ticăloşii! a rostit Vâlco necăjit. Lasă în urmă pârjol.

Ceilalţi doi bulgari mergeau tăcuţi, cu feţele întunecate.

Fiecare se gândea la împresuraţii de pe munte.

Când am pătruns într-un codru, Vâlco a făcut semn de oprire.

— Ce doreşti? l-a întrebat spătarul.

— Poate găsesc vreun suflet de om pe aici.

— Du-te!

Vâlco a descălecat şi, după ce-a încredinţat calul unui tovarăş al său, s-a afundat în desişul codrului. A revenit cam după o pătrime de ceas.

— Ai găsit ceva?

— Cu chiu cu vai, a răspuns Vâlco, oftând cu năduf. Se ascund bieţii oameni de parcă ar fi cârtiţe.

— Ce spun?

— Că turcii sunt înspăimântaţi rău de români şi de străinii care au venit cu corăbiile.

Ne-am reluat mersul printre nişte dealuri. Era un drum frumos dar anevoios. Încât abia pe la amiază l-am auzit pe Vâlco rostind bucuros:

— Suntem aproape. După ce trecem dealul din faţă, dăm într-o vale unde-i o apă nu prea mare şi de acolo începe muntele pe care sunt ai noştri.

— Mergem să ne sfătuim cu Vodă, a hotărât spătarul.

Vlad Dracul ne-a întâmpinat mai vesel ca de obicei:

— Grozavi războinici, a rostit el către spătar. Nici călare nu-i ajungi din urmă.

Vodă a chemat apoi căpitanii la el şi le-a poruncit să rânduiască oastea pentru luptă. Cu mare zvoană, cu sunete de trâmbiţe, buciumuri şi cornuri, cei patru mii de călăreţi au pornit apoi în goană la deal. Dar când au ajuns pe coamă, valea li s-a înfăţişat pustie.

— Şi-au luat tălpăşiţa şi de-aici, a grăit bucuros spătarul.

Dar tot în clipa aceea au izbucnit de pe muntele dimpotrivă chiotele ca de nuntă ale miilor de bulgari scăpaţi de primejdie. Fără a aştepta alt îndemn, călăreţii români şi-au împins caii la vale, sărind din goană peste apă şi neoprindu-se decât la poalele muntelui. De cealaltă parte, de pe povârnişuri, se prăvălea un adevărat potop de glasuri.

Nu ştiu dacă mi-aş fi putut închipui vreodată o asemenea întâlnire. Oameni care nu s-au mai văzut în viaţa lor se îmbrăţişau şi se sărutau ca fraţii. Femeile şi copiii încolăceau braţele şi picioarele călăreţilor români, plângând de fericire. Unii se mai înţelegeau din vorbă, dar cei mai mulţi prin semne. Înduioşaţi până la lacrimi, oştenii români scoteau tot ce aveau prin coburi şi desagi, împărţind acestui norod oropsit.

Strecurându-mă anevoie prin mulţimea care venea val după val, am pornit împreună cu Stângaciu şi Bursuc în căutarea lui Radu Stan şi a frumoasei fete a căpitanului din Mesembrie. Dar pe oricine întrebam, primeam acelaşi răspuns:

— Căutaţi-i! Erau sus, pe munte.

Cred că mai uşor am fi găsit un fir de păr galben într-o grămadă de nisip, decât un om în acel furnicar de lume. Roiau acolo vreo douăsprezece mii de bulgari şi patru mii de călăreţi români. Mă întrebam unde să-l caut pe Radu Stan? Care erau cele mai potrivite locuri? Firesc ar fi fost să-l întâlnesc şi pe el printre căpeteniile bulgare adunate în jurul lui Vodă. Dar nu era acolo.

— O fi păţit ceva? mi-am rostit cu glas tare îngrijorarea.

— El? a făcut Bursuc senin. Poate jupâniţa.

Asta chiar că nu mi-a trecut prin minte. Iar broscoiul de slujitor se uita la mine cu ochii holbaţi. Ştia ceva, dar tăcea.

— Ce-i cu jupâniţa? l-am sfredelit cu privirea.

— Era cam bolnavă.

— Rău?

— Poate a scăpat între timp.

— De ce să scape?

Bursuc a vrut să mai zică ceva, dar şi-a înghiţit vorbele. Scos din răbdări, l-am prins de gulerul cămăşii şi l-am strâns atât de tare, încât i-a ieşit limba afară.

— Mărturiseşte, afurisenia ta de tontălău!

Bietul Bursuc nu mai putea nici să-şi tragă răsuflarea, darmite să grăiască. A început să se învineţească la faţă, iar ochii să-i iasă din cap.

— Îl omori de tot, stăpâne! m-a apucat de mână Stângaciu.

Glasul slujitorului meu m-a trezit ca dintr-un vis rău. Am mai slăbit strânsoarea:

— Vorbeşti sau nu?

Bursuc a tuşit de câteva ori sec, recăpătându-şi suflarea.

— Spun, a scâncit el.

— Ce are grecoaica?

— Un plod.

— Mare?

— Nu ştiu… Când am plecat, îl mai ţinea în burtă.

Parcă mi s-au tăiat picioarele de la genunchi.

— Sfinte Sisoe! Un plod ne mai lipsea acum! Şi unde erau când ai plecat?

— Într-o colibă, pe vârful muntelui.

— Du-ne repede acolo!

Am luat caii de dârlogi şi am început să urcăm. Dar în drum ne ieşeau mereu carele bulgarilor, ce coborau într-un şir fără capăt. Ne-am abătut atunci pe altă potecă, mai îngustă. Dar pe la jumătate drumul s-a înfundat. Ne-am pomenit în faţa unui povârniş prăpăstios, la picioarele căruia erau încă proaspete urmele luptelor purtate de bulgari cu turcii. Se vedea bine cum răsculaţii s-au apărat cu bolovani mari de piatră şi cu buşteni pe care i-au prăvălit asupra celor ce-i atacau. Ici-colo zăcea şi câte un leş de luptător strivit şi despuiat.

— Alt drum nu cunoşti? l-am întrebat necăjit pe Bursuc.

— Toate potecile au fost astupate, ca să nu poată urca turcii, m-a lămurit el.

Iar pe singura potecă slobodă se scurgeau fără contenire răsculaţii. Nu aveam altă ieşire decât să căutăm un loc ferit, unde să adăpostim caii şi să urcăm povârnişul pe jos.

Ne-am căţărat mai întâi pe un pripor, iar când am ajuns în vârf, am dat peste un morman de pietre, cu o cruce de lemn înfiptă în mijloc. Era de bună seamă mormântul unui răsculat. Tovarăşii săi de luptă n-au avut răgaz să-i sape o groapă. Am găsit apoi şi alte morminte asemănătoare. Stângaciu se oprea în dreptul fiecăruia şi-şi făcea o cruce mare, rostind aproape în şoaptă:

— Dumnezeu să-l ierte!

Degeaba îl zoream, fiindcă Stângaciu ştia una şi bună: sub fiecare morman de pietre dormea un suflet chinuit.

Am ajuns în sfârşit la capătul şirului de morminte şi ne-am putut vedea nestingheriţi de drum. După vreo jumătate de oră, ne-am trezit pe creastă, în fosta tabără a răsculaţilor. Călcam printre străchini sparte, linguri rupte sau uitate, oale rostogolite cu fundul în sus, ori crăcane afumate, încrucişate peste tăciuni stinşi. Pe podiş se înşirau sute de colibe făcute la repezeală şi părăsite în şi mai mare grabă.

— Unde l-ai lăsat pe stăpânul tău? l-am întrebat pe Bursuc.

Acesta a arătat spre un pâlc mai des de colibe ridicat chiar la marginea podişului.

Pe măsură ce mă apropiam, neliniştea mea creştea. Nu vedeam niciun semn de viaţă. Bursuc, care a alergat într-un suflet până la coliba ştiută de el, s-a oprit înmărmurit la intrare.

— Nu mai sunt! a rostit descumpănit.

— Ştii bine că au stat aici?

— Veniţi şi vă uitaţi.

Bursuc a ridicat apoi ceva din iarbă. Era amnarul lui Radu Stan. Mi-am aruncat ochii în colibă. Culcuşurile de muşchi şi cetină păreau părăsite de curând. În cel din dreapta am descoperit şi nişte pete negre.

— Am credinţa că stăpânul tău a şi devenit tată, i-am zis lui Bursuc.

— Să fie într-un ceas bun! a urat acesta noului născut.

Continuam să mă întreb unde s-a putut duce Radu Stan cu lehuza şi copilul. Să se fi urcat într-o căruţă şi să fi pornit la vale? De necrezut. O lehuză n-ar fi putut îndura opintirile şi hurducăturile căruţei pe bolovănoasa potecă de munte.

— Or fi în altă colibă, am presupus.

Bursuc a ridicat din umeri. Am dus mâinile la gură şi l-am strigat din răsputeri pe Radu Stan. Nu

mi-a răspuns decât ecoul. Numai dintr-o colibă, din mijlocul podişului, a ţâşnit un lup speriat, care s-a ascuns repede în pădure. Inima mi s-a strâns de o presimţire neagră. Am alergat cât m-au ţinut picioarele până la coliba din care a fugit lupul. N-am găsit decât nişte oase de oaie.

— Căutaţi peste tot, am poruncit celor doi slujitori. Ne-am pierdut însă vremea de pomană. Parcă i-a înghiţit pământul. Ne-am înapoiat la coliba dintâi şi ne-am aşezat ca să mai răsuflăm.

— Să stăm puţin şi să ne socotim, le-am propus celor doi slujitori. Se află pe aici, prin apropiere, vreun izvor?

— Ceva mai la deal, mi-a arătat Bursuc.

— Haideţi să ne răcorim puţin.

Târam picioarele alene. Şi nu eram obosit atât din pricina drumurilor străbătute până atunci, cât datorită căutărilor zadarnice. În jurul izvorului, locul era bătătorit. Apa limpede, rece ca gheaţa, ne-a astâmpărat setea. Ne-am apucat apoi să mestecăm câte o bucată de turtă uscată, pe care o înmuiam în apă. Şi în timp ce mestecam, mă uitam la cărările care porneau de la izvor ca nişte raze. Cele mai multe duceau spre podiş. Doar una singură, mai puţin bătută, o apuca în sus, spre un pisc. Cărarea aceasta îmi atrăgea mereu, privirea. M-am ridicat şi am început s-o cercetez cu mai multă luare aminte.

— Ia veniţi încoace! i-am strigat pe cei doi slujitori.

Stângaciu a sărit repede în picioare. Bursuc a gemut nemulţumit, dar s-a ridicat şi el alene.

— Uitaţi-vă la laturile cărării, i-am îndemnat.

Bursuc, care nu şi-a întrerupt deloc mestecatul, a ridicat nedumerit din umeri. Stângaciu însă a început să păşească rar de-a lungul cărării.

— Ce zici? l-am întrebat.

— Buruienile sunt rupte şi culcate pe-o parte şi pe alta, de parcă ar fi trecut o sanie pe-aici.

— Nu-i aşa? am rostit bucuros.

— Cine-i prostul care umblă vara cu sanie? a râs Bursuc înghiţindu-şi dumicatul.

— Când n-ai car, te foloseşti şi de sanie, i-a întors Stângaciu vorba.

Fără a mai sta la îndoială, ne-am luat desăgile şi am apucat în sus, către piscul muntelui. Presupuneam că Radu Stan a întocmit o sanie pentru Iro şi pruncul ei, cu care i-a purtat către un adăpost mai apropiat.

Am cercetat încă o dată cărarea, să văd dacă nu erau cumva urme de copite. Un cal, ori măcar un măgar, l-ar fi scăpat pe tânăr de multă caznă. Din păcate nici eu, nici Stângaciu, n-am găsit vreo urmă de copită. În schimb, când am ajuns în albia pârâului din apropiere, am găsit urme limpezi de picior de om.

— Cu ce e încălţat? l-am întrebat pe Bursuc.

— Cu opinci.

Nu mai aveam nicio îndoială că Radu Stan s-a înhămat singur la sanie şi a tras la ea din răsputeri.

De la pârâu, urmele duceau cotit pe povârniş. Noi urcam anevoie, darmite bietul Radu Stan! „Cum o fi izbutit oare să se suie înhămat la sanie pe acest povârniş?“ mă întrebam. Din loc în loc, urmele erau mai adânci. Acolo presupuneam că Radu Stan stătea ca să-şi mai tragă sufletul. Dar, pe la mijlocul drumului, urmele nu s-au mai văzut. Ne-am oprit nedumeriţi,

— Pe unde dracu’ au apucat-o? am rostit necăjit.

Coasta era acoperita de un covor de iarbă deasă, înaltă, pe care sania ar fi lăsat fără îndoială nişte urme. Dar nu zăream nimic. Mi-am rotit privirea în jur. Ceva mai la vale creştea o pădurice de jnepeni. „Să se fi abătut din drum?“ mă întrebam. Şi eu, dacă aş fi fost în locul lui Radu Stan, aş fi căutat să-mi pierd urmele. Fiindcă era de presupus că turcii aveau să se întoarcă, după plecarea oastei româneşti, în tabăra răsculaţilor bulgari. Şi unii dintre ei s-ar fi putut lua după aceste urme.

Din locul în care ne-am oprit şi până la păduricea de jnepeni, pajiştea era presărată cu bolovani mari de stâncă. Pe aceste pietroaie aşezate aproape unele lângă altele, se putea păşi chiar şi cu o lehuză în braţe. Bănuiam deci că Radu Stan a purtat-o pe Iro împreună cu copilul ei până la pădurice, după care s-a întors, a luat sania şi a ascuns-o între jnepeni.

Când m-au văzut sărind din piatră în piatră, Stângaciu şi Bursuc m-au privit miraţi. Se întrebau fără îndoială dacă nu m-am scrântit la cap. Dar cum erau nişte slujitori ascultători şi credincioşi, nu s-au mirat mult, ci au pornit după mine.

— Căutaţi şi vedeţi dacă nu-i ascunsă pe undeva vreo sanie, le-am cerut.

Mi-am reînceput cercetările spre marginea jnepenişului, nădăjduind să dau de urmele celor doi nefericiţi. Însă păduricea se sfârşea pe neaşteptate la marginea unei prăpăstii.

„Fir-ar să fie! mi-am zis necăjit, privind spre adâncul genunei. Unde să-i mai caut?“

Fără să-mi pierd firea, am început să cercetez în sus. Curând am auzit şi strigătul lui Stângaciu.

— Ce e?

— Am găsit.

— Sania?

— Da… E desfăcută în bucăţi.

— Bine. Ascunde-ţi-o la loc şi veniţi după mine.

Căutam însă fără folos. Iar când m-am simţit obosit, m-am aşezat mâhnit pe un bolovan de piatră, aşteptându-i pe cei doi slujitori.

— Doar n-au avut aripi ca să zboare peste prăpastie? şi-a arătat Stângaciu nedumerirea. Trebuie să fie pe undeva, pe-aici… Poate mai la vale.

— Duceţi-vă şi căutaţi! m-am învoit, fără prea multă însufleţire.

Cei doi slujitori au revenit peste câteva minute fără să fi găsit vreo urmă. S-au aşezat şi ei cuminţi lângă mine, oftând din adâncul plămânilor.

Pentru a-şi omorî vremea, Bursuc a început să se joace cu iataganul găsit în vale, la un turc mort. Urmărind vârful lamei care lucea în bătaia razelor soarelui, Stângaciu i-a strigat la un moment dat speriat:

— Nu mişca!

Grăsunul a înţepenit. Stângaciu s-a săltat tot în clipa aceea în mâini şi, dintr-o săritură, s-a aşezat cu talpa pe capul unei vipere ascunse în iarbă. Jivina mai bătea doar cu coada.

— Măiculiţa ta! s-a tânguit Bursuc. Era cât pe ce să mă muşte.

Niciodată n-am putut suferi târâtoarele. Nici chiar pe cele nevătămătoare. Stângaciu însă părea încântat. A apucat vipera de după cap, i-a rupt colţii veninoşi şi a început să se joace cu ea.

— Ucide-o odată! l-am rugat scârbit de această joacă.

— Acum nu mai face niciun rău, m-a încredinţat Stângaciu.

A aşezat apoi vipera pe bucata de stâncă, lăsând-o să se târască în voie. Dar în timp ce urmăream mersul jivinei pe piatră, mi-au atras luarea aminte nişte scame mici, ascunse în crăpăturile pietrei. Am cules cu vârful degetelor una din aceste scame. Nu putea fi decât de la o frânghie care a fost legată nu demult în jurul pietrei.

— Ce-i asta, fraţilor? am izbucnit plin de mirare.

Am început să cercetez piatra cu multă grijă. Nu mai încăpea nicio îndoială: cineva a legat capătul unei frânghii de vârful stâncii. M-am aplecat îndată peste marginea prăpastiei. Dar n-am văzut decât un perete de piatră care cobora câteva sute de paşi. În jos, în vale, se zbenguia un pârâiaş cu apă limpede, sărind din treaptă în treaptă.

— Pe aici a coborât totuşi cineva, am stăruit.

Mă întrebam însă ce-ar putea căuta un om în acel loc. Jur-împrejur, genunea părea închisă de pereţi înalţi şi stâncoşi. Iar pârâiaşul izvora chiar

din stâncă, fiind înghiţit apoi de o trecătoare foarte îngustă. Altfel, locul era potrivit pentru cineva care căuta o ascunzătoare bună. Mă întrebam, însă, unde s-ar putea adăposti acel om? Şi cu ce s-ar putea hrăni? Dorinţa de-a cerceta prăpastia a pus totuşi stăpânire pe mine. M-am hotărât să cobor. Mi-am oprit mai întâi ochii asupra curmeiului lung şi gros cu care se încingea Bursuc de câteva ori.

— Descinge-te! i-am cerut. Acesta s-a uitat la mine năuc. Nu înţelegi ce ţi-am spus?

— Ba da, dar au să-mi cadă iţarii, s-a căinat acesta.

— Te priveşte! Găseşti tu cu ce să te legi.

Neîmpăcat, Bursuc s-a descins. La rându-i, Stângaciu şi-a desfăcut şi el cingătoarea, dându-mi pe deasupra şi baierele straiţei sale. Iar cu legăturile pe care le mai aveam şi eu, am izbutit să întocmesc o funie de vreo douăzeci de picioare.

— Mă ţineţi amândoi, le-am zis.

— Va fi greu, mi-a răspuns Stângaciu. Eşti cam voinic. Mai bine cobor eu.

— Vreau să văd eu ce-i jos.

CAPITOLUL IX

Nu mai eram la prima tinereţe, dar mai păstram destulă putere în braţe şi picioare. Iar Stângaciu şi Bursuc mă lăsau în jos cu grijă, sprijinindu-şi călcâiele în stâncă. Căutam să atârn cât mai uşor, folosindu-mă de orice ieşitură a peretelui de piatră. Curând, cei doi slujitori mi-au strigat că au ajuns la capătul funiei. „M-am căznit de pomană”, mi-am

zis necăjit, sprijinindu-mă cu vârful cizmei de un colţ de stâncă. Dar în timp ce cercetam din obişnuinţă peretele înalt de piatră, am descoperit în dreapta un fel de pridvor cioplit parcă de mâna omului. Era neted şi drept. Fără a cumpăni mult, m-am hotarât să ajung acolo. De sus, pridvorul nu putea fi văzut. O ieşitură de stâncă îl acoperea ca o streaşină. Am strigat celor de sus:

— Mai puteţi lăsa un pic de funie?

— Doar o şchioapă, cel mult două, mi-a răspuns Stângaciu.

— Îmi ajunge.

După ce-am căpătat încă puţină funie, mi-am făcut vânt şi am sărit pe pridvor. Locşorul părea într-adevăr deosebit. Era săpat şi netezit de o fiinţă omenească. De acest lucru nu mă îndoiam.

„Dar cine a avut oare chef să stea spânzurat aici, între cer şi pământ?“ mă întrebam nedumerit.

Dornic totuşi să descopăr taina acestui pridvor, m-am apucat să-l cercetez pe îndelete. Stânca părea tare şi neclintită de când lumea.

— Ce faci, stăpâne? am auzit glasul îngrijorat al lui Stângaciu. Unde eşti? Nu te vedem deloc.

— Staţi liniştiţi, i-am răspuns. Iar când vă zic, mă trageţi înapoi.

Am prins capătul funiei de-o crăpătură a stâncii şi am reînceput cercetarea pridvorului. Peretele dinăuntru părea parcă şi mai neted, având nişte zgârieturi de-a curmezişul. L-am izbit cu călcâiul, dar acesta a rămas la fel de tare şi de încremenit. Am ridicat atunci o bucată de piatră căzută de sus şi am început să bat cu ea. De data aceasta mi s-a părut că peretele sună oarecum a gol. Ca să-mi dau seama mai bine, am izbit cu piatra şi în pereţii din lături. Aceştia sunau a plin. Am ciocănit iarăşi peretele din fund. Nu mă înşelam. Era o deosebire mică, dar era.

„Măi, să fie! mi-am zis nedumerit. Te pomeneşti că e ceva după peretele ăsta”.

Mi-am tras jungherul de la brâu şi am început să caut vreo crăpătură. Spre mulţumirea mea, vârful jungherului a pătruns într-o despicătură care nu se vedea cu ochiul liber. Am împins jungherul mai zdravăn. Despicătură a început să se lărgească şi să se întindă.

„E o intrare tainică", mi-am zis bucuros. Mi-am vârât îndată degetele în crăpătură şi am împins. Peretele de piatră a început să alunece fără greutate, intrând în stâncă. „Iscusit meşter a lucrat aici", mi-am zis în sinea mea.

Din hruba întunecoasă care se deschidea în spatele acestui perete m-a izbit o boare rece ca gheaţa. M-am tras înapoi şi am dat în lături uşa de piatră, până ce aceasta s-a înfundat cu totul în stâncă. Razele soarelui, bătând direct, au pătruns înăuntru, luminând o hrubă largă doar atât cât să treacă un om. Chiar de la intrare, coborau nişte trepte de piatră. Eram tare dornic să aflu unde duceau. Dar soarele alunga întunericul doar pe o lungime de câţiva paşi. Mai departe era iarăşi întunecime. Inima îmi dădea ghes să pornesc pe bâjbâite. Dar nu puteam apuca aşa, într-o doară, într-o hrubă necunoscută şi atât de întunecoasă. „La urma-urmei, mi-am zis, de ce nu i-aş cere lui Stângaciu să coboare cu nişte torţe? Cine ştie ce jivine pândesc înăuntru?"

Am revenit pe pridvorul de piatră şi mi-am strigat slujitorul.

Când s-a văzut şi el în pridvor, Stângaciu şi-a dat după obiceiul lui căciula pe ceafă, glăsuind cu uimire:

— Măiculiţa ta, doamne! Ce mai e şi asta?

Am început să coborâm în hrubă luminându-ne calea cu o torţă. Stângaciu se ţinea pas cu pas după mine. Fiind mai înalt, era nevoit să meargă gârbovit. Cel care a tăiat în munte aceasta hrubă n-a prevăzut că va trece prin ea şi un lungan ca slujitorul meu. Dar acesta nu se plângea. Dimpotrivă. Se tot mira, pipăind pereţii:

— Muncă, nu glumă!

După câte îmi dădeam seama, hruba ţinea direcţia văii prin care curgea pârâiaşul. Bănuiam, de asemenea, că ieşirea din hrubă trebuia să fie tot în valea acelei ape. Dar, după ce am coborât vreo sută de trepte, hruba a început s-o cotească spre inima muntelui. Eram descumpănit.

„Nu se înfundă cumva?“ mă întrebam.

— Sa ne întoarcem? l-am auzit tot atunci şi pe Stângaciu.

— Odată ce-am pornit, mergem până la capăt, l-am îndemnat.

— Nu-mi place hruba asta nici să mă tai, a stăruit Stângaciu.

— Ţi-i teamă de ceva?

— De bună seamă… Dacă te uiţi bine, vezi că pe aici au trecut nu demult şi alţi oameni… Poate nişte răufăcători… Şi ce-avem noi cu ei? Să fie sănătoşi cu ascunzătoarea lor…

— Ce te face să presupui că ar fi nişte răufăcători?

— D-apoi cine alţii s-ar apuca să taie atâta amar de stinca?

— Trebuie să-l găsim pe Radu Stan, am rostit hotărât.

— Gândeşti că a trecut pe aici?

— Alte urme n-am găsit.

— Îţi închipui că dânsul a coborât prin hruba asta cu o femeie şi-un copil de-o zi?

— Gata vorba! m-am răstit la el supărat.

Stângaciu a mai mormăit ceva nedesluşit în barbă, urrnându-mă totuşi supus.

Hruba parcă nu mai avea capăt. Ni s-a sfârşit între timp şi o torţă. Am aprins-o pe-a doua.

După un nou cot, hruba a apucat-o iarăşi la dreapta, în direcţia văii. M-am oprit şi am cercetat pereţii, ca să-mi dau seama din ce pricină s-a făcut acest ocol.

— Ce e? m-a întrebat Stângacâu.

— Cel care a săpat hruba e un om priceput, i-am răspuns dumirit. A tăiat pe unde era piatra mai moale.

— O mai fi mult?

— Nu cred… Simt o boare mai rece şi mai umedă.

— Ajută-ne, Doamne! s-a rugat Stângaciu.

Boarea nu putea veni decât dintr-un loc mai deschis. Dar nu de afară, unde aerul era mult mai uscat şi mai cald.

Cu auzu-i fără seamăn, Stângaciu mi-a atras curând luarea aminte:

— Pică nişte apă.

M-am oprit şi am ascultat. Se auzeau într-adevăr plescăiturile unor picături. Am cercetat pereţii. Erau uscaţi. Plescăiturile veneau deci mai din fundul hrubei.

— Poate ne ajută Maica Precista să ne şi scăldăm în iadul ăsta! a rostit Stângaciu cu necaz.

— N-are ce să ne strice, i-am răspuns glumeţ. Tot am năduşit de când mergem pe aici.

Pe măsură ce coboram, plescăiturile se auzeau mai tare, iar boarea era mai pătrunzătoare. Ne-a apărut în sfârşit în faţa ochilor o peşteră. La lumina faclei, jur-împrejur ni se înfăţişau colţi albi, înalţi, de piatră, care alcătuiau o gură de balaur din poveştile copilăriei. Iar în mijlocul peşterii stătea neclintită oglinda străvezie a unui lac adânc.

— Până aici ne-a fost, a rostit Stângaciu.

Nădăjduia să facem cale-ntoarsă. Dar se amăgea. Eu căutam cu râvnă o trecătoare. Pentru că nu-mi închipuiam să fi avut cineva năstruşnica idee de a săpa o hrubă atât de lungă doar pentru a ajunge la această peşteră. Şi, într-adevăr, după ce-am cercetat mai bine latura dreaptă, am găsit un fel de potecă săpată în peretele de piatră.

— Pe aici, băiete! l-am îndemnat bucuros pe Stângaciu.

Acesta a oftat a necaz şi a pornit după mine. La capătul peşterii poteca s-a înfundat din nou.

Degeaba căutam o ieşire, fiindcă nu găseam.

— Trebuie să fie tot o poartă tăinuită, mi-am rostit tare gândul.

Mi-am oprit privirea pe un pinten de piatra aflat la capătul potecii. Am aplecat torţa şi am cercetat. Pintenul părea mai neted şi mai lustruit decât pereţii peşterii, M-am săltat pe această ieşitură şi am început să ciocănesc în perete cu mânerul spadei. Într-un anume loc suna mai a gol. De data aceasta mi-a fost uşor să descopăr tainica poartă de piatră. Era întocmită la fel ca cea dintâi. Am împins-o în lături şi am dat de-o nouă hrubă. Numai că aceasta nu mai părea săpată de mâna omului. Era mult mai largă şi mai înaltă. Pe deasupra, nu mai avea nici trepte. Mâna omului nu s-a amestecat acolo decât pentru a închide capătul dinspre peşteră.

Iar pe măsură ce-o străbăteam, simţeam în nări o boare mult mai caldă şi mai uscată.

„Vine din vale”, mi-am zis bucuros.

Am străbătut încă vreo două sute de paşi şi tocmai când ne credeam mai feriţi de primejdie, ne-am pomenit în cale cu un dulău mare şi flocos, care mârâia şi-şi dezvelea colţii ascuţiţi.

La orice m-aş fi aşteptat, în afară de o asemenea arătare. M-am oprit locului, încercând să îmblânzesc câinele. Acesta însă nu voia să se clintească din loc. Nu lătra şi nici nu încerca să se repeadă la noi. Se mulţumea doar să mârâie şi să-şi arate colţii.

— Ce facem? i-am zis lui Stângaciu. Doar n-o să ne oprim în loc din pricina unei jigodii?

Slujitorul meu a scos o bucăţică de turtă din sân şi-a aruncat-o la picioarele dulăului, nădăjduind să-l momească. Dar acesta nici n-a clipit.

— E sătul, fir-ar să fie! a rostit Stângaciu cu necaz.

— Ori e învăţat să nu mănânce decât din mâna stăpânului său, am adăugat.

Fără să gândească mult, Stângaciu a înşfăcat atunci torţa din mâinile mele şi s-a apucat s-o plimbe prin faţa dulăului. Mânios, câinele a început să se tragă înapoi. Iar când Stângaciu s-a prefăcut că azvârle cu torţa aprinsă în el, dulăul a rupt-o la fugă schelălăind.

— Aţi văzut? s-a împăunat slujitorul meu.

— Am văzut şi nu mă bucur de loc, l-am potolit. Ai stârnit în felul acesta şi stăpânul câinelui. Stinge imediat torţa.

Am pornit mai departe pe bâjbâite, cât mai lipiţi de perete. După vreo douăzeci de paşi, a început să se zărească în sfârşit şi o geană de lumină. Părea să fie lumina zilei. Încurajaţi, am grăbit mersul. Şi după alţi câţiva paşi am ajuns la o cotitură. Dincolo de ea lumina bătea chiar puternic. I-am făcut semn lui Stângaciu să tacă, să se lipească de perete şi să stea nemişcat. Mi-am scos apoi pălăria şi am pus-o în vârful spadei. Mi-era teamă că ne pândea cineva. Şi aşa era. N-am apucat să strecor pălăria după cotul hrubei şi aceasta a şi zburat din vârful spadei, străpunsă de-o săgeată.

„Bun ţintaş! am zis în sinea mea. Şi ăsta nu ştie multe”. Mă întrebam ce să fac? Să-l îndemn pe Stângaciu să-i trimită arcaşului o piatră în scăfârlie? Nu. Era mai nimerit să-l iau cu vorbă bună. Am strigat în bulgăreşte:

— Nu trage! Suntem oameni paşnici. N-a răspuns nimeni. Am stăruit: Nu vrem să facem nimănui rău! Aceeaşi muţenie. Mi-a venit atunci în minte să fac altă încercare. Am strigat în româneşte:

— Dacă cel care ne săgetează e Radu Stan, fiul lui Dionisie Orbul ot Malul cu Flori, să-i fie ruşine.

— Maica ta, Doamne! a izbucnit chiar în clipa aceea Radu Stan. Dumneata eşti, bădiţă?

— Dar cine naiba vrei să fie? Crezi că mai găseşti pe lume alt prost care să se târască după tine ca o cârtiţă pe sub pământ?

— Cu cine mai eşti?

— Cu Stângaciu.

— Şi ce mai aşteptaţi? Arătaţi-vă la faţă.

— Ai scos săgeata din arc?

— Am scos-o.

— Ia să vad.

Am cules pălăria de jos, am pus-o în vârful spadei şi-am mai strecurat-o o dată după colţ. Biata mea pălărie a zburat din nou străpunsă de-o săgeată, în timp ce hruba s-a umplut de hohotele de râs ale lui Radu Stan.

— Mă pungaşule! i-am strigat vesel. Ţii neapărat să faci ciur din pălăria mea? Te pun să-mi cumperi alta nouă.

Şi în timp ce-mi adunam treanţa de pe jos, m-am pomenit cu Radu Stan lângă mine. Tânărul m-a îmbrăţişat fericit, nevenindu-i a crede că mă avea în faţa ochilor.

— Să mă pici cu ceară şi tot nu-mi dau seama dacă visez ori ba! ne privea el uluit. Cum aţi dat de mine? Fiindcă singurul om care ştia de această ascunzătoare e mort. Cine v-a îndrumat? M-a urmărit cineva?

— În afară de noi, nimeni, l-am încredinţat. Dar să ieşim o dată din gura asta de iad… După aceea am să-ţi povestesc totul.

Radu Stan însă nu m-a lăsat până nu l-am lămurit cum i-am dat de urmă.

—Oare m-ar putea găsi şi alţii? a rostit tânărul cu teamă.

— Nu cred, l-am liniştit. Noi te-am dibuit, fiindcă te-am căutat anume, după nişte urme încă proaspete. Altfel nu te descoperă nici Sfântul Sisoe. Dar ce ţi-a venit să te bagi sub pământ ca un şobolan? Nu cumva ai de gând să trăieşti aici?

— Alt loc mai potrivit nu găsesc nicăieri, mi-a răspuns el cu glasul scăzut.

—Ce vorbeşti? am pufnit pe nări. Hrube de astea nu găseşti? Vino în ţară şi-ţi arăt câte pofteşti. Schimnici să fie, că peşteri la tot pasul.

— Deocamdată am să rănim aici, m-a încredinţat Radu Stan. După aceea văd eu ce mai e de făcut.

Îl priveam, nevenindu-mi să dau crezare văzului şi auzului. Radu Stan arăta mai întâi ca un schimnic. Din claia de păr negru care-i cădea pe spate, ca şi din smocurile creţe ale bărbii, nu i se vedeau decât o bucată de frunte, ochii, umerii obrajilor şi nasul. Iar în loc de straie, purta doar o piele de urs neargăsită.

— Îmi place cum araţi, i-am zâmbit cu bunăvoinţă.

— M-am lepădat de toate păcatele acestei lumi, ca şi de podoabele ei, mi-a răspuns proaspătul schimnic.

— Nu-ţi mai rămâne decât să te călugăreşti?

— Aş face-o şi pe asta, dacă n-ar trebui să am grija a două suflete.

— Două? m-am prefăcut mirat. Cine sunt?

Fără să se sfiască, Radu Stan m-a privit în lumina ochilor şi a rostit cu o asemenea blândeţe în glas, încât mi-a înmuiat inima.

— Nişte fiinţe care-mi sunt cele mai dragi pe lume… Pentru ele, pentru soarta lor nefericită, îmi dau viaţa oricând.

— Mda! am făcut gânditor. Va să zică asta-i situaţia. Dar tot n-am aflat cine sunt? Ori nu mi-i îngăduit să cunosc?

— Bursuc nu ţi-a spus nimic? m-a iscodit Radu Stan.

— Ştii foarte bine că nu iese din cuvântul tău nici în ruptul capului, iar de la bulgari am aflat doar atât: ai venit în tabăra lor cu o femeie tânăra, frumoasă… dar cu sacul plin. Ei o socoteau nevasta ta. Aşa e? Sau e nevasta altuia?

Radu Stan a tresărit şi s-a înroşit până-n albul ochilor.

— Spune! am stăruit.

— Nu-i nevasta altuia, a mărturisit Radu Stan. E Iro.

— Fata căpitanului din Mesembria?

Tânărul a înclinat fruntea, recunoscând.

— Dar copilul?

— N-are tată… E al unui ofiţer din cetate pe care l-a ucis căpitanul.

— Care i-a necinstit fata?

— Da… Căpitanul a aflat de acest fapt, îndată după ce-am plecat noi din Mesembria.

— Şi tu o credeai neprihănită ca Sfânta Fecioară!

Radu Stan a lăsat ochii în pământ.

— Şi ce are? Băiat sau fată?

— Băiat.

— Frumos.

Chipul lui Radu Stan s-a luminat pe neaşteptate.

— E un flăcău pe cinste! a izbucnit el. Ai să-l vezi. Şi a adăugat: am scăpat două suflete din robie.

— Bine, băiete! am grăit împăciuitor. Voi ştiţi mai bine ce doriţi, ce simţiţi şi ce aveţi de înfăptuit. Îmi îngădui să văd şi eu unde v-aţi aşezat?

Radu Stan nu mi-a răspuns. Privea nehotărât în lături.

— Nu mai ai încredere în mine? am rostit cu mâhnire.

— Iartă-mă! a grăit el supus. Nu mai ştiu ce fac… Veniţi cu mine.

A pornit înainte, încovoiat parcă de povara celor două suflete pe care le avea în grijă. În cale ne-a apărut iarăşi dulăul. Radu Stan l-a chemat la el, l-a mângâiat şi i-a cerut să fie cuminte. Câinele s-a dovedit ascultător, dar a pornit după noi fără a ne scăpa o clipă din ochi. Nu mă îndoiam că la cea mai mică încercare a mea sau a lui Stângaciu de a-l ataca pe Radu Stan, dulăul ar fi sărit fără milă asupra noastră.

Hruba se făcea tot mai largă şi mai luminoasă. La capătul ei se afla o poartă alcătuită din crengi

verzi, care era dată la o parte, lăsând să intre în voie razele soarelui.

Radu Stan s-a oprit şi ne-a arătat la câţiva paşi de poartă o altă intrare, săpată în peretele din partea stângă, care îngăduia doar trecerea unui om. O portiţă de lemn, învelită în piei de animale sălbatice, a fost dată în lături şi am fost poftiţi să intrăm.

Iro, fata căpitanului din Mesembria, zăcea istovită într-un culcuş de blănuri, având alături pruncul adormit. La picioarele ei, chircit pe vine, stătea de veghe un bătrân schimnic. Când am intrat, acesta ne-a privit scurt, aproape fără viaţă. Chipul lehuzei în schimb s-a aprins ca focul.

— Îl mai ţii minte? a întrebat-o blând Radu Stan.

Lehuza, recunoscându-mă, a încercat să ridice capul. Am rugat-o să rărnână liniştită şi am îngenuncheat lângă ea. I-am prins apoi mâna căzută de-a lungul corpului. Avea o mână mică, albă, cu degete lungi şi subţiri.

— Cum te mai simţi? am întrebat în greceşte.

— Dacă n-am murit până acum, a încercat ea să zâmbească, înseamnă că mai am de trăit.

— Trebuie să trăieşti! am încurajat-o. Am privit apoi cu drag la copilul care dormea fără grijă. Ai un flăcău de crescut, am adăugat.

— El m-a mai ţinut în viaţă, a mărturisit tânăra mama cu glasul obosit.

— Odihneşte-te! am sfătuit-o. Şi să nu-ţi fie teamă. Eşti înconjurată de prieteni.

Iro a schiţat un nou zâmbet şi-a închis ochii. M-am ridicat de lângă ea şi mi-am rotit privirea prin încăperea de piatră. Era o grotă în formă de clopot, înaltă de vreo zece picioare şi cam de două ori pe atâta de lată. Într-un ungher, schimnicul avea un mic altar, iar în cealaltă parte un cuptoraş pe care fierbea ceva. Focul ardea viu în vatră, iar fumul ieşea printr-o răsuflătoare. Lumina zilei, cam

puţintică, pătrundea prin uşă, dar mai ales prin nişte ferestre săpate deasupra intrării.

— Prin urmare, aici vreţi să vieţuiţi? am rostit în bulgăreşte, înconjurând încă o dată grota cu privirea.

— În nemărginita sa milă, Domnul ne-a dăruit cu acest adăpost foarte bun, mi-a răspuns glasul subţire, ca de copil, al schimnicului.

Nu l-am luat în seamă şi l-am întrebat mai departe pe Radu Stan:

— Cu ce vă hrăniţi?

— Mila Domnului e mare, mi-a răspuns iarăşi glasul piţigăiat al schimnicului. Avem de toate, din belşug.

Neisprăvitul ăsta de moşneag, care trăia, după cum bănuiam, cu rădăcini, buruieni şi apă, pentru că era numai piele şi oase, începea să mă scoată din răbdări. Dar ca să nu dau cu bâta-n baltă, m-am prefăcut iarăşi a nu-l auzi.

— Vino să-ţi arăt ceva, m-a îndemnat Radu Stan cu glasul paşnic.

Ca să nu-l supăr, m-am învoit. Proaspătul schimnic m-a purtat prin hruba până aproape de ieşire. S-a oprit abia la o ieşitură pe care n-am zărit-o la venire. Era mai mult o crăpătură largă atât cât să se poată strecura un om subţirel. Ca să pot trece, a trebuit să-mi sug pântecele. Şi m-am pomenit astfel într-o nouă hrubă, nu prea lungă, în care creştea un covor de ciuperci.

— Sunt foarte bune de mâncat, m-a încredinţat Radu Stan, luminând hruba cu un opaiţ.

— Nu mă îndoiesc că bătrânul e un om priceput.

— Are nişte mâini de aur.

De la ciupercărie ne-am îndreptat spre ieşirea din hruba mare. După ce am trecut pe sub poarta de crengi verzi, m-am întâlnit în sfârşit, după atâta şedere sub pământ, cu binefăcătoarele raze ale soarelui. Stângaciu, care m-a ajuns din urmă, se bucura parcă mai mult decât mine. Nu-i pria deloc răceala şi întunecimea subpământeană.

Ne aflam pe o terasa largă, de piatră, netezită cândva de curgerea apelor. De la marginea terasei şi până în vale, unde curgea săltăreţul pârâu, mai erau câteva zeci de picioare.

— Cum ajungeţi jos? am întrebat.

Radu Stan s-a întors spre stânga şi mi-a arătat un perete drept, de stâncă. Bănuiam că era şi acolo o trecere tainică. Şi nu mă înşelam. O uşoară apăsare şi lespedea care astupa trecerea a alunecat în lături, lăsând să se vadă treptele altei hrube, mai mici, săpată tot de mâna omului.

— Cine a tăiat atâta drum prin stâncă? m-am minunat. Neputinciosul ăsta de schimnic?

— El şi cei dinaintea lui. Bătrânul a venit aici în locul altui schimnic.

— Şi cum l-ai găsit?

— Mi-a vorbit de el un prieten de-al meu, un bulgar din tabără, care m-a pus să jur cu limbă de moarte că nu voi dezvălui nimănui această ascunzătoare.

N-a trebuit să coborâm decât vreo douăzeci de trepte ca să ajungem la celălalt capăt al hrubei. Radu Stan a înlăturat lespedea de la intrare şi ne-am trezit iarăşi în plin soare, la marginea unei pajişti. Un pârâiaş mai potolit ca cel din vale străbătea pajiştea de-a lungul, iar la capătul dinspre miazăzi se prăvălea şi acesta în adânc.

Ceva mai încolo, în jurul unei capre cu ugerul plin, zburdau doi iezi.

— Aveţi şi lapte?

— Ţi-a spus doar bătrânul că avem tot ce ne trebuie: lapte, ciuperci, vânat… Pe stâncile acelea, mi-a arătat Radu Stan dinţii stâncoşi ai muntelui dimpotrivă, vin adesea capre negre. Iar în vale, dacă ţii albia pârâului, dai peste o trecătoare care duce în codru. Şi dacă mai faci rost de doi-trei saci de făină, poţi petrece iarna fără griji.

— Toate-s bune şi la locul lor, m-am învoit. Dar ce faceţi cu pruncul? Vreţi să-l creşteţi ca pe un sălbatic?

— Până se va face mărişor, avem vreme să ne gândim.

— Dragul meu băiat, i-am zis lui Radu Stan cu un glas atât de blând, încât nici eu nu mi-l recunoşteam. Află că, la vârsta ta, mă bătea si pe mine gândul să mă fac schimnic. Dar, de fiecare dată, îmi ziceam că numai un neputincios alege acest fel de trai; un om zdravăn la cap şi la trup nu se fereşte de valurile şi furtunile vieţii. Tocmai prin aceasta, zic eu, se deosebeşte omul de sălbăticiune.

— Omul e mai rău ca sălbăticiunea, mi-a întors vorba Radu Stan. Pentru că fiara nu atacă decât atunci când e flămândă. Şi nu doreşte mai mult decât atât cât îi trebuie ca să trăiască. Pe când lăcomia multor oameni nu cunoaşte margini. Nu se satură niciodată. Înghite orice şi oricât, precum focul, apa şi pământul.

— Ai ajuns cam devreme la asemenea gânduri.

— Nu le-am căutat anume… Viaţa mi le-a împins cu sila în faţă.

Încălzit de soare, am început să mă simt moleşit. Şi era atât de plăcut în acea după-amiază de sfârşit de august, încât nu m-am putut împotrivi dorinţei de-a mă întinde câteva clipe pe covorul moale de iarbă şi muşchi.

Cu mâinile sub cap şi cu faţa în bătaia soarelui, am vorbit mai departe cu Radu Stan despre rosturile vieţii. În acest timp, Stângaciu a tot dat târcoale prin împrejurimi, până ce-a găsit un loc de unde să-l poată vedea pe Bursuc. Mi-am amintit atunci şi de caii lăsaţi la poalele povârnişului.

„Or mai fi oare acolo“ mă întrebam. Cel mai potrivit lucru era să-i trimit pe Stângaciu şi pe Bursuc după cai şi, dacă-i vor găsi unde i-am lăsat, să-i aducă în codru, la trecătoare.

Auzindu-mă, Stângaciu a bulbucat ochii la mine, grăind speriat:

— Eu nu mă întorc singur prin hrubă nici dacă mă tai în bucăţele şi-mi pui sare pe răni.

— Nu te teme! Mergi cu mine, l-a liniştit Radu Stan.

CAPITOLUL X

M-am înapoiat singur în grotă. Lehuza, mai înviorată de băutura caldă pregătită de bătrânul schimnic, avea oarecare chef de vorbă.

— Aţi avut de pătimit după plecarea din Mesembria? am îmbiat-o la vorbă.

— Doamne, prin câte am trecut, a oftat Iro clătinând capul cu mâhnire.

— Cum aţi căzut în mâinile turcilor?

— Aşteptam copilul, a arătat ea spre pruncul care dormea alături. Şi tatăl meu, care nu-mi ierta acest păcat, m-a trimis la Constantinopol, ca să nasc acolo… Împreună cu doica mea, m-am suit pe corabia unui negustor genovez. N-am plecat însă bine din Mesembria şi ne-am pomenit că ne taie calea două corăbii turceşti. Când i-am văzut pe otomani înarmaţi până-n dinţi şi stând deşi ca degetele pe punte, m-am îngrozit. Căpitanul corăbiei genoveze, ca şi negustorul, nu şi-au pierdut însă firea. Aveau un înscris de la sultan în care se arăta că puteau călători pretutindeni.

„Voi puteţi merge mai departe, le-a spus căpetenia turcilor văzând înscrisul, dar nu şi călătorii de pe corabie”.

„Care călători?“ s-a prefăcut mirat genovezul.

„Fata căpitanului din Mesembria şi doica sa“.

Negustorul genovez a întors fără voie privirea spre cămăruţa în care stăteam ascunsă şi de unde vedeam şi auzeam tot ce se petrecea pe punte.

„N-avem pe corabie nicio fată de căpitan”, s-a împotrivit negustorul genovez.

„Nu vă jucaţi cu focul, l-a amenințat turcul. Iscoadele noastre au văzut bine când s-a urcat pe corabie în Mesembria. Dacă nu ne predaţi cele două femei de bună voie, o veţi face de nevoie”. Genovezul, om de bună credinţă, a mai făcut o încercare:

„Am luat într-adevăr de acolo două femei, dar n-am știre să fie cele despre care vorbiţi. Una dintre ele e bolnavă, iar cealaltă o însoţeşte ca să-i dea pe drum o mână de ajutor”.

„Să le văd”, a cerut căpetenia turcească. Genovezul şi-a strâmbat gura cu amărăciune şi a făcut loc otomanilor să treacă spre cămăruţa mea. Abia am apucat să mă trântesc în pat, unde am început să mă văicăresc ţinându-mă de pântec. Doica mea se căznea să mă aline. Degeaba. Căpetenia turcească era însoţită de-un om de nimic, un hoţ şi un beţiv, pe care tatăl meu l-a alungat din Mesembria. Cum m-a văzut, ticălosul a zis către turc: „Ea e“. Şi fără să mai aştepte poruncă, acesta s-a şi repezit la mine şi m-a ridicat din pat rânjindu-mi în faţă:

„I-am spus căpitanului că are să mi-o plătească”.

Genovezul mă privea neputincios. Cu lacrimi în ochi, mi-a cerut iertare. Nu mai putea face nimic pentru mine. Mi-a făgăduit însă că va da de ştire tatălui meu. Slabă nădejde!… Am fost dusă împreună cu doica mea pe una din corăbiile turceşti. Şi-n aceeaşi zi am fost vândută unui subaşă. Era acelaşi subaşă pe care l-ai prins domnia ta împreună cu tatăl meu astă-toamnă şi căruia i-aţi cerut o răscumpărare grea.

— Mare ticălos! am izbucnit eu ciudă. Şi ce-a făcut cu dumneata?

— Mai întâi a vrut să mă treacă în haremul său. Dar aflând că aşteptam un copil, m-a trimis împreună cu doica la încăperile roabelor, unde am fost pusă la cele mai grele munci… Eram batjocura tuturor… Slugile mă bruftuluiau şi-şi râdeau de mine, poreclindu-mă „prinţesa”. Nevestele subaşei mă puneau să le spăl picioarele şi să le duc murdăriile afară. Când ieşeam prin curte, eram urmărită de privirile pofticioase ale soldaţilor. Ba, într-o noapte, a năvălit peste mine un turc beat, din mâinile căruia m-a scăpat biata mea doică.

Ochii albaştri ai nefericitei Iro se scăldau în lacrimi în timp ce-şi depăna mai departe lungul şir al pătimirilor.

— Acum două luni, subaşa s-a mutat de la Varna la Târnovo, cu toată curtea lui. Şi, bineînţeles, ne-a luat şi pe noi, roabele… Am mers vreo trei zile în nişte harabale mari, trase de boi. Din pricina drumului greu, plin de hârtoape, copilul mi se zbatea mereu în pântecc. Credeam că am să-l pierd. Dar a avut norocul, scumpul de el, să vadă teafăr lumina zilei.

Iro s-a întors către prunc, privindu-l cu dragoste. Acesta sugea în somn.

— I-i foame, micuţul de el, s-a arătat mama înduioşată.

Bătrânul schimnic, care nu pricepea graiul nostru, îşi făcea de lucru pe lângă cuptoraş. Pregătea masa de seară a musafirilor săi poftiţi şi nepoftiţi.

— Cum te-a găsit Radu Stan? am îndemnat-o pe Iro să-şi reia firul povestirii.

— El a aflat de trista mea soartă într-un han din Nicopole… Un ostaş turc, care a fost în slujba subaşei din Varna, povestea altora despre mine. Şi Radu Stan s-a nimerit întâmplător chiar lângă masa aceea… Iar după câteva zile m-am pomenit cu el… La început nu l-am cunoscut… Părea un

biet olog care trecea întâmplător pe lângă pârâul în care spălam rufe.

„Făceţi-vă milă şi pomană!”, l-am auzit pe olog în bulgăreşte. M-am uitat la el. Ţinea mâna stângă ţeapănă şi răsucită iar pe piciorul drept călca doar în vârf. Părea cu adevărat beteag din născare. Şi cât eram de nefericită, îmi era tare milă de cei mai nenorociţi decât mine. De aceea m-am întors spre el şi i-am zis:

„Te-aş milui cu dragă inimă, dar zău n-am cu ce. Sunt şi eu o amărâtă de roabă”.

Dar ologul a stăruit pe lângă mine:

„Mi-i de-ajuns să mă priveşti câteva clipe şi să-mi zâmbeşti, aşa cum numai dumneata şti s-o faci”.

Mirată de îndrăzneala lui, l-am privit mai cu luare aminte. Îmi era greu să-i descopăr adevăratul chip sub barba deasă şi claia de păr din cap. Cel pe care-l ştiam din Mesembria era un tânăr chipeş, îmbrăcat frumos, care păşea ţanţoş prin cetate. Pe când ologul din faţa mea nu aducea nici pe departe cu Radu Stan. Dar mi-au plăcut ochii lui mari, negri, deosebit de frumoşi, care mă învăluiau cu o privire atât dc fierbinte, încât mi s-a înmuiat inima ca ceara la foc… Nu ştiam de ce-mi era drag acel olog. Şi de ce avea putere asupra mea?

„Cine eşti?“ l-am întrebat în şoaptă privind cu spaimă la sarazinul care ne păzea.

„Radu Stan sin Dionisie Orbul“, mi-a răspuns el.

„Eşti românul cel tânăr care a plecat astă-primăvară din Mesembria?“ am rostit încet, uluită.

„Întocmai, domniţă. Şi nu sunt un olog, cum par, ci un om teafăr, care vrea să te scape din robie”, m-a încredinţat el.

„Dumnezeule mare! am grăit înspăimântată de acest gând. Fugi repede de aici. Dacă te află turcii, nu mai scapi cu viaţă.”

„Nu-ţi fie teamă”, m-a îmbărbătat el.

„Nu mai scoate nicio vorbă, l-am rugat. Vine paznicul. Pleacă numaidecât!“

Dar el a rămas pe loc, nedezlipindu-şi ochii de la mine. Ca să nu dau de bănuit, m-am aplecat asupra albiei de rufe şi am început să spăl de zor. Era însă prea târziu. Paznicul a văzut că m-am întins la vorbă în loc să lucrez şi m-a croit de câteva ori cu biciul. Eu eram obişnuită cu astfel de pedepse. Dar Radu Stan nu s-a putut stăpâni. S-a aruncat ca un uliu asupra turcului, lovindu-l în cap cu bâta lui cioturoasă. Paznicul a gemut scurt, a căzut în genunchi, apoi s-a prăvălit cu faţa la pământ şi nu s-a mai mişcat. Spre norocul nostru, acolo nu se mai aflau decât trei roabe care şi-au astupat gurile ca să nu ţipe de spaimă. Radu Stan, fără să-şi piardă cumpătul, m-a luat în braţe şi m-a trecut pe celălalt mal al pârâului. Iar acolo, ascuns după un tufiş, îl aştepta un bulgar, prieten de-al lui. Bulgarul ne-a dus în grabă la o casă din apropiere, împrejmuită de ziduri înalte. Dar când am intrat în curte, ne-au ajuns din urmă ţipetele celor trei roabe precum şi răcnetele furioase ale paznicilor. Turcii l-au găsit pe paznicul doborât de Radu Stan, şi au aflat de fuga mea. Bănuind că vom fi căutaţi peste tot, bulgarul a înţepenit bine poarta şi ne-a cerut să intrăm repede în casă. Iar după ce ne-am văzut înăuntru, a ferecat şi uşa de la intrare… Casa părea nelocuită. Am aflat după aceea că era a unui negustor grec care a părăsit-o de mulţi ani. Iar bulgarul, pe nume Vâlco, a fost cândva în slujba acelui negustor şi cunoştea toate ascunzişurile casei.

— Vâlco acesta nu-i o căpetenie a răsculaţilor?

— Ba da.

— Spune mai departe, am îndemnat-o.

— Vâlco a dat la o parte o rogojină groasă şi a ridicat o lespede mare de piatră. Iar Radu Stan m-a ajutat să cobor în beci pe-o scară de lemn îngustă. În urma noastră a venit şi Vâlco, după ce-a aşezat

la loc rogojina. Şi tot el a înţepenit şi lespedea cu un drug de fier.

„Acum pot să ne caute cât poftesc!” a rostit atunci Radu Stan mulţumit.

Întunericul în care ne aflam m-a făcut să mă înfior. Radu Stan m-a simţit şi m-a cuprins de umeri, strângându-mă la pieptul lui. Era prima oară când mă încălzea trupul lui. Şi, din clipa aceea, nu ne-am mai putut dezlipi unul de altul. Şi nici nu cred că ne va putea despărţi cineva vreodată.

— Spune-mi, te rog, i-am curmat şirul povestirii. Când l-ai văzut pe Radu Stan în Mesembria ţi-a fost tot atât de drag?

—Mi-a plăcut, a rostit ea moale. Avea o înfăţişare chipeşă, precum şi nişte priviri arzătoare, pe care mi le trimitea de la depărtare… Mă simţeam mândră ca orice femeie dorită de un tânăr ca el.

— Dar iubeai atunci pe altul?

— Acela a căzut răpus de mâna tatălui meu, a oftat ea. Apoi mi-a zâmbit, vădit încurcată.

— Îţi făgăduiesc, m-am grăbit s-o încredinţez, că tot ce vorbim acum voi duce cu mine în mormânt.

Frumoasa grecoaică şi-a înfipt atunci săgeţile tulburătorilor ei ochi în privirea mea rece şi obosită, căutând să afle ce ascundea aceasta: credinţă ori trădare?

— Nu ştiu la ce ţi-ar folosi să cunoşti simţămintele mele de atunci? a rostit ea prevăzătoare. Mai de preţ sunt cele de acum.

— Îi eşti, nu mă îndoiesc, îndatorată mult, i-am răspuns.

— Deci nu crezi că-l iubesc?

— Nu, i-am răspuns fără să clipesc. Iro s-a făcut albă ca varul. Sau, am adăugat netulburat, îţi închipui doar că ceea ce simţi pentru el este iubire.

— Dar ce-i? m-a săgetat ea din nou cu albastrul strălucitor al ochilor.

— Pentru binele amândurora, adică al tău şi al lui Radu Stan, hai să lămurim lucrurile… Dacă vrei… Mai bine-zis, dacă vrei să te ajut… Pentru că mi-ar fi mai uşor să nu mă amestec.

— Ai face chiar foarte bine să ne laşi în pace, mi-a grăit ea răstit.

Răspunsul ei nu m-a descumpănit. Era o femeie trecută prin grele încercări şi care-şi avea ticluite bine nişte planuri. Iar eu veneam să-i încurc socotelile.

— Uite ce e, drăguţo, i-am zis fără s-o cruţ. Tânărul acesta e copilul meu de suflet, Mi l-a încredinţat cu limbă de moarte tatăl său… Cel care mi-a fost ca un frate… Cu voia sau fără voia ta, eu voi veghea cu străşnicie asupra lui. Şi nu voi îngădui nici chiar celei mai frumoase dintre frumoase să se joace cu simţămintele lui… Şi-apoi sunteţi voi potriviţi?

— De ce să nu fim? a întrebat Iro nedumerită. Avem aceeaşi vârstă… El e chiar mai mare cu două luni şi zece zile.

Copilăreasca ei socoteală m-a făcut să zâmbesc. Dar mi-am luat îndată înfăţişarea de mai înainte şi-am adăugat:

— Uiţi însă că ai ştiut mai devreme ce-i viaţa… Şi-apoi n-are şi el dreptul la o mireasă neprihănită?

De data asta Iro s-a înroşit, muşcându-şi vârful degetelor cu care îşi frecase până atunci buza de jos.

— Iartă-mă! i-am mai zis.

— Nu te învinuiesc cu nimic, m-a încredinţat ea. Ai dreptate. Dar nici eu n-am nicio vină… Aşa a fost să fie.

— Crede-mă, drăguţa mea, am stăruit, că eu îţi vreau numai binele… Tot aşa cum i-l doresc şi copilului meu de suflet… Pentru că şi omul cel mai nesimţitor ar fi înduioşat de grelele încercări prin care ai trecut… La vârsta dumitale, cu neîntrecuta dumitale frumuseţe, cu inima dumitale pe care o întrevăd nespus de bună şi de iubitoare,

meriţi din plin un bărbat ca Radu Stan… Dar gândiţi-vă pe ce vă clădiţi fericirea?

Iro a oftat, dar a rămas mai departe tăcută.

„Tinereţea are legile ei“, mi-am spus în sinea mea. Ea nu cunoaşte decât o singură cale: propria împlinire. Mi-am reluat totuşi încercările sortite de altfel neizbânzii:

— Gândiţi-vă că între voi stă un copil… Copilul altuia.

Iro s-a întors cu duioşie spre pruncul care dormea nepăsător în scutece şi a rostit cu voce scăzută:

— Tatăl său va fi de-acum cel care m-a ajutat să-l aduc pe lume şi să-l pun la adăpost… Nici nu ştiţi cât i-i de drag lui Radu Stan.

— Cunosc bine sufletul nobil al acestuia şi nu mă îndoiesc că aşa este. Şi am adăugat împotriva voinţei mele:

— Facă-se voia cerului!

Iro mi-a apucat în clipa aceea mâna şi, înainte de a-mi da seama ce vroia să facă, mi-a sărutat-o.

— Nu trebuia! m-am tras ruşinat.

— Eşti întocmai cum mi te-a înfăţişat Radu Stan, mi-a mărturisit ea cu ochii scăldaţi în lacrimi. Îţi mulţumesc!

— Să lăsăm astea! i-am răspuns, încercând să-mi înăbuş înduioşarea care-mi năpădea inima. Să vedem ce-i de făcut de acum încolo. Vreţi să trăiţi aici?

— Cunoşti alt loc mai liniştit? m-a cercetat ea. Pretutindeni întâlneşti numai ură şi necruţare.

— Dar o peşteră se găseşte şi în Ţara Românească, i-am răspuns. În afară de aceasta sunt şi alte locuri ferite, dar mult mai potrivit pentru creşterea unui copil. Ori vreţi să faceţi din el o sălbăticiune cu chip de om?

— Radu Stan e atât de pornit împotriva oamenilor, încât s-ar simţi mai bine fără ei.

— Dar ce l-a supărat într-atât?

— Ticăloşia omenească.

— Ooo! am izbucnit în râs. Ce ne-am face dacă am ţine răbojul tuturor păcatelor semenilor noştri? Şi-apoi, fiindcă a venit vorba, ar trebui să fiu şi eu la fel de supărat pe Radu Stan. Oare n-a plecat şi el în căutarea dumitale fără să-mi trimită măcar o vorbă de rămas bun?

— Îi era teamă c-o să te împotriveşti.

— Se poate. Dar asta tot nu-l izbăveşte de vină.

— Îţi pare chiar atât de rău pentru ce-a făcut?

Am zâmbit fără voie.

— De ce râzi? m-a privit Iro bănuitoare.

— Mă întrebam cc s-ar alege din lume, dacă n-ar exista şiretenia femeii. Ea e cea care face şi desface regate şi împărăţii.

— În schimb nu poate înmuia inima de piatră a unui oştean…

— … Bătrân şi înrăit, i-am împlinit gândul.

— Nu eşti niciuna nici alta, a ţinut ea să mă încredinţeze.

— Uite ce e, drăguţo! am schimbat vorba. Una şi cu una fac două.

— Care-i „una“? a întrebat ea înveselită,.

— Cum te mai simţi?

— Istovită.

— Cred. Şi de aceea te rog să-mi spui când putem pleca de aici?

— Nu ştiu.

— Eu zic să te odihneşti bine noaptea asta, iar mâine să te luăm pe-o targă. Trebuie, să ajungem neapărat din urmă oastea lui Vlad Dracul. Altfel ne va fi mult mai greu să răzbatem până la Dunăre.

— Făgăduieşti să te porţi frumos cu mine?

— Nu-i nevoie de nicio făgăduială, fiindcă ai izbutit să mă îmbrobodeşti mai abitir ca pe Radu Stan.

— Oare? a râs ea vădit bucuroasă.

— Eşti o diavoliţă cu cel mai frumos chip de înger. Cred că de aceea îmi şi placi. Altfel, dacă erai o toantă ca multe altele, nu mă uitam nici măcar să văd cum arăţi.

— Parcă aş mai avea unele îndoieli…
— Astea te privesc.
— Deci mâine dimineaţă pornim?
— Neapărat.
— Numai de-o vrea şi Radu Stan?
— De grija asta n-am să pot închide ochii toată noaptea!… Văd eu bine cine cântă aici.

Lătratul bucuros al dulăului care stătea de pază la intrare ne-a vestit reîntoarcerea lui Radu Stan.

I-am ieşit în întâmpinarc. Tânărul căuta îngrijorat la patul în care zăcea Iro cu ochii închişi.
— Cum e, băiete?
— Am pus totul la cale… Stângaciu şi Bursuc vor veni la trecătoare, unde te vor aştepta.
— Şi pe tine, nădăjduiesc?
— Am să te duc, bineînţeles, până acolo.

Aşa credea bietul de el. Dar a doua zi…

CAPITOLUL XI

Am părăsit grota dis-de-dimineaţă. De cu seară am întocmit împreună cu Radu Stan şi bătrânul schimnic o targă în care mama şi copilul stăteau cum nu se putea mai bine. Afară ne-a întâmpinat o

zi la fel de însorită ca mai toate zilele acelui sfârşit de vară.

Bătrânul schimnic, urmat pas cu pas de credinciosul său dulău, ne-a însoţit arătându-ne cele mai potrivite poteci. Dar când a ajuns la trecătoare, s-a oprit şi ne-a zis:

— M-am jurat să nu fac niciun pas mai departe.

— Îţi mulţumim că ne-ai adus şi până aici, i-am răspuns lăsând targa jos. Şi să nu fii supărat pe mine.

— N-am de ce să fiu supărat, m-a încredinţat schimnicul.

— Tinerii aceştia îţi mai alungau poate urâtul?

— Venirea lor a fost ca o zi de primăvară care a pus capăt, pentru scurtă vreme, şirului mohorâtelor mele zile de toamnă şi iarnă. Dar e mai bine aşa. Fiecare la locul potrivit.

Radu Stan a strâns mâinile subţiri şi uscate ale schimnicului.

— N-am să te uit niciodată, bătrâne!

— Să fii măcar tu fericit, fiule! i-a urat acesta.

— De la mine nu-ţi iei rămas bun? a întrebat şi Iro, privind cu oarecare nemulţumire la bătrân.

— Tu, fiica mea, i-a zis acesta, eşti cea mai câştigată dintre toţi. Dar ai grijă să nu înnegreşti podoabele rare care ţi-au venit plocon…

Şi fără a mai adăuga vreun cuvânt de rămas bun, bătrânul s-a întors în loc şi a plecat spre schimnicia lui, parcă mai gârbovit ca până atunci.

— Năzuros moşneag! a rostit Iro muşcându-şi buzele.

— O fi purtând şi el în suflet nişte suferinţe, i-am răspuns. Altfel nu s-ar fi făcut schimnic.

— Nu m-a putut suferi din prima clipă, a adăugat Iro urmărindu-l cu privirea pe bătrân.

— Ţi s-a părut, l-a apărat Radu Stan pe schimnic. E un om atât de bun, încât şi-a iertat şi cei mai răi potrivnici.

— I-a iertat, dar nu i-a uitat, i-am răspuns. E o deosebire.

Ne-am văzut apoi de drum. Aveam de străbătut o trecătoare îngustă prin care nu puteau merge decât doi oameni alături. Prin despicătura dintre cele două stânci, gata parcă să se prăbuşească asupra noastră, se zărea doar o fărâmă de cer. Culcată pe spate, cu ochii în sus, Iro se bucura fără oprelişte de acea neasemuită frumuseţe.

— Mai încet, ne ruga ea. Nici nu vă daţi seama pe unde trecem.

— Ba ne dăm seama foarte bine, i-am răspuns căznindu-mă să mă ţin în picioare pe pietrele alunecoase, acoperite de muşchi, peste care şuvoiul apei trecea vijelios. Şi în timp ce mă încordam ca să nu-mi scape capătul târgii din mâini, am rugat-o pe Iro: Păstrează şi pentru noi măcar o picătură din tot ce-ţi umple acum inima.

Tânăra grecoaică a izbucnit în râs, spre mulţumirea lui Radu Stan.

— Te simţi mai bine, nu-i aşa? a întrebat-o acesta.

— Orice floare râde-n soare, am răspuns în locul lui Iro.

După vreo două sute de paşi s-a sfârşit şi canonul nostru.

Nădăjduiam ca cei doi slujitori, auzindu-ne vorba, să ne iasă în întâmpinare. Nici gând însă de aşa ceva. Faptul m-a necăjit. De îndată ce am, ieşit din trecătoare, am aşezat targa pe un tăpşan acoperit de iarbă şi l-am sfătuit pe Radu Stan să stea de pază până mă voi întoarce cu cei doi slujitori. Am apucat-o apoi pe singura cărare din pădure. Eram înarmat cu arcul, tolba cu săgeţi, spada şi jungherul. În codru nu se auzeau decât cântările vesele ale privighetorilor cărora le ţinea isonul ciripitul altor păsărele. Păşeam totuşi cu fereală, fiindcă oricând mă puteam trezi în cale cu o ceată de turci. După ce am străbătut vreo trei sute de paşi, m-am oprit. Mi s-a părut că am auzit sforăitul unui cal. Puteau fi caii noştri, dar şi alţi cai. M-am asouns după un fag gros şi am aşteptat.

Nu s-a mai auzit nimic. M-am mai strecurat vreo douăzeci de paşi, până la alt fag. Pădurea se făcea mai rară, ceea ce însemna că trebuia să dau cât de degrabă într-un luminiş. Dar în clipa următoare un ţipăt scurt, ascuţit, pe care l-am cunoscut numaidecât, m-a făcut să tresar:

— Nu mă strânge aşa tare bre, turc smintit! se tânguia Bursuc.

Am încremenit locului, aseultând cu spaimă râsetele şi glasurile turcilor.

M-am furişat mai aproape. Iar când am ajuns la marginea poienii, am aflat şi pricina ţipătului scos de Bursuc. Patru războinici otomani, bine înarmaţi, îi legau burduf pe cei doi slujitori. La marginea poienii erau priponiţi caii lor şi cei trei cai ai noştri. Înveseliţi de tânguirile lui Bursuc, turcii n-au simţit apropierea mea. Mi-am pregătit arcul, mi-am pus spada şi jungherul la îndemână şi am ieşit doar la câţiva paşi în spatele lor.

— Staţi! le-am strigat în turceşte. Cine se mişcă, e mort.

Luaţi pe nepusă masă, turcii au înlemnit.

— Armele jos! le-am poruncit.

Păreau gata să se supună. Dar era numai un şiretlic. Fiindcă toţi patru căutau în lături un mijloc de scăpare.

— V-am spus să aruncaţi armele! le-am strigat din nou.

Turcul din stânga a dat atunci să sară în lături. Dar cu o săgeată bine ţintită l-am culcat la pământ. Am zvârlit tot în clipa aceea jungherul în cel de al doilea turc, iar pe al treilea l-a izbit Stângaciu cu capul în bărbie, răsturnându-l în iarbă. Ultimului i-am tăiat calea cu spada în mâna.

— Jos iataganul! l-am sfătuit pe turc. Vezi doar că nu mai ai nicio scăpare.

Totul s-a petrecut atât de repede, încât otomanul a rămas mut de spaimă. Abia după câteva clipe şi-a mai venit în fire, aruncând arma şi rostind cu glas rugător:

— Iertare!

— Ce căutaţi aici? l-am întrebat mânios.

— Am fost trimişi în cercetare.

— Unde e oastea voastră?

— La vreo două mii de paşi mai în urmă.

Stângaciu şi Bursuc şi-au scos între timp legăturile şi s-au repezit la turcul prins de mine.

— Căutaţi-l de arme şi legaţi-l, am poruncit.

M-am dus apoi să văd ce făceau turcii doborâţi. Cel străpuns de săgeată nu mai sufla. Al doilea, cu jungherul în piept, horcăia şi vărsa sânge pe gură. Nu mai avea nici acesta mult de trăit. Cel de al treilea însă, culcat la pământ de Stângaciu, a început să-şi vină în simţiri. L-am luat armele şi am aşteptat să deschidă ochii. Când ne-a văzut, a grăit speriat:

— Alah! Alah!

— Nu te mai ajută nici Alah! i-am zis în graiul său.

Turcul s-a ridicat pe jumătate, a privit năuc la tovarăşii săi căzuţi, apoi la cel aflat în mâinile celor doi slujitori. Iar după aceea a ridicat ochii şi la mine, rostind cu glasul stins:

— Dacă mă laşi în viaţa, vei căpăta o bună răsplată. Tatăl meu e subaşă.

Nu minţea. Era un tânăr cam dc vârsta lui Radu Stan şi purta o îmbrăcăminte scumpă. Preţioase erau de asemenea şi podoabele de pe jungher şi iatagan.

— Unde-i subaşă tatăl tău? l-am întrebat.

— La Durostor.

— Dezbrăcaţi-l! am poruncit slujitorilor.

— Ce aveţi de gând? s-a arătat tânărul înspăimântat.

— Voi ce voiaţi să faceţi cu oamenii mei?

— Să-i legăm şi să-i lăsăm aici.

— Vom face şi noi întocmai.

Fiul de subaşă mă privea însă neîncrezător. Şi pe bună dreptate. Nu-i puteam lăsa vii acolo şi nici nu

puteam lua cu noi vreun prins. Ne-ar fi încurcat pe drum.

—Ce facem cu ei, stăpâne? m-a întrebat Stângaciu.

— Ne ajunge povara unei lehuze şi a unui prunc, am hotărât.

Bursuc îmi dădea dreptate. Stângaciu însă nu se împăca deloc cu gândul de-a omorî doi oameni fără arme.

— Ştiu un loc unde i-am putea lăsa pe prinşi fără grijă, m-a îndemnat el la îndurare.

— Ce fel de loc?

— O mică peşteră cu gura îngustă. Îi vârâm acolo legaţi şi astupăm intrarea. Să moară mai bine de sete şi de foame, decât de mâna noastră.

Feciorul de subaşă a îndreptat atunci spre mine o privire plină de rugăminţi.

— Vrei să-mi spui ceva? l-am întrebat în turceşte.

— Decât să ne ucizi, s-a grăbit acesta să-mi grăiască, mai bine fă-ne robi. Vom fi supuşi şi credincioşi ca nişte câini.

— Oare! i-am zâmbit în batjocură.

— Mă numesc Mehmed, a stăruit tânărul sarazin. Şi sunt fecior de subaşă. Dacă Mehmed făgăduieşte ceva şi-şi calcă după aceea cuvântul, îşi taie singur beregata.

— Voi, turcii, n-aveţi întotdeauna cuvânt, i-am răspuns. Niciodată cuceritorii n-au avut cuvânt.

Mehmed mă cerceta însă cu o privire atât de nevinovată, încât am simţit nevoia să adaug:

— Chiar dacă unii dintre voi par nişte oameni cumsecade. Leagă-i unul de altul, am strigat apoi lui Stângaciu. Iar tu, i-am zis lui Bursuc, adă doi cai.

Am urcat apoi cele două leşuri – findcă în vremea asta şi-a dat sufletul şi turcul străpuns cu jungherul – pe spinările cailor. Iar după aceea am pornit cu toţii pe o cărare cotită ce ducea spre apus. Eu mergeam în faţă, ţinând de-un capăt al

funiei cu care erau legaţi cei doi prinşi. În urma mea păşeau Stângaciu şi Bursuc, ducând caii împovăraţi cu cele două leşuri.

Am ajuns curând la marginea unei văi adânci, tăiată în stâncă de un pârâu iute. Când au văzut prăpastia, cei doi prinşi au privit îngroziţi în jos.

— Luminăţia ta! a scâncit Mehmed. Ascultă-mă încă o dată. Vei avea mai mult folos de pe urma noastră dacă ne laşi în viaţă.

— Ce fel de folos?

— Sunteţi împresuraţi de-ai noştri.

— Să zicem, m-am arătat nepăsător, cu toate că nu mă îndoiam de spusele tânărului turc.

— Şi nu veţi putea ajunge în ţara voastră decât într-un singur chip, a stăruit Mehmed.

— Care?

— Să vă îmbrăcaţi în straiele noastre, iar noi în ale voastre. În felul acesta veţi zice că aţi prins doi români pe care-i duceţi cu voi.

Am cumpănit bine propunerea lui Mehmed. Nu era de lepădat. Mi-am aţintit din nou privirea în ochii lui negri, speriaţi. Nu păreau a ascunde nimic rău. Dar celălalt turc? L-am cercetat şi pe acesta. Otomanul părea şi mai îngrozit decât fiul de subaşă.

— Cum te cheamă? l-am întrebat.

— Ali, mi-a răspuns acesta cu nădejdea în suflet.

— Nici că se putea alt nume… Ali, la voi, e ca Ion, la noi.

— Îndură-te, Luminăţia ta, s-a aruncat Ali la picioarele mele.

— De ce să ană îndur? m-am arătat neînduplecat. Voi aţi fi avut milă de noi?

—Dumneata eşti om bun, a stăruit Ali. Nu ai inimă să omori un păcătos ca mine. Nu-s decât un amărât care trăieşte din mila altora.

— E slujitorul meu, i-a sărit şi Mehmed în apărare. Răspund ca şi de mine pentru credinţa lui faţă de domnia ta.

„Ce să fac?“ mă-ntrebam.

Mai cuminte ar fi fost să mă scap de ei, aruncându-i în prăpastie.

„Dar dacă sunt oameni de bună credinţă şi pierd în ei nişte ajutoare de preţ?“ mă gândeam.

— Mă învoiesc. Dar veţi face cum veţi şti ca noi să ajungem teferi pe celălalt mal al Dunării.

Bucuroşi, cei doi turci s-au legat cu straşnic jurământ să-mi îndeplinească cererea.

— E prima oară în viaţă când pun temei pe făgăduiala unor turci, am grăit mai mult pentru mine.

— N-o să vă pară rău, m-au încredinţat Mehmed şi Ali într-un glas.

I-am dezlegat pe dată. Frecându-şi încheieturile sugrumate, Mehmed juca fericit pe loc.

— Şi cu leşurile ce facem? a întrebat Stângaciu nedumerit de hotărârea mea.

— Daţi-le de-a rostogolul în vale.

Mehmed, care a bănuit ce voiam să facem cu cei doi morţi, mi-a cerut pe un ton rugător:

— Îngăduiţi-ne să-i îngropăm.

— N-avem vreme, m-am împotrivit.

Dar m-am răzgândit pe loc. Era mai bine ca cele două leşuri să fie ascunse undeva.

— Duceţi-i în partea aceea, am arătat spre malul drept al pârâului, şi astupaţi intrarea.

CAPITOLUL XII

Radu Stan a rămas înmărmurit văzând îndreptându-se spre el trei turci călare, înarmaţi până-n dinţi, păzind doi români care purtau de dârlogi alţi cai. Alături de el, la umbra unui fag, se

odihnea Iro cu pruncul la sân. Când a zărit neaşteptata ceată, lehuza a leşinat aproape de spaimă. Radu Stan însă nu şi-a pierdut cumpătul. A încordat arcul şi s-a pregătit de apărare.

— Nu te pripi, voinice! i-am strigat.

Radu Stan a rămas cu gura căscată.

—Ce mai înseamnă şi asta? a îngăimat el uluit.

În loc de orice răspuns, i-am aruncat la picioare hainele şi armele lui Mehmed, îndemnându-l:

— Schimbă-te repede! Nu-i vreme de pierdut!

Iro, care şi-a mai venit în fire, tot nu îndrăznea să se uite la noi. Fiii lu Alah au băgat atâta groază în ea, încât tremura la simpla vedere a unui turban.

Am descălecat şi m-am apropiat de ea, grăindu-i cu blândeţe:

— Fii liniştită.

— Mai bine rămâneam în peşteră, a scâncit femeia.

—Câtă vreme eşti cu mine nu vei păţi nimic, am încredinţat-o.

Lui Radu Stan nu-i stătea rău în îmbrăcămintea şi cu armura lui Mehmed. Tinerii aveau cam aceeaşi statură şi parcă semănau chiar unul cu altul. Turcul era doar mai negricios.

— Din clipa asta te numeşti Mehmed, fiul subaşei din Durostor, i-am zis lui Radu Stan pe un ton şugubăţ.

— Şi dumneata ce nume porţi.? a întrebat el.

— Eu sunt Ali, credinciosul tău slujitor.

— Îmi place! s-a arătat Radu Stan încântat.

A început apoi să se plimbe ţanţoş prin faţa noastră, tăind aerul cu iataganul lui Mehmed. Spre deosebire de el, feciorul de subaşă arăta ca un milog în straiele largi, purtate până mai înainte de Bursuc. În schimb îmbrăcămintea lui Stângaciu venea mult mai bine pe trupul vânjos al lui Ali.

— Ei, gata? am rostit nerăbdător. Să pornim!

De şeile celor doi cai slobozi am legat capetele tărgii în care am culcat apoi pe Iro şi pe pruncul ei.

— Stai bine? a întrebat Radu Stan privind cu dragoste la tânăra femeie.

— Ca o regină, i-a zâmbit aceasta încurajator.

Eu şi Stângaciu mergeam în faţă. Cei doi turci aveau grijă de targă şi de preţioasa ei încărcătură, iar Radu Stan şi Bursuc păzeau urma.

Eram nevoiţi să mergem la pas. Un trap, chiar şi mărunt, ar fi dăunat lehuzei. Şi-apoi nici cărarea de pădure, pe care o străbăteam, nu era îndeajuns de largă.

După vreo oră de mers, am intrat într-un luminiş. Am oprit calul şi am aşteptat sosirea celorlalţi. Iro mă căuta cu privirea.

— Nu te simţi bine? am întrebat-o.

— Ba da, m-a încredinţat aceasta. E chiar plăcut. Parcă aş fi într-un leagăn. Un singur lucru mă supără. Turcul ăsta tânăr, care nu-şi mai ia ochii de la mine.

— E şi el om, i-am zis. Îi place şi lui o femeie frumoasă.

— Mai bine mă făcea mama o hâdă şi aveam mai puţin de suferit.

— Oare? i-am zâmbit neîncrezător. M-am întors apoi către Mehmed şi l-am întrebat: Pe unde sunt ai voştri?

— După ce ieşim din pădure, s-ar putea să dăm de ei.

— Vom putea oare trece nevătămaţi?

— Acum nu mai ia nimeni seama la o ceată răzleaţă, a rostit Mehmed fără să şovăie. Toţi sunt cu ochii după călăreţii români. Tânărul turc s-a răsucit apoi spre Iro, întrebându-mă cu glas uşor tremurat: A cui este această nestemată?

I-am zâmbit înţelegător şi-am arătat spre Radu Stan:

— A lui.

— Fericit om! a oftat Mehmed. Mi-aş da toată avuţia ca s-o am în harem. Domnia ta nu?

Întrebarea lui m-a găsit nepregătit.

— Eu mi-am mâncat mălaiul, i-am răspuns după o tăcere de-o clipă. Sunt bătrân.

— Cine te crede? m-a înfruntat Mehmed. Ori gândeşti că sunt orb? N-am văzut cu ce ochi te urmăreşte această floare?

— Fii om cuminte, i-am grăit cu oarecare şovăire în glas. Radu Stan e copilul meu de suflet, iar femeia lui mi-i ca o fiică.

— Despre ce-i vorba? s-a ivit pe neaşteptate lângă noi şi Radu Stan.

— Ne gândim la drumul pe care trebuie să-l urmăm, l-am minţit cu bună ştiinţă.

Mehmed n-a înţeles graiul nostru, dar a zâmbit din colţul gurii. A ghicit pezevenghiul.

După un scurt popas am apucat iarăşi pe cărare, în rânduiala stabilită la plecare. Nu mai eram însă cu sufletul la fel de senin. Vorbele schimbate cu Mehmed m-au cam tulburat.

„Oare stăruinţa cu care mă privea Iro să fi avut vreun tâlc?“ mă întrebam.

Dar m-am certat îndată în gând:

„Eşti un dobitoc bătrân, care se lasă prins în capcana întinsă de acest turc şiret”.

Necăjit pe mine însumi, am dat pinteni calului, pentru a-l ajunge din urmă pe Stângaciu.

— Nu văd cum o să ieşim din încurcătura asta, a rostit slujitorul meu cercetând cu teamă pădurea.

Nu i-am răspuns. Am mers mai departe în tăcere. Iar după vreo jumătate de ceas am băgat de seamă că pădurea începea din nou să se răărească.

— Ia-o înainte şi vezi ce-i la margine, i-am cerut lui Stângaciu.

Acesta şi-a îndemnat calul, care a şi pornit în trap mărunt.

S-a întors însă repede, şoptindu-mi speriat:

— Turcii!

— Unde sunt?

— Aproape.

— Mulţi?

— Destui. Au tăbărât în dumbravă.

L-am chemat îndată pe Radu Stan şi i-am spus să rămână cu ceilalţi pe loc.

— Să nu se audă nimic, i-am poruncit.

Dar, ca un făcut, în clipa acea a început să scâncească pruncul lui Iro.

— Să tacă! am grăit răstit lui Radu Stan. Să-i dea sân, să facă ce-o şti. Eu mă duc cu Stângaciu în cercetare… Voi să nu vă mişcaţi de aici.

Turcii se aflau într-adevăr tăbărâţi în dumbrava în care se întâlnise cu o zi în urmă oastea lui Vlad Dracul cu pribegii bulgari. Iar sus, pe creasta dealului, cercetaşii lor stăteau la pândă, urmărind fără îndoială scurgerea românilor şi bulgarilor spre Dunăre.

Am legat caii la marginea pădurii, pitindu-i după nişte tufişuri înalte. Apoi am început să ne furişăm spre tabăra turcească. Ca să nu fim zăriţi de cercetaşii de pe deal sau de ostaşii care păzeau urma, ne ascundeam după dâmburi, pe după câte un copac răzleţ sau în câte-o groapă. Am izbutit în felul acesta să ne apropiem cam la vreo trei sute de paşi de tabăra turcească. Dintr-acolo însă nu se auzea nimic. Sarazinii îşi ţineau caii de bot, pentru a înăbuşi orice strănut ori sforăit. Nu avea rost să ne apropiem mai mult. Ne-am căutat un loc bun de pândă, într-un mărăciniş des, unde gândeam să aşteptăm până se vor urni turcii din loc.

Stăteam lungiţi pe burtă şi eram numai ochi şi urechi. Nu se auzeau decât bâzâitul muştelor, ciripitul păsărilor şi foşnetul frunzelor răscolite de-un vânticel. După vreun pătrar de ceas de aşteptare însă, din jos, de pe drumul care şerpuia de-a lungul văii, au început să se audă tropote de cai şi îndemnurile unui surugiu. După felul cum sunau roţile, părea să fie un rădvan. L-au simţit şi turcii din tabără. Un pâlc de călăreţi s-a desprins îndată din rânduri, ieşind în întâmpinarea celor ce se apropiau în goană. M-am tras atunci mai spre marginea mărăcinişului, ca să pot urmări ce se petrecea în drum.

Călăreţii turci au oprit supăraţi rădvanul, din care a coborât un bărbat mărunt, subţirel, al cărui chip îmi părea bine cunoscut. După îmbrăcăminte aducea a turc bogat: straie şi turban de mătase, fireturi şi arme scumpe. Iar când l-am văzut mai bine la faţă, am încremenit de uimire. Bogatul turc nu era altul decât jupân Bordea, fostul dregător al lui Vlad Dracul.

„S-a turcit, câinele!“ mi-am zis cu mânie.

Călăreţii turci, după ce l-au oprit pe turcit, au început să-l lămurească fără îndoială că nu putea trece mai departe. Dar Bordea dădea supărat din mâini, arătându-le un înscris. Degeaba. Turcii erau turci. I-au poruncit surugiului să întoarcă rădvanul şi să-l tragă la umbră. Spre spaima mea, s-au îndreptat cu toţii spre mărăcinişul, în care stăteam ascuns. M-am târât repede înapoi la Stângaciu.

— Ce e? m-a întrebat acesta în şoaptă.

— Fă-te una cu pământul şi nu mai sufla.

Glasul supărat al lui Bordea se auzea tot mai desluşit.

— O să răspundeţi cu capul! grăia turcitul mânios. Eu trebuie să ajung încă astăzi la Nicopol. E poruncă de la Sultan.

— Aici eu sunt sultan, i-a răspuns hotărât căpetenia călăreţilor. Nu te mişti din loc până nu ai dezlegarea mea.

— E de zece ori mai de folos ce am eu de îndeplinit la Nicopol decât ceea ce faceţi voi aici, a stăruit Bordea.

— O fi, s-a arătat turcul nepăsător.

— Lăsaţi-mă să merg mai departe… Călare, pe jos, oricum!,

— Dacă nu eşti om de înţeles, te şi leg! i-a pus turcul în vedere.

Bordea a mormăit supărat în barbă şi s-a lungit icnind, în iarbă. Turcul s-a aşezat lângă el.

După câteva minute l-am auzit pe Bordea ridicându-se.

— Încotro? l-a întrebat căpetenia călăreţilor.

— Am treabă în tufiş, i-a răspuns acesta supărat.

Mi-a îngheţat inima. Fiindcă Bordea a pornit chiar spre mărăcinişul în care stăteam ascuns împreună cu Stângaciu.

Mă întrebam ce să fac: S-o iau din loc ori să-l aştept pe hiclean şi să pun mâna pe el? Era un prilej cu care n-aveam să mă mai întâlnesc poate niciodată. Îmi era însă teamă că, după ce-l voi prinde, turcitul va apuca să scoată vreun ţipăt şi călăreţii turci vor tăbărî asupra noastră. Nu mai puteam însă da înapoi. Bordea a şi intrat în mărăciniş, făcându-şi loc cu amândouă mâinile.

„Fie ce-o fi!“, m-am îmbărbătat.

I-am făcut semn lui Stângaciu să nu se mişte nicicum, iar eu m-am pitit şi mai bine între rădăcinile mărăcinişului. Inima îmi bătea în piept de parcă era clopotul Mitropoliei. Bordea se apropia pas cu pas.

„Dacă dă peste mine, îl iau de gât“, m-am hotărât.

Avea însă şi acest hiclean un înger păzitor. Pentru că s-a oprit doar la doi paşi de mine. Îi auzeam chiar şi răsuflarea.

— Hei! i-a strigat căpetenia călăreţilor turci. Unde te înfunzi?

— Sunt aici! l-a liniştit Bordea.

Şi în timp ce-i vorbea turcului, fostul dregător al lui Vlad Dracul şi-a dezbrăcat haina largă, de brocart, pe care a aruncat-o cu nepăsare peste crengile dese ale mărăcinişului, chiar deasupra capului meu.

„Sfântă Fecioară!“ mi-am zis bucuros. Din buzunarul larg al hainei ieşea marginea unui înscris. De asemenea noroc n-am avut niciodată parte în viaţă. Am întins îndată braţul şi-am tras încetişor înscrisul. Am aşteptat apoi răbdător ca Bordea să-şi îmbrace iarăşi haina şi să plece. Iar după ce l-am auzit vorbind din nou cu căpetenia călăreţilor turci, i-am făcut semn lui Stângaciu să pornim înapoi iepureşte.

Ne-am târât încet din mărăciniş şi ne-am strecurat tiptil spre pădure. Spre norocul nostru, nu ne-a simţit nimeni. Ajunşi din nou în pădure, am răsuflat mai în voie şi am căutat să vedem ce se mai petrecea în urma noastră.

Bordea descoperise între timp lipsa înscrisului şi-l căuta de zor prin mărăciniş.

„Degeaba, puişorule! mi-am zis bucuros. Nu mai pui tu mâna pe el!“

CAPITOLUL XIII

Pe înserate am pornit iarăşi cu toţii la drum. Dumbrava în care a poposit în ziua aceea tabăra turcească era pustie. Nu mai întâlneam decât urmele lăsate de şederea călăreţilor otomani: oase de berbec, câte-o săgeată ruptă ori vreo cârpă insângerată. În albia pârâului zăceau şi leşuri de animale. Iar într-un loc am dat şi peste urmele roţilor rădvanului lui Bordea.

„L-au luat pe ticălos cu ei“, mi-am zis.

După ce-am trecut vadul, m-am trezit cu Mehmed lângă mine.

— Grăieşte! l-am îndemnat.

— Oare e bine să mergem pe acest drum? m-a întrebat el.

— E cel mai scurt.

— Dar nu-i şi cel mai bun. Oricând putem da peste nişte cercetaşi de-ai noştri.

— Cercetașii voştri caută în faţă şi în lături, nu în urmă.

—Poate că ai dreptate, s-a învoit Mehmed.

I-am arătat din nou înscrisul luat din haina lui jupân Bordea.

— Zici că ăsta îmi deschide toate porţile?

—Sultanul nu dă aşa ceva decât oamenilor săi de cea mai mare încredere.

— Nu se arată aici niciun nume?

— Niciunul. Scrie doar atât: „Ce va cere şi ce va face purtătorul acestui înscris, este din voia şi porunca noastră”.

— Să fi primit Bordea asemenea scrisoare chiar de la sultan? mi-am arătat îndoiala.

— El sau poate altcineva mai mare peste el, mi-a răspuns Mehmed.

— Asta mai degrabă. Şi, amintindu-mi de negustorul armean, am adăugat: Bordea are într-adevăr un stăpân foarte bogat şi foarte puternic în împărăţia voastră.

— Cum se numeşte? a dorit Mehmed să afle.

— Vrei să ştii prea multe, l-am mângâiat prieteneşte peste ceafă.

Ne-am oprit amândoi, aşteptând sosirea celorlalţi. Iro, culcată în targa cu pruncul alături, a aţipit. Şi în bătaia razelor piezişe ale soarelui care se lăsa spre asfinţit, părea de-o frumuseţe nepământească.

— Alah! l-am auzit oftând pe Mehmed. Pe lume nu are asemănare.

— Ai dreptate, tinere! i-am răspuns. Cine-a creat-o, i-a dăruit totul. Dar nu te holba atâta la ea, că nimereşti în vârful iataganului lui Radu Stan.

— Fericit om! a mai oftat Mehmed.

Turcului i s-au aprins rău călcâile după Iro. Dar faptul nu mă supăra. Îmi ziceam că o va apăra oricând şi de oricine… Cu toate că era otoman, aveam încredere în Mehmed. Mă îngrijorau în schimb temerile lui Radu Stan. Fiindcă acesta, după ce a zărit ocheadele pe care i le trimitea turcul lui Iro, mi-a zis cu o pornire abia stăpânită:

— Îl spintec!

— Potoleşte-te! i-am poruncit. Câtă vreme ne aflăm pe pământ străin cu o lehuză şi un prunc pe targă, trebuie să fim înţelepţi. După aceea, când Iro va fi la adăpost, poţi vorbi altfel cu turcul.

— Dar dacă ne trădează? a stăruit Radu Stan. Nu-i mai bine să le facem seama amândurora şi să ne vedem singuri de drum?

— Nu, m-arn împotrivit. Am credinţa că în turcii ăştia ne va fi scăparea.

Neîmpăcat cu hotărârea mea, Radu Stan s-a înapoiat totuşi lângă targă, reluându-şi veghea.

Bâjbâiam.pe întuneric, străduindu-ne să ţinem drumul către Dunăre. Străbateam un podiş neted ca în palmă. Din ierburile înalte se auzea cântecul neobosit al greierilor. Mergeam tăcuţi, apăsaţi de gânduri. La o încrucişare de drumuri m-am oprit.

— Ce te nelinişteşte? m-a descusut Mehmed.

— O cotim la dreapta, am hotărât.

— Nu-i bine, m-a sfătuit turcul.

— De ce?

— Pe drumul acesta trebuia să vină cu oamenii săi subaşa din Rusciuc.

— Aaa! Îl ştiu! am râs batjocoritor. E cel care, de spaimă, a dat foc oraşului încă înainte de-a ajunge noi acolo.

— E un fricos, a recunoscut Mehmed. Dar să te păzeşti de asemenea oameni.

— Toată viaţa i-am ocolit, dar tot de ei am avut parte, am rostit mai mult pentru mine.

M-am hotărât să urmez sfatul lui Mehmed, deşi mai păstram oarecare îndoială în suflet.

Şi am mai mers aşa, în tăcere, cam un ceas. În timpul acesta fiul subaşei a încercat de câteva ori să se apropie de Iro, dar de fiecare dată s-a izbit de privirile lui Radu Stan care scânteiau şi pe întuneric.

— Nu-mi place! mi-a grăit Mehmed la un moment dat.

—Ce nu-ţi place?

— Liniştea asta din jur. Poate ar fi bine să ne oprim şi să aşteptăm răsăritul lunii.

— N-avem vreme.

Dar, după ce-am mai făcut douăzeci-treizeci de paşi, am auzit în urmă tropotul unui cal şi strigătele lui Radu Stan:

— Stai, păgânule!

Am apucat îndată de dârlogii calului lui Mehmed şi l-am chemat pe Radu Stan:

— Ce s-a întâmplat?

— A fugit Ali!

— Mehmed! am făcut mânios către fiul subaşei. Acesta ţi-i jurământul?

— Ţi-am spus să n-ai încredere în păgânii ăştia! m-a certat Radu Stan.

— Nu vă pripiţi! ne-a sfătuit Mehmed cu glasul potolit. Slujitorul meu nu ne va trăda.

— Şi atunci de ce-a fugit?

— O fi simţit vreo primejdie pe aproape.

— Cine să te creadă? s-a repezit Radu Stan cu iataganul ridicat la Mehmed.

— Potoleşte-te! l-am oprit. Turcul e prinsul meu. Şi cine se atinge de el are de-a face cu mine.

— Rău gândeşti! mi-a răspuns Radu Stan cu glasul înăbuşit. Turcul ăsta te duce la pierzanie.

— Mă priveşte!

— Dar şi pe mine mă priveşte! Findcă n-am de gând să ajung iarăşi pe mâinile otomanilor.

Mehmed, neînţelegând graiul nostru, ne urmărea liniştit. Iar când a găsit o clipă prielnică, mi-a zis:

— Lasă-mă să plec. Îţi va fi mai de folos.

— Du-te! m-am învoit pe loc.

Sub privirile uluite ale celorlalţi, fiul subaşei a dat pinteni calului şi a pornit pe urmele lui Ali.

— Nu eşti în toate minţile! a rostit Radu Stan, lăsând să-i cadă braţele pe coama calului.

— Se poate! i-am răspuns moale, nepăsător.

— Acum ce facem?

— Ne lăsăm în voia soartei.

— Eu mă înapoiez la peşteră, a hotărât Radu Stan.

— Ar fi o treabă, am rostit la fel de nepăsător. Dar mă întreb dacă nu-i prea târziu.

— Îmi vine să te omor! a scâncit Radu Stan, gâtuit de un plâns reţinut.

S-a apropiat de noi şi Stângaciu.

— Am căzut într-o capcană, mi-a zis acesta cu mâhnire.

— Nu m-ar mira.

— Mai mergem sau aşteptăm aici? a mai întrebat Stângaciu.

— Tot una e!

Pe coama dealului dinspre răsărit au început să se ivească şi razele unui colţ de lună.

— Cerul să ne aibă în paza sa! am rostit împăcat cu mine însumi. Să pornim, copii!

Vreo mie de paşi nu ne-a oprit nimeni. Drumul era slobod şi tot mai bine luminat de luna care se înălţa pe bolta senină.

— Să ne fi tras oare cei doi turci pe sfoară? am grăit cu îndoială lui Stângaciu.

— I-am simţit pe duşmani aproape m-a încredinţat slujitorul meu.

În zare a apărut curând şi dunga întunecată a unei păduri. „Acolo sunt”, mă gândeam.

Mă întrebam însă de ce erau turcii atât de prevăzători. Fiindcă puteau să ne împresoare şi să ne prindă aici, pe podiş.

„Se tem de călăreţii români, de care se ţin pas cu pas“, mi-am zis mai apoi.

Spre mirarea noastră însă am intrat şi în pădure fără să ne iasă cineva în cale.

„N-au fost decât nişte închipuiri, am început să mă îmbărbătez. Nu-i nimeni pe aici“.

Stângaciu însă, care-şi ţinea nasul mare în vânt, adulmecând aerul, părea tot mai neliniştit.

Şi într-adevăr, după vreo cincizeci de paşi, ne-am pomenit în cale cu un turc. Coiful şi vârful lăncii îi luceau în bătaia lunii. Am făcut semn celor din urmă să stea pe loc, iar eu m-am apropiat singur de turc.

— Ce doreşti? l-am întrebat.

— Vorbeşte încet, mi-a poruncit otomanul.

— De ce?

— Valahii sunt aproape.

— Să ne întoarcem atunci, m-am prefăcut îngrijorat.

— Nu se întoarce nimeni! Descalecă şi vino cu mine! mi-a poruncit otomanul.

— Şi dacă nu vreau? l-am înfruntat.

—Asupra voastră stau aţintite zeci de arcuri, mi-a pus turcul în vedere.

I-am făcut semn lui Stângaciu să vină pentru a-i încredinţa calul. Iar după ce am descălecat, l-am urmat pe otoman prin pădure, până la un cort. Înăuntru, în jurul unui opaiţ, stăteau vreo cinci căpetenii turceşti. Sorbeau cafea din nişte ceşti aburinde, Câteva clipe, după ce am intrat nu m-a învrednicit nimeni cu vreo privire. Dar când mă aşteptam mai puţin, unul dintre ei a ridicat ochii la mine. Am înlemnit. Era subaşa pe care l-am prins cu o toamnă în urmă la Mesembria. Ca să mă vadă mai bine la faţă, acesta i-a cerut ostaşului să mă lumineze cu opaiţul. M-am stăpânit cum am putut.

— Cum te numeşti? m-a întrebat subaşa.

— La ce ţi-ar folosi? i-am răspuns fără să mă tulbur.

Căpeteniei nu i-a plăcut îndrăzneala mea, dar s-a stăpânit, adăugând cu glasul potolit:

— Pe ce te bizui când îmi vorbeşti astfel?

— Pe o împuternicire deosebită, am dus eu mâna la piept.

— Pot s-o văd?

— Chiar te poftesc!

I-am înmânat înscrisul. Subaşa i-a desluşit slovele încet, cu vădită caznă, ridicând ades la mine privirea-i nedumerită.

— Şi ai nas să zici că ai primit din partea sultanului acest înscris? Ori ţi l-a dat luminăţia sa chiar cu mâna lui? a mai adăugat subaşa în batjocură.

Celelalte căpetenii au izbucnit şi ele în râs. Mi-am păstrat însă cumpătul şi am rostit tare:

— Strălucitul nostru stăpân nu m-a învrednicit chiar cu atâta cinste.

— Şi-atunci? s-a arătat subaşa mirat. Cum ai ajuns în stăpânirea acestui înscris.

— Nu am căderea să rostesc vreun nume.

— Mda! a grăit subaşa nemulţumit. Dar să-mi spui atunci, ce-i cu femeia aceea pe care o duci cu tine? Încotro te îndrepţi cu ea?

— Iarăşi mă văd nevoit să tac.

— Prea multe taine te înconjoară! s-a arătat subaşa bănuitor.

— Asta mi-i meseria: să văd, să tac… şi să nu vorbesc decât la urechea unui anume om.

— Chipul tău mi-i bine cunoscut, m-a cercetat subaşa pe îndelete. Unde ne-am mai întâlnit?

— Poate în vis, i-am răspuns privindu-l drept în ochi.

— Mare pezevenghi mai eşti! mi-a râs subaşa în nas. Am să văd eu ce-o să faci când te voi pune faţă-n faţă cu altcineva. Aduceţi-l pe omul lui Vartanoglî! a poruncit subaşa paznicilor,

M-am stăpânit cât am putut, cu toate că inima a început să-mi bată tare „Cine-o fi omul lui Vartanoglî”? mă întrebam.

Dacă era cel pe care-l bănuiam, nu mai aveam scăpare. M-am hotărât să mă ţin totuşi dârz până la capăt. Dar de ce m-am temut, n-am scăpat. S-a ivit curând în cort însuşi dumnealui, jupân Bordea. Turcitul s-a uitat mai întâi cu frică la subaşă, a

trecut cu o privire fugară peste celelalte căpetenii turceşti, oprindu-şi apoi ochii la mine.

— Ce mi-i dat să văd! a strigat el bucuros.

— Vă cunoaşteţi? s-a arătat subaşa încântat.

— E cea mai fericită clipă din viaţa mea, s-a grăbit Bordea să-i răspundă.

— Cine e?

— Cea mai bună iscoadă a ghiaurilor.

— Cum îl cheamă?

— Drăguşin sin Ursu, poreclit „Masca burgundă”.

— Ooo! şi-a amintit subaşa. Ăsta-i „omul meu” din Mesembria!

— Uşurel! am potolit îndată bucuria amândurora. Vă înşelaţi! Chiar dacă chipul meu vă aminteşte de un om pe care-l căutaţi cu atâta osârdie, n-o luaţi razna… Te rog să-mi înapoiezi înscrisul! i-am cerut cu asprime subaşei, pentru a-mi putea vedea mai departe de treburi. Altfel, vei răspunde cu capul pentru vremea în care mă ţii în loc.

— Despre ce înscris vorbeşti? a întrebat Bordea cu ochii arzând.

Subaşa i l-a arătat. Bordea a căscat gura dar, de uimit ce era, a amuţit. Abia într-un târziu a izbutit să îngaime:

— Asta… ăsta-i înscrisul meu!

— De când? m-am arătat mirat foc.

— V-am spus! Mi-a fost furat ieri, a grăit Bordea către subaşă.

Şi, înfierbântat cum era, s-a şi repezit la mine, gata să mă ia de gât. Mai iute însă decât el, l-am apucat de-o mână, i-am răsucit-o şi l-am îngenuncheat. Trădătorul a ţipat de durere.

— Sfârşiţi odată! a cerut subaşa mânios.

— Ce vrea de la mine? am arătat cu scârbă la Bordea.

— El mi-a furat înscrisul, s-a tânguit proaspătul turcit.

— Dovedeşte, spurcăciune! am rostit furios, trăgând şi mai zdravăn de mâna lui răsucită la spate.

— A văzut şi Suleiman înscrisul în mâna mea, a scâncit Bordea. I l-am arătat ieri.

— Bietul Suleiman! a şoptit vecinului său una dintre căpeteniile turceşti. Huzureşte acum prin grădinile lui Alah!

— Tăcere! s-a răstit subaşa la limbutul turc.

Era însă prea târziu. Eu am şi aflat că singurul om care a văzut înscrisul în mâna lui Bordea nu mai era printre vii. Bănuiam că a fost răpus de vreo săgeată trimisă de cercetaşii lui Vlad Dracul. Mă simţeam deci stăpân. Iar toată povestea despre furtul înscrisului, înşirată de Bordea şi de faţă cu mine, m-a făcut să zâmbesc cu îngăduinţă.

— Te crezi mintos! i-am zis proaspătului turcit. De ce nu născoceşti ceva care să aibă cât de cât crezare?

— Luminate subaşă! a strigat Bordea cu spaimă. Vezi, rogu-te, dacă acest pui de căţea este sau nu credincios al lui Alah. Porunceşte să-şi dea şalvarii jos.

— Ia-o încet! l-am potolit din nou pe jupân. Cinstitul subaşă cunoaşte ca şi mine că în slujba slavicului sultan se află bărbaţi şi de alte credinţe.

Turcul şi-a înfipt atunci cu tărie privirea-i întunecată în ochii mei. L-am înfruntat însă fără să clipesc.

— Eşti ca fierul! a rostit subaşa. Dar tot nu te las slobod. Am să vă ţin pe amândoi prinşi până vine Vartanoglî să lămurească lucrurile.

— Ai trimis după el? a întrebat Bordea, plângând aproape de ciudă.

— Nu te priveşte, i-a retezat subaşa vorba. S-a uitat apoi la mine şi mi-a rânjtt: Abia aştept să te văd în vârful unei lăncii, înfipt ca un berbec în frigare.

— N-o să ai bucuria asta, i-am zâmbit fără teamă.

Nu-mi era însă dat să mă bucur de această izbândă. De afară s- au auzit tot atunci nişte glasuri răstite.

— Ce-i acolo? a păşit subaşa furios spre uşa cortului.

— Ne-au luat femeia şi pe însoţitorii ei, i-a răspuns un glas înecat de furie.

— Care femeie?

— Cea de pe targă.

— Cine a luat-o?

— Mehmed, fiul subaşei din Durostor. Zice că-i roaba lui.

— Dar voi ce-aţi păzit? s-a răstit subaşa la oştenii săi.

— A tăbărât peste noi cu o ceată mare.

— Neputincioşilor! i-a ocărât subaşa. Dacă nu mi-o aduceţi înapoi, vă spintec pe toţi… După ei!

— Nu-i bine! s-a amestecat atunci în vorbă altă căpetenie, în loc să urmărim pe ghiauri, ne batem între noi pentru un c… de femeie.

În ciuda firii sale nestăpânite, subaşa şi-a luat înapoi porunca dată. Sfetnicul său avea dreptate. Nu era potrivit să se stârnească în clipele acelea zarvă în tabăra. Şi pentru cine? Pentru o femeie! Când la o depărtare de două-trei mii de paşi se găseau călăreţii lui Vlad Dracul. Subaşa a venit însă în faţa mea şi mi-a cerut stăruitor:

— Cine era femeia aceea?

— Ai auzit, i-am răspuns liniştit. O roabă a subaşei din Durostor.

— Unde o duceai?

— La el.

— Pe drumul acesta? s-a arătat turcul neîncrezător.

— Mi s-a spus că subaşa din Durostor a pornit cu oştenii săi încoace.

— Ce să caute prin aceste locuri? s-a prefăcut turcul mirat.

— Merge la Nicopol.

Răspunsurile mele, date fără şovăire, l-au potolit. Îi mulţumeam în gând lui Mehmed. De la el ştiam toate. Şi nu mă îndoiam că, în clipele acelea, tânărul turc îi purta către Dunăre pe Radu Stan, pe Iro, pe prunc şi pe cei doi slujitori, pentru a-i încredinţa călăreţilor români.

„Măcar ei să scape teferi", mi-am zis mai împăcat. Iar cât mă privea, chiar de-mi lăsam pielea în acel loc, nu era mare pierdere. Tot era bătrână. Dar m-am ridicat numaidecât împotriva acestor gânduri şi mi-am zis: „O fi ea piele bătrână, dar să mi-o vând măcar scump".

CAPITOLUL XIV

Subaşa din Varna nu-l putea suferi pe Bordea. Se uita la el cu scârbă, ca la o târâtoare. Însă şi de mine ar fi vrut să scape, dar din alte pricini: mă socotea un om primejdios. Inima îi spunea că nu era bine să aibă în preajmă asemenea fiinţă. Şi atunci a poruncit să fim duşi amândoi sub pază straşnică în acelaşi cort, socotind că ne vom ucide unul pe altul. Arme însă nu ne-a lăsat. Dar ştia că ne putem folosi bine şi de mâinile goale.

Bordea mă pândea dintr-un ungher al cortului şi încerca să mă tragă de limbă, vorbindu-mi

româneşte. Dar eu nu mă lăsam prins în capcană. Ridicam de fiecare dată din sprâncene şi-l întrebam în turceşte:

— Ce-ai zis?

— N-o fă pe prostul! şi-a pierdut el răbdarea. Suntem între patru ochi.

— Ce tot îndrugi acolo? i-am răspuns cu mirare în graiul otoman.

— N-o să-ţi meargă mult aşa, m-a încredinţat el. Mâine dimineaţă, cel târziu, Vartan va fi aici şi te va da pe faţă.

Sătul de vorbăria lui, m-am culcat şi mi-am tras haina peste cap. Dar nu de tot. Am lăsat o deschizătură prin care-l pândeam pe potrivnicul meu. Neavând altceva de făcut, acesta a început să-şi rânduiască un fel de culcuş, în care s-a ghemuit curând. Nu dormea însă nici el. Eram tot timpul cu urechea la pândă. De afară se auzeau paşii străjilor, o dată cu şoapta lor domoală. Mă simţeam obosit şi genele au început să se lipească una de alta. Cred că am şi aţipit. Doar câteva clipe. Aşa socoteam. Dar somnul m-a furat mai mult. Am tresărit, ridicând speriat capul. Şi în clipa aceea m-am pomenit cu un laţ în jurul gâtului. Noroc că am apucat să-mi strecor vârfurile degetelor de la mâna stângă între gât şi laţ, iar cu dreapta l-am prins pe Bordea de beregată. Acesta a bulbucat numaidecât ochii, slăbind strânsoarea din jurul gâtului meu. I-a scăpat curând capătul laţului şi a început să se învineţească la faţă.

— Străjeri! am strigat tot atunci paznicilor de afară.

Perdeaua de la intrare a fost dată. Repede la o parte şi în cort a intrat unul dintre paznici.

— Cheamă-l îndată pe subaşă! i-am cerut. Netrebnicul acesta a vrut să mă gâtuie.

Paznicul l-a smuls din mâna mea pe Bordea, l-a împins într-un colţ şi a ridicat apoi opaiţul, cercetând dunga roşie lăsată de laţ pe gâtul meu.

— Ai scăpat uşor, mi-a zâmbit otomanul.

— Dacă nu se potoleşte, îl omor! am adăugat cu răsuflarea întretăiată mai mult de mânie. Te rog să duci aceste vorbe subaşei.

— Vă priveşte ce faceţi, mi-a răspuns paznicul liniştit. Eu pe subaşă nu-l trezesc.

A ieşit apoi din cort, ridicând nepăsător din umeri.

Ghemuit în colţul lui, Bordea mă urmărea cu ochii plini de groază.

— Ai auzit? i-am pus în vedere. Putem să ne facem seama fără nicio grijă. Ce părere ai? Dacă te ucid, are cine să spună că tu ai sărit întâi la mine.

— N-ai să scapi nici tu cu viaţă, a scâncit Bordea. Turcii nu te iartă.

— Soarta mi-i pecetluită. Nu? Păi să scap măcar oamenii de un ticălos ca tine.

— Nu! a urlat Bordea îngrozit, târându-se în jurul cortului.

Auzindu-i ţipătul, paznicul a intrat din nou în cort.

— Dacă nu staţi cuminţi, vă leg şi vă pun câte un căluş, ne-a zis acesta cu asprime.

— Nu i-am făcut nimic, m-am dezvinovăţit.

— Vrea să mă ucidă! a scâncit Bordea, prinzându-se cu spaimă de haina paznicului.

Acesta i-a înlăturat însă mâna cu scârbă şi l-a certat:

— Tu ai început!

— Apără-mă! l-a prins iarăşi Bordea de haină. Uite! Îţi dau inelul ăsta… Şi ăsta…

Cercetând podoabele pe care Bordea şi le smulgea cu grabă din degete, turcul ne-a pus în vedere amândurora:

— Cel care nu se astâmpără are de-a face cu mine.

Iar după ce a mai privit o dată la podoabele căpătate, a ieşit din cort, zâmbind bucuros pe sub mustaţa-i neagră.

Bordea a răsuflat uşurat. Eu m-am lungit fără grijă în culcuşul meu. Ticălosul n-avea să mai

încerce nimic nici în noaptea aceea, nici în cele care vor urma.

Am fost treziţi în zori de nişte ghionturi în coaste.

— Sculaţi! Plecăm!

Afară ne aşteptau doi cai înşeuaţi şi-o pază alcătuită din vreo douăzeci de călăreţi. Un rob desfăcea în grabă cortul care ne-a adăpostit peste noapte. Am căutat cu privirea în jur. Nici urmă de subaşă ori de Vartan. Prin pădure se strecurau rânduri de oşteni turci. Se îndreptau spre apus.

„La Nicopol“, îmi ziceam.

Faptul mă bucura. Câtă vreme eram purtat cu oastea, Vartan avea sa ne găsească mai greu. La acelaşi lucru se gândea fără îndoială şi Bordea, fiindcă ofta mereu, plin de îngrijorare.

Pe drum trăgeam mereu cu urechea la otomani. Cu toată zgârcenia lor la vorbă, am izbutit să aflu însă câte ceva. Pe malul drept al Dunării se mai găseau călăreţii români, care păzeau trecerea răsculaţilor bulgari. Bărcile românilor, cărora li s-au alăturat şi cele ale burgunzilor, nu stăteau nici zi, nici noapte. Bărbaţi, femei, copii, cu vitele şi lucrurile ce le-au putut aduce cu ei, îşi găseau scăpare pe pământul românesc. Şi toate acestea se petreceau sub privirile turcilor. Dar niciunul dintre subaşi nu îndrăznea să-l înfrunte pe Vlad Dracul. Oştile turcilor, care sporeau mereu, se îndreptau în grabă spre Nicopol.

„Acolo-i doare”, mă gândeam în sinea mea.

Ceva mai târziu aveam să aflu şi din ce pricină se grăbeau otomanii să ajungă la Nicopol. Iancu de Hunedoara cobora cu oastea sa spre Dunăre, unde urma să-i întâlnească pe români şi burgunzi.

Bordea, care sălta în trap alături de mine, avea o înfăţişare tot mai mohorâtă. Bănuiam că i-am încurcat rău socotelile. El trebuia să se afle în vremea aceea poate la Nicopol, ori poate chiar dincolo de Dunăre, ca iscoadă turcească.

„Să-i fie de bine”, mi-am zis bucuros.

Pe la vremea amiezii, la o încrucişare de drumuri, ne-am pomenit pe neaşteptate cu o ceată mare de turci care ne-a tăiat calea. În fruntea cetei se afla chiar Mehmed, fiul subaşei din Durostor. Tânăra căpetenie otomană s-a prefăcut a nu mă vedea. A dat pinteni calului, grăbit s-o apuce înaintea noastră. Abia m-am stăpânit să nu-l strig. Voiam să ştiu de soarta lui Radu Stan, a lui Iro şi a celorlalţi. A trecut apoi în galop pe lângă noi şi Ali, omul de încredere al tui Mehmed. Acesta a întors însă capul spre mine, dezvelindu-şi dinţii mari într-un zâmbet al cărui tâlc îmi era greu să-l desluşesc. „Bunăvoinţă ori batjocură?“ mă întrebam. Dar un semn cu mâna, făcut de Ali pe coama calului său, mi-a dat a înţelege că lucrurile stăteau bine. În ce fel? Numai el ştia.

„Poate că şi-au ţinut totuşi cuvântul”, am încercat să ma îmbărbătez.

— Cine-i omul acela? m-a iscodit imediat Bordea.

— Habar n-am! i-am răspuns. Un smintit.

— Sminteală cu tâlc! m-a privit Bordea bănuitor.

Nu m-am mai putut stăpâni şi i-am răspuns cu o prea frumoasă sudalmă turcească.

S-a scurs o săptămână de când mă aflam prins la otomani. Stăteam închis într-o casă părăsită, din afara cetăţii Nicopol, păzit cu aceeaşi străşnicie. Bordea împărtăşea şi el soarta mea. Fiindcă Vartan, stăpânul lui, era de negăsit. Nimeni nu ştia pe unde şi cu ce treburi umbla negustorul armean în împărăţia turcească.

Casa era aşezată pe un dâmb, de unde se vedea bine câmpul nisipos care ducea până la apa Dunării. În acest loc turcii pregăteau tunuri şi bombarde pentru galerele burgunzilor. Printr-o fereastră zăbrelită scrutam mereu zările.

— Îţi aştepţi prietenii? m-a iscodit iarăşi Bordea.

Am ridicat din umeri şi mi-am văzut nepăsător de veghe. Dar când s-au ivit după un cot al Dunării pânzele primei galere, inima a început să-mi bată repede.

Era chiar corabia pe care călătorisem atâta amar de vreme.

Rând pe rând se iveau şi celelalte galere. Am zărit-o pe cea a cardinalului, apoi pe cea a domnului Regnault de Comfide. Turcii aflaţi pe câmpul nisipos se pregăteau de zor să-i întâmpine pe cruciaţi. La rândul lor, burgunzii şi-au pus tunurile la proră, gata să-i înfrunte pe sarazini.

Schimbul de focuri care a urmat a fost necruţător. Ghiulelele zburau dintr-o parte în alta. Cerul şi pământul se cutremurau de bubuituri. Dar cruciaţii au ieşit aproape nevătămaţi din acest prăpăd, trecând prin faţa oraşului Nicopol în sunete de trâmbiţe şi goarne. I-am văzut mai apoi ancorând în faţa unui turn mare, rotund, înconjurat de ziduri, aşezat pe malul românesc.

„Nu se încumetă să atace Nicopolul“, mi-am zis.

Şi bine făceau. Fiindcă oraşul, lung şi îngust, aşezat pe înălţime, avea deasupra o cetăţuie puternică, pe laturile căreia se aflau două parapete mari de zid, ce coborau până la apa Dunării. Aceste parapete erau, la rândul lor, întărite cu turnuri mari, rotunde, şi erau legate prin apă de un gard mare de pari de lemn. Şi pentru ca să fie mai bine păziţi, turcii au scufundat în faţa gardului şi şase galere şi galiote, ale căror pupe se mai zăreau deasupra apei.

În timpul nopţii am dormit puţin. Îmi era necaz că stăteam cu mâinile încrucişate, în timp ce ai noştri se pregăteau pentru o nouă încleştare cu otomanii.

Bordea, în schimb, împăcat cu soarta sa, a dormit zdravăn.

Când s-a crăpat de ziuă, m-am ridicat din culcuşul meu şi am privit afară, prin ferăstruica

zăbrelită. Era o dimineaţă ceţoasă, de început de septembrie. Pe Dunăre abia se întrezăreau galerele burgunde.

„Cum dracu să ajung la ele?“ mă întrebam.

În jurul casei auzeam mereu paşii şi vorbele încete ale paznicilor, iar alături îl aveam pe netrebnicul de Bordea care căsca ochii, când te aşteptai mai puţin.

Deodată am zărit desprinzându-se din ceaţă nişte umbre. Veneau dinspre zidurile cetăţii Nicopol şi se strecurau grăbite spre Dunăre.

La mal se afla legată o mică galiotă cu vâsle, în care turcii încărcau tunuri şi saci cu merinde.

„Vor să trimită ajutoare celor din turnul de pe malul drept, bănuiam. Numai de i-ar vedea burgunzii, ca să pună mâna pe ei”.

Galiota s-a desprins curând de mal şi a început să fie mânată de vâslaşi cu atâta putere, de parcă zbura peste apă.

Am pierdut-o repede din vedere. Iar ceva mai târziu am aflat că a izbutit să treacă de galere şi să se oprească nevătămată lângă turn. Cu toate că au văzut-o, burgunzii n-au mai putut-o ajunge. Până ce-au ridicat ei ancorele şi-au urnit galerele grele din loc, galiota s-a şi pus la adăpost.

Izbânda turcilor m-a mâhnit. Nu era în obiceiul burgunzilor să se lase amăgiţi cu atâta uşurinţă.

„Asta înseamnă că seniorul Walerand de Wavrin tot mai zace pe patul de suferinţă”, îmi ziceam.

Mi-a mai venit inima la loc, când i-am văzut mai apoi pe români şi pe burgunzi împresurând turnul, de pe apă ca şi de pe uscat. Se trăgea din toate părţile cu bombardele, dar turnul rămânea neclintit.

Văzând zădărnicia atacului lor, românii şi burgunzii au încercat atunci iarăşi arma care le-a folosit atât de bine la cucerirea castelului Turtucaia, cât şi a cetăţii de la Giurgiu. De data asta însă n-au mai avut spor. Fiindcă turnul era

înalt, pe de-a-ntregul rotund, iar focul se rotea în jurul lui fără a-i aduce vreo vătămare.

— Înghiţi venin, m-a înghiontit Bordea cu limba lu? spurcată.

L-am răsplătit, ca de obicei, cu o sudalmă.

În ziua următoare mi-a fost dat să mă bucur din nou. Pe malul românesc, în dreptul galerelor burgunde, s-a ivit un falnic alai.

Împlătoşat din cap până în picioare, cu un penaj strălucitor pe cap, Iancu de Hunedoara, voievodul Transilvaniei şi guvernatorul Ungariei, cobora malul apei. Voievodul s-a urcat apoi într-o barcă şi a pornit către galera lui Walerand de Wavrin.

„Seniorul burgund mai este bolnav, mi-am zis. Altfel ar fi ieşit înaintea lui Iancu de Hunedoara."

Spre mirarea mea însă voievodul n-a poposit decât două-trei minute pe galeră, grăbindu-se să se întoarcă pe uscat. Când mi s-a povestit apoi pricina întoarcerii grabnice a lui Iancu de Hunedoara, m-am prăpădit de râs. Fălos de felul lui, voievodul Transilvaniei şi guvernatorul Ungariei a ţinut să se înfăţişeze şambelanului ducelui de Burgundia în toată strălucirea armurii sale. Dar când a dat să intre pe uşa îngustă de la cămăruţa lui Wavrin, Iancu de Hunedoara s-a poticnit de uşori. Armura sa era mai lată decât uşa. Cele două căpetenii au făcut haz de această piedică de netrecut, dându-şi întâlnire pentru mai târziu. Dar şi reîntâlnirea lor a fost de pomină. După ce-a intrat în cămăruţa lui Wavrin şi l-a căinat pentru boala şi suferinţa ce le îndura, Iancu de Hunedoara s-a uitat bine la cel ce zăcea în pat, i-a pipăit mădularele, după care i-a spus prin tâlmaci să nu-şi facă griji, fiindcă a mai văzut el asemenea bolnavi care s-au pus repede pe picioare.

Iar când senior Pedro Vazquez de Saavedra, care se afla de faţă, a pus apoi să se aducă din cămara lui Wavrin mai multe ceşti cu băutura făcută din gingimbru verde, dragele, mirodenii şi alte soiuri

de spiţerii, Iancu de Hunedoara a luat o cupă şi a întins-o suferindului.

— Oo! s-a ferit Wavrin. Nu pot să beau aşa ceva. Îmi va spori suferinţa.

— Vă înşelaţi, seniore, l-a încredinţat voievodul. Ăsta-i cel mai bun leac.

Pentru a nu-şi supăra înaltul oaspete, Wavrin a întins mâinile tremurânde spre cupa. Dar voievodul, văzându-i neputinţa, i-a dus el însuşi cupa la gură, cerându-i burgundului să soarbă toată băutura.

— Mă omorâţi! a rostit Wavrin cu răsuflarea întretăiată.

— Aveţi încredere! i-a cerut voievodul. Nu se află pe lume medic şi hirurg mai priceput ca mine.

Senior Pedro Vazquez de Saavedra a poruncit să se aducă apoi şi vin de Malvoisie. Wavrin nădăjduia că voievodul nu-i va cere să înghită şi din această băutură. Dar se înşela. Iancu de Hunedoara nu era omul care să înceapă o treabă şi să n-o ducă până la capăt. Fără să mai ceară învoirea lui Wavrin, l-a apucat pe acesta cu o mână de după cap, iar cu cealaltă i-a dus cupa de vin la gură.

— Dumnezeule! a scâncit Wavrin. Nu mai apuc ziua de mitoc.

— Se poate, seniore? i-a zâmbit voievodul cu bunăvoinţă. Vă rog să beţi şi această cupă… Pentru mine!

Wavrin n-a avut încotro. A trebuit să facă pe plac strălucitului său oaspete. Şi, după cum s-a văzut mai târziu, n-a greşit. „Leacurile” lui Iancu de Hunedoara l-au pus pe picioare.

Minat, cu galeriile dărâmate, turnul stăpânit de turci pe malul românesc era totuşi de neînvins. Ca să nu mai piardă vreme acolo, românii şi burgunzii l-au lăsat în plata cerului şi au pornit mai departe, în susul apei.

Galerele, cu pânzele umflate de vânt, despicau iarăşi undele fluviului, iar pe uscat călăreau oştenii

lui Vlad Dracul şi ai lui Iancu de Hunedoara.

Pe malul dimpotrivă fluturau semeţe flamurile turceşti. Călăreţii acestora nu slăbeau nicio clipă din ochi pe cruciaţi, sporindu-şi totodată numărul cu fiecare zi. Armata otomană se scurgea şi creştea neîntrerupt, ca un râu ce primea în cale alte ape.

„Să nu ajungă mai numeroşi ca ai noştri", mă gândeam.

Şi teama mea era întemeiată. Fiindcă noaptea, când turcii tăbărau pe pajiştile de pe malul drept al Dunării, focurile lor se întindeau pe o leghe şi mai bine. Părea o oştire atât de mare, încât te treceau fiorii.

— Creştinii nu se încumetă să treacă Dunărea, l-am iscodit într-una din acele seri pe Bordea. Văd ei că aici e oaste câtă frunză şi iarbă… Priveşte numai câte focuri sunt aprinse.

— Da' de unde! i-a scăpat lui Bordea fără voie.

Netrebnicul şi-a înghiţit tot în clipa aceea limba, privind speriat la mine.

„Nu cumva turcii aprind mai multe focuri decât au nevoie şi-i înspăimântau pe ai noştri cu mulţimea lor?" mă întrebam.

Într-adevăr, atât galerele burgunde, cât şi oştile lui Vlad Dracul şi ale lui Iancu de Hunedoara urcau mai departe pe Dunăre, neîndrăznind să-i atace pe turci.

În săptămâna aceea, petrecută pe drum, nu l-am mai văzut la faţă pe subaşa care mă ţinea prins alături de Bordea.

„Pe unde se învârteşte şi ce mai unelteşte?" mă gândeam nu fără îngrijorare.

Bordea era la fel de neliniştit.

— Ne poartă ca pe nişte moaşte, făcea acesta nemulţumit.

Subaşa nu ne lăsa nici să murim, dar nici să trăim. La sfârşitul acelei săptămâni însă ne-am trezit pe neaşteptate cu el în cort.

— Ce faci, voinicule? mi-a râs el în nas.

Părea bucuros. I se vedea limpede pe faţă şi în ochi că-i mergeau bine nişte treburi.

— Mâine dimineaţă, a adăugat subaşa învăluindu-ne pe amândoi cu o privire şugubeaţă, unul dintre voi va vedea pentru ultima oară lumina soarelui.

— Spui drept? l-am măsurat din priviri în batjocură.

— De loc! m-a încredinţat subaşa. Am izbutit să dau de Vartanoglî, care mi-a făgăduit să vină mâine şi să vă vadă… Zice că vă cunoaşte foarte bine… Mai ales pe domnia ta, a arătat el la mine.

— Minciună! a sărit Bordea ca ars. Doar pe mine mă ştie… Suntem prieteni buni! El mi-a dat înscrisul.

M-am stăpânit cât am putut. Turcul spunea adevărul. A doua zi, prin urmare, trebuia să mă aştept la deloc dorita întâlnire cu Vartan. Şi asta însemna pieirea mea.

— Pari tulburat! m-a cercetat subaşa.

— Ţi se pare, i-am răspuns. Nu văd însă rostul întâlnirii cu acest… cum îi zice?

— O să-ţi spună chiar el, mâine.

— Să fim sănătoşi până atunci, m-am arătat mai nepăsător ca oricând.

După plecarea subaşei, care a poruncit să fim păziţi cu aceeaşi străşnicie, m-am tras în colţul meu. Lui Bordea însă i-a venit inima la loc. Abia dacă-şi mai putea ascunde bucuria.

În noaptea aceea trebuia să fac pe dracu în patru şi să scap într-un fel din prinsoarea lor.

Se apropia miezul nopţii şi eu tot nu izbuteam să închid ochii.

„Până aici mi-a fost”, mă gândeam cu părere de rău la soarta ce mă aştepta. Îmi era milă de mine. Grozavă milă. Mai că-mi venea să plâng. Cu toate că nu mai aşteptam mare lucru de la viaţă, nu mă lăsa inima să mă despart chiar atât de iute de ea. Şi mai ales în chipul acela, prins şi ţintuit ca un

şoarece în capcană… Tare voiam să mai trăiesc… Să mă bucur încă un timp pentru alţii: pentru Radu Stan, pentru Iro, pentru pruncul ei… Dar câte n-aş mai fi vrut să fac? Am făgăduit între altele lui Vlad Dracul să-l prind pe Bordea viu şi să i-l arunc la picioare. Şi, când colo, Bordea se pregătea să mă îngenuncheze în faţa subaşei şi a lui Vartan.

Simţeam cum mă cuprindea o mânie surdă. Era furia celui prins şi fără putinţă de scăpare.

„Dar n-am să mă las doborât chiar atât de uşor, am început să mă ridic împotriva soartei care mă pândea. Măcar să scap ţara şi omenirea de-un netrebnic”.

M-am uitat spre Bordea. Nici acesta nu dormea. Se foia în culcuşul lui, făurindu-şi în minte felurite gânduri ticăloase.

— Dormi? l-am întrebat.

— Nu.

— Dă-mi nişte apă.

Acesta s-a ridicat pe jumătate şi mi-a grăit în batjocură:

— După obicei, celui sortit morţii i se împlineşte ultima dorinţă. Vino să-ţi dau, a ridicat el plosca.

M-am apropiat de el încet, cu paşi clătinaţi. Iar când m-am aplecat asupra lui, l-am şi lovit năpraznic în cap. Bordea abia a mai apucat să scoată un geamăt scurt.

— Ce faceţi acolo? s-a auzit glasul unui paznic de afară.

— Prietenul meu visează urât şi geme prin somn, i-am răspuns.

Bănuitor, paznicul a dat perdeaua la o parte, lăsând sa pătrundă razele lunii. L-a văzut pe Bordea lungit pe-o coastă şi cufundat într-un somn adânc, iar pe mine zgribulit în culcuş.

— De ce nu dormi? m-a întrebat turcul.

— Din pricina frigului.

— Culcă-te, fiindcă mâine o luam iarăşi din loc, m-a mai sfătuit paznicul, înainte de a ieşi din cort.

Răsuflăm uşurat. Turcul n-a băgat de seama cât de bine l-am miruit pe Bordea. Puteam deci să-mi văd fără grija de treabă.

Am căutat să aflu întâi unde se găseau paznicii. După paşi, după câte o tuse seacă, mi-am dat seama de locul fiecăruia. În spatele cortului nu stătea decât unul. Şi bietul om căsca de-i trosneau fălcile. Am tras uşor ţepuşele care ţineau marginile de jos ale cortului şi am scos capul afară. Paznicul nu m-a simţit. Sprijinit în lance, ca un cioban în cârjă, turcul se lupta din greu cu somnul. Vârful ascuţit al lancei aproape că-i înţepa beregata. M-am târât atunci pe sub pânza cortului şi i-am cosit picioarele… Un geamăt scurt şi paznicul s-a prăbuşit cu gâtul străpuns în propria-i lance.

— Ce dracu’ nu vă astâmpăraţi! s-a auzit iarăşi glasul supărat al turcului din faţa cortului.

Am dat să intru înapoi, ca să mă găsească paznicul în cort, dar tot în clipa aceea văzduhul a fost spintecat de o bubuitură de tun, apoi de alta şi de alta, însoţite de chemări de trompete, bătăi de tobe şi chiote războinice.

S-a stârnit o vânzoleală atât de mare, încât turcii, nepregătiţi, au sărit speriaţi din somn, au încălecat şi-au rupt-o la fugă.

Cu iataganul smuls de la paznicul ucis, am tăiat funiile cortului, răvălindu-l peste Bordea şi prinzând dedesubt doi turci, veniţi să ne ia cu ei. Şi în timp ce paznicii se zvârcoleau sub pânza cortului, i-am străpuns pe rând cu iataganul… Alţi paznici nu mai erau pe acolo. Mânat ca de furtună, venea în schimb spre cort subaşa din Varna, însoţit de vreo cinci ajutoare. M-am trântit iute la pământ şi m-am rostogolit prin iarbă, până am ajuns într-o groapă. Acolo n-am mai răsuflat. Am auzit însă dinspre cort răcnetul subaşei:

— Au fugit ghiaurii! Căutaţi-i!

Dar glasul i-a fost acoperit de o detunătură puternică de tun, însoţită în aceeaşi clipă de-un geamăt greu.

— Alah! a izbucnit tânguirea unui turc.

— Luaţi-l şi să fugim repede! a poruncit alt glas în turceşte.

În jurul meu se auzeau mereu îndemnuri:

— Vin ghiaurii! Românii! Burgunzii! Ungurii!… Fugiţi!…

Dornic să văd ce se întâmplă în tabăra turceasca, m-am ridicat din groapă. Cel lovit de ghiulea era chiar subaşa din Varna. Ajutoarele sale îl purtau pe şaua unui cal, iar cortul a rămas aşa cum l-am lăsat.

Voiam tocmai să ies din groapă, ca să nu-mi scape Bordea, când m-am pomenit, zburând pe lângă mine, ca nişte năluci, cu alţi călăreţi turci.

— Fugi! m-a îndemnat unul dintre ei. Vine Masca burgundă!

„Masca burgundă?“ m-am întrebat nedumerit. Ştiam doar că numai eu purtam această poreclă.

Un tropot de cai m-a făcut să mă pitesc înapoi în groapă.

O ceată nu prea mare de călăreţi a trecut curând, ca o vijelie, urmărind fugarii turci. Erau români.

— Hei! Scăpaţi-mă! le-am strigat din urmă. Sunt şi eu român!

Nu m-a auzit nimeni.

Am mai stat câteva clipe pe loc şi am ascultat. Nu mai veneau alţi călăreţi. Peste tot s-a aşternut o linişte înfiorătoare. M-am săltat repede din groapă şi m-am târât pe brânci până la cort. Pe drum m-am dezbrăcat de veşmintele mele turceşti, rămânând doar în cămaşă şi izmene dar cu iataganul în mână. Şi cum era o noapte răcoroasă de septembrie, am început să tremur. Ca să mă încălzesc, am grăbit paşii. Am ajuns la cort chiar în clipa în care un colţ al pânzei era ridicat de-o mână tremurândă. M-am ferit în lături ca să văd cine învia din morţi. Cu chipul buimac, înspăimântat, mă privea Bordea.

— Ce faci, frumosule? l-am întâmpinat vesel.

Acesta a dat să se înapoieze, dar l-am prins de guler, trăgându-l afară.

— Ce?… Ce-i?… Ce vrei? a bâiguit el cu glasul pierdut.

Dar când şi-a dat seama de pustiul din jurul său şi că în faţă nu mă mai avea decât pe mine, cu iataganul în mână, Bordea s-a prăbuşit la pământ. A început apoi să se târască spre picioarele mele, cerându-mi îndurare.

— Nu mă atinge, spurcăciune! m-am ferit scârbit. Scoală-te şi să mergem.

— Unde? a bâiguit el din nou îngrozit.

— La Vodă.

— Nu! a urlat Bordea. Îndură-te! Du-mă unde vrei… Fă-mă robul tău, dar nu mă da pe mâna lui Vlad Dracul… Am aur mult… Nestemate… Vei fi cel mai bogat om din Ţara Românească.

— Sfârşeşte! i-am răspuns mai scârbit ca înainte. Dacă umblam după bogăţie, acum huzuream şi eu într-un palat, înconjurat de roabe şi slujitori. Nu ţi-ai găsit omul, Bordea! Mergi să dai socoteală în faţa domnului Ţării Româneşti.

Bordea s-a azvârlit atunci cu o iuţeală neaşteptată spre cort, de unde a scos un iatagan. Nu mi-am dat seama că în vreme ce vorbea cu mine, ticălosul căuta mereu cu ochii scăparea. Şi tot furişându-şi privirea în jur, a zărit ieşind de sub pânza cortului vârful iataganului unuia dintre paznicii ucişi de mine. M-am aruncat asupra lui. Ticălosul s-a apărat bine.

— De ăştia-mi eşti? am rostit mânios. Îmi pare rău că n-am să te pot duce la Vodă nevătămat, aşa cum i-am făgăduit. Dar se va mulţumi şi cu frumosul tău cap.

— Să nu-i fac eu o bucurie mai mare, trimiţându-i plocon căpăţâna ta acoperită de masca burgundă, m-a înfruntat Bordea.

Ticălosul a lovit chiar în clipa aceea cu toată furia. M-am ferit iute în lături. Greşind prima lovitură, Bordea a rupt-o la fugă, sărind iepureşte

peste gropi. Mai tânăr ca mine, netrebnicul era uşor şi iute la picior. Mă temeam să nu-l pierd dintr-o clipă în alta. Şi cum mi-a apărut în cale coada unei suliţe, am smuls-o din fugă, m-am oprit pe-un picior şi am azvârlit-o cu toată puterea. Spre norocul sau poate nenorocul fugarului, suliţa i s-a înfipt în rotunjimea şoldului drept. Să fi ţintit anume şi nu-l nimeream tocmai acolo. Bordea s-a poticnit şi s-a prăvălit cu faţa în jos, slobozind un ţipăt înfiorător. Vârful suliţei i-a împuns fără îndoială osul, fiindcă înjunghieturile pe care le simţea în şold erau atât de puternice, încât cel lovit nu mai sfârşea cu ţipetele de durere.

M-am apropiat încet de el. Lui Bordea însă nu-i mai păsa în clipele acelea dacă eram eu sau altul. Stătea cu faţa îngropată în iarbă şi gemea ca un copil. Iataganul cu care s-a arătat atât de semeţ în faţa mea i-a zburat la vreo trei-patru paşi în faţă. Dar în starea în care se găsea nu mai putea ţine niciun pai în mână. Am pus talpa pe spinarea lui.

— Nu! a ţipat Bordea încercând să-mi îndepărteze piciorul cu o mână tremurândă.

Am apucat totuşi de coada suliţei şi am tras cu toată puterea. Un răcnet sfâşietor a umplut întreaga vale. Iar după ce s-a mai stins acesta, s-au auzit nişte tropote de cai.

„Români sau turci?“ mă întrebam cu îngrijorare.

Nădăjduiam sa fie români. Fiindcă turcii, înspăimântaţi, nu îndrăzneau încă să se întoarcă în tabăra lor.

M-am hotărât să ies în calea călăreţilor. Numai în cămaşă şi izmene, păream la acel miez de noapte o arătare. M-am şi pomenit curând înconjurat de o ceată de vreo cincizeci de călăreţi gata să mă ia în suliţe.

— Oameni buni! le-am strigat. Sunt şi eu român. Am fost prins la turci.

— Ce vorbeşti, bădiţă?! am auzit glasul vesel al unui călăreţ care-şi făcea loc în faţă.

Inima mi-a sărit din loc de bucurie. Erai Radu Stan. Dar când am ridicat privirea la el, m-a trecut parcă un uşor fior. Ochii tânărului sclipeau prin găurile măştii mele. Şi abia în clipa aceea mi-am dat seama cât de fioros puteam să arăt şi eu cu chipul acoperit de masca burgundă.

— Băiete! am întins braţele spre Radu Stan, rostind cu glasul tremurat. Aruncă dracului urâciunea aceea de pe faţă şi vino să te strâng în braţe.

Radu Stan a sărit sprinten de pe cal, şi a scos masca şi m-a prins în braţele-i vânjoase.

— Eşti teafăr, bădiţă?

— Mai sunt. Dar dacă întârziaţi încă o zi, mă mâncau turcii fript.

— Şi cine geme acolo? a arătat Radu Stan spre rănit.

— Un vechi „prieten" al tău.

Tânărul s-a desprins tot în clipa aceea de lângă mine şi s-a dus să-l vadă pe cel căzut. Bordea, înspăimântat de moarte, şi-a ascuns faţa în iarbă, acoperindu-şi capul cu braţele. Dar Radu Stan nu s-a lăsat înduioşat de gemetele celui căzut şi l-a întors pe spate, înlăturându-i palmele de pe obraji. Ghipul schimonosit al lui Bordea, luminat de razele lunii, l-a scârbit pe tânăr.

— Să ne grăbim, i-am îndemnat pe călăreţii români. Acuşi vin zorile şi să nu le treacă turcilor prin minte să se întoarcă.

Am coborât spre malul apei pe o cărare bătută. Ici-colo zăream şi câte-o umbră strecurându-se spre Dunăre. Erau robi fugiţi de la turci care voiau să treacă apa înot.

Ne-am oprit la malul Dunării într-un loc unde stăteau priponite vreo cincisprezece bărci păzite fiecare de câte un luntraş. Am descălecat cu toţii repede, am desfăcut şeile şi am legat caii unii de alţii, ca să-i ducem peste Dunăre.

Abia când m-am văzut în barcă alături de Radu Stan, ţinându-l şi pe Bordea de capătul funiei, cu

care era legat, am răsuflat uşurat.

Cât a durat trecerea peste apă nu l-am întrebat nimic pe tânăr. Fiecare eram cu luare aminte la vâsle, la caii care se opinteau în urma noastră, veghind în acelaşi timp să nu întâlnim niscaiva bărci turceşti. Dar, slavă cerului, am ajuns cu bine la malul românesc.

CAPITOLUL XV

Stăteam culcat în cort, alături de Radu Stan. Se crăpa de ziuă, iar acestuia nu-i mai tăcea gura. Dar nici eu nu-l opream. Multe aveam a ne mai spune!

— Cum ai îndrăznit, pezevenghiule, să-ţi pui masca mea burgundă pe faţă? l-am dojenit înainte de toate.

— Am găsit-o în desaga dumitale, după ce-am trecut Dunărea. Şi mi-am zis să văd cum îmi stă cu ea.

— Mehmed a fost om de cuvânt?

— A fost, m-a încredinţat Radu Stan. Ne-a dus chiar în noaptea aceea până în apropierea călăreţilor noştri şi ne-a păzit de departe, până ce aceştia ne-au luat în paza lor.

— Ce face Iro?

— Am dus-o la Malul cu Flori.

— Pruncul?

— Sănătos.

— Dar cum de te-ai încumetat să vii în tabăra turcească? Ai ştiut din vreme planul burgunzilor?

— Mi-a vorbit de el spătarul Neagoe, iar eu l-am cerut încuviinţarea să fac această încercare.

Nu-mi venea încă a crede că mă găseam pe pământ românesc, scăpat de primejdia de moarte în care ma aflam doar cu câteva ceasuri în urmă.

— Cum de le-a trecut burgunzilor prin cap să facă asemenea ispravă cu bărcile şi cu tunurile chiar în noaptea asta? îl întrebam pentru a nu ştiu câta oară pe Radu Stan.

— Ai şi dumneata… o stea… O stea norocoasă! mi-a răspuns tânărul.

Şi mi-a spus apoi că în ziua dinaintea acelei nopţi de pomină, domnul Regnault de Comfide, cavalerul de Rodhos, s-a dus la seniorul Walerand de Wavrin şi i-a zis:

— Suntem nişte oameni de nimic dacă nu-i trezim pe turci într-o noapte.

— Cum? a întrebat atunci Wavrin.

— Cereţi de la cardinal cele trei bărci pe care le are pe galera sa, împreună cu două aruncătoare de foc. Vom lua apoi şi bărcile de pe cele cinci galere ale noastre… Şi vom pune în fiecare din aceste bărci câte două tunuri de mână cu tunari buni. Iar cum luna răsare târziu, ne putem urca în susul apei până dincolo de capătul focurilor turceşti. Şi de acolo vom da drumul în josul fluviului, de-a lungul malului, unei bărci… Iar când aceasta va fi cam la două sau trei bătăi de săgeată, vom trimite altă barcă. Şi astfel, când barca dintâi va fi cam în dreptul capătului focurilor taberei turceşti, cei aflaţi în ea vor trage din tunuri şi din aruncătoare de foc, scoţând strigăte puternice. La fel vor face toţi, din celelalte bărci… Şi vă încredinţez, seniore, că în tabăra sarazinilor se va isca o asemenea zarvă, încât aceştia vor crede că năvălim peste ei.

— Hai, duceţi-vă! i-a îndemnat Wavrin bucuros. Dar să ia parte la această ispravă şi trei sau patru dintre galere, pentru a spori şi mai mult larma cu chiote şi lovituri de tun.

Totul n-a durat, după cum s-a văzut, decât un pătrar de ceas. Dar a fost deajuns ca turcii s-o apuce care încotro vedea cu ochii.

— Păcat că n-aţi trecut mai mulţi peste apă, i-am zis lui Radu Stan. Aţi fi pus mâna pe-o pradă

foarte bogată.

— De-ar şti omul! a rostit tânărul cu părere de rău.

A doua zi, dimineaţa, pe malul drept al Dunării nu se mai vedeau nici cai, nici picior de turc. Doar spre orele patru după-amiază şi-au mai venit şi otomanii în fire, începând să se rânduiască de luptă la un loc mai îngust al apei. Şi-au aşezat acolo multe tunuri şi serpentine, pentru a trage în galere. Dar atât burgunzii de pe corăbii, cât şi românii şi ungurii de pe uscat, îi huiduiau şi-şi băteau joc de fuga lor din timpul nopţii. Ruşinea asta i-a apăsat tare mult pe turci.

I-a făcut atât de temători, încât în ziua în care oştile noastre au hotărât să treacă în sfârşit Dunărea la ei, turcii n-au mai îndrăznit să le înfrunte.

Primii care au debarcat au fost arcaşii, arbaletierii şi tunarii de pe galere. Aceştia s-au întărit, în ruinele unui oraş mic, dărâmat şi stricat în urmă cu aproape cincizeci de ani, în timpul cumplitei bătălii de la Nicopol. Apoi, timp de două zile şi două nopţi, au trecut oştile lui Vlad Dracul şi ale lui Iancu de Hunedoara.

Aşteptam călare, în rând cu Radu Stan, chemarea la luptă. Oastea turcească se afla cam la o jumătate de leghe mai în susul apei. Oştile noastre aveau în frunte pe Iancu de Hunedoara. Falnicul voievod, după ce s-a încredinţat că totul era în bună rânduială, a luat cu el unsprezece cavaleri călări şi a pornit în galop pe câmpul slobod dintre cele două armate potrivnice. Căpetenia noastră voia, după câte pricepeam, să ia seama cum arătau turcii şi cum ar avea de gând să se apere. Dar aceştia, în loc să se pregătească pentru a primi lupta, şi-au întors pe neaşteptate faţa de la noi, apueând-o spre ţara lor.

— Ce zici de treaba asta? a rostii Radu Stan către mine.Fug!

— Văd!

— Şi ce facem?

— Cel mai înţelept lucru ar fi să ne întoarcem acasă.

Curând avea să se audă şi porunca lui Iancu de Hunedoara.

Suna la fel. Voevodul ştia bine obiceiul turcilor de a arde și a pârjoli totul în calea lor. Încât era de prisos să încerci a-i urmări.

Atât cardinalul Condolmieri cât şi Walerand de Wavrin au fost tare mâhniţi auzind de acest sfârşit al mult aşteptatei înfruntări cu otomanii.

— N-avem încotro, a căutat să-i împace Iancu de Hunedoara. Eu n-am merinde decât cel mult pentru două zile. Iar dacă-i urmăresc, turcii vor fugi mereu din faţa mea, ca sa mă atragă tot mai adânc în ţara lor şi să mă împresoare… Şi atunci nu m-aş mai putea trage înapoi decât cu mare primejdie şi pagubă… Eu nu uit că anul trecut, în bătălia de la Varna, am pierdut pe regele Ungariei împreună cu o mulţime de nobili şi norod. Astăzi port eu grija acestui regat. Şi nu vreau să-l arunc în cumpăna întâmplărilor… Fiindcă prin doborârea mea, această ţară ar fi dată pierzării… Şi vreau să mai ştiţi un lucrii: cine vrea să-i învingă pe turci, trebuie să lupte cu ei cu adâncă pătrundere şi şiretenie… Sunt nişte oameni tare vicleni.

Văzând apoi că atât pe chipul lui Walerand de Wavrin cât şi pe cel al cardinalului Condolmieri mai stăruia părerea de rău, Iancu de Hunedoara a adăugat:

— Eu socot că mi-ain ţinut făgăduiala dată… La fel şi căpitanul general al ducelui de Burgundia, pe care-l socot liberat de înţelegerea încheiată.

Walerand de Wavrin a zâmbit atunci împăcat, sfătuindu-l şi pe cardinal să facă la fel.

— De unde nu-i, monseniore, nici Dumnezeu nu dă, a încheiat Iancu de Hunedoara.

Domnul Ţării Româneşti părea mai puţin întristat de acest sfârşit. Fiindcă socotelile lui n-au ieşit chiar rău. Un castel turcesc, cel de la Turtucaia, era dărâmat. Puternica cetate de la Giurgiu se afla din nou în stăpânirea sa, iar pe întinsa cânipie a Dunării a aşezat vreo douăsprezece mii de harnici lucrători ai pământului. I-am văzut această mulţumire şi atunci când m-am înfăţişat înainte-i.

— Te aşteptam, pribeagule! m-a întâmpinat Vlad Dracul, lăsând să-i mijească un zâmbet în colţul gurii.

— Supusul Măriei Tale! mi-am plecat eu fruntea.

— N-am uitat făgăduiala de astă-vară, a adăugat Vodă. Şi văd că te-ai ţinut de ea.

— Nu sunt atât de bogat şi de puternic, încât să-mi îngădui a nu-mi ţine cuvântul, am îndrăznit să-i strecor o glumă.

Coconul şi curtenii, aflaţi în preajmă, au izbucnit în râs. Dar şi zâmbetul din colţul gurii lui Vlad Dracul mi s-a părut mai larg.

— Voi uita de canoanele celor bogaţi şi puternici, îndeplinind o făgăduială pe care ţi-am făcut-o doar în sinea mea, a grăit Vlad Dracul mai departe. Te voi primi în rândul curtenilor mei şi-ţi voi dărui una din moşiile hicleanului pe care mi l-ai adus prins.

— Iartă-mă, Măria Ta, că nu pot primi acest dar neaşteptat, m-am grăbit să răspund, spre uimirea tuturor celor de faţă. Numai la auzul numelui de Bordea îmi vine scârbă şi greaţă. Primesc însă cu dragă inimă să slujesc atât pe Măria Ta, cât şi pe feciorul Măriei Tale, m-am înclinat eu încă o dată către cocon. Vă făgăduiesc să vă fiu credincios până la sfârşitul zilelor mele. Iar cât priveşte moşia, mă mulţumesc şi cu o ocină în satul în care m-am născut. Poate chiar ocina părinţilor mei.

— Altă dorinţă nu ai? m-a cercetat iarăşi Vodă cu privirea sa întunecată.

— Să-mi îngădui a-mi ţine cuvântul şi faţă de altcineva… Să-i dovedesc şi lui că suntem un popor care-şi cinsteşte oaspeţii până la capăt.

Vodă s-a învoit.

Seniorul Walerand de Wavrin se bucura de soarele mai slab al acelui început de octombrie.

— Sunt fericit, seniore, că vă văd din nou în picioare, pe puntea de comandă, i-am grăit vesel.

— Şi eu sunt fericit să văd că unii „trădători" revin la gânduri mai bune faţă de mine, mi-a răspuns Wavrin zâmbindu-mi ghiduş.

— Vă rog să mă credeţi…

— E pentru a doua oară când mi-aţi pus încrederea la grea încercare, mi-a amintit Wavrin.

— Anevoioasă treabă mai e, seniore, să slujeşti la doi stăpâni.

— Din câte am auzit, v-aţi îngrijit întâi de treburile voastre.

— Ooo! am desfăcut braţele fără voie. Cred că-i ultimul lucru de care m-am îngrijit în viaţa mea. Pentru că niciodată nu m-am slujit întâi pe mine. Şi poate de aceea îmi simt şi acum inima uşoară.

— Mă bucur, a rostit pe neaşteptate, cu glasul scăzut, căpetenia burgundă. Mă bucur din toată inima că v-am cunoscut şi că v-am avut atâta vreme alături de mine. Amintirea voastră o voi purta în lunga călătorie care mă aşteaptă, ca pe un giuvaer de cel mai mare preţ.

— Fiţi încredinţat ca simt la fel... De aceea am şi venit să vă cer îngăduinţa de-a vă însoţi înapoi, pe Dunăre, până veţi ieşi la marea cea mare.

— Vă mulţumesc, prietene drag! m-a cuprins Wavrin de mâini. Încă o data vă mulţumesc! Dar nu-i nevoie să mă însoţiţi. Eu cunosc de-acum bine acest drum pe apă, iar pe voi ştiu că vă aşteaptă alte treburi, mai grabnice… Doar un singur lucru mă necăjeşte: n-am găsit încă acel dar potrivit pe care să vi-l pun în mână la despărţire.

— Prietenia voastră, seniore, preţuieşte pentru mine mai mult ca orice dar.

— Primiţi totuşi această amintire, mi-a cerut Wavrin, desprinzându-şi de la gât un frumos colan de aur bătut în pietre preţioase.

Nu l-am văzut niciodată pe burgund purtând această podoabă. Eram încredinţat că şi-a pus-o anume pentru mine. Şi darul lui m-a bucurat nespus. Era, fără îndoială, un lucru scump. Dar înainte de toate, preţuiam căldura inimii celui care mi-l dădea.

— Eu, seniore, am bâiguit fericit şi încurcat în acelaşi timp, vă mulţumesc mult şi… şi nu vă pot dărui în schimb decât… un lucru care să vă amintească uneori că trăieşte pe aceste meleaguri şi un oştean de rând, cu numele Drăguşin sin Ursu.

Am vârât tot în clipa aceea mâna în sân, de unde am scos masca cumpărată cu luni în urmă de la marinarul burgund.

— Voi duce înapoi în ţara mea această mască, mi-a grăit Wavrin cu glasul scăzut şi voi spune acolo că un român a purtat-o cu cinste.

— Mai am o rugăminte, senior, am rostit, în timp ce-i înmânam masca burgunda.

— Vorbiţi!

— Dacă în drumul vostru de întoarcere îl întâlniţi pe căpitanul Mesembriei, spuneţi-i că fiica lui se află la adăpost în casa unor prieteni.

— Daca acest nefericit căpitan mai trăieşte, îl voi căuta şi-i voi povesti totul, aşa cum a fost.

[1]Erou al lucrării „ANCIENNES CHRONIQUES D'ENGLETERRE", punând semnătura lui JEHAN DE WAVRIN, SEIGNEUR DU FORESTAL, unchiul lui Walerand de Wavrin. (n.a.)